

2015/2020

**Dönemi Sokağa Çıkma Yasakları;
Veri Derleme ve Medya İzleme Raporu**

2015/2020

Dönemi Sokağa Çıkma Yasakları;
Veri Derleme ve Medya İzleme Raporu

2015/2020

Dönemi Sokağa Çıkma Yasakları; Veri Derleme ve Medya İzleme Raporu

Yayına Hazırlayan: İlyas Erdem

Dizge: Zozan Eser

Tasarım ve Uygulama: TMM Ajans Reklam Matbaa

İletişim: Göç İzleme Derneği

Adres: Şirinevler Mah. Mareşal Fevzi Çakmak Cad. No:5 D:50 Dönmez Apt.

Bahçelievler / İstanbul - Türkiye

Tel: +90 530 703 02 99

E-mail: gocizleme@gmail.com

Web: www.gocizlemederneği.org

Bu yayın, Etkiniz AB Programı kapsamında Avrupa Birliği finansal desteği ile üretilmiştir.

Bu yayının içeriğinden yalnızca Göç İzleme Derneği sorumludur ve hiçbir şekilde Avrupa Birliği'nin görüşlerini yansıtmamaktadır.

Göç İzleme Derneği, zorla yerinden edilme ve yeniden yurtlanma sürecinde bireylerin yaşam şartlarına yönelik hak odaklı çalışmalar yürütür ve zorla yerinden etme uygulamalarının yarattığı temel hak ihlalleri ve yeniden yurtlanma sürecinde bireylerin yaşamış olduğu sosyal, kültürel ve ekonomik sorunlarına farkındalık yaratır. Buna yönelik çözüm önerileri geliştirir. Bu alanda saha araştırmaları yapar. Raporlar hazırlar.

Yerinden Edilen Nüfusa İlişkin;

Türkiye’de ülke içinde zorla yerinden edilme, nüfusun zorla yer değiştirilmesi ülke geçmişine dayansa da; Türkiye’deki zorunlu, kitlesel ve sistematik yerinden edilme; Hükümetlerin Kürt sorununu çözemesinin bir sonucu olarak ortaya çıkmıştır. OHAL yıllarında bir savaş stratejisi olarak binlerce Kürt köyünün boşaltılması, yaşam kaynaklarının yok edilmesi ve büyük bir nüfusun mülksüzleşmesi yaşanan ağır hak ihlallerinin başında gelmektedir. Ülkenin Doğu ve Güneydoğusunda Hükümetlerin yaklaşımı daha çok güvenlik eksenli olduğu için geliştirilen politikalarda buna yönelik olmuştur. Bölgede operasyon yaparken alınan önlemler; OHAL, sokağa çıkma yasağı, Özel güvenli bölgeler oluşturulması kaçınılmaz olarak beraberinde hak ve özgürlüklerin kısıtlanmasına telafisi zor olan ihlallerin yaşanmasına neden olmuştur. Çoğu zaman ağır ve ateşli silahların kullanılması sonucu bölgedeki halkın can ve mal güvenliği korunamamış binlerce kişi yaşanan çatışmada hayatını kaybetmiş, Milyonlarca zorunlu göç ettirilmiştir.

Ulusal ve uluslararası birçok insan hakları kurumu; Türkiye’de kolluk kuvvetlerinin yaşanan köy yakma, yıkma, köyleri zor kullanarak boşaltma sırası ve sonrasında telafisi çoğu zaman imkânsız olan hak ihlallerine sebep olduklarını belgelese bile; ihlallerin durdurulmasına ve önlenmesine yönelik alınan herhangi bir önleyici ve yaşanan hak ihlallerinin bir daha tekrarlanmamasına yönelik bir girişim geliştirilememiştir.

1990’lardan itibaren ülke nüfusunun önemli bir

bölümünü etkileyen en uzun soluklu sorunlardan biri olarak yaşanan zorla yerinden edilme sorunu çözülememişken; 2015 yılı boyunca Kürtlerin yoğun olarak yaşadığı kent merkezlerinin ağır silahlarla yıkılması yüz binlerce insanın tekrar zor yoluyla yerinden edilmesine neden olmuştur. Bu sürecin yol açtığı ekonomik, kültürel ve toplumsal alt üst oluşa sürgün, yoksullaşma ve yurtsuzlaşma eşlik etmektedir.

Amaç

Sokağa çıkma yasakları dönemi; Veri Derleme ve Medya İzleme Raporu; 2015 sonrası; Diyarbakır, Batman, Bingöl, Bitlis, Elazığ, Hakkâri, Mardin, Siirt, Tunceli ve Muş illerinde başlayan ve hala devam eden sokağa çıkma yasakları ve yerinden edilme verilerini derleme ayırıştırma ve raporlama çalışmasını kapsamaktadır. Çalışmamızın ana amacı Sokağa çıkma yasakları ve sonrasında ağır insan hakkı ihlalleri yaşayan, risk altında bulunan bireylerin; hak arama çabalarını ve bu alandaki kamu uygulamalarını medya aracılığıyla izlemek. Sokağa çıkma yasakları sonucu oluşan hak ihlallerinin daha görünür olmasına katkı sağlamak. Bu döneme ait hafıza oluşturmak ve bu alanda yapılacak çalışmalara katkı sunulması amacıyla hazırlanmıştır.

Metodoloji

Sokağa Çıkma Yasakları Dönemi; Veri Derleme ve Medya İzleme Raporu, 2015 ve 2020 döneminde; Türkiye’nin Doğu ve Güneydoğu’sunda Vali ve Kaymakamlıklar tarafından; Diyarbakır, Batman, Bingöl, Bitlis, Elazığ, Hakkâri, Mardin, Siirt, Tunceli ve Muş illerinde ilan edilen sokağa çıkma yasakları ve geçici özel güvenli bölgelerin ilan edilmesi sonucu oluşan hak ihlallerinin medyadaki yansımaları taranarak hazırlanmıştır. Bunun için gocizlemehaber@gmail.com adresi, Google Alerts sistemi üzerinden bu mail adresine gelen 2.759 gazete haberi içinden ayıklanarak, kategorize edilerek hazırlanmıştır.

15.02.2013 ve 16.08.2015 tarihleri arasında Kürt sorununun demokratik çözümü için Hükümet ile PKK arasında yürütülmekte olan müzakere sürecinin sona ermesiyle; Türkiye de 80’li yılların ikinci yarısından beri devam eden çatışma ve şiddet ortamına geri dönmüştür. 80’ler de ki çatışmalı dönemde olduğu gibi bu dönemde beraberrinde telafisi imkânsız olan ağır insan hakları ihlallerinin yaşanmasına sebep olmuştur. Bu defa şehir merkezlerinde yoğunlaşan çatışmalarda Diyarbakır/Sur, Hakkâri/Yüksekova/ Şırnak, Cizre, Silopi, Mardin /Nusaybin gibi yerleşim alanları ağır silahların ve aşırı güç kullanılması sonucu yerle bir edilmiştir. Çatışmalarla birlikte bu illerde ilan edilen geçici özel güvenlik bölgeleri ve sokağa çıkma yasakları ile binlerce insan, zorla yerinden edilmiştir. Bu dönemde işkence ve kötü muamele artmış. Kişilerin konutlarına ulaşmaları ve seyahat özgürlükleri kısıtlanmış, kişilerin temel ihtiyaçlara ulaşmaları engellenmiştir.

Yetkililer; bölgede Valiler ve Kaymakamlar tarafından ilan edilen ve uygulanan sokağa çıkma yasakları ve geçici özel güvenli bölge ilanlarının hukuki ve yasal dayanaklarını olduğunu be-

lirtsele bile; bu ilanlar ulusal ve uluslararası yasa, kanun ve yönetmeliklerle çelişmektedir.

Sokağa çıkma yasağı ve güvenlik bölgesi ilanları, seyahat hürriyeti başta olmak üzere, birçok temel hak ve hürriyet açısından ihlal iddiasına konu olmaktadır.

İl İdaresi Kanununun 11/c maddesindeki düzenleme şu şekildedir: “İl sınırları içinde huzur ve güvenliğin, kişi dokunulmazlığının, tasarrufa müteallik emniyetin, kamu esenliğinin sağlanması ve önleyici kolluk yetkisi valinin ödev ve görevlerinden” olduğu belirtilmektedir. İl İdaresi Kanununun 32/ç maddesi ise, 11/c maddesinde valilere verilen yetkinin aynısını, aynı ifadelerle ilçede kaymakamlara vermektedir. Görüldüğü üzere İl İdaresi Kanunu valilere ve kaymakamlara kamu düzenini sağlamak ve korumak maksadına yönelik geniş yetkiler vermiştir. İl İdaresi Kanununun 66. Maddesinde valilerin ve kaymakamların aldığı kararlara riayet etmeyenlerin üç aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılması da mümkün kılınmıştır. Valiler ve kaymakamlar kendilerine geniş yetkiler veren bu maddelere dayanarak, sokağa çıkma yasakları ilan etmişlerdir.

Anayasanın 13. maddesinde, olağanüstü dönemlerde sınırlama rejimi ise 15. madde de düzenlenmiştir. Anayasanın 13.maddesinde; “Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz” denilerek olağan dönemlerde temel hak ve hürriyetlerin sınırlanma rejimi belirlenmiştir. Görüldüğü gibi Anayasa temel hak ve hürriyetlerin sınırlanmasını belli şartlara bağlamıştır. Bu şartlar temel hak ve hürriyetlerin sınırlanmasında kanun koyucu için geçerli olan sınırları ifade ettiği için sınırlamanın sınırları ifadesi de kullanılmıştır. Temel hak ve hürriyetlerin sınırlanmasında temel olarak yedi şarttan bahsedebiliriz.

a. Sınırlama kanunla yapılmalıdır.

b. Sınırlama Anayasanın ilgili maddesinde belirtilen sebepler mevcutsa yapılabilir.

c. Sınırlama Anayasanın sözüne ve ruhuna aykırı olmamalıdır.

d. Sınırlama demokratik toplum düzeninin gereklerine riayet etmelidir.

e. Sınırlamanın temel hak ve hürriyetlerin özlerine dokunması yasaklanmıştır.

f. Sınırlama lâik cumhuriyetin gereklerine riayet etmelidir.

g. Sınırlama ölçülülük ilkesine riayet etmelidir.

Buna göre, temel hak ve hürriyetler ancak kanunla sınırlanabilir, tüzük, yönetmelik gibi diğer genel düzenleyici işlemlerle temel hak ve hürriyetler sınırlanamaz. Bu kuralın istisnası ise, olağanüstü dönemlerde kanun hükmünde kararname ile de sınırlama yapılabilmesidir. Yine, Anayasanın 91. maddesine göre sosyal ve ekonomik hak ve ödevlerin kanun hükmünde kararname ile düzenlenbilmesine imkân sağlanmıştır.

Özellikle vali ve kaymakamların sokağa çıkma yasağı,

özel güvenlik bölgesi ve geçici güvenlik bölgesi ilan edip edemeyecekleri, yapılan ilanların Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi kapsamında değerlendirilmesi çalışmada incelenecek konular arasındadır. Ayrıca vali ve kaymakamların bu konularda yetki kullanmalarının kamu yönetiminde başkent teşkilatı-taşra teşkilatı ilişkileri açısından sorgulanması da önem arz etmektedir. 1982 Anayasası temel hakların sınırlanma rejimini olağan dönemlerde ve olağanüstü dönemlerde ayrı kabul etmiş ve ayrı düzenlemeler getirmiştir. Olağan dönemlerde sınırlama rejimi

Uluslararası insan hakları belgelerinin yanı sıra Türkiye Anayasa’sının 13. Maddesi’nde temel hak ve özgürlüklerin sınırlandırıldığı durumların Anayasa ve kanunlarda açıkça yazılması gerektiği belirtildiğinden, 5442 sayılı İl İdaresi Kanununun 11. Maddesi il valisine sokağa çıkma yasağı ilan etme yetkisi vermemektedir. Kanunda böyle bir ibare yoktur. Her ne kadar sokağa çıkma yasağı tedbiri ancak olağanüstü hal veya sıkıyönetim halinde başvurulabilecek bir tedbir olarak kanunlarda yazılı olmasına karşın, ülkemiz yakın tarihindeki olağanüstü hal veya sıkıyönetim halinde bile günler süren “aralıksız sokağa çıkma tedbirleri” gündeme gelmediği gibi doğal olarak her düzeyde hak ihlallerine yol açan günler süren “aralıksız sokağa çıkma yasağı” uygulamalarının hayal edilmesinin bile olanaklı olmaması gerektir. Hükümetin valiler ve kaymakamlar aracılığı ile bu tip hukuka aykırı işlemlere başvurmasının AİHS’in 15. Maddesi’ndeki yükümlülüklerden kaçınmayı da beraberinde getirdiği gözlenmektedir.

Sokağa çıkma yasaklarının uygulandığı bölgelerde herhangi bir olağanüstü hal ilanı bulunmamaktadır. Bu nedenle, bu bölgelerde herhangi bir temel hak ve hürriyetler ilgili sınırlama yapılırken temel hak ve hürriyetlerin olağan dönemlerde sınırlanma rejimini belirleyen Anayasa’nın 13.maddesinin göz önünde bulundurulması gerekmektedir. Buna göre, seyahat özgürlüğünü sınırlayan sokağa çıkma yasağı ilan etme yetkisinin ilgili idarelere kanunla verilmesi gerekmektedir. Kanunda bunun açıkça

belirtilmemesi, sokağa çıkma yasağı kararını tartışmalı hale gelmesine yol açmaktadır

5442 sayılı İl İdaresi Kanunu, Madde11-ek paragraf: “Vali, kamu düzeni veya güvenliğinin olağan hayatı durduracak veya kesintiye uğratacak şekilde bozulduğu ya da bozulacağına ilişkin ciddi belirtilerin bulunduğu hâllerde on beş günü geçmemek üzere ildeki belirli yerlere girişi ve çıkışı kamu düzeni ya da kamu güvenliğini bozabileceği şüphesi bulunan kişiler için sınırlayabilir; belli yerlerde veya saatlerde kişilerin dolaşmalarını, toplanmalarını, araçların seyirlerini düzenleyebilir veya kısıtlayabilir ve ruhsatlı da olsa her çeşit silah ve merminin taşınması ve naklini yasaklayabilir.”

İlan edilen sokağa çıkma yasakları veya güvenlik bölgeleri ile, temel hak ve hürriyetlerin durdurulduğu yönündeki iddialar ile sadece sınırlandığı yönündeki savunmalar tartışmaların temel noktalarını oluşturmaktadır. Zira temel hak ve hürriyetlerin durdurulduğu kabul edilirse, bölgede olağanüstü hal ilanı bulunmadığı için başka hiçbir araştırmaya gerek kalmadan Anayasaya aykırılık oluşacaktır. Çünkü temel hak hürriyetlerin durdurulması yalnızca olağanüstü dönemlerde mümkündür. Temel hak ve hürriyetlerin sınırlandığı kabul edilirse ölçülülük ilkesine riayet edilip edilmediği tartışması ön plana çıkmaktadır. Uzun süren sokağa çıkma yasakları ve güvenlik bölgesi ilanları bu konuda tartışmaların merkezinde bulunmaktadır. Yine, Anayasada bulunmayan ancak öğretide ileri sürülen belirginlik ilkesine riayet edilmediği ve valilerin yetkilerini aşarak hareket ettiği tezleri de başlıca eleştirilerdendir.

İzleme raporunda da görüleceği gibi; sokağa çıkma yasakları ve geçici özel güvenli bölgelerin ilanı; İlan edilen yasakların süresinin uzunluğu, temel hak ve hürriyetleri çoğu zaman sınırlandırmıştır. Üstelik kişilerin seyahat özgürlüğünün yasaklanması olağan üstü durumlarda kanunlarla yapılabilecekken Vali ve Kaymakamlar bu yetkiyi keyfice kullanmışlardır. Örneğin; Diyarbakır Sur da ilan edilen ve hala devam eden sokağa çıkma ve seyahat

yasağı 6 Eylül 2015 yılından beri hala devam ederek, sokağa çıkma yasağı alanında dünya rekoru kırmıştır. Tunceli’de de ilan edilen geçici özel güvenlik bölgeleri ilanı 2021 yılının birinci gününde de ilan edilerek yeni yıla girerken Tuncelilere yeni yıl armağanı olarak 2015 yılından beri sürdürülmüştür.

Sokağa çıkma yasaklarının ilan edildiği süre zarfında yaşanan ihlallerle ilgili açıklama yapan ulusal ve uluslararası birçok kuruma, politikacıya, mesleki faaliyet yürüten meslek örgütlerine, bu alanda raporlar yayımlayan STK’lara akademisyene, Sağlıkçıya, Futbolcuya, Öğretmene kadar hemen hemen her kesimden kurum ve kişiye soruşturmalar davalar açılmıştır. Sokağa çıkma yasaklarının ilan edildiği yerlerdeki nüfus verileri incelendiğinde geçen yıllara oranla birçok ilde nüfus artış oranlarında azalmalar olmuştur. Bu verilere bakıldığında yasakların olduğu dönemde kişilerin bu illerden başka illere göç ettiği görülmektedir. Yine çatışmalar sonrasında mühimmat ve patlamamış artıklar tehlike arz etmeye devam etmektedir.

Taranan Haberlerin Medyada

Yer Alış Biçimine İlişkin;

Google Alerts sistemine önceden belirlenen anahtar kelimeler; göç, sokağa çıkma yasağı, ülke içinde zorla yerinden edilme, zorla tahliye, ihlal anahtar kelimelerden sisteme düşen 2.759 gazete haberi tarandığında; Türkiye de var olan kutuplaştırıcı ve ayrıştırıcı dilin ve söylemin medya kuruluşlarına da yansıdığını gördük. Oysa gazetecilik mesleğinin toplumsal kutuplaşmayı körükleyen ve yeniden üreten ideolojik ve siyasi bir anlayışla değil, hak odaklı barış ve hoşgörüyü güçlendirici objektif olması gerekir.

Tarafsız ve objektif habercilik anlayışının özellikle iktidar yanlısı habercilik yapmaya dönüştüğünü 2015 ve 2020 tarihleri arasında yaşanan çatışmalı süreçte yaşanan insan hakları ihlallerin görmezden geldiğini taradığımız haberlerde gözlemledik.

Yaşanan sokak çatışmaların yarattığı ihlaller birçok medya kuruluşunda yer almazken; daha çok temizlik harekâtı, hendek ve çukur harekâtı, kolluk kuvvetlerinin şehir merkezlerindeki ağır silahlı görüntüleri şekliyle ve güvenlik odaklı, şiddeti öven yaklaşımla yer almıştır.

Çatışmalardan kaynaklı sokağa çıkma yasaklarının aylarca sürdüğü kentlerde başta yaşam hakkı olmak üzere, barınma hakkı, eğitim hakkı, seyahat özgürlüğü, temel ihtiyaçlara ulaşım hakkı, sağlık hakkı gibi en temel haklar askıya alınmıştır. Çatışmalar anında hayatını kaybedenlerin cenazeleri günlerce sokakta kaldığı gibi, yaralı olanlar sokağa çıkma yasağı dolayısıyla hastahanelere ulaştırılmamış, ambulanslarla yaralı hastalara ulaşmaya çalışan sağlık görevlileri ateşli silahlar kullanılarak hayatlarını kaybetmişlerdir. Okullar aylarca açılmamış eğitim kısıtlanmıştır. Sokağa çıkma yasaklarının ilan edildiği kırsal yerleşim birimlerinde işkence ve kötü muamele artmıştır.

Güvenlik odaklı yaklaşımlardan dolayı sokağa çıkma yasaklarının sürdüğü günlerde kişilerin temiz suya erişimi engellenmiş konutlarda elektrik akışı kısıtlanmıştır. Kişilerin can ve mal güvenliği sağlanamamıştır. Tüm bu ihlaller yaşanırken çoğu medya kuruluşu yaşanan ihlaller karşısında üç maymunu oynayarak yaşanan ihlalleri görmezden gelmiştir.

Taradığımız haberlerde sokağa çıkma yasağı ve çatışmalarda yaşanan ihlallerle ilişkin hak odaklı en ufak bir haber yapılmazken daha çok iktidar dilini kullanan gazetelerde karşılaştığımız haber başlığı **‘SUR’U TOLEDO YAPACAĞIZ, SUR ESNAFI HALİNDEN MEMNUN, SUR ESKİ HUZURLU GÜNLERİNE KAVUŞTU. CİZRE’YE HUZUR GELDİ. SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI SONRASI ESNAFA DÜŞÜK FAİZLİ KREDİ. YÜKSEKOVA DA TOKİ SEVİNCİ. NUSAYBİN’DE TOKİ KONUTLARININ YAPIMI HIZLA DEVAM EDİYOR. CİZREYE HUZUR GELDİ. PKK’NIN YIKTIĞI NUSAYBİN AYGAĞA KALKIYOR. SUR MAĞDURLARI YENİ EVLERİNE KAVUŞUYOR. TERÖ-**

RÜN YIKTIĞI BÖLGEDE TOKİ 20 BİN KONUT TESLİM EDİYOR. TERÖR BİTTİ HUZUR GELDİ. Gibi daha çok iktidarın söylemlerini tekrar eden ve olumlu haber başlıklarının kullanıldığını gözlemledik.

Fakat diğer taraftan muhalif hak odaklı gazete haberlerini taradığımızda; haber başlıklarının yapılanları olumlu iktidar odaklı haberlerin gerçeği yansıtmadığını gördük. Bu haber başlıklarına baktığımızda; **SUR’DA ÇİLE DE UMUT DA BİTMİYOR. SUR’DA ‘DÖNÜŞÜM’ RANTI. ŞIRNAKLILAR ŞİMDİ DE TOKİ MAĞDURU. TOKİLERDE MİLYONLARCA LİRA YİNE BELLİ ŞİRKETLERE AKTI. SURLULAR ABLUKA, İŞSİZLİK VE KAYYIMDAN YAKINIYOR. TOKİ KONUTLARININ OLDUĞU BÖLGEDE 1 YILDA 26 CENAZE ÇIKARILDI. TOKİ KONUTLARINA YERLEŞTİRİLEN YURTTAŞLARIN YIKILAN EVLERİNİN BULUNDUĞU ARSALAR DA HAZİNE MÜSTEŞARLIĞINA DEVREDİLDİ. SUR’DA YAŞADIKLARI EVLERİ BAŞLARINA YIKILAN YURTTAŞLAR EVLERİNİN YERİNE KONUT YAPMASI İÇİN ÇEVRE BAKANLIĞI İLE SÖZLEŞME İMZALADILAR. BAKANLIĞIN BAŞKA YERDE EV YAPMA ÖNERİSİNİ KABUL ETMEYİNCE SÖZLEŞMELERİ FESHEDİLDİ.** Başlıklarda; Surun TOLEDO olmak tan ne kadar uzak olduğu, yaşanan yıkımdan sonrada huzurun gelmediği, TOKİ kuntlarına yerleştirilenlerinde hallerinden memnun kalmadığını taradığımız haberlerde gördük. Yine objektif olmayan haber kaynaklarında çatışmalar ve sokağa çıkma yasaklarında hayatını kaybeden 310 sivil vatandaşa dair haberler verilmezken hayatını kaybedenler terörize edilmeye çalışılmıştır.

2015/2020 tarihleri arasında sokağa çıkma yasakları ve çatışma sürecinde; Ulusal ve Uluslararası birçok sivil toplum kuruluşu yaşananları ‘dehşet verici ve şoke edici’ olurken yaşanan çatışmaların yarattığı yıkımın boyutları ve yıkılan kentlerin uydu görüntüleri yerel gazeteler ve sosyal medyada yayınlanırken; Türkiye’deki birçok basın kuruluşu bu gerçekliği görmezden gelerek iktidar odaklı ve gerçekleri örtüp eden bir tavır takınmıştır.

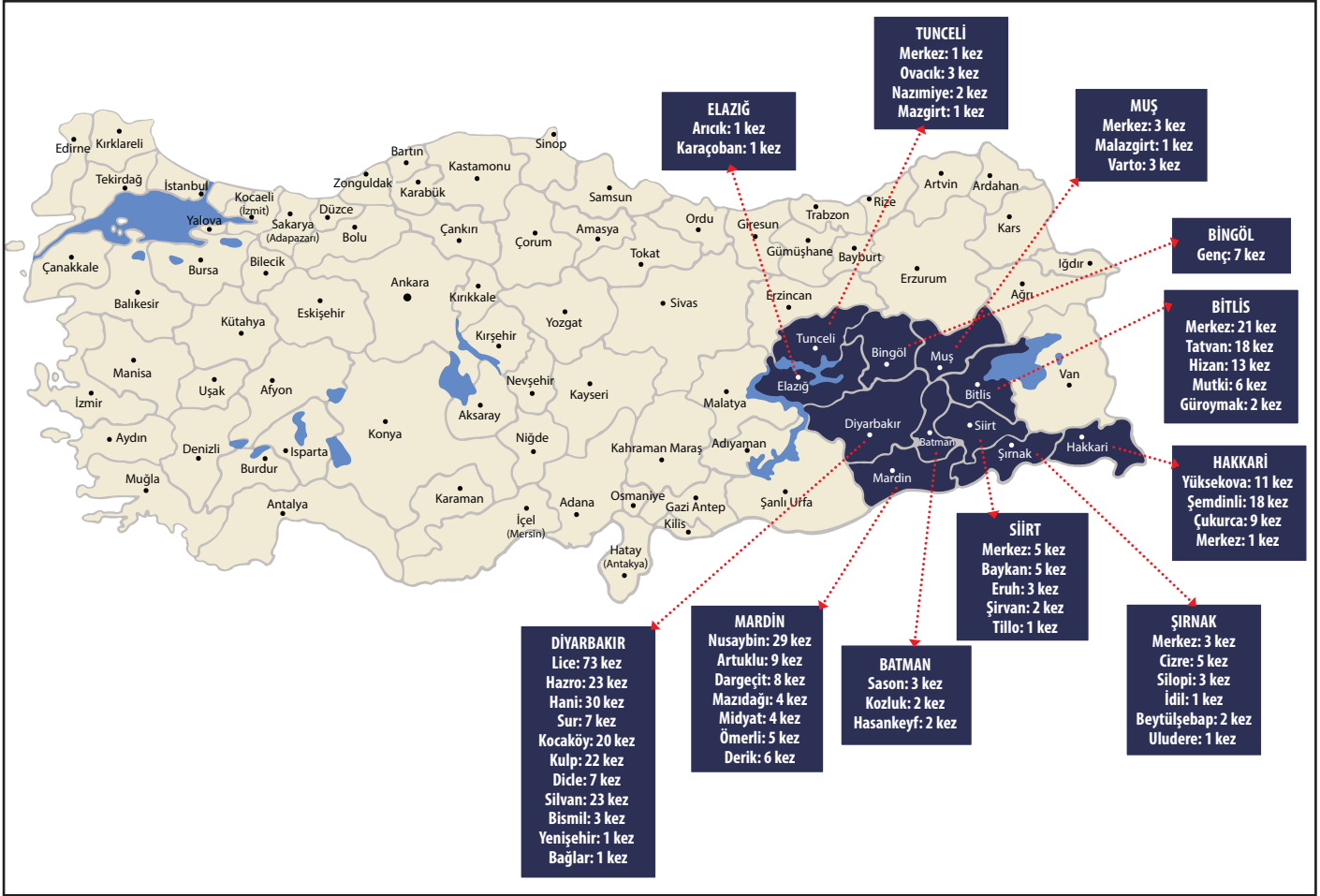
Bu süreçte taradığımız haberlerde objektif haber medya gazeteciliği bir tarafa bırakılırken ideolojik ve siyasal yaklaşımla iktidarı olumlayan bir yaklaşım sergilenmiştir. Gazeteciliğin çatışma dilinden uzak gerçekleri objektif olarak yansıtan toplumsal bir aradanlığa katkı sunacak bir yaklaşım sergilemesi bu süreçlerde önemlidir.

Bu gibi toplumsal olayların yaşandığı dönemlerde; gazeteci meslek ilkelerinden olan; demokratik değerlere ve insan haklarına aykırı yayın yapmama ilkesi gereğince;

şiddeti uygulayan hak ihlaline neden olanların yanında, mağdurdan yana objektif haber ve medya anlayışla habercilik yapmak hak odaklı medya çalışması açısından önemli.

Genel anlamda 2015/2020 dönemi sokağa çıkma yasakları süreci medya tarama çalışması sonuçları, insan hakları ihlalleri bakımından değerlendirildiğinde ‘yandaş medya, havuz medyası, iktidar odaklı medya’ anlayışı gerçekliğiyle karşılaştık. Bu dönem için birçok medya kuruluşu yaşanan hak ihlalleri karşısında; duymadık görmedik, bilmiyoruz şeklinde tavır takınarak yaşananlar karşısında kayıtsız kalmışlardır.

Bu çalışmada, toplumsal olayların yaşandığı şiddet ve yasaklamaların hâkim olduğu bu dönemde; şiddeti öven, çatışma dilinden uzak, yasakların ve çatışmanın yaratmış olduğu her türden ihlallerin yer aldığı objektif ve insan hakları odaklı haberleri ön plana çıkarmaya gayret etik. Şiddetten arınmış insan hakları odaklı objektif bir medya dilinin gelişmesine katkı sunmasını dileğiyle.

2015/2020 tarihleri arasında 11 ilin 52 ilçesinde 534 mahallesinde 426 köyünde 347 mezrasında 240 bölgesinde 439 kez 2926 gün boyunca sokağa çıkma yasağı ilan edilmiştir.

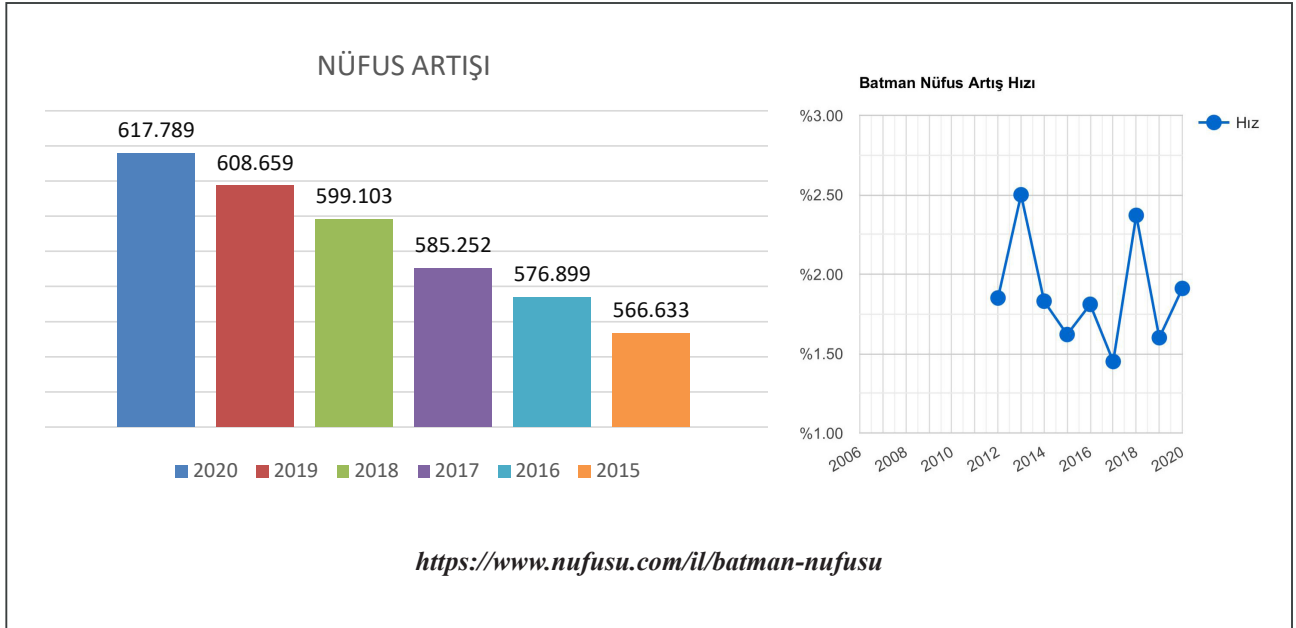
BATMAN

... Batman tarihi itibarıyla yeni bir şehir olmasına karşın yerleşim alanında kurulan şehirlerin tarihi Sümerlere kadar uzanır. İluh Tepesi'nin bulunduğu alanda bir Sümer şehir yerleşiminin bulunduğu, ancak bataklık bir arazi üzerine kurulu olduğundan şehrin zaman içerisinde yeraltına göçtüğü düşünülmektedir. ...

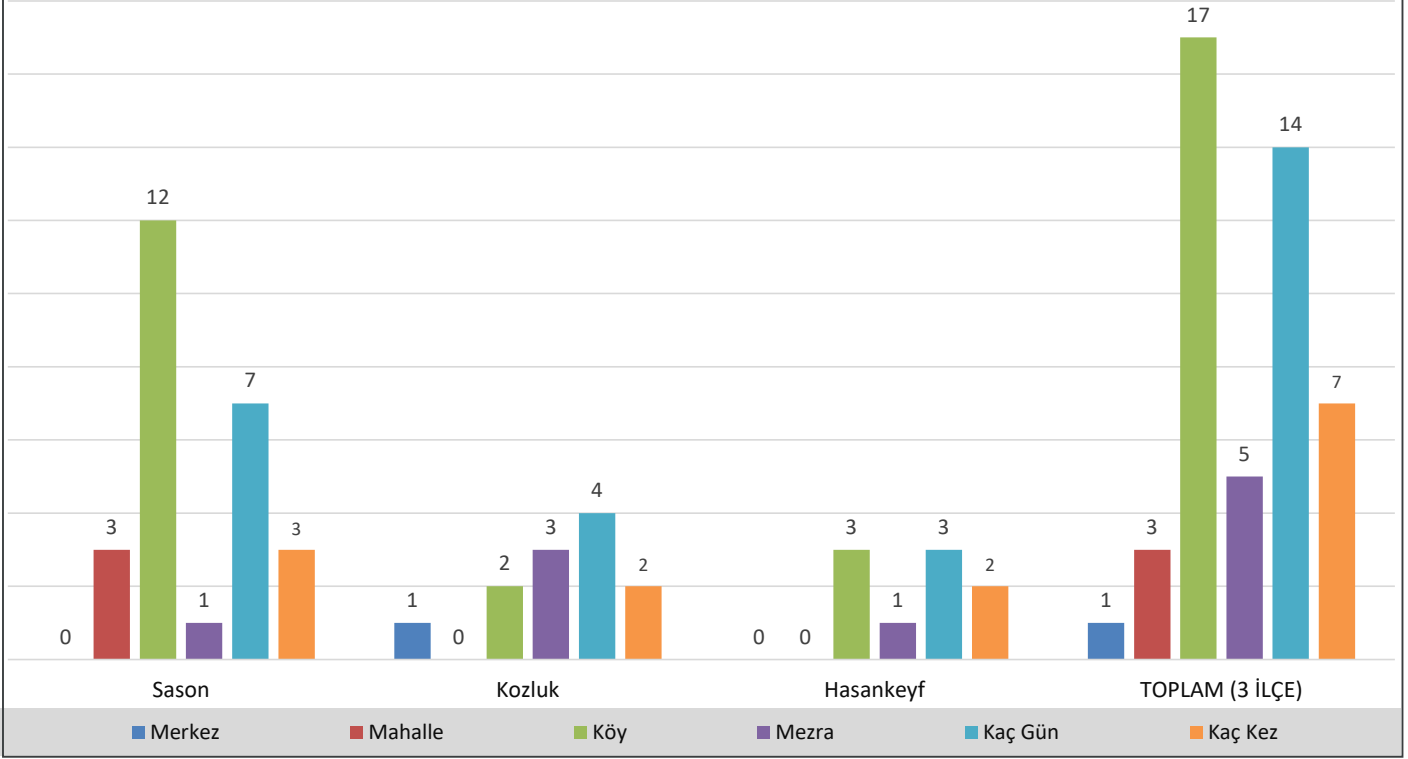
Hasankeyf, Batman'a bağlı olan, iki yakasını Dicle'nin ayırdığı tarihi bir ilçedir. İlçenin tarihi, 12.000 yıl öncesine kadar gitmektedir. 1981'de doğal koruma alanı ilan edilmiştir. İlisu Barajının su tutması sonucunda tarihi yerleşim 2020 yılı Mayıs ayında sular altında kalmıştır.

2015/2020 Sokağa Çıkma Yasakları ve Geçici Askeri Güvenlik Bölgeleri İlanlarıyla; 2019 itibarıyla Nüfusu; Sason 30.911 Hasankeyf 6.859 Kozluk 60.375 olan bu ilçelerde yaşayan kişiler bu yasaklardan doğrudan etkilenmişlerdir.

[https://tr.wikipedia.org/wiki/Batman_\(il\)](https://tr.wikipedia.org/wiki/Batman_(il))

SOKAĞA ÇIKMA YASAKLARI VERİLERİ

Batman'ın üç ilçesinde 2015/2020 tarihleri arasında, 1 Merkez ilçede 3 mahallede 17 köyde 5 mezrada 7 kez 14 gün süreyle sokağa çıkma yasağı ilan edilmiştir.

Sokağa çıkma yasakları:

S A S O N

Geçici Askeri Güvenlik Bölgesi İlanı

Batman Valiliği tarafından, 21/08/2015 tarihli ve 2015/8058 sayılı Bakanlar Kurulu kararıyla, Sason, Kozluk ve Hasankeyf ilçelerine bağlı bölgelerde 1 Eylül 2015-1 Mart 2016 tarihleri arasında geçici askeri güvenlik bölgesi ilan edildiği duyuruldu.

<https://www.ihddiyarbakir.org/Content/uploads/d562f0f0-e249-4b42-b7ab-8e0723e8f074.pdf>

Sason'daki çatışma bölgesinde 83 canlı kalkan gözaltına alındı

Batman'ın Sason ilçesinin Kelhasan köyüne bağlı Sinemergê mezrası kırsalında dün başlatılan askeri operasyon sırasında çıkan çatışmaların durdurulması için Batman Belediyesi Eşbaşkanları Sabri Özdemir ve Gülistan Akel, Batman DBP İl Eşbaşkanları Mehmet Candemir ve Songül Korkmaz, Batman HDP İl Eşbaşkanları Bari Karaağaç ve Rojda Sürücü'nün de aralarında bulunduğu çok sayıda kişi canlı kalkan olmak için dün akşam saatlerinde bölgeye gitti. Çatışma bölgesine varan grup ile haber takibi yapan DİHA muhabiri Engin Eren, askerlerce yaka paça gözaltına alındı. 83 kişi buradan Sason Tabur Komutanlığı'na götürüldü. Burada savaşa karşı duran insanların askerlerce gözaltına alınmasına tepki gösteren HDP Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran, "Asker ve gerillaların ölmemesi için buradayız. HDP'nin barış mücadelesi kazanacaktır" dedi.

<https://www.evrensel.net/haber/261038/sasondaki-catisma-bolgesinde-83-canli-kalkan-gozaltina-alindi>

Askeri Operasyonları Durdurmaya Sürgün

Batman'ın Sason ilçesinde 18 Eylül'de başlatılan askeri operasyon ve çıkan çatışmalarda ölümlerin olmaması için canlı kalkan olarak giden ve askerler tarafından gözaltına alındıktan sonra tutuklanan 26 kişi, tutuklandıkları Batman M Tipi Cezaevi'nden farklı cezaevlerine sürgün edildi.

<https://www.ihddiyarbakir.org/Content/uploads/d562f0f0-e249-4b42-b7ab-8e0723e8f074.pdf>

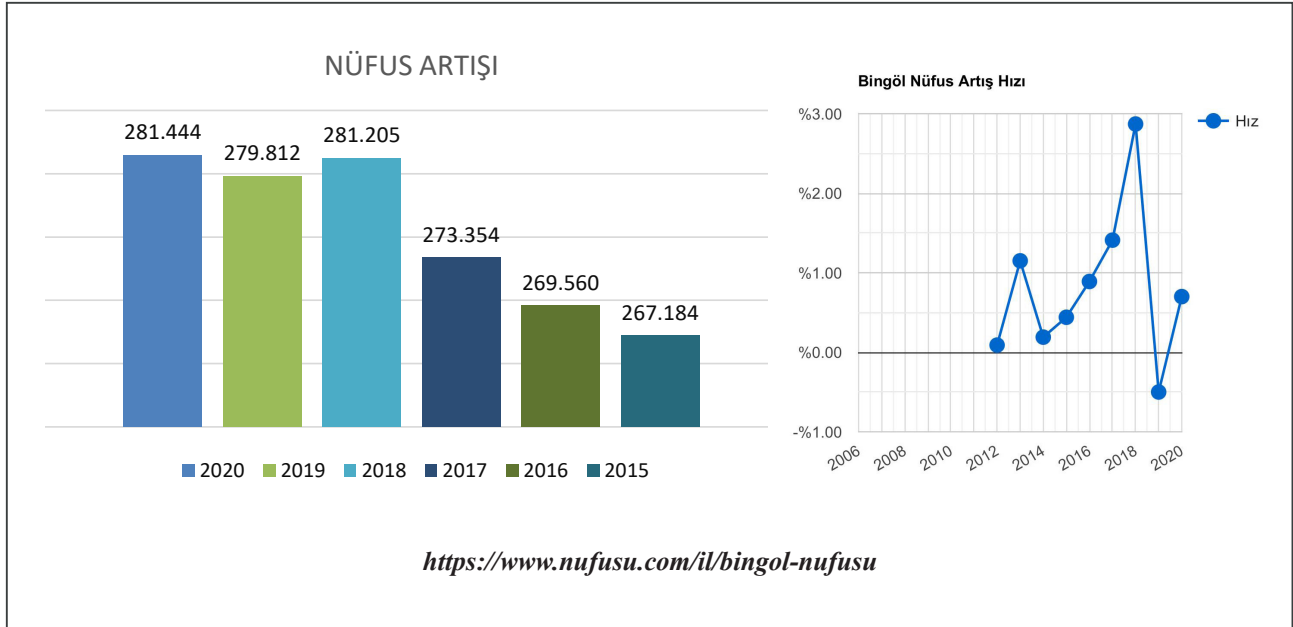
BİNGÖL

Bingöl'ün bilinen en eski ismi Cebel-cur dur. Cebel dağ, Cur akan anlamındadır. Bu kelimenin zamanla Çapakçur şeklinde telaffuz edildiği ihtimali kuvvetlidir. Zaten Çapakçur akan temiz su anlamına gelir. Daha sonra Bingöl'e Çevlik denmiştir. Bağ bahçe anlamındadır. Bu ad günümüzde yöre halkı tarafından halen kullanılmaktadır.

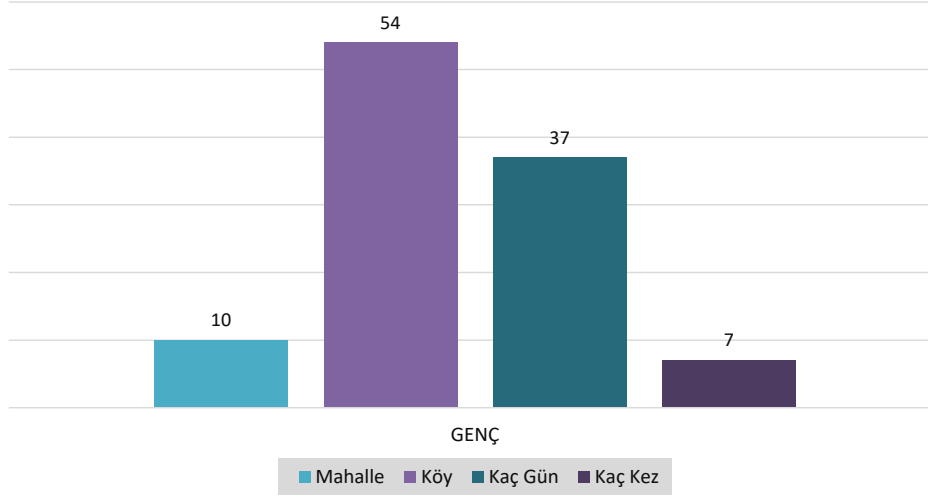
1874 yılında yapılan bir idari düzenlemeye dayanılarak 1881 de Bitlis vilayeti kuruldu. Çapakçur ve Genç bölgesi Bitlis Vilayetine, Kiğı Erzincan'a, Karlıova Muş'a bağlandı. Cumhuriyetin ilanından sonra 1926 yılında Elazığ, 1929 senesinde Muş'a bağlanan Bingöl, 1936 yılında çıkarılan bir kanunla il haline getirildi. Sokağa Çıkma Yasakları ve Geçici Askeri Gü-

venlik Bölgeleri İlanlarıyla; 2019 itibariyle nüfusu; 34.181 olan genç ilçesi bu yasaklardan doğrudan etkilenmiştir.

<https://www.bingol.bel.tr/tarihi.php#:~:text=Bin-g%C3%B6l'%C3%BCn%20bilinen%20en%20eski,akan%20temiz%20su%20anlam%C4%B1na%20gelir.>

BİNGÖL'DE SOKAĞA ÇIKMA YASAKLARI VERİLERİ

Bingöl'ün Genç ilçesinde 10 mahallede 54 köyde 7 kez 37 gün süreyle sokağa çıkma yasağı ilan edilmiştir. Bunun dışında; Geçici Özel Güvenlik Bölgesi ilanı ile yasaklar sürdürülmüştür.

Bingöl'de 8 ilçeye bağlı 21 bölgede, geçici özel güvenlik bölgesi ilanı

Bingöl Valiliği, PKK'lı teröristlerle yönelik düzenlenmesi planlanan operasyon nedeniyle bazı bölgeleri geçici güvenlik bölgesi ilan etti. Açıklamada, özel güvenlik bölgesi ilan edilen yerler ise şöyle sıralandı: "İl Merkez Jandarma Komutanlığı sorumluluk alanında bulunan Ortaçanak, Hasar Yaylası ve Hasar Tepe, Feratan, Çır Yaylası, Merdiven Deresi, Monçü Komu bölgeleri,

Adaklı İlçe Jandarma Komutanlığı sorumluluk alanında bulunan Şeytan Dağları, Şeytan Deresi, İlbey, Maltepe Vadisi (Sevkar) bölgeleri, Genç İlçe Jandarma Komutanlığı sorumluluk alanında bulunan Sağgöze, Büyükçağ, Yeniyazı, Dikpınar, Derman, Şekeran bölgeleri, Solhan İlçe Jandarma

GENÇ

Bingöl'de merkez ve 8 ilçeye bağlı 21 bölge, 28 Ağustos-11 Eylül tarihleri arasında düzenlenecek operasyon nedeniyle, sivil vatandaşların zarar görmemesi için geçici özel güvenlik bölgesi ilan edildi.

Komutanlığı sorumluluk alanında bulunan Yenibaşak-Doğuyeli bölgesi, Yayladere İlçe Jandarma Komutanlığı sorumluluk alanında bulunan Horivanik Deresi-Tahkim Deresi (Pohus Vadisi), Kırköy Ormanları, Manav Deresi, Güneşlik Gökçedal bölgeleri, Kiğı İlçe Jandarma Komutanlığı sorumluluk alanında bulunan Çomakderesi bölgesi, Karlıova İlçe Jandarma Komutanlığı sorumluluk alanında bulunan Karacehennem Ormanları bölgesi ile Yedisu İlçe Jandarma Komutanlığı sorumluluk alanında bulunan Akımlı Yaylası bölgesi. Geçici

Özel Güvenlik Bölgesi ilan edilmiş olup vatandaşlarımızın yukarıda belirtilen bölgelere girmesi yasaklanmıştır."

<https://www.hurriyet.com.tr/bingolde-8-ilceye-bagli-21-bolgede-gecici-oze-40938632>

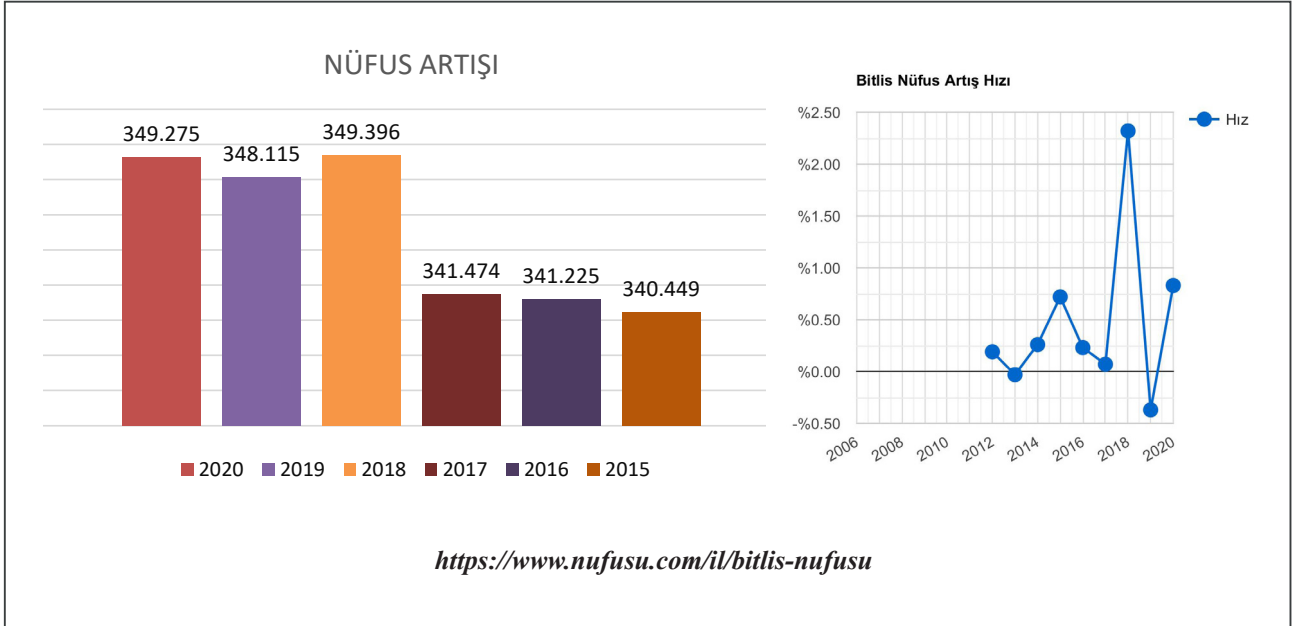
「BITLİS」

İl Nüfusu: 341.225'tir. Bu nüfusun % 64'ü şehirlerde yaşamaktadır. İlin yüzölçümü 8.294 m²'dir. İlde km²'ye 41 kişi düşmektedir. İlde yıllık nüfus artış oranı % 0,23 olmuştur. İl merkezinin denizden yüksekliği: 1637m.'dir.

Adilcevaz. Ahlat. Güroymak. Hizan. Merkez. Mutki. Tatvan ilçeleri bulunmaktadır. 2015/2020 Sokağa Çıkma Yasakları ve Geçici Askeri Güvenlik Bölgeleri İlanlarıyla; 2019 itibariyle Merkez: 348.115 Tatvan:

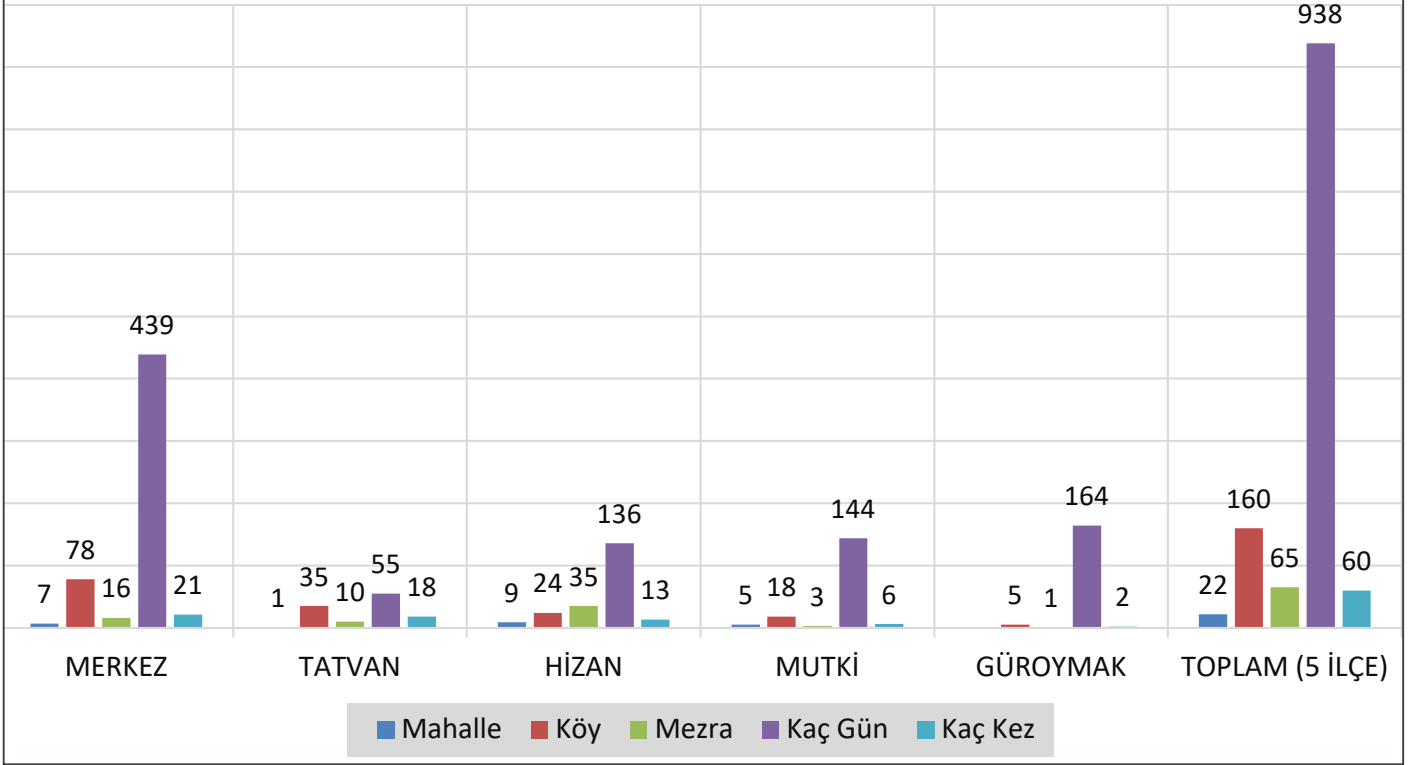
93.189 Hizan: 33.331 Mutki: 31.869 Güroymak: 47.829 olan nüfusları bu yasaklardan etkilenmişlerdir.

[https://tr.wikipedia.org/wiki/Bitlis_\(il\)](https://tr.wikipedia.org/wiki/Bitlis_(il))

BİTLİS'TE SOKAĞA ÇIKMA YASAKLARI VERİLERİ

2015/2020 tarihleri arasında Bitlis te 5 il ve ilçede 22 mahalle 160 köy 65 mezrada toplam 60 kez 938 gün sokağa çıkma yasağı ilan edilmiş ayrı özel güvenlik bölgesi ilanıyla yasaklar devam etmiştir.

Bitlis'te sokağa çıkma yasağı ilan edilen bölgede bulunan Sehi ormanlarında yangın çıktı. Müdahale edilmesine izin verilmeyen yangın yayılarak büyüyor.

Bitlis Valiliği tarafından 22 Eylül'de sokağa çıkma yasağı ilan edilen ve askeri operasyon yapılan bölgede yangın çıktı. MA'da yer alan habere göre Sehi ormanlarında çıkan ve büyük bir alana yayılan yangın, kentin pek çok noktasından da görülüyor. Müdahale edilmesine izin verilmeyen yangının, yayılarak devam ettiği bildirildi.

<https://gazetekarinca.com/2018/09/bitliste-sokaga-cikma-yasagi-ilan-edilen-bolgede-yanigin/>

Bitlis Tatvan'da askeri operasyon gerekçesiyle 15 köy ve bağlı mezrada sokağa çıkma yasağı ilan edildi.

Bitlis'in Tatvan ilçesine bağlı köyler ile buralara bağlı mezralarda askeri operasyon gerekçesiyle sokağa çıkma yasağı ilan edildi. Yasağın uygulandığı köyler şöyle: Kısıklı, Kepenek, Suboyu, Dirlik, Aktoprak, Dönertaş, Boblesür, Sallıca, Teknecik, Beşikli, Sarıdal, Yorgalar, Yumrukaya, Uçankuş ve Çörekli. Yasak, bu köylere bağlı mezraları da kapsıyor. Yasağa dair yapılan açıklamada, yasağın gerekçesi "askeri operasyon" olarak bildirildi. Açıklamada sokağa çıkma yasağının "ikinci bir emre kadar" ilan edildiği kaydedildi.

<https://gazetekarınca.com/2020/06/bitlisteki-15-koyde-askeri-operasyon-icin-sokaga-cikma-yasagi/>

H İ Z A N

Hizan'daki kırsal alanlar helikopterlerle taranıyor

Sokağa çıkma yasağının sürdüğü Hizan'ın Yolbilen köyünün Xûlepîr mezrası kırsalında çatışmalar yaşanırken, bölge helikopterler ile ateş altına alınıyor.

Bitlis'in Hizan ilçesine bağlı köy ve mezralarında 12 Ağustos'ta ilan edilen "sokağa çıkma yasağı" devam ederken, Yolbilen köyünün Xûlepîr (Yeniçay) mezrası helikopterler ile ateş altına alınıyor. Yerel kaynaklardan edinilen bilgilere göre, Xûlepîr mezrasına 4 kilometre uzaklıkta bulunan kırsal alanda saatlerdir aşkın süredir çatışma yaşanıyor. Bitlis Valiliği tarafından 12 Ağustos'ta yapılan açıklamada, ilçenin Yaylacık köyü ile Bilgili ve Sarıbal mezraları, Çalışkanlar köyü, Yolbilen köyü ve Xûlepîr (Yeniçay) mezrası, Sarıtaş köyü Gedik mezrası, Akşar köyü Aşağıkılavuz ve Yukarıkılavuz mezraları, Horozdere köyü Balga ve Karaağaç mezrasında, ikinci bir emre kadar yasak ilan edildiği duyurulmuştu.

<https://alevinet12.com/2017/08/16/hizandaki-kirsal-alanlar-helikopterlerle-taraniyor/>

MUTKİ

Sokağa çıkma yasağının sürdüğü Hizan köylerinde ev baskını

Valilikten yapılan açıklamada, Hizan'a bağlı Doyumlu köyü ve mezralarında, 14 Ekim saat 05.00'ten 15 Ekim saat 06.00'ya kadar sokağa çıkma yasağı ilan edildiği belirtildi. "Hizan'ın Doyumlu köyü ve mezralarında, bölücü terör örgütü mensuplarının bulunduğu, barınma amaçlı sığınak ve barınak tesis ettikleri tespit edilmiş olup, bahse konu terör örgütü mensuplarının yakalanmaları, halkımızın can ve mal güvenliğinin sağlanması için 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu'nun 11/C maddesi gereğince 14 Ekim Pazar günü saat 05.00'ten 15 Ekim saat 06.00'ya kadar (öğrenim görmekte olan öğrencilerin eğitim ve öğretim hakkının kısıtlanmaması kaydıyla) sokağa çıkma yasağı ilan edilmiştir."

Dihaber'de yer alan habere göre; Bitlis'in Hizan ilçesine bağlı Yaylacık (Aqunıs), Bigili (Haret), Çalışkanlar (Kekulan), Yolbilen (Xulebir) köylerinde askerlerce yapılan ev baskınlarında çok sayıda kişi gözaltına alındı. Yaylacık köyünde Ekrem, Berhem, Fesih ve Abdullaziz Çelik, Şeref, Aşık, Hazine, İsmet, Fahrettin Gümüş gözaltına alınırken, Bilgili köyünde Çetin Akşin, Yolbilen köyünde Ahmet Aktay, Mehmet Sakin Altın, Muzaffer Altın gözaltına alındı. Çalışkanlar köyünde ise Alpay Çetin ve Yılmaz Çetin gözaltına alındı.

<https://www.evrensel.net/haber/330148/sokaga-cikma-yasaginin-surdugu-hizan-koylerinde-ev-baskini>

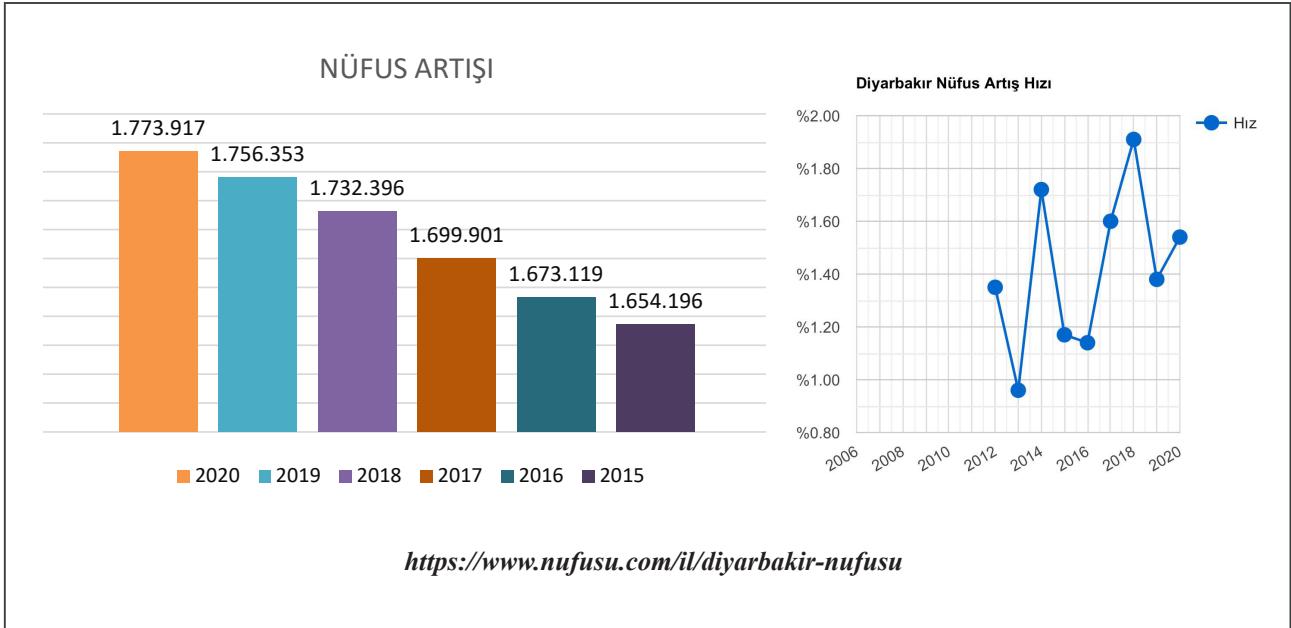
Mutki ilçesi sınırlarındaki Kavakbaşı Beldesi Çimenli Mahallesi ve bu mahalleye bağlı Varan ile Ardıç mezarları, Kavakbaşı Beldesi Yüksekova Mahallesi (Yaşlıca), Kapaklı, Küllüce, Kayabaşı, Koyunlu, Alıcık ve Çitli-yol köyleri ile Çevreli mezarası (Kalerabat), Güroymak'ta ise Saklı ve Çallı köyleri ile Işıklı mezarası bölgelerinde, bölücü terör örgütü mensuplarının barınma amaçlı sığınak ve barınak tesis ettikleri, bu bölgelerde örgüt mensuplarının bulunduğu tespit edilmiş olup, bahse konu bölücü örgüt mensuplarının yakalanmaları, halkımızın can ve mal güvenliğinin sağlanması için 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu'nun 11/C maddesi gereğince, 28 Temmuz 2018 Cumartesi günü her gün 19.00-05.00 saatleri arasında ikinci bir emre kadar ilan edilen sokağa çıkma yasağı, 16 Ekim'de saat 23.59'dan itibaren kaldırılmıştır."

「DİYARBAKIR」

Diyarbakır ve çevresi tarih öncesi dönemlerden itibaren her devirde Anadolu ile Mezopotamya Avrupa ile Asya arasında doğal bir geçiş yolu bir köprü görevi yapmış bu nedenle çeşitli uygarlıkların tarihi ve kültürel mirasını günümüze kadar taşımıştır.

Tarih boyunca Amida Amid Kara-Amid Diyar-Bekr Diyarbekir Diyarbakır adlarını alan kent Mezopotamya bölgesinin orta bölümünde El-cezire denilen Mezopotamya'nın kuzey kısmındadır. Yontma taş ve Mezolitik devirlerde Diyarbakır ve çevresindeki mağaralarda yaşanıldığı, yapılan Arkeolojik araştırmalar ile anlaşılmıştır. Ergani yakınlarındaki Hilar Mağaraları paleolitik dönemden itibaren yerleşime sahne olmuş, Roma döneminde de M. S 1-5 yy'da yerleşim devam etmiştir.

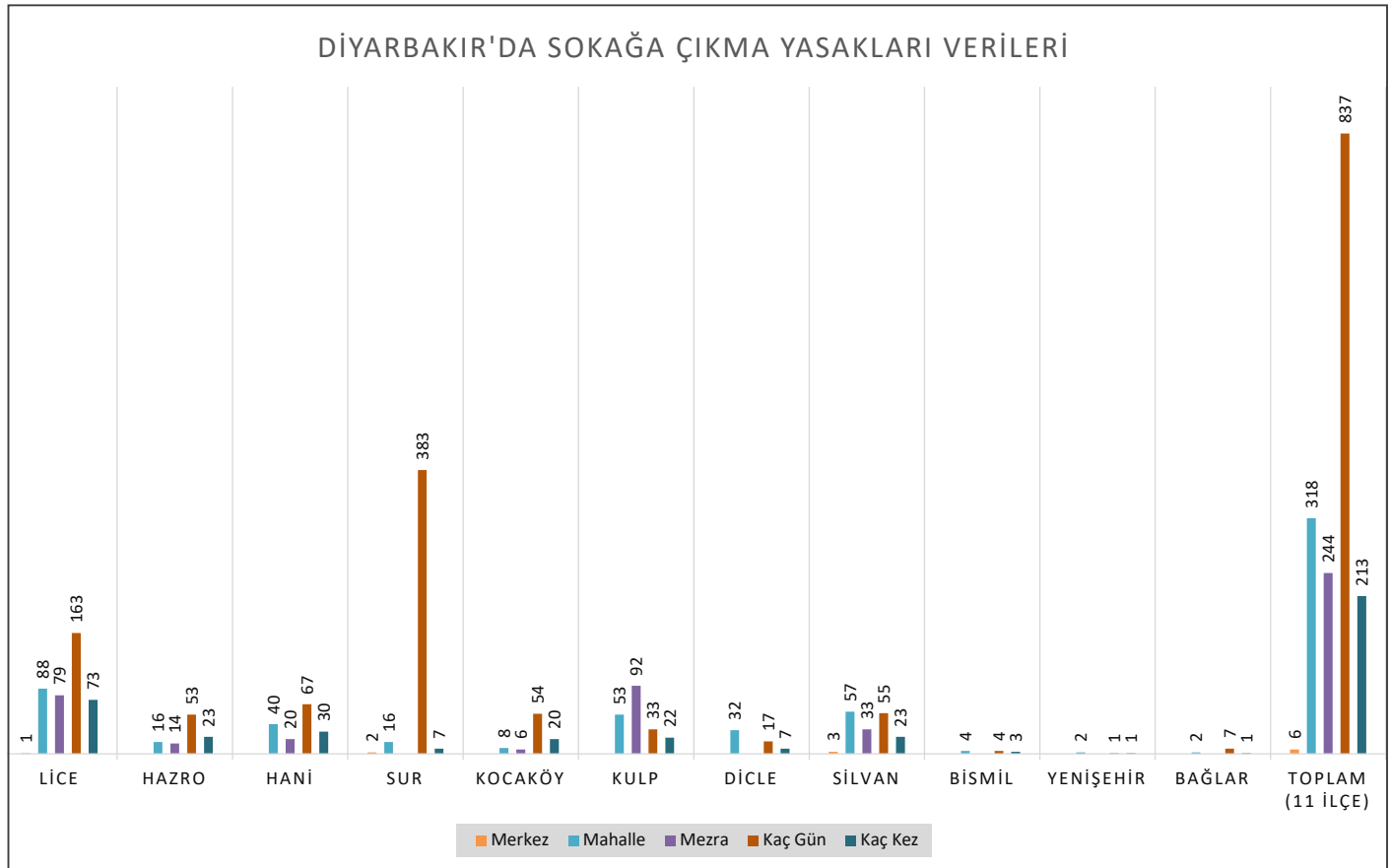
ralarda yaşanıldığı, yapılan Arkeolojik araştırmalar ile anlaşılmıştır. Ergani yakınlarındaki Hilar Mağaraları paleolitik dönemden itibaren yerleşime sahne olmuş, Roma döneminde de M. S 1-5 yy'da yerleşim devam etmiştir.

Silvan yakınlarındaki Hassuni Mağaraları mezolitik dönemde yerleşim yeri olarak kullanılmış, Antik dönemde özellikle Hristiyanlığın ilk yıllarında ve Ortaçağ'da da yerleşim özelliğini sürdürmüş, Anadolu'nun en eski mağara yerleşim yerlerinden biridir. Anadolu'nun en eski tarımcı köy topluluklarının en güzel örneğini veren Ergani yakınlarındaki Çayönü Tepesi, günümüzden 10.000 yıl önceye dayanan tarihiyle sadece bölge tarihimize değil Dünya uygarlık tarihine de ışık tutmaktadır. M.Ö. 9.300 yıllarına dayanan geçmişiyle, kent uygarlığının ilk temellerinin atıldığı Çayönü, göçebelikten yerleşik köy yaşantısına,

avcılık ve toplayıcılıktan besin üretimine geçilen önemli bir tarihsel dönümdür. 2015/2020 Sokağa Çıkma Yasakları ve Geçici Askeri Güvenlik Bölgeleri İlanlarıyla; 2019 itibarıyla Nüfusu; Kocaköy: 16.106 Hazro: 16.618 Lice: 25.222 hani: 32.675 Kulp: 35.357 Dicle: 37.673 Silvan: 86.736 Sur: 106.108 Bismil: 118.250 Yenişehir: 210.927 Bağlar: 210.927 ilçelerinde yaşayanlar yasaklardan doğrudan etkilenmişlerdir.

<https://www.dicle.edu.tr/tr/sayfalar/diyarbakir-tarihcesi-62-1010>

Diyarbakır'ın 11 ilçesinde 3'ü şehir merkezinde olmak üzere 318 mahallede 244 mezrada 213 kez, 837 gün boyunca sokağa çıkma yasağı ilan edilmiştir.

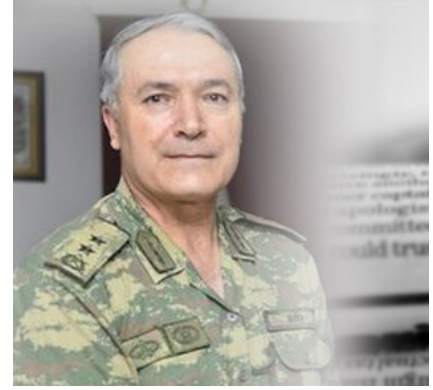
HDP, DBP ve DTK heyeti Diyarbakır'daki orman yangınlarını inceledi

HDP Diyarbakır Milletvekili Musa Farisoğulları, Kulp ve Lice'de yaptıkları incelemeleri aktardı. Bölgenin birçok kentinde ve ilçesinde operasyonlarla beraber orman yangınlarının da baş gösterdiğine dikkat çeken Farisoğulları, "OHAL kaldırıldı denildiği günden itibaren Kürt coğrafyasında yangınlar başladı. Evlerin, insanların olduğu alana kadar yangın yayılıyor. Kulp ve Lice'ye gittik, incelemelerde bulduk. Bombalamanın yapıldığı yerdeki orman yangınına, sokağa çıkma yasağı olmasından dolayı köylüler de müdahale edememiş. Kulp'ta Eskar ve Dorşin bölgesinde çıkan yangının kendi kendine söndüğü belirtildi. Dönerken Lice'nin Kerwas ve Helhel köylerine gittik. Buradaki halk, sabah 04.00 civarında ciddi bombalamanın olduğunu belirtti. Yangın daha sonra geniş alana yayılmış. Köylüler çıkan yangına hemen müdahale edemedi, gidişimizle beraber halkımızla ilkel yöntemlerle yangını söndürmeye çalıştık. Tabii tehlike hâlâ bitmiş değil" dedi.

<https://www.evrensel.net/haber/358139/hdp-dbp-ve-dtk-heyeti-diyarbakirdaki-orman-yanginlarini-inceledi>

Haber paylaştıkları için: Musa Çitil'in şikayetiyle yedi gazeteciye dava

Derik'te 13 köylünün öldürülmesiyle suçlanan Jandarma Genel Komutan Yardımcısı Musa Çitil'in şikâyeti üzerine, Asur'daki operasyona ilişkin DİHA'da yayınlanan haberin bağlantısını sosyal medya hesaplarında paylaşan 7 gazeteci hakkında 3'er yıla kadar hapis istemiyle dava açıldı. Haberi kendi sosyal medya hesaplarında paylaştıkları iddia edilen KHK ile kapatılan DİHA'nın Haber Müdürü; Ömer Çelik, DİHA muhabirleri Çağdaş Kaplan, Hamza Gündüz, Selman Çiçek ve gazeteci A. Vahap Taş ile haberi, kapatılan Özgür Gündem gazetesinin resmi sosyal medya hesabında paylaşan gazetenin Sorumlu Yazı İşleri Müdürü İnan Kızılkaya ve gazetenin İmti-

yaz Sahibi Kemal Sancılı hakkında "Terörle mücadelede görev almış kişileri hedef göstermek" iddiasıyla 1 yıldan 3 yıla kadar hapis cezası isteniyor.

<http://gazetekarınca.com/2018/06/haber-paylastiklari-icin-musa-citilin-sikayetiyle-yedi-gazeteciye-dava/>

Zırhlı araç sürücüleri 16 ayda 21 kişiyi öldürdü, 36 kişiyi yaraladı

En son Diyarbakır'ın merkez Bağlar ilçesinde 75 yaşındaki Mehmet Ertekin'in yaralanmasına neden olan zırhlı polis ve asker araçlarının çarpması sonucu bugüne kadar çok sayıda insan yaşamını yitirdi ve yaralandı. Özellikle sokağa çıkma yasağı ilan edilen Şırnak, Mardin ve Diyarbakır'da yaşanan

olaylardan dolayı son 16 aylık süreçte, 6'sı çocuk en az 21 kişi yaşamını yitirdi, 2'si çocuk 36 kişi yaralandı.

<https://www.evrensel.net/haber/354480/zirhli-arac-surucule-ri-16-ayda-21-kisiyi-oldurdu-36-kisiyi-yaraladi>

HDP'nin bazı adayları terör suçlarından mahkemelik

Valilikçe 13 Eylül 2015'te Sur ilçesindeki terör olayları nedeniyle 15 mahallede halkın can ve mal güvenliğinin sağlanması amacıyla ikinci duyuruya kadar sokağa çıkma yasağının uygulandığı dönemde Taşçier, sokağa çıkma yasağı ve güvenlik güçlerinin operasyonlarını protesto etmek amacıyla terör örgütü PKK/KCK güdümünde yasa dışı yayın yapan basın-yayın organlarının çağrılarını doğrultusunda ilçeye girmeye çalışarak suçlanıyor. HDP'nin Diyarbakır'dan 4. sırada aday gösterdiği, Sur ilçesindeki terör örgütü PKK'ya yönelik operasyonda güvenlik güçlerine teslim olan Remziye Tosun'un "silahlı terör örgütüne üye olmak" suçundan açılan davada yargılanması sürüyor.

<http://www.haber7.com/diyarbakir/2640183-hdp-nin-bazi-adaylari-terror-suclarindan-mahkemelik>

Öğretmen Ayşe Çelik, 8 aylık bebeğiyle cezaevine girdi

Sokağa çıkma yasağının yaşandığı sırada Diyarbakır'dan telefonla bağlandığı Beyaz Show'da "Çocuklar ölmesin" dediği için 'terör örgütü propagandası yapmak' suçundan 1 yıl 3 ay hapis cezasına çarptırılan ve 6 aylık infaz erteleme süresi dolan öğretmen Ayşe Çelik, bugün akşam saatlerinde (20 Nisan 2018) bebeği Deran ile birlikte Diyarbakır E Tipi Kapalı Cezaevi'ne girdi. Çelik'in hapse girmemesi için Anayasa Mahkemesi'ne 'hak ihlali ve kararı durdurma başvurusu' yapan avukat Mahsuni Karaman, mahkemenin başvuruyu incelemeye aldığı duyurmuştu. Ancak Çelik'in cezaevinde girdiği akşam saatlerine kadar AYM'den başvuruyla ilgili herhangi bir karar çıkmadı.

<https://www.birgun.net/haber-detay/ogretmen-ayse-celik-8-aylik-bebegiyle-cezaevine-girdi-212961.html>

'Bu Bölge 90'lı Yılları Yaşadı'

Dicle Toplumsal Araştırmalar Merkezi (DİTAM) tarafından yürütülen Diyarbakır İli Sur İlçesi'nde Yerinden Edilen Ailelerin Temel Haklara ve Kamu Hizmetlerine Erişim Projesi'nin' sonuçları düzenlenen basın toplantısı ile kamuoyu ile paylaşıldı. Dicle Toplumsal Araştırmalar Merkezi (DİTAM) "Diyarbakır İli Sur İlçesi'nde Yerinden Edilen Ailelerin Temel Haklara ve Kamu Hizmetlerine Erişimi Projesi'nin Sonuç Değerlendirme Toplantısı'nda, hazırladığı araştırma raporunu kamuoyu ile paylaştı. Dilan KAYA, Ebru DEMİR ve Ruşen YAKUT tarafından sürdürülen projede raporun editörlüğünü Reha Ruhavioğlu yaptı. DİTAM'ın Sur mağduru 500 aile ile görüşerek hazırladığı rapor; ailelerin barınma, eğitim, sağlık gibi haklarının büyük ölçüde ihlal edildiğini ortaya koyuyor. Ancak aileler bütün bu yaşananlara rağmen Sur'a dönmek ve orada yaşamak istiyorlar.haklar alanındaki araştırma sonucunda.

ÖNERİLER

- Hükümet yetkilileri yıkılan evlerle ilgili aileleri bilgilendirme çalışması yapılmalıdır; belirlenen ev, eşya ve iş yeri tazminatlarına itiraz etmek isteyen ailelere yargı yolu açılmalı ve bunun bilgisi ailelerle paylaşılmalıdır.
- Çocuklar ve kadınlarla nitelikli bir psiko-sosyal çalışma yapılmalıdır.
- İnsanlara kalıcı istihdam alanları oluşturulmalıdır.
- Sosyal devlet anlayışına bağlı olarak verilen destekler net tanımlanmalı ve bir muhtaçlık algısından ziyade, hak temelli bir yaklaşımla bu destekler verilmelidir.
- Suriçi'nde demografik değişim yapılacağı endişesine karşı ailelere güvence verilmeli, yerinden edilen

ailelerin Sur'a geri dönmeleri sağlanmalı, bu kapsamda yıkılan yerler yeniden inşa edilirken ailelerin ekonomik koşulları göz önünde bulundurulmalı ve kolaylık sağlanmalıdır.

- Hak temelli konularda farkındalık ve bilgilendirme çalışmaları yapılmalı ve ailelere bu süreçte destek olunmalıdır. Çatışmalardan kaynaklı yaşanan hak ihlallerine dönük kapsamlı bir araştırma yapılmalı ve hak arama mekanizmaları devreye sokulmalıdır.
- Sivil toplum örgütleri yaşanan bu gibi süreçlerde daha aktif rol alıp, süreci kayıt altına alıp, ortaya çıkan sonuçları görünür kılıp, gerekli her türlü çalışmayı yapmalı, kamu kurumları ve hükümet bu konuda sivil toplumun işlerini kolaylaştırmalıdır.

<https://www.raporlar.org/diyarbakir-surdaki-catisma-magdu-ru-ailelerin-kamu-hizmetlerine-erisimi-raporu-ditam/>

Tahir Elçi 106 haftadır

A DA L E T B E K L İ Y O R

Diyarbakır Barosu Başkanı Tahir Elçi'nin 28 Kasım 2015'te Sur'da çatışmalarda zarar gören Tarihi Dört Ayaklı Minare önünde basın açıklaması yaptıktan sonra öldürülmesinin ardından 106 hafta geçti. Diyarbakır Barosu, her hafta olduğu gibi bu hafta da

Elçi'nin faillerinin bulunması ve etkili soruşturma yürütülmesi talebiyle adliye önünde basın açıklaması yaptı.

http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/891435/Tahir_Elci_106_haftadir_adalet_bekliyor.html

HDP Adana vekili Beştaş'ın yargılanmasına devam edildi

HDP Adana Milletvekili Beştaş hakkında, Diyarbakır'ın Sur ve Silvan ilçeleri ile Şırnak merkez ve Cizre ilçelerindeki sokağa çıkma yasağını protesto etmek amacıyla Adana İnönü Parkı'nda 9 Şubat 2016'da düzenlediği basın açıklamasında, "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve devletini, devletin yargı organlarını, devletin askeri veya emniyet teşkilatını alenen aşağılama" suçunu işlediği iddiasıyla dava açılmıştı.

<https://www.memurlar.net/haber/720550/hdp-adana-vekili-bestas-in-yargilanmasina-devam-edildi.html>

Irmak'a verilen 10 yıl hapis cezasının tek gerekçesi konuşma

HDP milletvekillerine yönelik 4 Kasım 2016'da yapılan operasyonda tutuklanarak Kandıra Cezaevi'ne götürülen Irmak hakkında siyasi parti faaliyetleri kapsamında 2015 ve 2016 yılları arasında Diyarbakır, Hakkari ve Şırnak'ta katıldığı miting, basın açıklaması ve televizyon programlarında yaptığı konuşmalar nedeniyle 4 ayrı suçlama getirilerek 105 yıla kadar hapis

istemiyle dava açıldı. Güvenlik gerekçesiyle Hakkari'den Diyarbakır 5. Ağır Ceza Mahkemesi'ne nakledilen davanın 6'ncı duruşmasının görüldüğü 3 Kasım'da Irmak'a son sözü verilmeden ve avukatlarına savunma hakkı verilmeden toplam 10 yıl hapis cezası verildi.

<https://www.evrensel.net/haber/341645/irmaka-verilen-10-yil-hapis-cezasinin-tek-gerekcesi-konusma>

DİHA Yönetim Kurulu Başkanı ve Yazı İşleri Müdürü'ne dava

KHK ile kapatılan DİHA'nın eski Yönetim Kurulu Başkanı Zekeriya Güzüpek ile Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Dicle Müftüoğlu hakkında dava açıldı

İddianamede, Diyarbakır'ın Silvan ilçesinde ilan edilen sokağa çıkma yasağı sırasında yaşanan olaylara ilişkin yapılan haberlerde kullanıldığı ileri sürülen "sıkıyönetim uygulaması", "katliam girişimi", "saldırı", "halk direnişe geçti" ifadeleri suç delili olarak gösterildi. Söz konusu ifadelerin geçtiği haberler için "Son derece yanlış haberler" değerlendirmesinin yapıldığı iddianamede, bu haberlerle PKK ve KCK'nin üyelerinin ilçede yaptığı eylemlerin sahiplenildiği iddia edildi.

<https://www.evrensel.net/haber/340942/diha-yonetim-kurulu-baskani-ve-yazi-isleri-mudurune-dava>

Hdp'li Beştaş'ın Adana'da Yargılandığı Dava

HDP Adana Milletvekili Beştaş hakkında, Diyarbakır'ın Sur ve Silvan ilçeleri ile Şırnak merkez ve Cizre ilçelerindeki sokağa çıkma yasağını protesto etmek amacıyla Adana İnönü Parkı'nda 9 Şubat 2016'da düzenlediği basın açıklamasında, "Türkiye Cumhuriyeti hükümeti ve devletini, devletin yargı organlarını, devletin askeri veya emniyet teşkilatını aleanen aşağılama" suçunu işlediği iddiasıyla dava açılmıştı.

<http://www.milliyet.com.tr/hdp-li-bes-tas-in-adana-da-yargilandigi-adana-yerelhaber-2374010/>

İmam Taşçier hakkındaki yurtdışı yasağı kaldırıldı

HDP Diyarbakır Milletvekili İmam Taşçier hakkında 23 yıla kadar hapis cezası istemiyle açılan davada, Taşçier hakkındaki yurt dışı yasağı kaldırıldı. HDP Diyarbakır Milletvekili İmam Taşçier hakkında Sur'da sokağa çıkma yasağı devam ettiği sırada katıldığı basın açıklamaları gerekçe gösterilerek "Örgüte üye olmamakla birlikte örgüt adına suç işleme", "Örgüt propagandası yapma" ile "Kanuna aykırı toplantı ve yürüyüşlere silahlı katılarak ihtara rağmen kendiliğinden dağılmama" iddialarıyla 10 yıldan 23 yıla kadar hapis cezası istemiyle açılan davanın ikinci duruşması görüldü. Diyarbakır 8. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülen duruşmaya, Taşçier, yakınları, avukatları ve HDP Diyarbakır il yöneticileri katıldı. Kısa bir aranın ardından kararını açıklayan mahkeme heyeti, Taşçier hakkındaki yurtdışı yasağını kaldırarak, duruşmayı 9 Kasım'a erteledi.

<https://www.evrensel.net/haber/319879/imam-tascier-hakkindaki-yurtdisi-yasagi-kaldirildi>

Deniz Naki'ye verilen cezanın gerekçesi açıklandı

Amedspor oyuncusu Deniz Naki hakkında verilen 1 yıl 6 ay 22 gün hapis cezasının gerekçeli kararında, takımının galibiyetini "sokağa çıkma yasağı" ilan edilen kentlerde yaşamını yitiren insanlara adanması, buralarda yaşanan insanlık dramı ve hak ihlallerine duyarlılık çağrısında bulunması gösterildi. Mahkeme daha önce bu paylaşımlar için "İfade özgürlüğü" demişti.

<https://artigercek.com/haberler/deniz-naki-ye-verilen-cezasinin-gerekcesi-aciklandi>

Diyarbakır'da sadece son 5 ay içinde 7 ayrı ilçede 28 kez sokağa çıkma yasağı ilan edildi. Yasaklar nedeniyle kırsal kesimde yaşam durma noktasına gelmiş durumda. Diyarbakır'da 'askeri operasyonlar' gerekçe gösterilerek ilan edilen sokağa çıkma yasakları sürüyor. Kentin Sur ilçesinde 18 ayı dolduran yasak dünyanın en uzun süreli sokağa çıkma yasağı olurken, Lice, Hani, Silvan, Kocaköy, Hazro ve Kulp ilçelerindeki köylerde yasaklar belli aralıklarla sık sık uygulanıyor. En çok yasak ilan edilen ilçelerin başında ise Lice geliyor.

Yasakların çetelesi

dihaber'in Diyarbakır Valiliği ve ilçe kaymakamlıklarının resmi web sitesinden derlediği rakamlara göre 1 Ocak 2017 ile 12 Haziran 2017 tarihleri arasındaki 6 aylık dönemde 7 ilçede 101 gün sokağa çıkma yasağı ilan edildi. Yasaklarda başı çeken Lice'ye bağlı köylerde 11 kez ilan edilen sokağa çıkma yasağı tam 50 gün sürdü. Bu sürede Hani'de 5, Hazro'da 3, Silvan'da 1, Kocaköy'de 2, Kulp'ta 4 ve Dicle'de 2 defa sokağa çıkma yasağı ilan edildi. Bu yasaklar nedeniyle Hazro'da 10 gün, Hani'de 16 gün, Kocaköy'de 7 gün, Silvan'da 2 gün, Kulp'ta 8 gün ve Dicle'de 8 gün boyunca sokağa çıkma yasağı uygulandı. Sur'da ise 28 Kasım 2016'dan beri 6 mahallede ilan edilen sokağa çıkma yasağı 18 aydır devam ediyor. 1 Ocak 2017 ile 12 Haziran 2017 tarihleri arasında ilan edilen sokağa çıkma yasakları tarihlerine göre şöyle:

- Sur'da Baro Başkanı Tahir Elçi'nin Dört Ayaklı Minare'nin yanında katledildiği 28 Kasım'da ilan edilen yasak 12 Aralık'ta verilen 17 saatlik aranın ardından 12 Mart 2016 tarihinde kısmen kaldırıldı. Operasyonlar bitmesine rağmen yasak, Hasırlı, Cevatpaşa, Fatihpaşa, Dabanoğlu, Cemal Yılmaz ve Savaş mahallelerinde 18 aydır devam ediyor.
- Lice'ye bağlı 10 köyde 5 Ocak'ta ilan edilen yasak 6 Ocak'ta sona erdi.
- Lice ve Hani'ye bağlı 13 köyde 12 Ocak'ta ilan edilen yasak 14 Ocak'ta sona erdi.

- Lice, Kulp ve Silvan ilçelerine bağlı 10 köyde 24 Şubat'ta ilan edilen yasak 25 Şubat'ta kaldırıldı.
- Lice ve Hazro'ya bağlı 12 köyde 2 Mart'ta ilan edilen yasak 5 Mart'ta kaldırıldı.
- Lice'nin 18 köyünde 5 Mart'ta ilan edilen yasak 16 Mart'ta kaldırıldı.
- Lice ve Hani ilçelerine bağlı 10 köyde 19 Mart'ta ilan edilen yasak 21 Mart'ta kaldırıldı.
- Lice ve Hani ilçelerine bağlı 9 köyde 24 Mart'ta ilan edilen yasak 30 Mart'ta kaldırıldı.
- Lice, Kocaköy ve Hazro ilçelerine bağlı 14 köyde 13 Nisan'da ilan edilen yasak 14 Nisan'da kaldırıldı.
- Kulp'a bağlı 8 köyde 21 Nisan'da ilan edilen yasak 24 Nisan'da kaldırıldı.
- Lice ve Hani'ye bağlı 16 köyde 8 Mayıs'ta ilan edilen yasak 11 Mayıs'ta kaldırıldı.
- Kulp'a bağlı 3 köyde 11 Mayıs'ta ilan edilen yasak aynı gün kaldırıldı.
- Hani'nin 6 köyünde 20 Mayıs'ta ilan edilen yasak 21 Mayıs'ta sona erdi.
- Dicle'ye bağlı 4 köyde 21 Mayıs'ta ilan edilen yasak 24 Mayıs'ta kaldırıldı.
- Lice, Hazro, Kocaköy ve Dicle ilçelerine bağlı 59 köyde 28 Mayıs'ta yasak ilan edildi. 2 Haziran'da 43 köyde yasak kaldırılırken, 16 köydeki yasak ise devam ediyor. Yasağın kaldırıldığı köylerin giriş ve çıkışları zırhlı araçlarla kapatılarak arama noktaları oluşturan asker ve polisler, kimlik kontrolü ve aramanın ardından köylülerin giriş ve çıkışlarına izin veriyor. 4 ilçedeki 104 köyde ve mezrada 28 Mayıs'ta başlatılan askeri operasyon devam ediyor.
- Kulp'a bağlı 10 köyde 4 Haziran'da ilan edilen yasak 6 Haziran'da kaldırıldı.
- Lice'ye bağlı 18 köyde 6 Haziran'da ilan edilen yasak halen devam ediyor. 10 bin asker ve korucunun katılımıyla 4 ilçedeki 104 köyde ise askeri operasyon sürüyor.

<https://gazetekarınca.com/2017/06/ablukanin-cetelesi-diyarbakir-sadece-bes-ayda-7-ilcede-101-gun-suren-28-yasak/>

SUR

Sur'da neler yaşandı?..

Diyarbakır'ın tarihi Sur ilçesinde yaşanan hendek ve barikatlar sebebiyle çıkan çatışmalar sonrası tahrip olan bölgede restorasyon çalışmaları devam ederken bölgede en çok çatışmanın yaşandığı, Fatihpaşa ve Hasırlı mahallesi ile Dabanoğlu mahallesine bağlı sokakların tahrip olan bina ve evlerin tamamen yıkılarak temizlendiği görüldü.

<https://www.gazeteduvar.com.tr/gundem/2017/11/29/surda-neler-yasandi>

'Zorla yerinden etme kabul edilemez'

İnsan Hakları Derneği (İHD) İstanbul Şubesi'nde elektriksiz ve susuz bırakılan Surlular için basın açıklaması düzenlendi. Yapılan açıklamada yıkıma ve zorla yerinden edilmeye karşı evlerini terk etmeyen Sur'lu ailelerin haftalardır karanlıkta ve susuz yaşadığı ifade edildi. Sur'daki yıkımla ilgili düzenlenen basın toplantısında İHD Diyarbakır Şubesi, Türkiye İnsan Hakları Vakfı ile İHD Diyarbakır Şubesinin hazırladığı ortak raporu açıklandı. Raporu Avukat Eren Keskin sundu. Keskin, Sur'da su ve elektriğin yanı sıra kanalizasyonlarda da sorun olduğunu ifade ederek şu bilgilendirmeyi yaptı: "Mart 2016'dan bu yana 6 mahallede yasak devam ediyor ve 23 bin kişi evlerine dönemedi. 5 bin 106 kişinin evsiz kalması söz konusu. Sur içinde 6 yeni karakol yapılacak." Keskin tüm kamuoyunu Sur için duyarlı olmaya çağırdı.

'UNESCO DA DUYARSIZ'

Daha sonra söz alan Diyarbakır İHD Şube Başkanı Raci Bilici de "Sur bölge ve Ortadoğu için son derece önemli bir yer. Mahalle gitti toz kaldı, birçok insan katledildi ve hâlâ orada cenaze arıyoruz. Cenazelerini almak için bekleyenler açlık grevine girdiler" değerlendirmesinde bulundu. İnsanları yerinden ve kültürlerinden edilmesinin kabul edilemez olduğunu söyleyen Bilici Sur'da diyaliz cihazına bağlı olan ve nefes darlığı çeken birçok insan olduğunu ve bu insanlara yaşam hakkı tanınmadığını ifade etti. Bilici ayrıca boşaltılan bölgelere ilişkin etnik ayrıştırma ve demografik yapıyı değiştirmeye ilişkin planlardan da endişe duyduklarını dile getirdi. Bilici, UNESCO'ya çok defa çağrı yaptıkları halde bu çağrılara cevap gelmediğini de ekledi.

<https://www.evrensel.net/haber/323481/zorla-yerinden-etme-kabul-edilemez>

Sur'un iki mahallesinde 'kentsel dönüşüm' adı altında başlatılan yıkımı incelemek için ilçeye giden CHP heyetinde bulunan Genel Başkan Yardımcısı Zeynep Altıok, yapılanların sistemli bir asimilasyon politikası olduğunu söyledi. Diyarbakır'ın Sur ilçesindeki Alipaşa ve Lalebey mahallelerinde 'kentsel dönüşüm' adı altında başlatılan yıkımını yerinde incelemek için aralarında Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) Genel Başkan Yardımcısı ve İzmir Milletvekili Zeynep Altıok, Adana Milletvekili İbrahim Özdaş ve İstanbul Milletvekili Gülay Yelekçi'nin de bulunduğu CHP heyeti ilçeye geldi. Heyet ilk önce, CHP Diyarbakır il binasında parti yöneticilerinin de katılımıyla basın toplantısı düzenledi. Toplantıda konuşan Zeynep Altıok, CHP'nin başlattığı Adalet Yürüyüşü'nden geldiklerini belirterek Diyarbakır'ın da uzun süredir acılar çektiğini ve adaletin olmadığı illerden biri olduğunu söyledi. Yıkılan evler nedeniyle insanların mağdur olduğunu belirten Altıok, "Biz adalet yürüyüşümüzde 'herkes için adalet' diyerek yola çıktık, bu nedenle her türlü, her toplum kesiminden her türlü adaletsizliğe karşı ses olmaya da devam edeceğiz" diye konuştu.

'Yasaklarda 91 sivil hayatını kaybetti'

Sur'da uzun süre uygulanan sokağa çıkma yasaklarına dikkat çeken Altıok, "Buradaki sokağa çıkma yasakları uzunca bir süre can kaybına, sivil ölümlere yol açtı" dedi ve devam etti: Toplamında 655 gündür bir ablukanın devam ettiği bir süreç biliyorsunuz. Ne yazık ki, 91 sivil ölümün gerçekleştiği nice acıların yaşandığı bu sürecin sonunda şimdi de insanlarımız evlerinden geriye kalanları da kay-

CHP Heyeti

Sur'un iki mahallesinde 'kentsel dönüşüm' adı altında başlatılan yıkımı incelemek için ilçeye giden CHP heyetinde bulunan Genel Başkan Yardımcısı Zeynep Altıok, yapılanların sistemli bir asimilasyon politikası olduğunu söyledi.

betme riskiyle karşı karşıyalar.

'İktidarın Sur'a açtığı savaş evrensel bir çöküş'

Altıok, Sur'un UNESCO Dünya Kültür Mirası Listesi'nde yer aldığını hatırlattı ve zorunlu göç ile kültür mirasının yok edildiğini söyledi. Sur'daki sokağa çıkma yasakları ardından 45 binden fazla insan göç etmek zorunda kaldı. Bu aynı zamanda sistemli asimilasyon politikası, bir toplumun kendi geçmişiyle bağını koparmak üzere gerçekleşen bir eylemdir. Bu göç sırasında kendi tarihi kültür miraslarını bıraktı. Sur'da yaşayanlar binlerce yıllık tarihin ve kültürün yok edildiğine tanıklık ediyorlar. İktidarın Sur'a açtığı savaş sadece kültür mirasını hedef almıyor

aynı zamanda evrensel bir çöküş, kopma ve yarılmayı da dünyanın gözleri önünde gerçekleştiriyor.

'Askeri darbe dönemlerinde bile yaşanmayan bir zulüm' Kentte toplumun her kesiminden insanla konuşup tarafsız bir rapor hazırlayacaklarını söyleyen Altıok, "İnsanların temel ihtiyaçlarının elektriklerinin kesildiği başka işkence yöntemiyle karşı karşıyayız" dedi.

Askeri darbe dönemlerinde bile yaşanmayan bir zulümle karşılaşan vatandaşlarımızın sesi olacağız. Bu baskı, kamplaşma ve ayrışmayı da tetikliyor. Bunun karşısında, yerinden yurdundan edilen binlerce insana ev sahipliği yapıyoruz. Sığınmacılara ev sahipliği yapmaya çalışıyoruz. Ama bir yandan da kendi vatanımızda, yurdu-muzda binlerce insanı yerinden yurdundan ediyoruz. Bu bir çelişkidir. Bu çelişkidenden kurtulmamız gerekir.

<https://gazetekarınca.com/2017/06/chp-heyeti-surda-sistemli-bir-asimilasyon-politikasi-yurutuluyor/>

'Sur 'da dayanışmacı bir sosyal yaşam ağı var, yıkımla bu hedef alınıyor'

Diyarbakır'ın Sur ilçesine bağlı Alipaşa ve Lalabey mahallelerinde yaşanan yıkımla ilgili yürüttükleri saha çalışmalarını ve elde edilen sonuçları Gazete Karınca'ya anlatan SAMER Yönetim Kurulu Üyesi Yüksel Genç, Sur sakinlerinin yaşananları zorunlu göç olarak değerlendirdiklerini ve bu durumun 90'lı yılların ruh halini de canlandırıldığını belirtti. Diyarbakır'ın Sur ilçesinde 28 Kasım 2015'te ilan edilen ve 103 gün süren "sokağa çıkma yasağı" boyunca yüzlerce çocuk eğitim ve sosyal haklarından mahrum kalarak göç ederken, yüzlerce çocuk 103 gün boyunca oyun alanları yerle bir eden sokakları bombalayan tank ve top atışlarının travması etkisi altında yaşıyor. 103 gün süren sokağa çıkma yasağının ardından evlerine geri dönen çocuklar, tanınmaz haldeki sokaklarıyla karşı karşıya kaldı.

<https://gazetekarinca.com/2017/06/surda-dayanismaci-bir-sosyal-yasam-agi-var-yikimla-bu-hedef-aliniyor/>

İnsan hakları örgütleri: Yüzlerce kişi işkence gördü!

26 Haziran Birleşmiş Milletler (BM) Genel Kurulu tarafından tüm dünyada "İşkenceye Karşı Mücadele ve İşkence Görenlerle Dayanışma Günü" olarak ilan edilmişinin 20. Yılı. Diyarbakır'da İnsan hakları örgütleri işkencenin bilançosunu açıkladı. Bilançoya göre, bölge illerinde yaşanan sokağa çıkma yasakları ve operasyonlarda 1 milyon 809 bin kişi mağdur edildi. 15 aylık zaman dilimi içerisinde sadece bölge illerinde kayıtlara geçen veriler neticesinde 300'ü aşkın kişi işkence gördü. Birleşmiş Milletler (BM) Genel Kurulu, 1997 yılında 26 Haziran'ı işkence görenlerle dayanışma günü olarak ilan etti. Türkiye'de insan hakları örgütleri de her yıl bu tarih öncesinde işkenceye ilişkin bilançoyu açıklıyor. Diyarbakır'da Türkiye İnsan Hakları Vakfı (TİHV) Diyarbakır Temsilciliği ve İnsan Hakları Derneği (İHD) Diyarbakır Şubesi TİHV binasında konuya ilişkin basın

toplantısı düzenledi. Toplantıya Diyarbakır Barosu Başkanı Ahmet Özmen, Diyarbakır Tabip Odası Eş Başkanı Mehmet Şerif Demir, İHD Şube Başkanı Raci Bilici, TİHV Diyarbakır Temsilcisi Barış Yavuz ve çok sayıda insan hakları savunucusu katıldı.

<https://www.evrensel.net/haber/324549/insan-haklari-orgutleri-yuzlerce-kisi-iskence-gordu>

Sur'da 'kara bayram'

Diyarbakır Sur 'da halk, Şeker Bayramı'nı yıkımın gölgesinde karşıladı. HDP Diyarbakır Milletvekili Sibel Yiğitalp, ilçedeki son durumu Bir Gün'e anlattı

Çatışmaların ardından, yıkımın gölgesinde Şeker Bayramı'nı karşılayan Sur halkı, yaşam alanlarını terk etme mücadelesi veriyor. Sur halkının genel durumunu BirGün'e değerlendiren HDP Diyarbakır Milletvekili Sibel Yiğitalp, Sur halkının 'kara bayram' yaşadığını kaydetti. Fırat'ın batısında OHAL, doğusunda ise sıkıyönetim yaşandığına dikkat çeken Yiğitalp, "Bir gruba, bir sınıfa yönelik demografik bir yıkım politikası izleniyor. Halkın talepleri ve ihtiyaçlarının hiçe sayıldığı, tüm taleplere güvenlik politikalarıyla cevap verildiği bir ortamda bayramdan söz etmek zaten mümkün değil" dedi.

'Su ve elektrik sıkıntısı var

'Su ve elektrik sıkıntısı var'Diyarbakır'a bağlı Sur ilçesinde aylarca kulakları sağır eden bombaların gölgesinde yaşayan Sur halkı, bayramı da yıkımın gölgesinde karşıladı. 6 mahallede sokağa çıkma yasağının sürdüğü Sur'da, Alipaşa ve Lalebey mahalleliler, Valiliğin, "Evlerinizi boşaltın" talimatlarını karşı evlerini yıkıma terk etmiyor.

<https://www.birgun.net/haber/sur-da-kara-bayram-167022>

Çevre Bakanlığı verileri Sur'daki yıkımla örtüşüyor

Mimarlar Odası Diyarbakır Şubesi, Çevre ve Şehircilik Bakanlığının Sur'da yapılan yıkıma ilişkin verilerini kendi verileriyle çürüttü

Sur'da Alipaşa ve Lalebey mahallelerinde başlayan yıkım devam ederken, kurum temsilcileri yaptığı açıklamalarla yıkımın durdurulması gerektiğini belirtiyor. Mimarlar Odası Diyarbakır Şubesi konuya ilişkin yazılı açıklama yaptı. Açıklamada, "Aralık 2015'te tarihi Suriçi bölgesinin 6 mahallesinde sokağa çıkma yasağı ilan edilmiş kullanılan ağır silahlar ve patlayıcılar sebebiyle ağır tahribatlar oluşmuştur. 20 binin üzerinde bir nüfus göç etmek zorunda kalmış, tarihi kentte onlarca tescilli ve tescil değeri taşıyan yapı zarar görmüştür. Geride kalan 1,5 yıllık süreçte hükümetin Sur'da izlediği politika ve yöntemler tafefisi neredeyse imkansız bir yıkımı yaratmıştır" ifadeleri yer aldı.

<https://www.evrensel.net/haber/324994/cevre-bakanligi-verileri-surdaki-yikimla-ortusmuyor>

'ZORLA TAHLİYE YASAKTIR'

Uluslararası Af Örgütü, "Kentsel dönüşüm" adı altında yıkımın sürdüğü Diyarbakır'ın Sur ilçesine bağlı Alipaşa ve Lalebey mahalleleri için acil eylem çağrısında bulundu. "Yüzlerce Sur sakini zorla tahliye edilme riski altında" başlığıyla yapılan çağrıda, mahallelilerin evlerinden zorla çıkarılması için uzun süre elektrik ve suların kesildiği ve mahalle sakinleriyle samimi bir istişare süreci gerçekleşmediği, yeterli tazminat bedeli ödenmediği vurgulandı.

<https://www.alevinet.com/2017/06/30/uluslararasi-af-orgutunden-sur-icin-acil-eylem-cagrisi/>

Sur'daki yapılarla ilgili

'teknik hata raporu' açıklandı

Mimarlar Odası Diyarbakır Şube Eş Başkanı Şerefhan Aydın, Sur içi bölgesinde 'Kentsel Sit Alanı' tescil değerini veren sokak dokusunun ortadan kaldırıldığını belirtti. Sur 'da meydana gelen çatışmalarda onlarca tescilli ve tescil değeri taşıyan yapının hasar gördüğünü hatırlatan Aydın, "Bilindiği gibi Aralık 2015'de Diyarbakır'ın Sur ilçesinde başlayan ve mart ayına kadar süren çatışmalar sırasında tarihi Sur içi bölgesinin 6 mahallesinde sokağa çıkma yasağı ilan edilmiş ve aylar süren çatışmalar sırasında kullanılan ağır silahlar ve patlayıcılar sebebiyle ağır tahribatlar oluşmuştur. 20 binin üzerinde bir nüfus göç etmek zorunda kalmış, tarihi kentte onlarca tescilli ve tescil değeri taşıyan yapı zarar görmüştür." dedi.

<https://ilkha.com/guncel/surdaki-yapilarla-ilgili-tek-nik-hata-raporu-aciklandi-57136>

Af Örgütü'nden Sur'da

'zorla kamulaştırma' uyarısı

Uluslararası Af Örgütü'nün Türkiye uzmanı Andrew Gardner, Diyarbakır'daki yüzlerce insanın evinin çok yakında "istimlak edilme" tehlikesi ile karşı karşıya olduğu yönünde uyardı. Gardner Alman haber Ajansı dpa'ya yaptığı açıklamada insanların evden çıkarılmaya zorunlu bırakıldığını belirterek, "Bu zorla kamulaştırmaları orada yaşayanların insan haklarının ihlalidir" dedi.

<https://www.dw.com/tr/af-%C3%B6rg%C3%BCt%C3%BCn-den-surda-zorla-kamula%C5%9Ft%C4%B1rma-uyar%C4%B1s%C4%B1/a-39499543>

Sur'da operasyon yarısı

Diyarbakır'ın Sur ilçesinde, terörle mücadele operasyonları sonrası 24 binden fazla kişi evlerini terk etti. Birçoğu halen ev bulamadı. DW'den Tessa Fox, Sur'daki durumu yazdı. Fatma, eşi Abdülkadir, beş çocukları ve akrabaları; bir pazar günü bomba patladığında evde yemek yiyorlardı. Duvarı delen şarapnel, Abdülkadir'in yeğeninin hayatına son vererek, karşı duvarda bir delik açtı. Evdeki herkes kovandan çıkan gaz nedeniyle bayıldı. Fatma ve ailesi, Diyarbakır'ın Sur ilçesinde evini terk etmek zorunda kalan 24 bin kişi arasında. PKK'ya yönelik başlatılan operasyon Uluslararası Af Örgütü'nün raporuna göre bölgede en az 368 silahsız sivilin ölümüyle sonuçlandı. Sur 'da sokağa çıkma yasakları, ilk olarak 6 Eylül'de çatışmalar şiddetlenince uygulandı. Bu da yiyecek ve su sıkıntısı yaşayan çok sayıda insanın evlerinden ayrılmasına neden oldu. Sur'daki silahlı çatışmalar resmen Mart 2016'da bitti. Ancak üzerinden bir yılı aşkın süre geçmesine rağmen, evlerini, sevdiklerini ve geçim kaynaklarını kaybeden insanlar; halen daha mağduriyet yaşıyor.

<https://www.dw.com/tr/surda-operasyon-yaras%C4%B1/a-39494429>

Yüzlerce Sur sakini zorla tahliye edilme riski altında

Yüzlerce Sur sakini her an zorla tahliye edilebilir. Bir aydan fazladır evlerinden zorla çıkarmak için mahallelerine su ve elektrik verilmiyor. Mahalle sakinleriyle samimi bir istişare süreci gerçekleşmedi veya yeterli tazminat bedeli ödenmedi.

Diyarbakır'ın Sur ilçesindeki Alipaşa ve Lalebey mahallelerinde yaşayan yüzlerce kişi her an zorla tahliye edilebilir. 23 Mayıs'tan beri, Ramazan ayı da dahil, mahalle sakinlerini açık bir şekilde evlerinden çıkmaya zorlamak amacıyla her iki mahalleye su ve elektrik verilmiyor.

Aralık 2015 ve Mart 2016 tarihleri arasında, Kürdistan İşçi Partisi (PKK) ve Türkiye güvenlik güçleri arasında yaşanan çatışmalar nedeniyle Sur'un bazı mahallelerinde süresiz sokağa çıkma yasakları ilan edildi. On binlerce Sur sakini yerlerinden edildi ve hala çoğu yaşadıkları yere geri dönemedi. Bu süreçte yerinden edilen Alipaşa ve Lalebey sakinleri bir ila altı ay arasında bir süre sonra evlerine geri dönebildi. Mart 2016'da, ilçenin tamamını kapsayan kentsel yenileme projesinin bir parçası olarak Sur'un 16 mahallesi kamulaştırıldı. Aralık 2016'da Alipaşa ve Lalebey sakinlerinin evlerini bir hafta içinde boşaltmalarını talep eden icra emirleri gönderildi, ama birçoğu Sur'dan ayrılmadı. Uluslararası Af Örgütü'nün görüştüğü avukatlar ve Sur sakinleri yıkımların Nisan 2017'de başlayacağını kendileri-

ne sözlü olarak bildirildiğini aktardı. Nisan ayının sonunda, cami hoparlörlerinden yapılan çağrılarla sakinlere yedi gün içinde evlerini boşaltmaları gerektiği duyuruldu. 23 Mayıs'ta hâlihazırda boşaltılmış evlerin yıkımı başladı ve aynı zamanda mahallelere su ve elektrik verilmesi kesildi.

Uluslararası Af Örgütü'nün görüştüğü Sur sakinleri kentsel yenileme projesine dair kendileri ile samimi bir istişare yapılmadığını, alternatif barınma imkânları sunulmadığını ve kayıpları için yeterli tazminat bedelleri ödenmediğini bildirdi. Mahallelerdeki tüm sakinler, önlerindeki belirsiz gelecekte dolayı derin bir endişe duyduklarını ifade etti. Sakinler güçlü dayanışma ilişkileri kurdukları ve aile köklerinin dayandığı Sur'dan ayrılmak istemediklerini, ayrıca geçimlerini sürdürebilmelerinin Sur içindeki yaşamlarına bağlı olduğunu söylediler. Türkiye yetkilileri hiç kimsenin zorla yerinden edilmemesini güvence altına almakla ve ülke içinde yerinden edilenlerin geri dönme hakkı da dahil olmak üzere, uluslararası insan hakları hukuku ve standartlarına uygun bir şekilde zorla tahliyeleri sadece en son çare olarak uygulamakla yükümlüdür. Sakinleri evlerini boşaltmaya zorlamak için keyfi olarak uygulanan su ve elektrik kesintileri de uluslararası hukuk uyarınca yasaklanmıştır.

<https://gaiadergi.com/yuzlerce-sur-sakini-zorla-tahliye-edilme-riski-altinda/>

Güneydoğulu esnaf çatışma ortamından nasıl etkileniyor?

Güneydoğu'da Ağustos ayından bu yana yer yer uygulanan sokağa çıkma yasaklarıyla birlikte günlük hayat ve ticaret durma noktasına geldi. Çok sayıda esnafın iflas ettiği belirtiliyor. Diyarbakır'ın Sur ilçesinde 75 dükkânın bulunduğu Japon Pasajı'nda da birçok esnaf penk kapattı.

https://www.bbc.com/turkce/haberler/2015/12/151222_guneydogu_esnaf_hatice_kamer

Yüksek Mimar Mücella Yapıcı: Sulukule'de yapılan yarın Sur'da yapılacak

Sur'daki yıkıma ilişkin dünya üzerinde yaşanmış savaş sonrası süreçlerle karşılaştıran Yüksek Mimar Mücella Yapıcı, “Sulukule'den çıkarılan Romanların yerine bugün oradaki villalara Suriye'nin zenginleri yerleştirildi. Yarın aynı şey Sur'da Ermeni ve Kürt tarihi yok edilerek yapılacak” dedi.

‘Bunun Adı Zorla Tahliye Yasasıdır’
Birleşmiş Milletler (BM) HABITAT Genel Başkanlığı'na bağlı Zorla Tahliyeler konusunda Danışmanlar Kurulu (AGFE) Türkiye Temsilcisi Cihan Uzunçarşılı Baysal, konuşmasına BM sözleşmelerinden alıntılar yaparak ve uluslararası sözleşmelerde yer alan konut hakkına değinerek başladı. Konut hakkının herkes için sağlanması gerektiğine dikkat çeken Baysal, “İnsanların iradesinin dışında gerçekleşen yerinden edilme, zorla tahliye

ve bu bir insan hakkı ihlalidir. Zorla tahliyeler birçok sorunu beraberinde getirir. Fakat en çok yoksullaşmaya meydan verir” dedi. Zorla tahliyenin uluslararası hukuk çerçevesinde gayri meşru olduğunu dile getiren Baysal, zorla tahliyelerde, yaşam hakkı başta olmak üzere sağlık, barınma ve beslenme hakkı gibi birçok hakkın ihlal edildiğini söyledi. Konuşmasında “Afet Yasası”na da atıfta bulunan Baysal, bunun bir zorla tahliye yasası olduğunu vurguladı. Baysal, bu yasanın sadece Sur'u değil, evlerinde rahat oturanları da ilgilendirdiğini belirterek, “Aksi halde yarın Gaziosmanpaşa ya da farklı bir yer de aynı tehlikeyle karşı karşıya kalacak. Bu yasa hepimiz için tehlike arz ediyor” diye konuştu.

<http://yenidenatilim.com/yuksekmimar-mucella-yapici-sulukule-de-yapilan-yarin-sur-da-yapilacak/2795/>

Bakan 'Eskisi gibi yaptık' demişti:

Madde madde TOKİ'nin 'yapamadığı' eski Sur evleri

Dün Mimarlar Odası'nda düzenlenen toplantıda raporu açıklayan Diyarbakır Şube Eşbaşkanı Şerefhan Aydın, Sur'daki yasak, çatışma, yıkım ve buna bağlı zorunlu göçe değinirken, tarihi ilçede onlarca tescilli ve tescil değeri taşıyan yapının zarar gördüğünü belirtti. Çevre ve Şehircilik Bakanı Mehmet Özhaseki'nin Sur'da yürütülen bütün yıkım ve 'inşa' faaliyetlerinin 1. derece yürütücüsü ve sorumlusu olduğuna vurgu yapan Aydın, Bakan Özhaseki'nin Sur'daki tescilli yapıların yüzde 5 ile 7'sinin çatışmalardan kaynaklı hasar gördüğünü söylediğini ancak bu rakamların doğru olmadığını söyledi. Siyasal ve Sosyal Araştırmalar Merkezi'nin (SAMER) hazırladığı Sur raporunu hatırlatan Aydın, kentteki 595 tescilli yapıdan 89'unun tamamen yıkıldığını, 36'sının kısmen yıkıldığını, 48 yapının da hasarlı olduğunu kaydetti. Bunun ise tescilli olan yapıların yüzde 30'unun hasarlı ve

yıkılmış olduğu anlamına geldiğini ifade etti. Aydın, Bakan Özhasseki'nin açıklamasında aktardığı yüzde 5 ile 7'nin üzerine eklenen yüzde 25'lik dilimin "Sur'daki tahribatın esas olarak yürütülen yıkım politikalarının bir sonucu olduğunu gösterdiğini" vurguladı.

Zorunlu göç

Şerefhan Aydın, yapısal tahribatın yanı sıra 25 Mart 2016'da Bakanlar Kurulu'nun aldığı 'acele kamulaştırma' kararından sonra Surluların zorla yerinden edilme tehlikesiyle karşı karşıya olduğunu da hatırlattı. Aydın son verilere göre şu ana kadar yaklaşık 25-26 binlik bir nüfusun yerinden edildiğini söyledi. "Bakanlığın mağduriyeti giderme yöntemi olarak sunduğu TOKİ'ye borçlandırma girişimi de göç eden bu nüfusun bütün yaşam olanaklarının ellerinden alınması anlamına gelmektedir" diyen Aydın, hâlihazırda Sur'un yasaklı 6 mahallesinden göç etmek zorunda kalan nüfusa Sur'un kalan 9 mahallesinde yaşayan nüfusunun da eklenmesinin olası olduğuna dikkat çekti.

Aydın son olarak tarihi Sur kenti için duyarlılık çağrısında bulundu ve "Bu kültürel, tarihi ve sosyal kırıma 'dur' diyelim" dedi. Çevre ve Şehircilik Bakanı Mehmet Özhasseki'nin "Sur'u tarihi dokusuna uygun inşa ediyoruz" sözlerine yanıt Mimarlar Odası Diyarbakır Şubesi'nden geldi. Sur'daki yıkım sonrası inşa edilen yeni yapıların kültürel ve tarihi dokuya uygun olmadığını açıklayan Mimarlar Odası Diyarbakır Şubesi Eşbaşkanı Şerefhan Aydın, TOKİ tarafından yapılan ve "eski Diyarbakır evleri" olarak kamuoyuna sunulan evlerin, eski doku ve mimari ile bir alakasının olmadığını maddeler halinde sıraladı.

Aydın, Mimarlar Odası'nın yapı tipolojisi bazında tespit ettiği yanlış uygulamaları ise maddeler halinde şöyle sıraladı:

- KAİP'e göre özellikle yapıların sokak cephelerinde var olan geleneksel özelliklerin korunmasını sağlayacak önlemler alınacaktır. Sokakların kültürel değerini öne çıkaran özgün sokak döşemesinin bulunduğu alanlar korunmalı ve yeni yapılarda avlu duvarlarının özgün malzeme ve örme tekniğine uygun biçimde yapılması gerekirken, dikkate alınmadığı ve kesme bazalt taş ile

avlu duvarının kaplandığı görülmüştür.

- KAİP'e göre Sur'un çıkmaz sokakları dokunun önemli bir özelliği olduğundan korunmalıdır ancak böyle bir özen gösterilmemektedir.
- KAİP parselde var olan avlular, avlu duvarları, zemin kaplamaları, merdivenler, kapılar, havuzlar ve kuyuların da korunmasını öngörmektedir ancak böyle bir koruma anlayışı görülmemektedir.
- KAİP'e göre her parselde 1 adet cumba olmalıyken, yeni yapılan evlerde çok sayıda cumba yapıldığı görülmüştür.
- KAİP'e göre dar sokaklarda mahremiyet gereği, cumbanın sağ ve solunda pencere olması gerekirken yeni yapılan evlerde cumbanın ön cephesine de pencere yapıldığı görülmüştür.
- KAİP'e göre pencereler kemerli ve kemerlerin de üst noktasında kenet taşı olmalıyken yeni evler kaplama bazalt olduğundan kenet taşları yapılmamıştır
- KAİP'e göre şu an yapılan evlerde bodrum kat olmamalıyken yeni evlerde bodrum kat yapılmıştır.
- KAİP'e göre parsel sınırı korunmalıyken yeni evlerde parsel sınırı düz geçilmektedir yani parsel sınırı yer yer korunmamaktadır.
- KAİP'e göre avlu sınırı korunmalıyken yeni planlarda yer yer avlular küçültülmektedir.
- KAİP'e göre korunması gereken avlulardaki ağaç, havuz ve kuyular gibi, dokunun önemli öğeleri ortadan kaldırılmıştır.
- Eski Diyarbakır evlerinde Avlu giriş kapısı üstünde markiz bulunurken yeni evlerde yapılmamıştır.
- Eski Diyarbakır evlerinin damında parapet bulunmazken yeni yapılarda parapet yapılmaktadır.
- Eski evlerde killi toprak olan dam döşemesi, KAİP'e göre ya aynı malzeme olmalı ya da uygun bir malzeme kullanılmalıyken, yeni yapılarda damın döşemesi betonarme yapılmakta ve üstü bazalt ile kaplanmaktadır.

<https://gazetekarınca.com/2017/06/bakan-eskisi-gibi-yapitik-demisti-madde-madde-tokinin-yapamadigi-eski-sur-evleri/>

Bir kez daha ‘Sur’da mülksüzleştirme ve zorunlu göç’

Diyarbakır’ın Sur ilçesinde 2015 yılından başlayarak 2016 yılına kadar devam eden ve birçok kişinin ölümü ile sonuçlanan operasyonların ardından sıra yıkımlara geldi. Yaşanan bu yıkım ve zorunlu göçleri gündemine alan Sosyal Haklar Derneği ve Özgürlükçü Hukukçular Platformu Sur’da yaşanan yıkım ve zorunlu göçün konuşulacağı forum düzenleyecek.

<http://www.insanhaber.com/politika/bir-kez-daha-surda-mulksuzlestirme-ve-zorunlu-goc-h97447.html>

Gültan Kışanak: Sur’da bir kent kimliği katli ile karşı karşıyayız

Kayyum atanan Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi’nin tutuklu eski Eş Genel Başkanı Gültan Kışanak, Sosyal Haklar Derneği ve Özgürlükçü Hukukçular Platformu tarafından düzenlenen ‘Sur’da Mülksüzleştirme ve Zorunlu Göç Forumu’na bir mesaj ile katıldı. Kışanak mesajında, Sur’da yaşanan süreci “Kent kimliğinin katli” olarak değerlendirdi.

<http://www.insanhaber.com/hdp/gultan-kisanak-sur-da-bir-kent-kimligi-katli-ile-karsi-karsiyayiz-h97492.html>

Sur’da Mülksüzleştirme ve Zorunlu Göç Forumu Sonuç Bildirgesi açıklandı

1 ve 2 Temmuz 2017’de Özgürlükçü Hukukçular Platformu ve Sosyal Haklar Derneği’nin çağrısı ile buluşan bizler Türkiye’nin tümünde kültürel varlıkların korunması, kentsel müştereklerin savunulması ya da yalnızca elverişli bir konuta erişim hakkından yana olan tüm yurttaşları öncelikle Sur ile; ve daha da öncelikle Alipaşa ve Lalebey mahallesi halkı ile dayanışmaya çağırıyoruz... Öncelikle ve ivedilikle Sur’da yaşayan mülk sahibi yahut kiracı tüm yurttaşların evlerine ve işyerlerine dönmeye engel olan güvenlik gerekçesi ile yapılanlar dahil olmak üzere tüm idari işlem ve eylemlere derhal son verilmesini talep ediyoruz.

Alipaşa ve Lalebey başta olmak üzere tüm Sur halkının elinden alınan kamusal hizmetlere erişimin önündeki tüm engellerin kaldırılmasını talep ediyoruz. Başta temiz suya erişilememesi olmak üzere salgın hastalık riskini ortaya çıkaran tüm uygulamalara son verilmesini talep ediyoruz.

Sur 5000 yıldır halkındır yani kamunundur ve bu nedenle kamulaştırılamaz. Sur ile ilgili artık hiç bir dayanağı kalmadığına kuşku bulunmayan başta acele kamulaştırma kararları olmak üzere kentsel müşterekleri ve elverişli bir konuta erişim hakkını ihlal eden tüm uygulamalar geri alınmalıdır. Zorla yerinden edilenlerin geri dönmesi için tüm koşulların kamu idaresi tarafından gerçekleştirilmesini, hali hazırda zorla tahliye uygulamalarının durdurulmasını ve kentsel bir sit alanı olan Sur’un bir bütün olarak korunması için yıkım işlemlerine derhal son verilmesini talep ediyoruz. Yurttaşların evleri ile ilgili yapılması planlanan ve yapılan tüm tasarruflarla ilgili kendilerine ivedilikle bilgi verilmeli, etkili hukuki yollara erişim hakkı güvence altına alınmalı; her bir yurttaşın kendi evini onarabilmesi ya da yeniden inşa edebilmesi için gerekli tüm koşulların sağlanmasını talep ediyoruz. Başta Sur’un Yıkımına Hayır Platformu olmak üzere Diyarbakır’da Sur’a ve Sur halkının hak mücadelesi ile dayanışmayı yükselteceğiz. Sur ile dayanışma kendi haklarımıza da sahip çıkma mücadelesidir.

<https://www.sivilsayfalar.org/2017/07/03/surda-mulksuzlestirme-zorunlu-goc-forumu-sonuc-bildirgesi-aciklandi/>

Taş üstünde taş kalmadı: Operasyon öncesi ve sonrası fotoğraflarla Sur'daki tahribat

Sur için yurt çapında imza kampanyası: ‘Ali-paşa ve Lalebey’de yıkım dursun’ Amerika’nın Sesi’nden Mahmut Bozarlan’ın haberine göre Sur’un Yıkımına Hayır Platformu’nun kampanyası kapsamında toplanan imzalar Meclis’e teslim edilecek. Diyarbakır’ın ‘abluka’da kalan Sur ilçesindeki altı mahallede 103 gün süren ve tankların da kullanıldığı operasyonlardan sonra oluşan tahribat, havadan çekilen fotoğraflarla belgelendi.

<http://www.diken.com.tr/tas-ustunde-tas-kalmadi-operasyon-oncesi-ve-sonrasi-fotograflarla-surdaki-tahribat/>

‘Toledo değil Sur olarak kalmalı’

Yıkımın sürdüğü Sur’da herkes tarafından anlamsız bulunan yapay yapıların inşa edildiğini belirten Şehir Plancısı Akın Atauz, “Sur’u Toledo yapacağız” diyenlere karşı “Burası Sur ve Sur olarak kalmalı” dedi.

<https://www.alevinet.com/2017/07/03/toledo-degil-sur-olarak-kalmali/> Siteye erişim tarihi: 2017/07/03

Davutoğlu, Sur'un yeniden inşa planını animasyonla açıkladı:

Biblo şehir kuracağız

Buğun tarihi Hasanpaşa Hanı'nda konuşan Davutoğlu, imar çalışmalarının halkla konuşarak yapılacağını savunarak, 'yangın yerinde gl yetiştirmeklerini söyledi. Mülkiyet hakkının korunacağını söyleyen başbakan, Sur'da inşa edilen binaların da Ulu Cami'den daha yüksek olmayacağını aktardı.

Davutoğlu, kamulaştırma kararı alınan Sur'da bir ev sahibi olmak istediğini de, "Sare Hanım'a söyledim. Sur'da bir evim olsun istiyorum" diye anlattı.

* Hiçbir bina dışarıdan bakıldığında Ulu Camii'nin minaresinden yüksek olmayacak. Bu size tahaadmzdr.

* evre ve şehircilik Bakanlığı danışma ofisleri kuracak. Rıza dışında bir şey yapmayacağız. Bu erevede Sur'un mekanının korunması iki ana temele dayanacak. Bir kere UNESCO kültürel mirası ereve dışında tek bir adım atılmayacak.

* İkincisi de 2012 yılında koruma amaçlı ilan planı esas alınacak. Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi ve ilçe belediyesi tarafından da onaylanmış plandır. Oyle bir biblo şehir kuracağız ki herkes buraya gelecek.

* Surların eksik kalan yerlerini de aslına uygun olarak inşa edeceğiz. Hevsel Bahçeleri'ni koruyacağız.

* Ulu Cami'yi gzmznuru

Başbakan Ahmet Davutoğlu, operasyonların ardından yerle bir olan Diyarbakır'ın Sur ilçesinde kamulaştırmayla beraber yeniden inşa faaliyetlerinin detaylarını açıkladı

gibi koruyacağız. Restorasyonunu yaptık. Meydanı da bir inanç turizmi alanı olarak hizmete açacağız.

* Sur ve İçkale vardır. Burada Hz. Süleyman ile ře-reflenmiştir. İçkale'yi koruyacağız.

* Ali Paşa ve Lale Bey mahalleleri...

Diyarbakır aslına uygun şekilde ihya sürecini gerçekleştirecek.

* Mesken alanlarında oğgn Diyarbakır taşının ve mimarisinin olmasına ozen göstereceğiz.

* Kültürel hayatımızı canlandırarak adımlar atmayı da düşünüyoruz. Diyarbakır'a en güzel kütüphanelerden birini inşa edeceğiz.

<http://www.diken.com.tr/davutoglu-surun-yeniden-insa-plani-ni-animasyonla-acikladi-biblo-sehir-kuracagiz/>

Demirtaş'tan Davutoğlu'na: Oralari cehenneme çevirdiniz, ne Toledo'su?

Başbakan Ahmet Davutoğlu'nun harabeye dönen Diyarbakır'ın Sur ilçesini İşpanya'nın Toledo şehrine çevirme projesine HDP Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş'tan yanıt geldi. Demirtaş, "Oralari cehenneme çevirdiniz, ne Toledo'su" dedi.

<http://www.diken.com.tr/demirtastan-basbakana-ne-toledo-su-oralari-cehenneme-cevirdiniz/>

Sur'da kamulaştırma kararına isyan: 'Kültürel ve sosyal soykırım uygulanıyor'

Diyarbakır'ın Sur ilçesi için 'acele kamulaştırma' kararı alınmasına isyan eden Mimarlar Odası Diyarbakır Şube Başkanı Şerefhan Aydın, "Sur'un yaklaşık üçte ikisi kamulaştırılmış. Bu nasıl bir şeydir? Kültürel ve sosyal bir soykırım uygulanıyor" dedi.

'Rant ortaya çıktı'

Mimarlar Odası Diyarbakır Şube başkanı, hükümetin rant peşinde olduğunu savunarak sözlerine şöyle devam etti: "Karar kapsamında özel mekanlar da var. Buraları yandaşlarına verecekler. Rant söz konusu... Biz rant politikaları uygulanacak deyince, 'Nereden biliyorsunuz' diyenler vardı. İşte şimdi ortaya çıktı. Kendi yandaşlarına peşkeş çekecekler. Bu kararı yaşam alanını dağıtmak, var olan kültürü yıma girişimi olarak görüyoruz. Anıları dağıtıyor, 'Sana yeni yaşam alanı yapacağım' diyorsun. Böyle bir şey olamaz. Kültürel ve sosyal bir soykırım uygulanıyor. Kendi müteahhitleriyle kültürel ve sosyal dokuyu parçalayıp dizayn edecekler."

<http://www.diken.com.tr/surda-kamulastirma-karari-na-isyan-kulturel-ve-sosyal-soykirim-uygulaniyor/>

Vücutundan ameliyatla çıkarılan şarapnel parçası cezaya 'delil' oldu

Sur'da mahsur kalan 3'ü tutuklu 11 çocuğa "örgüt üyesi oldukları" iddiasıyla verilen toplam 36 yıl 8 ay 20 gün hapis cezasının gerekçeli kararı açıklandı. Mahkeme, 16 yaşındaki F.Y.'ye verdiği 4 yıl 5 ay 10 gün hapis cezasına "delil" olarak vücudunda ameliyatla çıkarılan 5 şarapnel parçasını gösterdi.

<https://www.alevinet.com/2017/07/28/vucudundan-ameliyatla-cikarilan-sarapnel-parcasi-cezaya-delil-oldu/>

Mimarlar Odası'nın Sur'daki tahribatı tespit çalışmasına emniyetten ret:

'Sakıncalı'

Diyarbakır'ın Sur İlçesi'nde 2015 yılında yaşanan çatışmalar ve sonrasında yürütülen yıkım çalışmalarının yattığı tahribatı ve tescilli eserlerin durumunu tespit etmek isteyen TMMOB Mimarlar Odası, taleplerinin Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü tarafından 'sakıncalı' denilerek reddedildiğini açıkladı. Yapılan açıklamada, "Diyarbakır Valiliği ve Emniyet Müdürlüğü'nün hukuki hiçbir dayanağı olmayan yasağcı tavrı; UNESCO Dünya Mirası listesinde yer alan ve dokuz bin yıllık geçmişe sahip kentsel sit alanındaki tahribatın büyüklüğüne dair kaygılarımızı arttırmaktadır" denildi.

<http://ilerihaber.org/icerik/mimarlar-odasinin-surdaki-tahribati-tespit-calismasina-emniyetten-ret-sakincali-74195.html>

SUR RANTA KURBAN EDİLİYOR

Kasım 2015'ten bu yana 6 mahallesinde "sokağa çıkma yasağı" süren ve bu mahallelerin neredeyse tamamının yıkıldığı Sur'da, "kamulaştırma" kapsamına alınan diğer mahallelerdeki yıkım ise sürüyor. Tarihi ilçeyi tümünden insansızlaştırmayı hedefleyen yıkım sadece evlerle sınırlı tutulmuyor. Kentin turistik ve ticari mekanları da yıkılarak ranta açılıyor. En son Ulu Cami karşısındaki Celal Güzelses Çarşısı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın kararıyla yıkımla karşı karşıya kaldı. Çarşıya Şewitî'nin bir dönem en hareketli yerlerinden olan yeraltı çarşısı, özellikle düğün yapanların uğrak mekanıydı. Tarihi geçmiş barındıran Celal Güzelses Çarşısı'nın yıkılacağını AKP Milletvekili Galip Ensarioğlu Twitter hesabından paylaştı.

<https://www.alevinet.com/2017/08/04/tarihi-celal-guzelses-car-sisi-ranta-kurban-ediliyor/>

Tarihi yok olmaktan kurtaran eskici örnek oldu

İlçede eskicilik yapan Mehmet Ak, ilçede yıkım devam ederken tarihi taşların çöplüklere giderek ya da molozlar arasında parçalanarak yok olmaya yüz tuttuğunu söyledi.

Diyarbakır'ın Sur ilçesinde çatışmalı süreç sonrası ortaya çıkan büyük tahribat ve ardından gelen kontrolsüz yıkımlar, geride tarihe yönelik büyük zararlar bırakırken, Sur'da rastladığımız bir eskicinin kamyonlarca tarihi taşı çöplüklerden ve molozlar arasında kurtararak, yerel yetkililere ve ilgililere sadece hamallığının bedeli karşılığında sunduğunu gördük. "Vali bey gelsin, ona kendi elimle hibe edeyim" Ak, "TOKİ buranın ihalesini alıp yıkarken taşların çöpe gitmesine göz yumuyor. Ne güzel taşlar, kaybolmaya layık mı? Vali bey gelsin, ona kendi elimle hibe edeyim ancak kaybolmaması şartıyla. Bir arsam olsa, torunlarıma kadar bu taşları korurum." teklifinde bulundu.

"Belediyenin daire başkanından hesabı sorulsun?"

Ak son olarak, "Ben daha önce de kamyonlarca kurtardım bu taşları. Belediye yetkilileri gelip hazıra kondular. Hepsini topladılar, bana ne bir bilgi verdiler ne de bir bedel. Söylesinler bari taşları nerede kullandılar, çöpe mi attılar sattılar mı? 20 milyarlık masraflar topladığım kamyonlarca tarihi taşı sattı mı? Belediyenin daire başkanından bunun hesabı da sorulsun? Hakkımı da vermedi." diye tepki gösterdi.

<https://www.diyarbakirsoz.com/gundem/tarihi-yok-olmaktan-kurtaran-eskici-ornek-oldu-173574>

Sarıaltun: Sur'da yaşananlar sürgündür

Sur'daki hayata geçirilmek istenen yıkımı yerinde izleyen Şehir Plancıları Odası (ŞPO) Genel Başkanı Orhan Sarıaltun, Sur'da yurttaşların sürgüne zorlandığını belirterek, Sur'un yıkılmaması için ellerinden gelen mücadeleyi vereceklerini ifade etti. Sur'un Alipaşa ve Lalebey Mahallelerinde devam eden yıkımı gözlemlemek için Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) heyeti ile birlikte Diyarbakır'a giden TMMOB Şehir Plancıları Odası Genel Başkanı Orhan Sarıaltun, Sur'a ilişkin gözlemlerini dihaber ile paylaştı. Sarıaltun, "Sur'u gözle görünce çok üzüldük. Çünkü yıkım ile birlikte hem sosyal hayat yok ediliyor, hem de tarihsel doku" dedi.

<https://www.evrensel.net/haber/328549/sari-altun-surda-yasananlar-surgundur>

Sur operasyonlarında evi yıkıldı, aldığı tazminatı hırsızlar çaldı!

Sur operasyonlarında evi yıkıldı, aldığı tazminatı hırsızlar çaldı. Yıkılan evindeki 164 güvercinini kurtarmak için yürüttüğü mücadeleyle gündeme gelen Vahit Çetin'in Valilik tarafından tazminat olarak ödenen 11 bin lirası çalındı.

<http://t24.com.tr/haber/sur-operasyonlarinda-evi-yikildi-aldigi-tazminat-hirsizlar-caldi,419514>

Sur'da Evi Yıkıldı Parka Sığındı

Diyarbakır'da Sur'daki çatışmalarda evi hasar gören ve daha sonra yıkılan seyyar satıcı Ahmet Kınaç, valilikten aldığı yardım yetmeyince, parklarda yatıp kalkmaya başladı. Diyarbakır'ın Bağlar ilçesindeki parkın bugünlerde sıradışı bir konuyu var. Bir yatağı, birkaç parça eşyası ve yıllarca limonata satmak için kullandığı ibriğiyle parka sığınan Ahmet Kınaç. 64 yaşındaki Kınaç, iki yıl öncesine kadar Sur'daki evinde kendi halinde yaşayan bir seyyar satıcıydı. Ailesi tarafından terk edilen Kınaç, sırtındaki ibrikte limonata satarak geçimini sağlıyordu.

<https://www.amerikaninsesi.com/a/surda-evi-yikildi-parka-sigindi/3976842.html>

Ermenilere Sur'daki kiliseleri yasak!

Hıristiyan dünyasında her yıl 15 Ağustos gününe en yakın pazar günü kutlanan "Üzüm Kutsama Bayramı" Diyarbakır'da bulunan Ermeni Hıristiyanlar tarafından kutlanırken, Ermenilere ait Surp Gregos Kilisesi 2015 yılı Aralık ayından bu yana "sokağa çıkma yasağı" kapsamında olduğu gerekçesiyle kapalı tutuluyor. Kiliselerinin kapalı olmasından dolayı Süryani Kilisesi'nde bayramlarını kutlamak zorunda kalan Ermeni yurttaşlar duruma tepki göstererek, Sur'da "kentsel dönüşüm" adı altında devam eden yıkımın tekçi anlayışın devamı olduğunu vurguladı.

<https://www.alevinet.com/2017/08/14/ermenilere-surdaki-kiliselere-yasak/>

Oğlumun cenazesi inşaat altında kaybolmasın

Diyarbakır'ın Sur ilçesinde ilan edilen "so-kağa çıkma yasağı" döneminde 22 Ocak 2016'da yaşamını yitiren ve yasak nedeniyle Sur'da defnedilen Hakan Arslan'ın cenazesine ailesi 571 gündür ulaşamıyor.

Diyarbakır'ın Sur ilçesinde ilan edilen "so-kağa çıkma yasağı" döneminde 22 Ocak 2016'da yaşamını yitiren ve yasak nedeniyle Sur'da defnedilen Hakan Arslan'ın cenazesine ailesi 571 gündür ulaşamıyor. Sur'dan tahliye edildikten sonra tutuklanan kişilerle yapılan görüşmeler sonucunda Arslan'ın cenazesinin yasaklı Hasırlı Mahallesi'ndeki Hasırlı Camisi yanına defnedildiği öğrenilmişti. Cenazenin çıkarılması için ailenin avukatları üzerinden İçişleri Bakanlığı, Diyarbakır Valiliği ve Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı'na defalarca yaptığı başvuru ise cenazenin defnedildiği belirtilen yerde daha önce yapılan arama ve kazı çalışmalarında herhangi bir cenazeye rastlanmadığı gerekçesiyle reddedildi. Arslan'ın defnedildiği yer belli olmasına rağmen her seferinde yaptıkları başvurulara olumsuz yanıt alan aile, belirtilen alanda çocuklarının cenazesini çıkarmaları için kendilerine izin verilmesini istiyor.

<https://www.evrensel.net/haber/329455/oglumun-cenazesi-insaat-altinda-kaybolmasin>

Sur 1 yıl 8 ay 21 gündür 'yasak'

Devasa bir şehri yok eden yasaklar aralıksız 98 gün süren çatışmalı bir dönem geçirdi. Operasyonların ve çatışmaların sona ermesine rağmen polisler ilçeyi terk etmedi. Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren acele kamulaştırma kararı ile sağlam kalan binalar da iş makineleri marifetiyle yıkılmaya devam edildi. Resmi Gazete'de yayımlanan acele kamulaştırma kararına göre Sur'un 6 bin 300 parseli kamulaştırıldı. Diyarbakır Sur'da 28 Kasım 2015 tarihinde Cevatpaşa, Fatihpaşa, Dabanoğlu, Hasırlı, Cemal Yılmaz ve Savaş mahallelerinde ilan edilen "so-kağa çıkma yasağı" tam olarak 1 yıl 8 ay 21 gündür devam ediyor. Dünya tarihinin en uzun süren sokağa çıkma yasağı özelliği taşıyan yasak, Diyarbakır Baro Başkanı Tahir Elçi'nin Dört Ayaklı Minare önünde vurulmasıyla birlikte başlamıştı.

<https://www.alevinet.com/2017/08/18/sur-1-yil-8-ay-21-gundur-yasak/>

TİHV raporu: Diyarbakır'ın Sur ilçesindeki sokağa çıkma yasakları dünya rekoru

Türkiye İnsan Hakları Vakfı'nın (TİHV) raporuna göre, Diyarbakır'ın Sur ilçesinin altı mahallesinde bir yıl sekiz ay 23 gündür devam eden sokağa çıkma yasakları dünya rekoru. Sur'un 15 mahallesinde bulunan toplam 368 adadaki 6 bin 300 parseli kamulaştırıldı, sağlam kalan binalar da iş makineleriyle yıkıldı.

<http://www.diken.com.tr/tihv-raporu-diyarbakirin-sur-ilcesindeki-sokaga-cikma-yasaklari-dunya-rekoru/>

Sur'daki yıkıma suç duyurusu

Sur'daki yıkıma suç duyurusu Sur'un Yıkımına Hayır Platformu, HDP Diyarbakır milletvekilleri İmam Taşçier Sibel Yiğitalp birlikte, yıkımın sürdüğü Sur'da Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı'na suç duyurusunda bulundu. Sur'un Yıkımına Hayır Platformu, HDP Diyarbakır milletvekilleri İmam Taşçier Sibel Yiğitalp birlikte, yıkımın sürdüğü Alipaşa ve Lalebey mahallelerinde su ve elektriklerin kesilmesi, mahallenin polis barikatlarıyla kapatılması kararı veren kamu görevlileri hakkında dün Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı'na suç duyurusunda bulundu. Adliye önünde yapılan basın açıklamasında konuşan Sur'un Yıkımına Hayır Platformu Eş Sözcüsü Talat Kaya, ablukaya alınan yerlerde ciddi hak ihlalleri tespit ettiklerini belirterek, sorumlular hakkında işlem yapılması için hukuk yoluna başvuracaklarını söyledi. Sur'un 6 mahallesinde hâlâ sokağa çıkma yasağının sürdüğünü vurgulayan HDP Diyarbakır Milletvekili İmam Taşçier ise 6 bin yıllık tarihin ayaklar altına alındığını söyledi.

http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/813259/Sur_daki_yikima_suc_duyurusu.html

Sur Platformu'ndan çağrı: Sur'un sesine ses olalım

Sur'un Yıkımına Hayır Platformu üyeleri ve HDP'li milletvekilleri, abluka altına alınan Sur'a giderek yıkıma tepki gösterdi. Platform Eş Sözcüsü Büşra Cizrelioğulları, "Alipaşa ve Lalebey halkının sesine ses olalım" çağrısı yaptı. Platform Eş Sözcüsü Büşra Cizrelioğulları, 28 Kasım 2015'te ilan edilen sokağa çıkma yasağını hatırlatarak, "O dönem yıkılmayan evler 'Kentsel dönüşüm' adı altında bugün yıkılıyor. Baskı ve zor aygıtlar kullanılarak, halk evlerinden göç ettirmek isteniyor" dedi. Abluka altındaki mahallerde evlerin boşaltılmasına tepki gösteren Cizrelioğulları, "Halk evine giremiyor. Sokağa çıkma yasağı olmamasına rağmen yasak uygulamasıyla karşı karşıyayız. Mahalleli evini terk etmek istemiyor. Sur'a aidiyet hissediyorlar dedi.

<https://alevinet12.com/2017/08/25/sur-platformundan-cagri-surun-sesine-ses-olalim/>

Sur Mağdurları Yeni Evlerine Kavuşuyor

Diyarbakır'ın Sur ilçesinde yaşanan terör mağdurları yeni evlerine kavuşuyor. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı koordinasyonunda TOKİ tarafından Üçkuyu mevkiinde yapılan konutların kura çekimi ile 238 ailenin evleri belli oldu. Diyarbakır'ın Sur ilçesinde geçtiğimiz yıl yaşanan terör olayları sonrası evleri yıkılan mağdurlar yeni evlerine kavuşuyor. Yaklaşık 6 ay süren çatışmaların sonlanmasının ardından ilçesinin yeniden eski canlılığına kavuşması ve mağdurların evlerine kavuşması için büyük çaba harcayan Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından yapılan çalışmalar hızlandırıldı.

<http://www.milliyet.com.tr/sur-magdurlari-yeni-evleri-ne-kavusuyor-diyarbakir-yerelhaber-2404431/>

Fatih Polat

Sur ile ilgili şu ana kadar görebildiğim en kapsamlı araştırmayı Uluslararası Af Örgütü yaptı. Bu araştırma sonucu oluşturulan rapora ve Sur'a dair gözlemlerine dair, bu araştırma için bir yıl boyunca defalarca Diyarbakır'a giden Andrew Gardner ile konuşmuş, araştırmacının geneline dair Uluslararası Af Örgütü Türkiye Direktörü İdil Eser'in de görüşüne başvurmuş-tum. Şu anda cezaevinde bulunan İdil Eser, "Sur'da hayatları altüst olan 40 bin kişiden bahsediyoruz" demiş ve eklemiştir: "Bu raporu okuyan herkesin empati kurmasını isterdim."

<https://www.evrensel.net/yazi/79785/diyarbakir-notlari>

Sur'da su yok, elektrik yok, komşular yok, bayram da yok!

Kentsel dönüşüm kapsamında 500'e yakın evin yıkıldığı ve toplam 1500 evin yıkılacağı belirtilen Sur bir bayram daha buruk ve tedirgin karşıladı. Bariyerler arasında elektrik ve susuz kalan aileler evlerinde adeta hapis hayatı yaşıyor. Çocukların iki bayramdır bayramlık sevinci yaşamadığı ve şeker toplayamadığı Sur'da hüznün hakim. 60 yıldır Sur'da küçük bir bakkal işleten Zekiye Tanrıkulu, bayram için şunları söylüyor: "Hani su, hani elektrik, hani komşular? Nasıl bayram? Bayramı nasıl kutlayalım. Etrafımızı bariyerlerle çevirmişler, evimizde hapsedilmişiz."

<https://www.evrensel.net/haber/331172/surda-su-yok-elektrik-yok-komsular-yok-bayram-da-yok>

Pazar yeri boşaltılmak istenen Sur esnafı belediyeye tepkili

Diyarbakır'ın merkez Sur ilçesinde bulunan Güneydoğu Sabit Semt Pazarı'nın boşaltılması kararına tepki gösteren esnaf, kendilerine yardım eli uzatılmasını istiyor.

<https://dogruhaber.com.tr/haber/261093-pazar-yeri-bosaltilmak-istenen-sur-esnafi-belediyeye-tepkili/>

‘Sur’un yüzde 40’ı göç ettirildi’

Göç eden ailelerle ilgili projenin 1 Ağustos 2017 itibarıyla başladığını ve proje kapsamında 500 aile ile yüz yüze görüşmeler yapılarak mevcut durum analizlerinin yapılacağını belirten DİTAM Başkanı Mehmet Kaya, “TÜİK verilerine göre, sokağa çıkma yasağı ve çatışmalardan etkilenen 15 mahallede 100 günden fazla süreyle şiddetli çatışmaların yaşandığı Diyarbakır’ın Sur ilçesinde 6 binden fazla aile yerinden edilmiştir.

<https://www.evrensel.net/haber/332010/surun-yuzde-40i-goc-ettirildi>

Evinin bahçesindeki el yapımı patlayıcı infilak eden kadın ağır yaralandı

Sur ilçesinde bulunan İskenderpaşa Mahallesi’ndeki müstakil evde yaşayan 35 yaşındaki Bedia Taşkın, bahçesinde bulduğu bir cismi dışarıya atmak istedi.

<http://www.diken.com.tr/evinin-bahcesindeki-el-yapi-mi-patlayici-infilak-eden-kadin-agir-yaralandi/>

Sur’da gergin bekleyiş sürüyor

Çoğunlukla 1990’dan sonra boşaltılan köylerden gelenlerin oturduğu Dicle ve Feritköşk mahalleleri, kentin yoksul gruplarını oluşturuyor. Sur ilçesinin Alipaşa ve Lalebey mahallelerinde kentsel dönüşüm projesi kapsamında başlayan yıkım, dün sessizlik içinde sürdü. Çalışmalara hız vermek için, önceki gün mahallenin sokak başlarına, takviye polis ekipleri, TOMA ve zırhlı araçlar gönderilmişti. Evlerin içinde eşyalar varsa da yıkımın süreceği açıklanmıştı. Kutlu Sokak’ta oturan Ayşe Dün’ün evi, içindeki eşyalar ile birlikte yıkılmış, ev sahibi Ayşe Dün ve oğlu Sadık Dün yıkıma karşı çıkınca mahallede gerilim yaşanmıştı.

http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/820428/Sur_da_gergin_bekleyis_suruyor.html

HDP Sur'dan seslendi: 12 Eylül'deki gibi kaybedecekler

Kemalbay, “Bugün aynı zamanda 12 Eylül’ün yıl dönümü. 12 Eylül’de ve sonrasında yaşanan savaş politikalarıyla köylerden insanlar göç ederek kentlere geldiler. Zorunlu göç sonunda buralara yerleştiler. Aradan geçen 37 yıl içerisinde durumun daha kötü noktaya geldiğini gözlemliyoruz. Son iki yılda 100 bini aşkın zorunlu göç gerçekleşti. Bu da savaşın ne kadar derinleştiğini, keskinleştiğini gösteriyor” dedi.

<https://www.evrensel.net/haber/332201/hdp-surdan-seslendi-12-eyluldeki-gibi-kaybedecekler>

Sur'daki Ermeni kilisesi, sokağa çıkma yasağına rağmen yağmalandı

Surp Giragos Ermeni Kilisesi Vakfı Başkanı Ergün Ayık, Ermenilerin Ortadoğu'daki en büyük ibadet merkezi konumunda olan ve Diyarbakır'ın Sur ilçesinin, sokağa çıkma yasağının devam ettiği bölgesinde bulunan kilisenin, yasağa rağmen hırsızlar tarafından yağmalandığını söyledi.

<https://tr.sputniknews.com/turkiye/201709181030182791-sur-ermeni-kilisesi-yagma/>

Çiğ köfteci Hasan: Sur'u bilen böyle bir şey yapmazdı

Diyarbakır'ın Sur ilçesindeki 6 mahallede sokağa çıkma yasağı ve yıkım 2 yıla yakındır devam ediyor. Mayıs ayında ‘Kentsel Dönüşüm’ adıyla 2 mahallede başlayan yıkım da hız kesmiyor. Alipaşa Mahallesi'nin büyük bir bölümü yıkılmış durumda. Yaşanan çatışmalardan sonra yerle bir edilen mahallelerde yeni yapılar yükselmeye başladı. Sur evleri olarak yeniden inşa edilen binaların aslında Sur'la hiç ilgisinin olmadığı ortaya çıktı. 5 bin yıllık tarihi alan yavaş yavaş yok oluyor, korunması gereken yapılar korunmuyor. Tarihle birlikte Sur'da yaşayan halkın da yaşamları yıkılıyor.

<https://www.evrensel.net/haber/333341/cig-kofteci-hasan-suru-bilen-boyle-bir-sey-yapmazdi>

Nurcan Baysal'la Sur'u anlattığı kitabı ‘O Sesler’i konuştuk

Sur'da 2 Aralık 2015'te başlayan sokağa çıkma yasağının ilk 100 gününde şehrin sürekli olarak bombalandığını söyleyen Baysal, ilçede yaşayanları “Bir yandan şehre bombalar atılıyor, diğer yandan yaşam devam ediyordu. Çocuklar okula gidiyordu, hastalar hastaneye... Şehrin göbeği Sur yanıyor; Sur içindekiler dışarıya, Sur dışındakiler içeriye ulaşmaya çalışıyordu. Barikatlarla Sur'a giriş çıkış yasaklanmıştı.

<https://www.evrensel.net/haber/335674/nurcan-baysalla-suru-anlattigi-kitabi-o-sesleri-konustuk>

Sur'da yeni göç tedirginliği

Diyarbakır'ın Sur ilçesinin Alipaşa ve Lalebey mahallelerinde Bakanlar Kurulu'nca alınan karar doğrultusunda "Kentsel Dönüşüm" adı altında başlatılan yıkım kapsamında 1. Etap'ta sürdürülen yıkımda sona gelindi. Yıkım sırasının geldiği 2. Etap'ta yurttaşlar göç tehdidi ile karşı karşıya. 28 Kasım 2015'te ilan edilen ve birçok mahallede halen devam etmekte olan sokağa çıkma yasağı ile dalga dalga yaşanan göçe tanıklık eden yurttaşlar, yıkım ekiplerinin kapılarına dayanacağı günü bekliyor. Alipaşa mahallesinin Su sokağında yaşam süren görme engelli 73 yaşındaki Havva Dünder, 20 yıl önce Hani'nin Anılı (Mixyan) köyünden göç etmek zorunda kalarak Sur'da yaşamaya başlayanlardan sadece biri. Zor şartlarda kaldığı evin kirasını ödeyen Dünder, evinin yıkım kapsamında olmasından dolayı endişeli. "Nereye giderim" diyerek içinde bulunduğu durumu özetleyen Dünder, "Üç ayda bir aldığım engelli maaşından başka bir gelirim yok ve bu maaşla yaşamımı sürdürüyorum. Mahallem ve komşularım, benim karanlık dünyama ışık oluyor.

<https://www.evrensel.net/haber/334981/surda-yeni-goc-tedirginligi>

Sur mizanseninin gerçek görüntüleri ortaya çıktı

Sur mizanseninin gerçek görüntüleri ortaya çıktı. Diyarbakır'ın Sur ilçesinde sokağa çıkma yasağı ve operasyonların 103 gün boyunca devam ettiği dönemde Genelkurmay Başkanlığı tarafından 24 Şubat 2016'da basına servis edilen ve 'Sur'da 3 terörist teslim oldu', 'Sur'da PKK'lılar böyle teslim oldu'

şeklinde haberleştirilen mizansende, zorla figüran yaptırılan 3 kişinin gerçek görüntüleri ortaya çıktı.

<http://www.gaziantephaberler.com/haber/sur-mizanseninin-gercek-goruntuleri-ortaya-cikti-haberi-38934.html>

Sur'da yaşayanlar gelecekte umutlu

Bölgede yaşayan siviller evlerini terk ederek Diyarbakır'ın farklı mahallelerine göç etmek zorunda kaldı. Sokağa çıkma yasağının uygulandığı bölgede ikamet ederken terörle mücadeleyle yönelik operasyonlar sırasında sivillerin çatışma bölgelerinden uzaklaştırılmasına yönelik olarak; Sur ilçesinde evi dışında kalacak yeri olmayan aileler Diyarbakır Valiliği'nce otellere yerleştirildi.

Bunun yanı sıra Kızılay Genel Müdürlüğü, Vakıflar Genel Müdürlüğü, Valilik ve Kaymakamlıklara bağlı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları ile kentte faaliyet gösteren bazı sivil toplum örgütleri ve yardım kuruluşlarınca mağdur olan vatandaşlara aynı ve nakdi yardımlar yapıldı. İşyeri fiilen Sur ilçesinde bulunan binin üzerinde esnafa Başbakanlık tarafından Diyarbakır Valiliği'ne gönderilen ödenekle yardım yapıldı. Ocak 2017 itibarıyla her aileye aylık bin TL nakdi kira yardımı yapılmaya başlandı. Yapılan çalışmalar sonucu merkez Sur ilçesinin "Suriçi" olarak tabir edilen bölgesinde yaşam normale dönerken, esnafın ticari faaliyetlerinin canlandığı ve bölgenin yerli ve yabancı turistlerce ziyaretinin yoğunlaştığı gözlemleniyor.

<http://www.milliyet.com.tr/sur-da-yasayanlar-gelecekte-gundem-2552398/>

HDP Milletvekili İmam Taşçier'e 18 yıl hapis istemi

HDP Diyarbakır Milletvekili İmam Taşçier'in, "örgüte üye olmamakla birlikte örgüt adına suç işleme", "örgüt propagandası yapma" ve "kanuna aykırı toplantı ve yürüyüşlere silahsız katılarak ihtarla rağmen kendiliğinden dağılmama" iddialarıyla yargılandığı davada 9 yıldan 18 yıla kadar hapisle cezalandırılması istendi. Duruşmada esas hakkındaki görüşünü açıklayan savcı, terör örgütü güdümünde yayın yapan basın-yayın organlarının çağruları doğrultusunda 13 Eylül 2015 günü Sur ilçesindeki sokağa çıkma yasağı ile ilgili olarak basın açıklaması düzenlendiğini, sanık İmam Taşçier'in de toplanan grup içerisinde bulunduğunu ifade ederek, Taşçier'in gruptaki diğer kişilerle birlikte Sur ilçesine girmek istediğini belirtti. Yetkili polis amirinin Valiliğin aldığı yasaklama kararını sanığın da bulunduğu gruba bildirdiğini kaydeden savcı, yasaklama kararına rağmen Taşçier'in de içinde bulunduğu grubun ısrarla Sur ilçesine girmek istediğini belirtti, yapılan ihtarla rağmen grubun Sur ilçesine girmek için yürüyüşe devam ettiğini kaydetti.

<https://www.evrensel.net/haber/337473/hdp-milletvekili-imam-tasciere-18-yil-hapis-istemi>

Çavuşoğlu: Türkiye Diyarbakırsız olmaz

Diyarbakır'ın Sur ilçesinde yaşanan çatışmalarda hasar gören ve aralarında Kurşunlu Camii, Şeyh Mutahhar Camii, Dört Ayaklı Minare'nin de bulunduğu 14 tarihi eserin onarımı devam ediyor. 14 tarihi eserin onarım çalışmaları için 12 milyon 819 bin 719 lira bütçe ayrıldı. Tarihi Kurşunlu Camisi'nin yüzde 60'lık bölümü tamamlandı. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile Vakıflar Genel Müdürlüğü koordinasyonunda başlatılan restorasyon çalışmaları çevre kurulu başkanlığının gözetiminde yapılıyor. Sur mimarisine uygun olarak yapılan restorasyonda özellikle Kurşunlu Cami'nde mimber bölümündeki altın yaldızlı kabartmalar aslına uygun yapıldı. "Burada maalesef yıkım oldu. İnsanlar öldürüldü. Genç çocuk yaşlı kadın erkek demeksizin maalesef birçok canımızı yitirdik. Ama her ne olursa olsun bir vakıf medeniyetinin temsilcileri olarak bizler insanı yaşatmanın birliğin ve beraberliğin, yaşatma medeniyetinin öncelendiği bir yerde Diyarbakır'da bu defa yeni bir vizyonla vakıflar adına ortaya çıkacağız. Suriçi'nde kısa bir dönem önce yaşanan hadiseler nedeniyle toplam 14 tarihi eserimiz zarar gördü ve bunun 12 si Vakıflar Genel Müdürlüğümüze ait eserlerdir.

<http://www.guneydoguekspres.com/haber/24937/cavusoglu-turkiye-diyarbakirsiz-olmaz.html>

Sur'da zulüm bitmiyor; şimdi de mezar taşları söküldü, kalanların üzerinden de isimleri silindi

Sur'da sokağa çıkma yasakları sırasında yaşamını yitirenlerin mezar taşları polis talimatıyla değiştirildi. Nüfus cüzdanında yazılı Çekvar Çubuk adı da mezar taşından silindi. Aile suç duyurusunda bulunacak.

<https://www.alevinet.com/2017/11/22/surda-zulum-bitmiyor-simdi-de-mezar-taslari-sokuldu-kalanlarin-uzerinden-de-isimleri-silindi/>

Sur'da öldürüldü, mezar taşından kimlikteki Kürtçe adı silindi, aile onardı, bugün ise evine baskın yapıldı

Sur'daki sokağa çıkma yasağı sırasında yaşamını yitiren Çekvar Aliş Çubuk'un önce mezar taşındaki isminin Kürtçe kısmı söküldü. Emniyetin talimatıyla kayyum atanan belediyenin çalışanları tarafından mezar taşı kırılan Çubuk'un ailesi, dikilen taşı söküp yerine yenisini koydu. Bu gelişmelerin ardından ise bugün Çubuk'un ailesinin kaldığı eve baskın yapılarak abisi Çekdar Çubuk gözaltına alındı, diğer kardeşleri de darp edildi.

<http://gazetekarinca.com/2017/11/surda-ol-duruldu-mezar-tasindan-kimlikteki-kurtce-adi-silindi-aile-onardi-bugun-ise-evine-baskin-yapildi/>

Sur'daki Yasak Üçüncü Yılında: '334'ü Tarihi 3569 Yapı Yıkıldı'

Şehir Plancıları Odası'nın hazırladığı rapora göre, operasyonun ardından 1312 yapı yıkıldı, 595 tescilli tarihi yapıdan 89'unun tamamen yıkıldı. Çatışmalar nedeniyle bölgeden 40 bin kişi göç etmek zorunda kaldı. Son yasağın üzerinden iki yıl geçmesine rağmen, yasak hala sürüyor. Yasağın sürdüğü mahalleler hala polis barikatıyla çevrilmiş durumda. Ancak yasağın uzun sürmesi tepkileri de beraberinde getiriyor.

Şehir Plancıları Odası Başkanı Fatih Tekin, Sur'daki 3569 yapının yıkıldığını söyledi. Sur'un tamamının kamulaştırıldığını hatırlatan Tekin; "karakol ve bu karakolları birbirine bağlayan geniş yollar planlanmış. Sokak genişletilmesiyle bütün yapıların yıkılması ön görülmüştür. Karakollar okul, sosyal tesis gibi yapıların yerine yapılacak sosyal tesis ilköğretim okulu alanına karşılık eşdeğer alan ayrılmamıştır.

11 Temmuz 2017 tarihli uydu fotoğraflarına göre 16 aylık süreçte 46 hektar alan yıkıldı. Bu alanda, 4985 yapı bulunmaktaydı bunun 3569'ı yıkılmıştır. Yani alan olarak yüzde 61'i yapısal olarak yüzde 72'si yıkılmıştır. 87 tescilli, 247 tescile değer yapı yıkılmıştır. Bunların aralarında hamam, cami, türbe, geleneksel Diyarbakır evleri yıkılmıştır. En büyük hasarı Hasırlı Mahallesi gördü. 20 hektarlık alanın 19 hektarı yıkıldı" diye konuştu.

<https://www.amerikaninsesi.com/a/surdaki-yasak-ucuncu-yilinda-334u-tarihi-3569-yapi-yikildi/4146563.html>

Sur'da kentsel dönüşüm:

'Ancak buraya geri gelince nefes alabiliyorum'

Çevre ve Şehircilik Bakanı Mehmet Özhasseki, Haziran ayında Diyarbakır'a yaptığı ziyarette evlerin "geleneksel, klasik Diyarbakır evleri olacağını", mahalle sakinlerine yeni evlerden satın alabilmeleri için uzun vade seçeneğinin sunulacağını söylemişti. Bakkal işleten Şehmus Özgezer "Bu mahallelerin en varlıklı sayılan kesimi asgari ücretle çalışanlardı. Sakinlerin çoğunun düzenli bir geliri bile yok, çoğu TOKİ'de bile ayda 300 lira taksit veremezken, burada hangi yoksul insanın gücü 75 metrekarelik eve 300 bin lira para vermeye yetebilir?" diye soruyor.

<http://www.bbc.com/turkce/haberler-turkiye-41955964>

Sur'da sokağa çıkma yasağı üçüncü yılında:

'Ne ev kaldı, ne sokak'

Diyarbakır Sur ilçesinin dört mahallesinde sokağa çıkma yasağı üçüncü yılına girdi. TMMOB'un yayımladığı Sur raporuna göre 46.3 hektarlık alan yıkıldı. Taşınmak zorunda kalan Sur sakinleri de ekonomik ve sosyal sıkıntılar yaşıyor. Aralık 2015 tarihinde ilan edilen yasak Hasırlı, Cemal Yılmaz, Savaş ve Fatihpaşa Mahallelerinde devam ediyor. Hendeklere karşı başlatılan güvenlik operasyonları üzerine altı mahallede sokağa çıkma yasağı ilan edilmişti. Kimileri Sur'daki yasağı dünyanın en uzun yasağı olarak tanımlıyor. Rapora göre Cevapaşa, Savaş, Hasırlı, Cemal Yılmaz, Fatihpaşa ve Dabanoğlu Mahallerinde aralarında Tescilli 87 yapı ve tescile değer 247 yapının da olduğu 3 bin 569 yapı yıkılmış.

<http://www.mynet.com/haber/dunya/surda-sokaga-cikma-yasagi-ucuncu-yilinda-ne-ev-kaldi-ne-sokak-3532024-1>

Sur'un artık mahallesi olmayan muhtarları

2015 yılında yaşanan savaştan kaynaklı Sur'un birçok mahallesinde çatışmaların yaşandığını ifade eden Cemal Yılmaz Mahallesi Muhtarı Koçero Topdemir, mahallesinin yüzde 90'ının yıkıldığını ve giriş çıkışların halen yasak olduğunu hatırlattı. Topdemir, çatışmalardan önce 5 bin nüfusa sahip olan mahallenin çatışmalarda bir veya iki sokağının çok az hasar gören 17 sokağının bugün tamamen yıkıldığını kaydetti. Taşınmak zorunda bırakılan yurttaşların ikametgah adreslerini değiştirmedini paylaştığı Topdemir, bu nedenle

mahallenin nüfusunda bir değişiklik olmadığı bilgisini verdi. Mahallede yasak başladıktan sonra kimsenin kalmadığını ifade eden Topdemir, "Taşınan yurttaşların ikametgah adresleri değişmediğinden dolayı herhangi bir işleri olduğunda yine ben ilgileniyorum. Dolayısıyla mahallem yok, ama bizim oradaki insanlarla diyalogumuz sürüyor" diye konuştu.

<https://www.evrensel.net/haber/339483/surun-artik-mahallesi-olmayan-muhtarlari>

‘İktidar; o dönemki siyasetçiler, bakanlar ve bürokratların yargılanmasının önünü açmalı’

Grup Başkanvekili Yıldırım, Türkiye Büyük Millet Meclisinde (TBMM) basın toplantısı düzenledi.

Diyarbakır’ın Sur ilçesinde gerçekleştirilen yıkıma ilişkin açıklamalarda bulunan Yıldırım, “Sur iki yıl önce bu vakitler hiçbirimizin için açmayan ölüm, gözyaşı haberleriyle anılan bir tarihi kent idi. Biz parlamentoda, Genel Kurul çalışmalarımızda Sur’daki yıkımı ifade ederken Sur’dan bihaber olan iktidar mensupları sanki biz çatışmanın yaşandığı alanlardan söz ediyormuşuz gibi konudan bihaber olarak itirazlarda bulunuyorlardı. Hiçbir zaman çatışmanın olmadığı, bugün de sokağa çıkma yasağının olmadığı Lalebey ve Alipaşa mahalleleri tam 8 bin yıllık kentin bazı parsellerine denk gelmektedir ki kesintisiz bir yıkım devam ediyor. Buralar özellikle BM, UNESCO tarafından dünya kültür mirası listesinde yer almaktadır. Bunlar arasında Kültür Bakanlığı tarafından tescillenmiş 90 yapının da olduğunu ifade etmek isterim. Sur ahalisi için bugünler maalesef 90’lı yılların iç karartan görüntülerinden çok farksız” dedi.

<https://www.birgun.net/haber-detay/iktidar-o-donemki-siyasetciler-bakanlar-ve-burokratlarin-yargilanmasinin-onunu-acmali-193932.html>

Sur’da sokağa çıkma yasağını konu alan Film, Festival’de birinci oldu

Sur’da sokağa çıkma yasakları dönemini konu alan “Anons” isimli kısa metrajlı film, Direct Short Online Film Festival’inde birinci oldu.

<https://www.alevinet.com/2017/12/06/surda-sokaga-cikma-yasagini-konu-alan-film-festivalde-birinci-oldu/>

İçişleri, Sur'da yürürken vurulan kişiye tazminat ödeyecek

İçişleri Bakanlığı, Sur'da sokağa çıkma yasağı döneminde faili meçhul mermiyle yaralanan Şükrü Tarcan'a 45 bin lira tazminat ödemeye mahkum oldu. Diyarbakır'ın Sur ilçesindeki sokağa çıkma yasağı döneminde, 2 Şubat 2016 günü, çatışma bölgesinden 2 kilometre uzaklıkta bulunan Dicle Üniversitesi kampüsünde yürürken, vücuduna isabet eden bir mermi ile ağır yaralanan 48 yaşındaki Şükrü

Tarcan ve ailesi, idare aleyhine 100 bin liralık tazminat davası açtı. Diyarbakır 1'inci İdare Mahkemesi, İçişleri Bakanlığı'nın, yüzde 46 engelli kalan ve malulen emekli olan Tarcan ve ailesine 45 bin lira tazminat ödemesine karar verdi.

<https://www.evrensel.net/haber/342784/icisleri-surda-yururken-vurulan-kisiye-tazminat-odeyecek>

HDP'li Altan Tan'dan kanun teklifi... Sur'da evleri yıkılanları devlet işe alsın

Diyarbakır Milletvekili Altan Tan, TBMM'de düzenlediği basın toplantısında gündemi değerlendirdi. Altan Tan sokağa çıkma yasağının yaşandığı Sur'da evleri yıkılan vatandaşların devlet kadrolarında işe başlatılması için kanun teklifi verdiğini bildirdi. Altan konuya ilişkin şunları söyledi: "Diyarbakır Sur içinde evleri yıkılan, mağdur olan, orayı terk etmek zorunda kalan ister kiracı ister

mülk sahibi her haneden en az bir kişinin devlet kadrolarında istihdam edilmesini öncelikli olarak görevlendirmelerini bir kanun teklifi olarak verdim. Bu insanlar mağdurdur neden kabul etmesinler.

http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/880846/HDP_li_Altan_Tan_dan_kanun_teklifi..._Sur_da_evleri_yikilanlari_devlet_ise_alsin.html

Arkeologlar Derneği: “Sur’da Tarih Yok edildi”

Diyarbakır’daki tarihi Sur içinde inceleme yapan Arkeologlar Derneği, çatışmaların yaşandığı altı mahallenin yüzde 72’sinin yıkıldığını belirterek, tarihin de yok edildiği söyledi. Arkeologlar Derneği bölgede çıkarılan insanların yeniden bölgeye yerleştirilmesi çağrısı yaptı. Arkeologlar Derneği İstanbul Şubesi Başkanı Yiğit Özar, bölgede yenileme yerine yıkım yapıldığını belirterek, tahribatın tam sonucunun halen bilinmediğini söyledi. Özar, bölgede tarihin yok edildiğini vurgulayarak, “Ziyaretimiz sırasında çatışma bölgelerinde meydana gelen tahribat meydana gelen bölgelerde onarım yapılması yerine yıkım ve yeniden inşa çalışmaları olduğunu gördük. Bunun sonucunda pek çok tescilli kültür varlığının, Helenistik Roma dönemine ait sokak yapısının, çatışmaların bitmesine rağmen hala girişin yasak olduğu 5 mahallede, tamamen yok olduğunu gördük.

<https://www.amerikaninsesi.com/a/arkeologlar-dernegi-surda-tarih-yok-ediildi/4196944.html>

Hayvan severler, yasaklı mahallelerdeki hayvanları doyuruyor

Diyarbakır’ın merkez Sur ilçesinde sokağa çıkma yasağının bulunduğu 6 mahalledeki sokak hayvanları, hayvan severler tarafından besleniyor. Bölgedeki kedi ve köpeklerin yiyecek bulamadığını belirten Diyarbakır Doğayı ve Hayvanları Koruma Derneği (DİHAYKO) Başkanı Sevgi Ekmekçiler, bu çalışmayı 2 yıldır yaptıklarını ve çatışmalar sürdüğünden bu yana hayvanların aç kalmaması için sokaklara mama bıraktıklarını söyledi.

<http://www.hurriyet.com.tr/hayvanseverler-yasakli-mahallelerdeki-hayvanla-40704602>

Giden canın cezası Kıdem durdurma

12 yaşındaki Helin Hasret Şen, Diyarbakır’ın Merkez Sur ilçesindeki sokağa çıkma yasağı sırasında 12 Ekim 2015 günü öldürüldü. Dönemin Diyarbakır Valisi Hüseyin Avni Mutlu’nun talebi üzerine, polis memuru A.E. hakkında Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından idari disiplin soruşturması başlatıldı. Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı’nın açtığı adli soruşturmada ise gizlilik kararı verildi. Polis memuru A.E.’nin tayini İstanbul’a çıktı. İdari soruşturma dosyası da Diyarbakır Valiliği’nden alınarak, İstanbul Valiliği’ne devredildi. İstanbul’da yürütülen idari soruşturma müfettişler tarafından tamamlandı.

http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/909650/Giden_canin_cezasi_Kidem_durdurma.html

Sokağa çıkma yasağı olan bölgede patlama

Diyarbakır’ın Sur ilçesinde sokağa çıkma yasağının olduğu bölgede meydana gelen patlamada 2 kişi yaralandı. Giriş yasağının olduğu bölgeye girdiği belirtilen kimliği belirsiz iki kişinin, yerde bulunan bir cismi tekmelemesi sonucu patlama meydana geldi.

<http://www.ilkha.com/haber/70937/sokaga-cikma-yasagi-olan-bolgede-patlama>

Danıştay Sur'un yıkımına itirazı reddetti

Danıştay, Bakanlar Kurulu'nun Sur için 2016 yılında verdiği "acele kamulaştırma" kararına yapılan itirazı oy çokluğuyla reddetti. Karara şerh koyan iki hakim acele kamulaştırma kararının gerekçelerinin soyut olduğunu vurgularken, davayı takip eden avukatlardan Süleyman Şahin ise kararın Anayasa'ya aykırı olduğunu belirterek, AYM'ye bireysel başvuruda bulduklarını söyledi. Acele kamulaştırma olağanüstü bir kamulaştırma usulü olup istisnai durumlarda uygulanacak bir yöntemdir. Bu nedenle acelecilik halinin bulunduğu saptanması halinde acele kamulaştırılması zorunlu bulunan taşınmazlara

yönelik gerekli tespitler yapıp sebeplerinin somut olarak belirlenmesi suretiyle uygulanmalıdır. Olağan kamulaştırma gerekçeleri dışında bu yöntemin uygulanması halinde uygulanma gerekçesinin, olağanüstü durumların bu yönetime başvurulmasıyla amaçlanın kamu yararının, kamu düzeninin korunmasını gerektiren hallerin somut olarak ortaya konulması suretiyle acele kamulaştırma işlemlerinin yürütülmesi gerekmektedir.

<http://gazetekarınca.com/2018/01/danistay-surun-yikimina-itirazi-reddetti/>

Sur'da yerinden edilen 500 aileden 74'ü ev sahibi olabildi!

DİTAM tarafından Diyarbakır Sur'da sokağa çıkma yasaklarıyla çatışmaların yaşandığı mahallelerde yerinden edilen ailelerin temel haklara ve kamu hizmetlerine erişimine dair hazırlanan raporu kamuoyuyla paylaşıldı. Çarpıcı bilgilerinde paylaşıldığı raporda Surlu ailelerin yüzde 88'inin devletle anlaşmadığı belirtilirken, yerinden edilen ailelerin çoğunda kronik rahatsızlıklar olduğu, yerinden edilen ailelerin 279'u ev sahibiyken şu an sadece 74 ailenin kendine ait bir evi var. Proje Koordinatörü Dilan Kaya, raporu Evrensel'e değerlendirdi.

Görüşüğümüz 500 ailenin 279'u kendi evinde yaşadığını beyan etmişti 279'un sadece 74'ü kendine ait bir evde yaşıyor. Ev sahibiyken bir çok kişi şu an kiracı konumunda. Ailelerin bir çoğı 1000 liralık Valiliğın sosyal yardımlaşma üzerinden verdiği yardımı alıyor. Aileler bu yardımı geçim parası olarak kullanıyor. Bu paranın 1 hafta, 10 gün gecikmesi aileleri geçim sıkıntısına sokuyor ve göçe zorluyor. 2 ay kira ödeyemediğı evden çıkması gerekiyor. Sürecin iyileşmesinin önüne geçen önemli bir faktör. 279 ailenin sadece 34'ü ev tazminatı alıyor” diye konuştu.

<https://www.evrensel.net/haber/346193/sur-da-yerinden-edilen-500-aileden-74u-ev-sahibi-olabildi>

Diyarbakır Eğitim Bir Sen Başkanı Memiş İş Kur Müdürünü İstifaya Çağırdı

İŞKUR (Türkiye İş Kurumu), Diyarbakır'ın Sur ilçesinde istihdam edilen 95 kişinin işine, ‘işe gitmedikleri’ gerekçeyle son verdi. 95 kişinin işine ‘sokağa çıkma yasağının’ uygulandığı bölgede kalan işyerlerine gitmedikleri için son verildiği iddia edildi. İŞKUR Diyarbakır İl Müdürü İsmail Koç, 14 Şubat 2018 tarihli resmi yazıyla, Sur İlçe Milli Eğitim Müdürlüğünden, müfettişlerin yaptığı incelemeler sonucu oluşturulan raporlarına istinaden işe gitmedikleri süre içinde işçilere yapılan ödemelerin yüklenici firmadan tahsil edilmesini istedi. İlgili yüklenicilerin yasaklı hale getirilmesini isteyen İŞKUR, işçilerin işten çıkarılmasını talep etti. Talepler doğrultusunda Sur ilçesinde TYP kapsamında çalıştırılan 95 işçinin işine son verildi

<http://www.kamujans.com/ekonomi/diyarbakir-egitim-bir-sen-baskani-memis-is-kur-mudurunu-istifaya-cagirdi-h522004.html>

Dört Ayaklı Minare 2 yıl aradan sonra ziyarete açılıyor

Diyarbakır merkez Sur ilçesinde, terör operasyonları sırasında PKK'lı teröristlerle çıkan çatışmalarda hasar gören Dört Ayaklı Minare'nin yeniden ziyarete açılacağı belirtildi. Tarihi minarede kurşun izlerinin durduğu görüldü. Sur Kaymakamı Bilan Özkan, ‘Minare üzerindeki kurşun izlerinin hangi yöntemle giderileceği ile ilgili öncelikle önümüzdeki hafta bilim kurulu toplanacak. Sonrasında ise koruma kurulunun bir karar alması lazım. Tescilli eser olduğu için bu yapılar belli bilimsel süreçlerden geçiyor. Akabinde de vatandaşlarımıza açık olmak suretiyle o çalışmalar yürütülecek’ dedi.

<http://www.hurriyet.com.tr/dort-ayakli-minare-2-yil-aradan-sonra-ziyarete-40756797>

Sur'daki yıkımın fotoğrafları Cenevre'de

Diyarbakır'ın Sur ilçesinde 28 Aralık 2015'te ilan edilen sokağa çıkma yasağı ve ardından başlatılan yıkıma ilişkin fotoğraflar Cenevre'de açılan sergide gösterildi. Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) Diyarbakır İl Koordinasyon Kurulu'nun Aralık 2017'de açıkladığı rapora göre çatışmalı sürecin başlangıcında kentte ikinci kez 13 Ekim 2015'te Sur'da ilan edilen yasağın ardından mahallelerde 706 iş yeri ve konutun hasar gördüğü tespit edilmiş 693 yapının basit onarımlarla hasarının giderilebileceği, 13 yapının ise detaylı incelenmesi gerektiği kaydedilmişti. Raporda, 9 Mart 2016'da "Operasyonlar bitti" açıklamasının ardından 10 Mayıs 2016 tarihli uydu görüntüsü üzerinden yapılan tespitlere göre Hasırlı Mahallesi'nde 347, Fatihpaşa Mahallesi'nde 232, Cemal Yılmaz Mahallesi'nde 126, Savaş Mahallesi'nde 83 ve Dabanoğlu Mahallesi'nde 44 yapı olmak üzere, toplam da 832 yapının yıkıldığı, 257 yapının ise hasarlı olduğu tespit edildiği kaydedilmişti. Raporda, TMMOB'un 11 Temmuz 2017 tarihinde uydu görüntüleri üzerinde elde ettiği tespitlere göre de Sur içinde toplam 148 hektar alanın, yasaklı 6 mahallede ise toplam 75.3 hektarlık alanın yıkıldığı belirtilmişti. Raporda yasaklı 6 mahallenin yüzde 61'i yıkıldığı, yıkılan yapı sayısını ise yüzde 72 olduğu kaydedilmişti.

<http://gazetekarınca.com/2018/03/surdaki-yikimin-fotograflari-cenevrede/>

Sur'un tarihi taşları satılıyor

Diyarbakır'ın Sur ilçesinde 104 gün süren çatışmalar sırasında enkaza dönen ilçenin 6 mahallesinde sokağa çıkma yasağı ve yıkım devam ediyor. Çatışmaların ardından başlayan yıkımda 6 bin yıllık geçmişe sahip ilçede, birçok tescilli yapı yıkımdan kurtulamadı. İlçenin mimarisinde önemli bir yeri olan ve evlerin mimari kimliğini yansıtan işlemeli taş ve malzemeler harabe bir dükkanda sergilenerek satışa çıkarıldı. Sur'da nakliyatçılık yapan Aziz Sapan, 4 hafta önce bir müşterinin, 2 adet işlemeli sütun başlığı, bir taş avlu havuzu ve bir adet kemer taşı ile birlikte ismini bilmediği bazı taş parçalarını aracına yükleyip Diclekent semtinde bulunan bir villaya götürdüğünü ve müşterinin bunları villanın bahçesine yerleştirdiğini aktardı. MA'nın konuya ilişkin görüşüğü Diyarbakır Müze Müdürlüğünden bir yetkili, çoğunluğu yıkılan tescilli yapılara ait bu nitelikli taşların eser sayılamayacağını öne sürerek yapabilecekleri bir şeyin olmadığını iddia etti. Diyarbakır Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurumu çalışanı ise bu konuda kendilerine iletilen herhangi bir şikayet ya da talebin olmadığını savundu.

<https://www.evrensel.net/haber/348754/surun-tarihi-taslari-satiliyor>

Sur'un içine bölünmüş yol yapıyorlar!

Yaşanan çatışmaların ardından, Bakanlar Kurulu kararıyla riskli alan ilan edilerek, ilçenin yüzde 70'ine tekabül eden ve 6 bin 300 parselin "acele kamulaştırma" planı kapsamına alınan tarihi Sur ilçesinde bölünmüş asfalt yol yapımına başlandı. Sur'un Yıkımına Hayır Platformu Eş Sözcüsü Talat Çetinkaya, Sur'daki yol yapımını değerlendirdi. Yaklaşık bir yıldır, Sur'un tarihsel dokusunun korunması için mücadele ettiklerini hatırlatan Çetinkaya, yürüttükleri mücadelede, Sur'un tarihi ve toplumsal dokusuyla bir bütün olduğunu söylediklerini dile getirerek, sözlerini şöyle tamamladı: "Biz bu tarihi ve toplumsal dokunun korunması gerektiğini söyledik. Yönetenler ve karar vericiler, sivil toplum kuruluşlarına sormadan bir dönüşümü gerçekleştireyorlar. Tarihi dokuyu hiç alakası olmayan yapılar yapıyor. Tarihi dokuyu kontrolsüz bir şekilde yıkıyorlar. Dar sokakları, evleri yıkıp yerine orayla alakası olmayan yollar yapıyor. Bu da zaten tarihi dokuyu tamamen yok etmektir, kimliğinden uzaklaştırmaktır."

Edirne F Tipi Yüksek Güvenlikli Cezaevi'nde 4 Kasım 2016 tarihinden beri tutuklu bulunan HDP eski Eş Genel Başkanı ve Cumhurbaşkanı adayı Selahattin Demirtaş'ın, Cizre'de ilan edilen sokağa çıkma yasağı ile ilgili olarak 9 Eylül 2015 tarihinde Diyarbakır'da yaptığı konuşmada 'Türkiye Cumhuriyeti'ni alenen aşağılama' suçunu işlediği iddiasıyla 2 yıla kadar hapis istemiyle yargılanmasına devam edildi.

<http://www.hurriyet.com.tr/demirtasin-diyarbakir-daki-son-davasi-da-ankar-40829621>

Erdoğan'dan olay yerinde itiraf: Sur'da acı olaylar oldu

Diyarbakır'da konuşan Erdoğan "3 yıl önce Suriçi'nde acı olaylar yaşandı" dedi, sokağa çıkma yasakları ve operasyonlarla harabeye çevrilen kenti HDP'nin yakıp yıktığını iddia etti. Biliyorsunuz, 3 yıl önce Suriçi'nde asla görmek istemediğimiz acı olaylar yaşandı" diyen Erdoğan şöyle devam etti: "Bölücü terör örgütü buradaki evleri yıktı, sokakları çukurlarla kapattı. Biz sadece bu teröristleri imha etmekle kalmadık. Suriçi'ni baştan sona yeniden inşa ve ihya ettik."

<http://ilerihaber.org/icerik/erdogandan-olay-yerinde-iteraf-surda-aci-olaylar-oldu-86109.html>

'Sur'da yaşananları Meclis'te anlatacağım'

Sur ilçesindeki yasaklar ve operasyonlar sırasında yıkılan tarihi yapıların hesabını da sormak için Meclis'e gideceğini dile getiren Tosun, her şeyden önce kadınların çığılığı olacağını söyledi. Sur'da yaşanan yasak ve yıkımı hatırlatan Tosun, "Sur'da yaşanan çatışmalar sonucunda ağır bir göç yaşandı. Seçmen sayısında ciddi bir düşüş olmasına rağmen yüzde 65 oranında oy aldık. Erdoğan'ın Sur'u yıktıktan sonra halkı açıklıkla terbiye etmek istemine cevap verildi. Tüm baskılara rağmen Sur yaşanan yasak ve yıkıma karşılık verdi. Amed halkı gücünü gösterdi" şeklinde konuştu.

<https://www.demokrathaber.org/siyaset/sur-da-yasananlari-meclis-te-anlatacagim-h103809.html>

Terörün Yıktağı Sur'a 1 Milyar 258 Milyonluk Yatırım

17 Mart 2016'da kaldırılmış, bu tarihten itibaren de ilçede bulunan tarihi eserlerin durumu ile ilgili çalışma başlatılmıştı. İlçede bulunan ve tarihi öneme sahip 11 eserin tahrip olduğunu tespit eden görevliler, yasakların kaldırılmasının ardından fizibilite çalışması başlatmıştı. Hızla yapılan projelerin ardından eserlerin restorasyon çalışmalarına haziran ayında başlanmış ve ilçe şantiye alanına dönmüştü. Yaklaşık 2 yıl süren çalışmalarından ilçedeki 8 eserin restorasyon çalışmasının tamamlandığı öğrenildi. 6 eser için çalışmalar devam ederken şu ana kadar 1 milyar 258 milyonluk yatırımın gerçekleştiği bildirildi.

<http://www.milliyet.com.tr/terorun-yikti-gi-sur-a-1-milyar-258-milyonluk-diyarbakir-ye-relhaber-2919301/>

Tarihi Keçi burcu üç yıl sonra ziyarete açılacak

Diyarbakır'ın merkez Sur ilçesindeki tarihi surların parçası olan ve yaklaşık 3 yıldır terörle mücadele operasyonları nedeniyle giriş izin verilmeyen Keçi Burcu'nun bu ay ziyarete açılacağı belirtildi. Keçi Burcu'na yakın 2 okulun da yeni eğitim- öğretim yılına yetiştirileceği öğrenildi. Yetkililer, 2015 yılından beri Sur'daki 6 mahallede süren sokağa çıkma yasağının ise 'inşaat bölgesi' yasağına dönüştürüleceğini söyledi.

<http://www.hurriyet.com.tr/tarihi-keci-burcu-3-yil-sonra-ziyarete-acilaca-40944091>

Sur açık hava müzesi olacak

Yapılan çalışmalarla ilgili açıklamalarda bulunan Sur Kaymakamı ve Belediye Başkan Vekili Abdullah Çiftçi, yaklaşık iki buçuk yıl önce Diyarbakır'da çok büyük tahribat yaşandığını söyledi. Çiftçi, "Devletin terörü bitirdikten sonra hızlı bir şekilde, tarihi eserleri, eski değerleri tekrar kazandırma noktasında ciddi bir çalışma" başlattığını kaydeden Çiftçi, Vakıflar Bölge Müdürlüğü, Sur Belediyesi, Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi, İstanbul Büyükşehir Belediyesi ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığının çalışmalarıyla Sur'un hızlı bir şekilde ayağa kaldırılmaya çalışıldığını ifade etti.

<http://www.guneydoguekspres.com/sur-acik-hava-muzesi-olacak-h653.html>

Sur Davası: Jandarma, duruşmada tecridi kınayan sanıkları darp etti

Diyarbakır'ın Sur ilçesinde uygulanan sokağa çıkma yasağı sırasında ilçeden tahliye edilen, Kanun Hükmünde Kararname (KHK) ile kapatılan Dicle Haber Ajansı (DİHA) muhabiri Mazlum Dolan'ın da sanıkları arasında bulunduğu 19'u tutuklu 40 kişi hakkında açılan davanın duruşması, Diyarbakır 5. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görüldü. Oturumun başlatılması sonrası mahkeme heyetinin söz verdiği iddia makamı, tutuklu sanıkların tutukluluk hallerinin devamını talep etti.

<http://gazetekarinca.com/2018/09/sur-davasi-jandarma-durusmada-tecridi-kinayan-saniklari-darp-etti/>

Sur'da yeniden inşa edilen mahallede konut yapımı tamamlandı

Diyarbakır'ın tarihi merkez Sur ilçesinde, Kasım 2015 ile Mart 2016 tarihleri arasında terör örgütü PKK'ya yönelik düzenlenen hendek- barikat operasyonları sırasında ağır hasar gördüğü için yıkılan Hasırlı Mahallesi'nde, Sur koruma imar planına göre yeniden yaptırılan 44 konutluk mahallede inşaat tamamlandı. Koruma planına göre sur boyunu geçmeyen ve bodrum üzeri 2 katlı olan konutlar, 44 farklı proje ile inşa edildi. Sur'ların yanında yapımı süren kara yolunun da kısa sürede tamamlanacağı belirtildi. "Sur'da artık yasağı gerektirecek bir durum söz konusu değildir. Mevcut şantiye alanları var. Bu şantiye alanlarına girme yasağı dışında yasak uygulanmıyor. Şantiye alanlarının da etrafını çevirerek korunaklı hale getirdikten sonra hem çevre yolu hem de daha önce eğitime kapatılan Alpaslan Ortaokulu ve Lisesi de eğitime kazandırılacak. Diyarbakır'ın özel mekanlarından birisi olan ve UNESCO Dünya Kültür Mirası'na girmiş Hevsel Bahçeleri'nin en iyi izlendiği Keçi Burcu'nu da faaliyete sokacağız. Artık Diyarbakır'ın tanıtımına hizmet edecek edecektir. Çevre yolu Saray Kapı'ya kadar açılacak. Birkaç evin yıkılması söz konusudur. Yıkım işlemleri tamamlandığında o yol da tamamen hizmete açılmış olacaktır. Artık Sur'da yasak kavramı kalsın istemiyoruz. Sadece şantiye alanlarının giriş yasağı dışında herhangi bir yasağı gerektirecek bir durum söz konusu değildir. Bütün bu çalışmalar tamamlandığında Sur o görkemli ve huzurlu, çok dili ile kültürlü hayatına kavuşmuş olacaktır."

<http://www.hurriyet.com.tr/yemel-haberler/diyarbakir/merkez/surda-yeniden-insa-edilen-mahallede-konut-yapi-40971497>

Sur'daki çocukların yarısının yaşadığı ev yıkıldı, çoğu ölümcül saldırılara tanık oldu

Diyarbakır Barosu Çocuk Hakları Merkezi, Sur'da uygulanan sokağa çıkma yasağı sırasında yerinden edilen ailelerin ve çocukların yaşadıklarına ilişkin hazırladığı raporu açıkladı. Rapora göre çocukların yüzde 50'sinin evi ya saldırıya uğradı ya da yıkıldı. 561 aileyle yapılan görüşmelerin sonuçlarını açıklayan Melek Göregenli, çocukların yüzde 40'ının okula gidemediğini, Sur'dan ayrılma sürecinin ardından çocukların yüzde 80'inde psikolojik rahatsızlıkların ortaya çıktığını ifade etti

<http://gazetekarınca.com/2018/10/surdaki-cocuklarin-yarisinin-yasadigi-ev-yikildi-cogu-olumcul-saldirilara-tanik-oldu/>

PKK'nın çağrılarına uyan eski DBP'li belediye başkanlarına hapis istemi

DBP'li Diyarbakır Büyükşehir Belediye Başkanı Gültan Kışanak, Yenişehir Belediye Başkanı Selim Kurbanoglu, Kayapınar Belediye Başkanı Mehmet Ali Aydın ile 8 belediye çalışanı hakkında 15 yıla kadar hapis cezası istemiyle dava açıldı. İddianamede, Diyarbakır'ın merkez Sur ilçesinde 2015 yılının aralık ayında ilan edilen sokağa çıkma yasağını protesto etmek amacıyla il genelinde yapılan eylem çağrılarına büyükşehir ve bazı ilçe belediyelerinin uyduğu bildirildi.

<https://www.haberturk.com/diyarbakir-haberleri/16718680-pkknin-cagrilarina-uyan-eski-dbpli-belediye-baskanlarina-hapis-istemi>

SUR YASAĞI 3'ÜNCÜ YILINDA

Merkez Sur İlçesi'ne bağlı 6 mahallede 3 yıl önce kazılan hendekler ve kurulan barikatların sonrasında yaşanan çatışmaların izi henüz silinmedi. Bari-katlarla kapatılıp yasaklanan mahallelere girişler halen yasak. TMMOB Diyarbakır İl Koordinasyon Kurulu, hasar gören konut, dini yapı, tarihi mekanlar üzerine uydu üzerinden yaptığı hasar tespit raporuna göre, Sur'un Hasırlı Mahallesi'nde bin 534, Fatih Paşa Mahallesi'nde bin 26, Cemal Yılmaz Mahallesi'nde 300, Savaş Mahallesi'nde 207, Dabanoğlu Mahallesi'nde 247 ve Cevat Paşa Mahallesi'nde 255 olmak üzere toplam 3 bin 569 yapının hasar gördüğünü tespit etti. Sivil toplum kuruluşlarının gerek uydu görüntüleri, gerek ise mülkleri yıkılanların anlatımları doğrultusunda hazırladığı raporlara göre Hasırlı, Fatih Paşa, Cemal Yılmaz, Savaş, Dabanoğlu ve Cevat Paşa mahallelerinde yıkılan konut sayısı yaklaşık 3 bin 500 civarında. Sivil toplum kuruluşlarının değişik zamanlarda Sur'da çatışma sırası ve çatışma sonrasına ilişkin hazırladığı raporlarda Hasırlı, Fatih Paşa, Cemal Yılmaz, Savaş, Dabanoğlu ve Cevat Paşa mahallelerinde göç eden sayısı yaklaşık 24 bin.

<http://www.guneydoguekspres.com/sur-yasagi-uncu-yilinda-h2300.html>

942 sayılı Kamulaştırma Kanununun 27. maddesine (Bu madde, yetkililere, kamulaştırma kararı alındıktan yedi gün sonra kamulaştırılan taşınmazları kullanma hakkını tanıyor) dayanılarak, 21 Mart 2016 tarihinde Bakanlar Kurulu tarafından Sur hakkında alınan kamulaştırma kararı, bir anlamda ilçenin yüzde 85'inden fazlasını kamulaştırdı. Kamulaştırılan yapılar arasında iş yerleri, hanlar, tarihi ve kültürel öneme sahip yapılar da bulunuyordu. 'Acele kamulaştırma' kararı sonrasında, söz konusu arazi ve parsellerin mülkiyetleri Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na geçmiş oldu. 4 Eylül 2016 tarihinde Diyarbakır'ı ziyaret eden dönemin Başbakanı Binali Yıldırım, Güneydoğu'yu kapsayan bölgesel yatırım ve yeniden inşa planını açıklarken, Sur'da da 7 bin konutun inşa edileceğini açıklamıştı. Ancak aradan geçen 2 yıla rağmen, Sur'da yıkılan mahallelerde ne tür bir yapılaşmaya gidildiği konusunda bir bilgi bulunmadığı ileri sürülüyor. Mülkleri yıkılan sahiplerine bilgi verilmediği ve Sur'un geleceği konusunda gözle görülür ciddi bir gelişmenin olmadığını da öne sürülüyor.

<http://www.guneydoguekspres.com/sur-yasagi-uncu-yilinda-h2316.html>

Sur'da yıkılan mahalle muhtarlığına da kayyım atandı

Sur'da yıkılan Savaş Mahallesi muhtarlığına da kayyım atandı. Yasak ve yıkım nedeniyle 3 yıla yakın süredir görevini seyyar yürüten Muhtar Ahmet Şen, Sur'un haklarını savunduğu ve gözlemlerini heyetlerle paylaştığı

için yerine kayyım atandığını belirterek, kararın hukuki olmadığını söyledi.

<https://www.evrensel.net/haber/364418/surda-yikilan-mahalle-muhtarligina-da-kayyim-atandi>

‘5 yıl sonraki Sur içi, mevcut durumdan çok uzak olacak’

UNESCO Dünya Kültür Mirası Listesi’de bulunan Diyarbakır’ın tarihi Sur ilçesi Cevatpaşa, Fatihpaşa, Dabanoğlu, Hasırlı, Cemal Yılmaz ve Savaş Mahallelerinde 2 Aralık 2015’te ilan edilen sokağa çıkma yasağı, üçüncü yılını tamamlamak üzere. 6 mahallede zorla yerinden edilen insanların yaşadığı mağduriyetin tespit edilmesi için Dicle Toplumsal Araştırma Merkezi (DİTAM) tarafından “Diyarbakır İli Sur İlçesinde Yerinden Edilen Ailelerin Temel Haklara ve Kamu Hizmetlerine Erişim Projesi” çalışmaları yürütüldü. Araştırma çalışması hakkında bilgi veren Dilan Kaya.

Aynı zamanda şehir plancısı Dilan Kaya, “Yapılan betonarme evlere baktığımızda yüksek gelir grubuna hitap edilen bir manzara ile karşı karşıyayız. Kime nereyi nasıl satmak istiyorsanız, ona göre planlar üretirsiniz. 5 yıl sonraki Sur içi, mevcut Sur içinden çok uzak olacak. Bundan

sonra lüks mağazalar, lüks kafeler gördüğümüz bir haline dönecek. Büyük şirket ve firmaların gireceği bir alan olacak. Yerel tasfiye edilecek. Toplumsal dışlanma alanı olacak bir şekilde dizayn ediliyor. Orada bir statü yaratılıyor. Dar gelirliler ailelere siz buraya layık değilsiniz denilecek. Ama bu sorunu çözüyor. Köy yakmalar döneminde yaşanan hafıza başka bir şekilde ortaya çıktı ve başka bir mekanda kendini inşa etti. Hafızayı, yaşamı yok eden politikalar başarılı olmayacak, sadece yaşanan acıları katlayacak” dedi.

https://www.google.com/url?rct=j&sa=t&url=https://www.evrensel.net/haber/366882/5-yil-sonraki-sur-ici-mevcut-durumdan-cok-uzak-olacak&ct=ga&cd=CAEYGCouMT-gwNTk0NDk3MjY5OTc2NjY5ODMyHTY3YjdiYWQxNTZmNDQ4NWQ6Y29tLnRyOnRyOIRs&usq=AFQjCNH2CDR-CP-R_azJKvXPYqzLWGdIAeA

Mala Dengbêja kurtuldu

Mala Dengbêja'nın acele kamulaştırılmasıyla ilgili karar iptal edildi. Kararın emsal olması istendi Bakanlar Kurulu'nun 2012 yılında "riskli alan" kararına dayanarak bu ilanı yaptığını belirten Aydın, "21 Mart 2016'da aldığı kararla 7714 parselin 6292'si için, neredeyse Suriçi'nin tamamına devlet zor ile el koyma kararı almıştı. Bu parseller içinde 151'i anıtsal olmak üzere toplamda 592 tescilli yapı ve kamu binaları olan yani halkın olan Surp Giragos Kilisesi, Hasan Paşa Hanı, Dört Ayaklı Minare, Meryem Ana Kilisesi, Ermeni Kilisesi ve Dicle Fırat Kültür Merkezi gibi birçok tescilli yapılar da bulunmaktaydı. Yani kamu yapılarına kamu adına el konulma gafletine yelteninilmmişti" şeklinde konuştu. Mala Dengbêja (Dengbêj Evi) hakkında verilen acele kamulaştırma kararı, Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu tarafından 2'ye karşı 8 oy ile iptal edildi. Konuyla ilgili açıklama yapan Mimarlar Odası Diyarbakır Şubesi Başkanı Şerefhan Aydın, bu kararın diğer tarihi binalar için emsal teşkil ettiğini söyledi. Aydın, kararın iptali için henüz başvuru yapmamış mülk sahiplerinin de bir an önce harekete geçmesi gerektiğini söyledi.

<https://www.gazeteduvar.com.tr/turkiye/2018/11/09/mala-dengbeja-kurtuldu/>

140 kişinin Sur'daki 'acele kamulaştırma' başvurusu AYM'de

Kentsel Sit Alanı ve Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütünün (UNESCO) Dünya Kültür Mirası listesinde yer alan Diyarbakır'ın tarihi Sur ilçesinde, Cevatpaşa, Fatihpaşa, Dabanoğlu, Hasırlı, Cemal Yılmaz ve Savaş Mahallelerinde 2 Aralık 2015'te ilan edilen sokağa çıkma yasağı, 3'üncü yılını doldurdu. Acele Kamulaştırma" kararının yürütmesinin durdurulması ve işlemin iptali için Bakanlar Kurulunu temsilen Çevre ve Şehircilik Bakanlığı aleyhine açılan dava, Danıştay

6. Dairesince reddedildi. İptal başvurusunu inceleyen Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu, oy çokluğuyla itirazı reddetti. Danıştayın ret kararından sonra Özgürlükçü Hukukçular Platformu (ÖHP) ve Sur Platformu adına davayı takip eden hukukçular, kararın yasaya aykırı olduğunu belirterek Anayasa Mahkemesine (AYM) bireysel başvuruda bulundu.

<https://www.evrensel.net/haber/367172/140-kisinin-surdaki-acele-kamulastirma-basvurusu-aymde>

İçişleri Bakanlığı'na 'Sur' Cezası

İçişleri Bakanlığı, Diyarbakır'da hendek operasyonları sırasında polisin açtığı ateşle öldürülen Helin Şen'in ailesine tazminat ödemeye mahkum oldu. Mahkeme Bakanlığı yüzde 85, aileyi yüzde 15 kusurlu buldu. Mahkeme kusurun yüzde 85'inin idarede, yüzde 15'nin ise ailede olduğu hükmüne vardı. Mahkeme, aileyi kusurlu bulmasına ise, sokağa çıkma yasağı bulun-

masına rağmen 12 yaşındaki çocuklarını ekmek alma amacıyla göndermesinin "çocuk üzerindeki gözetim ve bakım yükümlülüğünü yerine getirmediği" ni gerekçe gösterdi. Mahkeme Bakanlığın aileye yasal faiziyle birlikte 314 bin TL maddi ve manevi tazminat ödenmesine karar verdi.

<https://www.amerikaninseesi.com/a/icisleri-bakanligina-sur-cezasi/4754087.html>

“Toledo yapacağız” denilen Diyarbakır’ın tarihi ilçesinde sokağa çıkma yasağı 3. yılını doldurdu

Üzerinde en az 7 bin yıldır kesintisiz uygar yaşamın sürdüğü Diyarbakır’ın tarihi Sur ilçesindeki sokağa çıkma yasağı, üçüncü yılını geride bıraktı. Bir dünya rekoruna işaret eden yasak sonrasında, “Sur’u Toledo yapacağız” denilerek ilçede binlerce yapı yıkıldı. Sur’da bilinmeyen ve kamuoyuna açıklanmayan bir imar sürecinin başlatıldığı belirtiliyor. Cumhuriyet’ten Mahmut Oral’ın haberine göre Sur’da aralıklarla ilan edilen yasakların sonuncusu, 2 Aralık 2015 tarihinde, 6 mahalleyi kapsayacak şekilde ilan edildi ve halen de sürüyor. Dönemin İçişleri Bakanı Efkan Ala, 9 Mart 2016’da ilçedeki operasyonların bittiğini

açıkla da yasak kaldırılmadı. Dönemin Başbakanı Ahmet Davutoğlu, Sur’da yeni bir yapılaşmaya gideceğini belirterek, “Sur’u Toledo yapacağız” dedi. O andan itibaren de devreye bu kez iş makineleri girdi ve hasarlı olsun olmasın, binlerce yapıyı yıkıp geçti. Yapılan icraatlara yasal kılıf için de 21 Mart 2016’da, 6 bin 292 parsel için Bakanlar Kurulu kararı ile “acele kamulaştırma” yoluna gidildi.

<http://t24.com.tr/haber/toledo-yapacagiz-denilen-diyarbakirin-tarihi-ilcesinde-sokaga-cikma-yasagi-3-yilini-doldurdu,761968>

3 yıl sonra ezan sesi duyulacak

Hendek ve barikat eylemlerinde sokağa çıkma yasağı uygulanan tarihi Sur ilçesinin 6 mahalleden biri olan ve Bıyıklı Mehmed Paşa tarafından 1516- 1521 yılları arasında Fatihpaşa Mahallesi’nde inşa edilen camide 70 kişilik ekiple, yapılan restorasyonla terörün izleri silindi. Hindistan’ın Agra şehrinde, 17’nci yüzyılda inşa edilen ve İslam türbe mimarisinin en önemli eserlerinden birisi olarak kabul edilen Taç Mahal’da kullanılan ışık yansımali özel mermerler de döşendi. Restorasyonu tamamlanan cami, önümüzdeki günlerde Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın da katılımıyla düzenlenecek törenle ibadete açılacak. 503 yıllık camide, 3 yıl aradan sonra ezan sesinin yeniden duyulacak.

<http://www.hurriyet.com.tr/yerel-haberler/diyarbakir/teroristlerin-yaktigi-tarihi-camide-3-yil-sonra-41123460>

Sur'da çile de umut da bitmiyor

Suriçi'ndeki tescilli evi çatışmalar-dan sonra yıkılan İsmail Üzmez, şimdi "Ev de ev olsa" dediği kira-lık bir evde kalıyor eşiyile birlikte. Yeni yapılan evlerin 400 ile 500 bin liraya satılacağını söyleyen Üzmez, "Bu evler bizim için değil, parası olanlar için yapılıyor" dedi

Suriçi'ndeki 6 mahalleye, 2015 Kasım ayından bu yana girmek yasak. Devlet, TOKİ marifetiyle yeni evler yapıyor bu 6 mahallede ve Diyarbakır'a gelen her hükümet yetkilisi, daha güzel bir Sur inşa ettiklerini dile getiriyor. Ancak bu hükümet yetkililerinin hiçbiri Sur'un bu 6 mahallesini daha önce görmediler. Belki Gazi Caddesi'nden ya da Melik Ahmet Caddesi'nden binlerce korumayla geçmiş olabilirler. Bu 6 mahallede yaşayan insanları tanımadılar. Suriçi'nde nasıl bir hayatları vardı, bununla ilgili fikirleri, muhtemelen validen, emniyetten ya da kayıymdan aldıkları bilgiyle sınırlıdır. Bu yüzden övünerek 'yeni ve güzel' bir Sur inşa ettiklerini söylüyorlar.

<https://www.gazeteduvar.com.tr/turkiye/2019/02/20/surda-cile-de-umut-da-bitmiyor/>

Tazminat İstedi Borçlu Ayıldı

Diyarbakır'ın Sur ilçesinde, 28 Aralık 2015'te ilan edilen sokağa çıkma yasağı nedeniyle iş yerini bir hafta kapatmak zorunda kalan bir esnafın uğradığı zararın "Terörle mücadelede doğan zararın karşılanması kanunu" kapsamında tazmin edilmesine yönelik başvurusu, Diyarbakır Valiliği tarafından kabul görmedi. Diyarbakır Valiliği Hukuk İşleri Şube Müdürlüğüne 23 Aralık 2016'de yaptığı başvuru, gördüğü zarara ilişkin belge verilmemesi nedeniyle geri çevrilen Sur esnafı Remzi Üşen, 3 bin TL

maddi, 10 bin TL manevi tazminat istemiyle bu defa Diyarbakır 1'inci İdare Mahkemesine başvurdu. Mahkeme, davacı esnafın 280 TL 85 kuruş yargılama gideri, 170 TL 70 kuruş istinaf gideri, 2 bin 180 TL ise vekalet ücreti ödemesine karar verdi. Verilen kararlar birlikte Remzi Üşen, 115 TL 17 kuruş alacağına karşı, mahkemeden 2 bin 500 TL borçlu ayrıldı.

<https://www.evrensel.net/haber/374264/sokaga-cikma-yasaginda-olusan-zararin-tazminini-istedi-borclu-cikti>

Yasaklı Bölgedeki Okul Eğitime Açıldı

Diyarbakır'ın Sur ilçesinde, terör örgütü PKK mensupları tarafından 2015'in aralık ayında başlatılan hendek olayları nedeni ile bölgedeki birçok mahallede sokağa çıkma yasağı ilan edilmiş, bölge terör örgütü mensuplarından temizlendikten sonra da yeniden inşa edilerek vatandaşların hizmetine sunulmuştu. Bu süre içerisinde restore çalışmaları nedeni ile sokağa çıkma yasağının devam ettiği Cemal Yılmaz Mahallesi'nde bulunan Alpaslan İmam Hatip Ortaokulu ve Alpaslan Anadolu Lisesi, 2018-2019 eğitim öğretim yılının ikinci dönemine merhaba dedi. Sur İlçe Kaymakamı ve Belediye Başkan Vekili Abdullah Çiftçi'nin de katıldığı törenle eğitime tekrar başlanan okulda öğrenciler, İstiklal Marşı'nı okuduktan sonra derz zile birlikte sınıflarındaki yerlerini aldı.

<https://www.haberler.com/yasakli-bolgedeki-okul-egitime-acildi-11707592-haberi/>

Surlular abluka, işsizlik ve kayyımdan yakınıyor

Diyarbakır'ın Sur ilçesinde, sur içinde kalan 6 mahalleye 2015 kasım ayından bu yana girmek yasak. Sokağa çıkma yasağı 28 Kasım 2015'te Dört Ayaklı Minare'de Diyarbakır Baro Başkanı Tarih Elçi'nin katledilmesiyle başlamıştı. 27 Ağustos 2016 sokağa çıkma yasağı kaldırıldı. Fakat Cevatpaşa, Fatihpaşa, Dabanoğlu, Hasırlı, Cemal Yılmaz ve Savaş Mahallelerine girişler hâlâ yasak. Binaları yok edilen mahallelerde şimdi TOKİ eliyle inşaat çalışmaları sürüyor. Diyarbakır'a '90'lı yıllarda göçle gelenlerin ağırlıkta oturduğu Suriçi'den şimdi yeni göç yaşanıyor.

<https://www.evrensel.net/haber/374380/surlular-abluka-issizlik-ve-kayyimdan-yakiniyor>

Diyarbakır'da seçim heyecanı ve ilkler: Sur sakinleri üç yıl sonra mahallelerine döndü

Yerel seçimler için oy verme işlemlerinin sürdüğü Diyarbakır'da ilkler yaşandı. Sokağa çıkma yasağı ilan edilen bazı mahalleler ilk kez açılırken, başka ilçelere göç eden Sur sakinleri üç yıl aradan sonra mahallelerinde oy kullandı. Kayyum atanan belediyelerin önündeki kontrol noktaları ve zırhlı araçlar da ilk kez kaldırıldı. Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde bulunan 32 ilde oy verme işlemi saat 07.00 itibarıyla başladı. Vatandaşlar, sabah saatlerinde oy kullanacakları okullara akın etti. 18 bin 704 güvenlik görevlisinin görev yaptığı kentte 1 milyon 48 bin 250 seçmenin oy kullandığı belirtiliyor.

<https://tr.sputniknews.com/foto/201903311038522580-diyarbakirda-secim-heyecani-ilkler/>

Sur'da 8 mahallesine giremeyen belediye başkanı

31 Mart yerel seçimlerinde Cemal Özdemir ile Sur Belediyesi Eş Başkanı seçilen Filiz Buluttekin, belediye başkanı olarak Sur'daki 8 mahalleye girmesinin yasak olduğunu söyledi. Bu mahallelerle ilgili tasarrufun Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Altyapı ve Kentsel Dönüşüm Hizmetleri Genel Müdürlüğü'ne devredildiğini söyleyen Buluttekin, bu 8 mahallede yapılan çalışmaları yerinde görmek için girişimlerde bulduklarını söyledi.

<https://www.gazeteduvar.com.tr/gundem/2019/05/19/surda-8-mahallesine-giremeyen-belediye-baskani/>

Diyarbakır Suriçi'nde yerinden edilenler bugün nasıl yaşıyor?

Sur'da sokağa çıkma yasaklarıyla evleri yıkılarak yerinden olan aileler büyük çoğunluğu kirada oturmak zorunda kaldı, gittikleri yerlere alışamadı. Sosyo Politik Saha Araştırma Merkezi Diyarbakır Sur'da Sokakağa çıkma yasaklarıyla evleri yıkılarak yerinden olan aileler ile görüştü. Sur'dan çıkınca gelirleri düşen ailelerin en önemli sorunu maddi zorluklar. Büyük çoğunluğun kiralık evde kalmak zorunda kaldığı belirtilen araştırmada, barınacak ev sorunları olduğu, gittikleri yerlere alışamadığı ve Sur'a geri dönmek istedikleri dile getirildi. “Sur'da mı kendinizi daha güvenli hissediyordunuz, yoksa şu anda yaşadığınız semtte mi güvenli hissediyorsunuz?” sorusuna ise, araştırma grubunun yüzde 47 gibi önemli bir oranı “Sur” yanıtını verirken, sadece yüzde 21'i “yeni yerimizde” diye ifade etti. Araştırma grubunun yüzde 66'sı Sur'da kendini daha mutlu hissettiğini söylerken; yüzde 2'si “Yeni Yerimizde” yanıtlarını verdi. Araştırma grubunun yüzde 74'ü “Yeni yerimizde hayat daha pahalı” derken, Sur da daha pahalıydı diyenlerin oranı yüzde 3'tür.

<https://m.bianet.org/bianet/insan-haklari/208143-diyarbakir-surici-nde-yerinden-edilenler-bugun-nasil-yasiyor>

Terör bitti huzur geldi

Güneydoğu'daki bazı bölgeler yeniden inşa edildi. 35 bin konutun yapıldığı projelerde 6 milyar 500 bin lira harcandı. TOKİ tarafından yapılan konutlar, hak sahiplerine bir bir teslim ediliyor.

<https://www.star.com.tr/guncel/teror-bitti-huzur-geldi-haber-1456839/>

Sur'da 'dönüşüm' rantı: Milyonlarca lira yine belli şirketlere aktı

Diyarbakır'ın Sur ilçesine 3 yıl önce düzenlenen operasyonlar sırasında 4 bin 500 konut ve kentin kültürel varlıkları zarar görmüştü. “Acele kamulaştırma kararı” ile boşaltılan Sur, TOKİ ve AKP döneminin ihale şampiyonu şirketleri aracılığıyla ranta açıldı.

<http://haber.sol.org.tr/toplum/surda-donusum-ranti-milyonlarca-lira-yine-belli-sirketlere-akti-265538>

UNESCO'dan Sur çağrısı: İnceleme için bir an önce tarih verilmeli

Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO) tarafından Azerbaycan'ın başkenti Bakü'de 43'üncü Dünya Miras Komitesi toplantısını düzenlendi. Toplantı öncesi bir rapor yayınlayan UNESCO, Diyarbakır Surları ve Hevsel Bahçeleri Kültürel Peyzaj Alanı ile ilgili koruma çalışmalarına ilişkin değerlendirmeler yaptı. İlçede 2015 yılında başlayan sokağa çıkma yasağı döneminde Suriçi'nde birçok binanın ağır hasar gördüğüne dikkat çekilen raporda Dünya Miras Merkezi'nin görüşlerine yer verildi. Raporda, Türkiye'nin Sur ve çevresinde yapılacak restorasyon çalışmalarına ilişkin UNESCO'ya raporlar sunulmuş olsa da, çalışmalara kurumun Reaktif İzleme Misyonu'nun inceleme yapmadan başlanmış olmasının üzücü olduğu belirtildi.

<https://www.evrensel.net/haber/382530/unescodan-sur-cagrisi-inceleme-icin-bir-an-once-tarih-verilmeli>

UNESCO'dan dört yıl sonra Sur için inceleme talebi

87'si tescilli, 247'si tescile değer yapının yok edildiği, 25 bin insanın da göç etmek zorunda kaldığı Sur için UNESCO dört yıl sonra inceleme talebinde bulundu. Talebi değerlendiren Mimarlar Odası “geç alınmış bir karar” dedi.

Diyarbakır'ın Sur ilçesinde 6 Eylül 2015'de ilan edilen sokağa çıkma yasağı sırasında yaşanan çatışmalar sonrasında 6 mahallede binlerce ev ve işyeri yıkımın hedefi olmuştu Yıkıma karşı “Sur'un Yıkımına Hayır Platformu” kuruldu. Bu platform başta olmak üzere birçok kurum defalarca Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü'ne (UNESCO) Sur'daki yıkıma dair inisiyatif almasını istedi.

Bu çağrılardan yaklaşık dört yıl sonra UNESCO Azerbaycan'da yaptığı 43'üncü Dünya Mirası Komitesi toplantısı öncesi bir rapor yayınladı. Raporda çatışmada yıkıma uğratılan Diyarbakır Surları ile Kültürel Peyzaj Alanı ilan edilerek yapılaşmaya açılan Hevsel Bahçeleri'nde inceleme yapmak istendiği belirtildi. Mimarlar Odası Diyarbakır Şubesi Yönetim Kurulu Üyesi Herdem Doğrul, bu kararın geç alındığını belirterek, yaptıkları çalışmalarını UNESCO heyetine sunacaklarını söyledi.

<http://gazetekarınca.com/2019/07/unescodan-dort-yil-sonra-sur-icin-inceleme-talebi/>

Sur da UNESCO görevini yapmıyor, koruma kurulu suç işliyor?

UNESCO Dünya Kültür Mirası Listesi’de bulunan Diyarbakır’ın tarihi Sur ilçesi Cevatpaşa, Fatihpaşa, Dabanoğlu, Hasırlı, Cemal Yılmaz ve Savaş mahallelerinde, hendek ve barikat terörü sonrası 2 Aralık 2015’te ilan edilen sokağa çıkma yasağı, yıkım ve inşaat devam ederken, Mimarlar Odası Genel Başkanı Eyüp Muhcu’dan tepki geldi. Muhcu, Dünya Kültür Mirası olarak tescillenen Sur’da kültür ve tarih katliamında UNESCO’nun sessizliğini halen koruduğunu söyleyerek, UNESCO’nun Sur’a karşı tavrını eleştirdi. Muhcu, Diyarbakır Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü’nün ise var olan yasalara uymayarak, suç işlediğini söyledi.

<http://www.diyarbakirsoz.com/yasam/surda-unesco-gorevini-yapm305yor-koruma-kurulu-suc-i351li-yor-195857>

Sur’a meclis araştırması

Halkların Demokratik Partisi (HDP) Diyarbakır Milletvekili İmam Taşçier, 2015-2016 yıllarında Sur ilçesindeki askeri operasyonda yaşanan mağduriyetlerin tespit edilmesi için Meclis Araştırması açılmasını istedi. Meclis Başkanlığı’na önerge veren Taşçier, askeri operasyonlar nedeniyle Aralık 2015’ten bu yana sokağa çıkma yasağının devam ettiği Diyarbakır’ın Sur ilçesinin bazı mahallelerinde (Hasırlı, Fatihpaşa, Dabanoğlu, Cevat Paşa, Savaş ve Cemal Yılmaz Mahalleleri) 23 bine yakın kişinin yerinden edildiğini belirtti.

<http://www.diyarbakirsoz.com/gundem/sura-meclis-ara351t305rmas305-200882>

Dünyanın en uzun süreli sokağa çıkma yasağı 5’nci yılında: Sur artık normalleşmek istiyor

Diyarbakır’ın Sur İlçesi’ndeki dört mahallede 2 Aralık 2015 tarihinde başlayan sokağa çıkma yasağı 5’nci yılına giriyor. Kentteki STK’lar, hem “insan hakları” hem de “mülkiyet hakkı ihlali” yaşandığı düşüncesinde.

<https://dogruhaber.com.tr/haber/628303-dunyanin-en-uzun-sureli-sokaga-cikma-yasagi-5nci-yilinda-sur-artik-normallesmek-istiyor/>

Sur’daki yasak 5. yılında: Yıkımın ardından ‘bazalt makyajlı’, cezaevi benzeri yapılar

Sur’un 6 mahallesindeki yasak 4 yılı geride bıraktı. Mimarlar Odası Diyarbakır Şubesi, yasakla beraber Sur’daki “dönüşüme” dair yaptığı bilgilendirmede tarihi ilçeye ‘bazalt makyajlı betonarme yapılar’ yapıldığına dair görüntüler paylaştı. Oda’dan yapılan açıklamada söz konusu projelerin, proje çizme ehliyeti olmayan bir mimar tarafından hazırlandığı da duyuruldu. Fatihpaşa, Hasırlı ve Dabanoğlu mahallelerinde yapılan 181 adet ‘bazalt makyajlı’ yapının, yapı ruhsatı alım sürecinde usulsüzlük yapıldığının tespit edildiğini de bildirildi.

<https://gazetekarinca.com/2019/12/surdaki-yasak-5-yilinda-yikimin-ardindan-bazalt-makyajli-cezaevi-benzeri-yapilar/>

Diyarbakır Suriçi'ndeki evlerin taşları kamyonlarla satılıyor

UNESCO tarafından “Dünya Miras Alanı 1. Tampon Bölgesi” olarak tescillenen Diyarbakır Suriçi'deki evlerin taşları satılıyor. İlçede şu ana kadar 87'si tescilli, 247'si tescile değer toplam 4 bin 985 yapı yıkıldı. Evlerin yıkıntularından arta kalan taşların 8 bin ila 15 bin TL arasında satıldığı ileri sürülüyor. Satılan taşlar arasında ilçenin mimarisinde önemli bir yeri olan ve Diyarbakır evlerinin mimari kimliğini yansıtan işlemeli taş ve malzemeler de bulunuyor. Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) Diyarbakır İl Koordinasyon Kurulu (İKK) tarafından hazırlanan Sur Raporu'nda da, tarihi ilçenin çatışmalara sahne olan Cevatpaşa, Harsırlı, Dabanoğlu, Savaş, Cemal Yılmaz ve Fatih Paşa mahallerinde yer alan aralarında 87'si tescilli, 247'si tescile değer toplam 4 bin 985 yapının yıkıldığı ortaya konuldu. Toplam 75.3 hektarlık bir alan oluşturan söz konusu bu altı mahallenin yapısal olarak yüzde 72'sinin yıkıldığını belirtilen raporda, bu durum “kültürel soykırım” olarak tanımlandı.

<https://gazetekarınca.com/2019/12/diyarbakir-suricindeki-evlerin-tasla-ri-kamyonlarla-satiliyor/>

STK'lar Beş Yıl Sonra Sur'u Tanıyamadı

Diyarbakır'da 2015 yılında yaşanan şehir çatışmalarından sonra sokağa çıkma yasağı uygulanan Sur'a ilk kez sivil toplum kuruluşlarının girmesine izin verildi. Sur'da inceleme yapan TMMOB heyeti gördükleri manzara karşısında şaşkınlığa uğradı.

<https://www.amerikaninsesi.com/a/stk-lar-bes-yil-sonra-sur-u-taniyamad%C4%B1/5250922.html#:~>

'Birçok tescilli yapı yok olmuş'

Odalar adına açıklamayı Diyarbakır Mimarlar Odası Başkanı Şerefhan Aydın okudu ve dört yıl boyunca Sur'da inceleme yapmak üzere yaptıkları tüm başvuruların reddedildiğini hatırlattı.

<https://www.bbc.com/turkce/haberler-turkiye-51284410>

Sur'da zırhlı araçtan açılan ateşle öldürülen Şen'in iddianamesi iade edildi

Zırhlı araçtan açılan ateşle Hasret Helin Şen'i "tasarlayarak öldürmek"ten polis memuru A.E. hakkında müebbet istemiyle hazırlanan iddianame iade edildi.

<https://www.evrensel.net/haber/393493/surda-zirhli-aractan-acilan-atesle-oldurulen-senin-iddianamesi-iade-edildi>

Sur Davası'nda bir sanığa daha hapis cezası

Tefrik edilen Sur Davası'nda sanıklardan İhsan Karatay'a "örgüt üyeliği" iddiasıyla 15 yıl hapis cezası verildi. Böylece hapis cezasına çarptırılanların sayısı üçe yükseldi. Duruşmada savcının ceza istemine karşı savunma yapan Karatay, "Evim ve işyerim Sur'daydı. Çatışma evimin olduğu yerde başladı. Ben çatışmalı alana gitmedim. Çatışmalar başladığı zaman evimizi terk etmek zorunda kaldık. İlk yasak kalktığı zaman eşyalarımı

almak için eve gittim. Sara hastası olduğum için bayıldım. Kendime geldiğimde gece yarısıydı ve çatışmalar tekrar başlamıştı. Bu yüzden çıkamadım. Sur'da ancak siviller çıkarıldığında çıkabildim. Beynimde damar tıkanıklığı var, tedavi olmam gerekiyor. Tahliye talebinde bulunuyorum" şeklinde konuştu.

<https://gazetekarınca.com/2020/01/sur-davasinda-bir-saniga-daha-hapis-cezasi/>

Sur Davası'nda da tefrik kararı

Diyarbakır'da 19'u tutuklu 40 kişinin yargılandığı 'Sur Davası'nda sanık sayısının çokluğunu gerekçe gösteren mahkeme, HDP Milletvekili Remziye Tosun dışındaki 39 kişinin farklı mahkemelerde tek tek yargılanmasının yapılmasını kararlaştırdı. Diyarbakır'ın Sur ilçesinde uygulanan sokağa çıkma yasağı sırasında ilçeden tahliye edilmelerinin ardından gözaltına alınan 19'u tutuklu 40 kişi hakkında açılan davada, 39 kişi için tek tek yargılama kararı çıktı. Diyarbakır 5. Ağır Ceza Mahkemesi, Sur Davası'ndaki HDP Milletvekili Remziye Tosun dışındaki tüm sanıkların ayrı ayrı başkaca mahkemelerde yargılamalarının sürdürülmesine karar verdi. Mahkeme bu karara gerekçe olarak ise davanın geldiği aşama, tutuklu sayısının fazla oluşu, delillerin sanık bazında değerlendirilerek daha sağlıklı yargılama yapılabilmesini gösterdi. Sanıklar arasında müvekkilleri bulunan hukukçular, "öz yönetim" gerekçesiyle açılmış benzer dava olan Nusaybin Davası gibi Sur Davası'nda da tefrik kararının verilmesiyle davanın bir an önce kapatılması ve sanıkların ağır cezalarla cezalandırılmasının hedeflendiğini söyledi.

<https://gazetekarınca.com/2020/01/sur-davasinda-da-tefrik-karari/>

Tescilli 49 Yapı Tamamen Yok Edildi

Diyarbakır Valiliği izniyle hendek olaylarından sonra ilk kez Sur'da inceleme yapan Mimarlar Odası, Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası, Şehir Plancıları Odası ve Dünya Miras Alan eski yönetiminden oluşan 9 kişilik heyet, gözlemlerini basın toplantısıyla kamuoyuna açıkladı. Heyet, tescilli yapıların yerinde olmadığı, yıkımın iş makinalarıyla yapıldığı, Sur'un özgün kent mimarisi yerine yabancı, kimliksiz bir kenttin inşa edildiği öne sürüldü. Valiliği izniyle hendek olaylarından sonra ilk kez Sur'da inceleme yapan Mimarlar Odası Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası, Şehir Plancıları Odası ve Dünya Miras Alan eski yönetiminden oluşan 9 kişilik heyet hazırladıkları raporu açıkladı. Mimarlar Odası Diyarbakır Şubesi'nde düzenlenen basın açıklamasında hazırlanan gözlem metnini Mimarlar Odası Diyarbakır Şubesi Başkanı Şerefhan Aydın okudu. Aydın, 2 Aralık 2015 tarihinde kentsel SİT alanı Suriçi'nin 6 mahallesinde ilan edilen sokağa çıkma yasağı ve alana giriş yasağının devam ettiğini ifade ederek, "Geçen 5 yıllık süreçte Sur'un altı mahallesi çok büyük bir kırımla karşı karşıya kaldı" dedi.

<http://www.diken.com.tr/diyarbakir-sur-da-49-tescilli-yapi-tamamen-yok-edilmis-defi-ne-kazilari-yapilmis/>

Sur Ana Davası'ndaki gizli tanık "Mudanya 2016" kendini ifşa etti

Mahkemeye başvuran gizli tanık, adının Metin Karadoğan olduğunu belirtip, o süreçte yaşadıklarını teker teker anlattı ve "Her şeyin düzmece olduğunu belirtiyorum" dedi. Sur Ana Davası'nda önce tutuklanan ardından polisle yaptığı anlaşma sonucu serbest bırakılan ve bir süre sonra yeniden tutuklanan Metin Karadoğan, davada "Mudanya 2016" kod adıyla ifade veren

gizli tanığın kendisi olduğunu açıkladı. Mezopotamya Ajansı'ndan Aydın Atay'ın habere göre mahkemeye Karadoğan, tutuklanıp cezaevine gönderildiği dönemde polislin kendisine "serbest bırakılma" karşılığında ifade imzalattığını belirtti.

<https://gazetekarınca.com/2020/01/sur-davasinda-gizli-tanik-kendini-ifsa-etti-yasananlari-anlatti-her-sey-duzmece/>

Sur'da çile de umut da bitmiyor

Suriçi'ndeki tescilli evi çatışmalardan sonra yıkılan İsmail Üzmez, şimdi "Ev de ev olsa" dediği kiralık bir evde kalıyor eşiyile birlikte. Yeni yapılan evlerin 400 ile 500 bin liraya satılacağını söyleyen Üzmez, "Bu evler bizim için değil, parası olanlar için yapılıyor" dedi. Suriçi'ndeki 6 mahalleye, 2015 Kasım ayından bu yana girmek yasak. Devlet, TOKİ marifetiyle yeni evler yapıyor bu 6 mahallede ve Diyarbakır'a gelen her hükümet yetkilisi, daha güzel bir Sur inşa ettiklerini dile getiriyor. Ancak bu hükümet yetkilile-

rinin hiçbiri Sur'un bu 6 mahallesini daha önce görmediler. Belki Gazi Caddesi'nden ya da Melik Ahmet Caddesi'nden binlerce korumayla geçmiş olabilirler. Bu 6 mahallede yaşayan insanları tanımadılar. Suriçi'nde nasıl bir hayatları vardı, bununla ilgili fikirleri, muhtemelen validen, emniyetten ya da kayyımdan aldıkları bilgiyle sınırlıdır. Bu yüzden övünerek 'yeni ve güzel' bir Sur inşa ettiklerini söylüyorlar.

<https://www.gazeteduvar.com.tr/turkiye/2019/02/20/surda-cile-de-umut-da-bitmiyor/>

Helin Şen'in faili polis mahkemeye çıkıyor: Tanık polis ifade değiştirdi

12 yaşındaki Helin Şen'in öldürülmesine ilişkin davada zırhlı araç şoförü polis F.Ü. daha önce verdiği ifadeyi değiştirerek, kendilerine yönelik bir saldırı olmadığını itiraf etti.

Diyarbakır'ın Sur ilçesinde uygulanan sokağa çıkma yasağının devam ettiği 12 Ekim 2015 tarihinde ekmek almaya giden 12 yaşındaki Helin Hasret Şen'in Kobra tipi zırhlı araçtan açılan ateş sonucu öldürülmesine ilişkin polis Abdullah E. hakkında "Taksirle ölüme neden olmak" suçlamasıyla dava açıldı. 4 yıl önce başlatılan ve hakkında "gizlilik" kararı bulunan dosya kapsamında 2 yıldan 6 yıla

kadar hapis istemiyle cezalandırılması istenilen sanık Abdullah E.'nin tek bir defa 'tanık' sıfatıyla ifade verdiği ortaya çıktı. Ayrıca, soruşturma aşamasında ifadesi alınan zırhlı araç şoförü F.Ü.'nin kimi ifadelerini değiştirdiği açığa çıktı.

<https://www.evrensel.net/haber/396725/helin-senin-faili-polis-mahkemeye-cikiyor-tanik-polis-ifade-degistirdi>

Diyarbakır'ın Sur ilçesi 2015'ten bu yana çok zor günler geçirdi

Sokağa çıkma yasakları, çatışmalar, belediyelere kayyım atanması, kentsel dönüşüm projesiyle iki mahalledeki evlerin yıkılıp yerlerine lüks binaların inşa edilmesi gibi uygulamalar, Sur ilçesinden zorunlu göçe neden oldu. Geride kalanların bozulan düzenlerini to-

parlaması epey vakit aldı. Bir gün kendi evlerinin de yıkılabileceği endişesini ise hâlâ yaşıyorlar çünkü bütün Sur ilçesi Acele Kamulaştırma kapsamında bulunuyor.

<https://www.gazeteduvar.com.tr/turkiye/2020/02/06/sur-belediyesi-mecelis-uyeleri-dava-acmaya-hazirlaniyor>

Sur Davası'nda bir sanığa daha ağırlaştırılmış müebbet verildi

Sur Ana Davası kapsamında tutuklu yargılanan Dilşad Şengül'ün karar duruşması, Diyarbakır 5'inci Ağır Ceza Mahkemesi'nde yapıldı. Mütalaya karşı savunma yapan Şengül, "Özyönetim ilanlarından 25 Aralık'ta haberim oldu. Sur'da sokağa çıkma yasağının ilan edildiğini ve Tahir Elçi'nin katledildiğini duydum. 15 yaşında bir çocuğun sokak ortasında vurulduğunu, halkın dışarı çıkarmak istediğini, ancak polislerin 4 saat izin vermeyerek ölümünü izlediğini biliyorum. Sağlıkçılara ihtiyaç olduğu söylendi. Ben de gönüllü olarak Sur'a geldim" dedi. Son sözü sorulan Şengül, "4 buçuk yıldır cezaevindeyim. Sağlık sorunlarım dikkate alınarak adli kontrol tedbirleriyle tahliye talep ediyorum" ifadelerini kullandı. Heyet, Şengül'e "Devletin birliğini ve ülke bütünlüğünü bozmak"tan ağırlaştırılmış müebbet, "Mağduru belli olmayan kamu görevlisini öldürme" suçundan ise 13 yıl hapis cezası verdi.

<https://gazetekarınca.com/2020/10/sur-davasinda-bir-saniga-daha-agirlastirilmis-muebbet-verildi/>

Sur'daki yıkımla ilgili düzenlenen basın toplantısında

Sur'daki yıkımla ilgili düzenlenen basın toplantısında İHD Diyarbakır Şubesi, Türkiye İnsan Hakları Vakfı ile İHD Diyarbakır Şubesinin hazırladığı ortak raporu açıkladı.

Raporu Avukat Eren Keskin sundu. Keskin, Sur'da su ve elektriğin yanı sıra kanalizasyonlarda da sorun olduğunu ifade ederek şu bilgilendirmeyi yaptı: "Mart 2016'dan bu yana 6 mahallede yasak devam ediyor ve 23 bin kişi evlerine dönemedi. 5 bin 106 kişinin evsiz kalması söz konusu. Sur içinde 6 yeni karakol yapılacak." Keskin tüm kamuoyunu Sur için duyarlı olmaya çağırıyordu.

Siyasal ve Sosyal Araştırmalar Merkezi (SAMER), Çatışma ve sokağa çıkma yasakları döneminde Sur'dan zorla göç ettirilen 4 bin 144 kişiyle yüz yüze yaptığı görüşmelerden elde ettiği veriler, "kentsel dönüşüm" ile sürdürülen göçün sonuçlarına ışık tutuyor. 25 Mart-25 Nisan 2016 tarihleri arasında göç dayatması öncesi ve sonrası sosyoekonomik durumları göz önünde bulunarak ailelerle yapılan detaylı araştırmada, devletin bir planlama olarak önüne koyduğu demografik yapıyı değiştirme politikasının amacına ulaşmadığını gösteriyor.

Şehir Plancıları Odası Başkanı

Fatih Tekin, Sur'daki 3569 yapının yıkıldığını söyledi. Sur'un tamamının kamulaştırıldığını hatırlatan Tekin; "karakol ve bu karakolları birbirine bağlayan geniş yol-

lar planlanmış. Sokak genişletilmesiyle bütün yapıların yıkılması ön görülmüştür. Karakollar okul, sosyal tesis gibi yapıların yerine yapılacak sosyal tesis ilköğretim okulu alanına karşılık eşdeğer alan ayrılmamıştır. 11 Temmuz 2017 tarihli uydu fotoğraflarına göre 16 aylık süreçte 46 hektar alan yıkıldı. Bu alanda, 4985 yapı bulunmaktaydı bunun 3569'ı yıkılmıştır. Yani alan olarak yüzde 61'i yapısal olarak yüzde 72'si yıkılmıştır. 87 tescilli, 247 tescile değer yapı yıkılmıştır. Bunların aralarında hamam, cami, türbe, geleneksel Diyarbakır evleri yıkılmıştır. En büyük hasarı Hasırlı Mahallesi gördü. 20 hektarlık alanın 19 hektarı yıkıldı" diye konuştu.

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) Diyarbakır İl Koordinasyon Kurulu Raporda, 9 Mart 2016'da "Operasyonlar bitti" açıklamasının ardından 10 Mayıs 2016 tarihli uydu görüntüsü üzerinden yapılan tespitlere göre Hasırlı Mahallesi'nde 347, Fatihpaşa Mahallesi'nde 232, Cemal Yılmaz Mahallesi'nde 126, Savaş Mahallesi'nde 83 ve Dabanoğlu Mahallesi'nde 44 yapı olmak üzere, toplam da 832 yapının yıkıldığı, 257 yapının ise hasarlı olduğu tespit edildiği kaydedilmişti. Raporda, TMMOB'un 11 Temmuz 2017 tarihinde uydu görüntüleri üzerinde elde ettiği tespitlere göre de Sur içinde toplam 148 hektar alanın, yasaklı 6 mahallede ise toplam 75.3 hektarlık alanın yıkıldığı belirtilmişti. Raporda yasaklı 6 mahallenin yüzde 61'i yıkıldığı, yıkılan yapı sayısını ise yüzde 72 olduğu kaydedilmişti.

Surun Taşları Halı Saha Bahçesinde Saklı Bulundu

Diyarbakır'ın Sur ilçesinin 6 mahallesinde 2 Aralık 2015'de ilan edilen sokağa çıkma yasağı devam ederken, olaylardan zarar gören mahallelerde tescilli tarihi yapılarla birlikte tüm binalar yıkıldı. Yıkılan binaların molozları kamyonlarla

taşınarak Dicle Üniversitesi arazisine döküldüğü iddia edilmişti. Tarihi yapılara ait taşlar ile Sur duvarlarında sökülen figürlü taşlar ise bazı kişilerce toplanıp satılıyor.

<https://ozgurmanset.net/surun-taslari-hali-saha-bahcesinde-sakli-bulundu/>

L I C E

Lice'deki operasyonda köylülere ateş açıldığı iddiası

Lice'nin Bağlan Köyü'nde Pazar akşamı yapılan operasyonda yaralanan ve Valilik tarafından 'terörist işbirlikçisi' diye tanımlanan kişilerin, sivil köylüler olduğu iddia ediliyor. Bağlan köyünden Celal Yıldırım, oğlu Bedri Yıldırım ve aynı köyden Münir Serin adlı sivililerin güvenlik güçlerinin açtığı ateşle vurulduğu kaydediliyor. Diyarbakır ve Lice'deki hastanelerde tedavi altına alınan yaralılarından 60 yaşındaki Celal Yıldırım'ın durumunun ağır olduğu bildiriliyor.

<http://www.bbc.com/turkce/haberler-turkiye-41159415>

Lice'de son yılların en büyük operasyonu başlatıldı

Bugün sabah ilan edilen sokağa çıkma yasağının ardından Lice'de son yılların en büyük operasyonu başlatıldı. 4 tabur asker ve 17 helikopter operasyona katılıyor.

Diyarbakır Valiliği, Lice İlçesi'ne bağlı 18 köyde düzenlenecek operasyon için ikinci bir emre kadar sokağa çıkma yasağı ilan edildiğini duyurdu. Diyarbakır Valiliği'nden yapılan açıklamada; Lice ilçesinde dağlık ve ormanlık alanda faaliyet yürüten, aralarında üst düzey örgüt yöneticilerinin de bulunduğu değerlendirilen bölücü terör örgütü mensuplarını ve işbirlikçilerini etkisiz hale getirmek, bölgedeki sığınak, barınak, depo alanları ve uçaksavar mevziilerini tahrip etmek ve malzemeleri ele geçirmek amacıyla bir operasyon düzenleneceği belirtildi. Açıklamada, şöyle denildi:

LİCE' DE SON YILLARIN EN BÜYÜK OPERASYONU BAŞLATTI

Diyarbakır'ın Lice ilçesine bağlı 18 köyde bugün sabah saatlerinde sokağa çıkma yasağı ilan edildikten sonra son yılların en büyük operasyonu başlatıldı. Operasyon kapsamında 4 tabur asker 17 helikopter ile operasyonun gerçekleştirileceği noktalara indirilirken operasyonla ilgili intikal görüntüleri basına servis edildi.

<http://www.gazetevatan.com/lice-de-son-yillar-in-en-buyuk-operasyonu-baslatildi-1045091-gundem/>

Lice'de Dev Operasyon!

Lice'de sokağa çıkma yasağının ilan edildiği bölgeye gitmek isteyen DTK, TJA, HDP ve DBP heyetinin bölgeye girişleri askerlerce engellendi. Diyarbakır Valiliği'nce Lice ilçesine bağlı 18 köyde ilan edilen "Sokağa çıkma yasağı" sonrası bölgeye gitmek isteyen DTK, TJA, HDP ve DBP'den oluşan heyet, askerlerce engellendi. HDP Diyarbakır Milletvekili Sibel Yiğitalp, DBP Diyarbakır il yöneticileri, DTK Başkanlık Divan Üyeleri ve TJA üyelerinden oluşan heyetin araçları, yol üzerinde kurulan üç farklı jandarma kontrol noktasında durduruldu. Askerlerce bölünen heyet üyelerinin kimliklerine el koyan jandarma, kimlikleri geri dönme şartı ile vereceklerini belirtti.

Bingöl Genç ile Lice arasındaki kırsalda PKK'ya yönelik geniş kapsamlı operasyon başlatıldı. Sokağa çıkma yasağı ilan edilen 18 bölgede 8 bin 158 asker, polis ve korucu görev yapıyor.

Yasaklı köylerde gıda sıkıntısı başladı

Diyarbakır'ın Lice ilçesine bağlı 18 köyde 5 Mart'tan bu yana ilan edilen "sokağa çıkma yasağı" ile birlikte Lice-Genç kırsalında 8 bin asker, polis ve korucunun katılımıyla düzenlenen operasyon devam ediyor. Geniş bir arazide süren operasyon nedeniyle 18 köyde yaşayan sivillerle iletişim kopmuş durumda.

Liceliler 2017 yılının

50 gününü 'yasak'ta geçirdi

Diyarbakır'da ilan edilen "sokağa çıkma yasakları" nedeniyle kırsal kesimde yaşam durma noktasına geldi. Ocak 2017'den bu yana 7 ilçede 28 kere ilan edilen yasaklar 101 gün sürdü. Yasaklarda başı 50 günle Lice çekiyor. Sur'un 6 mahallesinde ise 18 aydır yasak sürüyor. Lice'de resmi makamlarca çatışmada yaşamını yitirdiği ileri sürülen Mehmet Şirin Kocakaya ile gözaltına alınan Veysi Gökhan, o anları tüm detaylarıyla anlattı. Askerlerin önüne bir yem gibi atıldıklarını belirten Gökhan, "Şirin açıkça infaz edildi. Ben de zor kurtuldum" dedi. Lice'nin Yalaza (Kerwas) köyü Mehlê mezrasında 30 Haziran'da ailesinin gözleri önünde özel harekâtçıların işkencesi sonucu 1985 doğumlu Mehmet Şirin Kocakaya'nın yaşamını yitirmesine ilişkin detaylar gün yüzüne çıkmaya devam ediyor. Son olarak Kocakaya'nın otopsi raporu yaşanan işkenceyi gözler önüne sererken, Kocakaya ile aynı gün gözaltına alınan ve bir süre tutuklu kaldıktan sonra serbest bırakılan Veysi Gökhan, yaşadıklarının tüm detaylarını, cezaevindeyken avu katına gönderdiği mektupta anlattı.

<https://www.alevinet.com/2017/07/19/tanik-o-anlari-anlatti-kocakaya-infaz-edildi/>

Diyarbakır'da yasak ve operasyonlar halkı bezdirdi

Son bir yılın yaklaşık 2 ayını sokağa çıkma yasakları ve aylardır süren askeri operasyonlar ile geçiren Lice'ye bağlı köylerde yaşayan yurttaşlar, geçim kaynakları olan tarım ve hayvancılığı artık yapamadıklarını belirterek, "Bizlere tam olarak cezaevi hayatı yaşatılıyor" dedi.

İnek için 5 Bin

238 Lira Tazminat

Diyarbakır'ın Lice İlçesi'ne bağlı Güldiken Köyü'nde oturan Samettin Serin'in, geçen yıl bölgedeki operasyonlar nedeniyle ilan edilen sokağa çıkma yasağı sırasında ineğinin hastalandığını ve veterinerine gösteremediği için öldüğünü ileri sürerek yaptığı tazminat başvurusu, kabul edildi. Valilik Terör ve Terörden Doğan Zararları Tespit Komisyonu, ölen inek için Serin'e 5 bin 238 lira tazminat ödenmesini kararlaştırdı.

<https://www.haberler.com/inek-icin-5-bin-238-lira-tazminat-10189710-haberi/>

Askerden Licelilere: Ekinlerinizi kaldırın dağları ateşe vereceğiz

On binlerce asker, polis ve korucunun katılımıyla uzun bir süredir askeri operasyonun yürütüldüğü Lice’de yeniden göç dayatılıyor. Köylülere baskı uygulayan askerler, “Ekinlerinizi çabuk kaldırın, bu dağların hepsini ateşe vereceğiz” dediği belirtildi.

KÖY BOŞALTILMAK İSTENİLİYOR

’Köyden zorla çıkarılmak istendiklerini dile getiren Gülden Kaplan da, “Evlerin hemen yakınına bombalar atılıyor. Çocukların, hepimizin psikolojisi bozuldu. Bu şekilde de köyler boşaltılmak isteniliyor. Biz doğup büyüdüğümüz yeri seviyoruz ve çıkmayacağız” vurgusu yaptı.

<https://alevinet12.com/2017/07/07/askerden-licelilere-ekinlerinizi-kaldirin-daglari-ateşe-verecegiz/>

Lice’de askerlerin kapılarında beklediği mahalleliler: Zor durumdayız, bize yardım edin

Diyarbakır’ın Lice ilçesine bağlı Birlik Mahallesi’nde askeri abluka sürerken, mahalledeki her evin kapısında askerlerin nöbet tuttuğu ve kimsenin dışarı çıkmasına izin verilmediği bildirildi. Mahalle sakinleri, hayvanlarını ahırdan çıkaramadıklarını ve yemlerinin bittiğinden kaynaklı hayvanların açlıktan öleceğini dile getirdi. Yiyeceklerinin de bittiğini aktaran mahalle halkı, askerlerin yiyecek almak isteyenlere hiçbir şekilde izin vermediğini kaydetti. Duyarlılık çağrısında bulunan mahalleliler, “Ne yapıyorsanız yapın ama bize yardım edin” diye konuştu. Yine aynı mahalleden bir başka yurttaşın askerler tarafından darp edildiği öğrenildi.

<http://www.haberdar.com/gundem/lice-de-askerlerin-kapilarinda-beklediği-mahalleliler-zor-durumdayız-bize-yardım-edin-h105710.html>

Sokağa çıkma yasağının olduğu bölgede çok sayıda hayvan öldü

Diyarbakır’ın Lice ilçesinin kırsal bölgelerindeki 65 köy ve mezrada bir haftadır başlayan askeri operasyon devam ediyor. Operasyondan kaynaklı, mahalle sakinlerinin askerler tarafından hem mağdur edildiği hem de tehdit edildiği kaydedildi. Sokağa çıkma yasağının ilan edildiği mahallelere ise yurttaşların mahalleye giriş ve çıkışlarının engellendiği belirtildi. Hayvancılıkla geçimlerini sağlayan yurttaşların, hayvanlarının hastalanması üzerine çağırdıkları veteriner hekimlerinin de bölgeye girişlerine izin verilmediği aktarıldı. Bunun üzerine Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü’nü arayan mahalleliler yetkililerinin, kendilerine “Bölgede sokağa çıkma yasağı ilan edilmesinden kaynaklı bölgeye gelemiyoruz” dediğini söyledi.

<http://yeniyasamgazetesi.info/yasagin-oldugu-bolgede-cok-sayida-hayvan-oldu/>

Sezai Temelli’den kayyım çıkışı

Lice’de ilan edilen sokağa çıkma yasakları ve askeri operasyonların tarih boyunca sürekliliğine işaret eden Temelli “Büyük bir suç da Lice’de işleniyor. 1925’ten beri bu suç işleniyor. Bir asırdır bu suç işleniyor. İnsanlar katlediliyor. Yine böyle bir tablo ile karşı karşıyayız. Lice asla siyasi iradesini teslim etmeyecektir. Bu iktidar bu iradeyi kırmak dışında bir şey peşinde değil. Seçim çalışmalarını da getirip buna bağlıyor” dedi.

http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/1109845/Sezai_Temelli_den_kayyim_cikisi.html

Lice'de son durum:

Sokağa çıkmak da yiyecek götürmek de yasak!

Diyarbakır'ın Lice ilçesinin kırsal mahallelerinde mayıs ayı itibariyle neredeyse her hafta sokağa çıkma yasağı ilan edilerek bölgede askeri operasyonlar düzenleniyor. Operasyonlar ile bölge halkı hem maddi hem de manevi olarak zarara uğrattılıyor. Operasyonlar, genel olarak Peşkevir, Koçeran, Ber Çiya ve Speyni ve Çeme Erika bölgelerinde yoğunlaşıyor. Mezopotamya Ajansından Mehmet Şah Oruç'un haberine göre; Yürürlüğe koyulan uygulamalar ile hayvancılık ile geçimini sağlayan bölge halkının, bölgeden göç ettirilmek istendiği iddia edildi. Sokağa çıkma yasağı ilan edilmesiyle bir-

likte Dicle Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi (DE-DAŞ) yetkililerinin de askerler ile birlikte mahallelere giderek, neredeyse her eve "kaçak elektrik" kullandıkları iddiasıyla 1500 ile 10 bin lira arasında para cezaları kesiliyor. Bölge halkı ise kesilen bu cezaların keyfi olduğu görüşünde. Sokağa çıkma yasağı ilan edilen bölgelere giriş ve çıkışların olduğu yollarda ise askerler tarafından kurulan arama noktalarında bölge halkı mağdur ediliyor.

<https://www.evrensel.net/haber/367546/licede-son-durum-sokaga-cikmak-da-yiyecek-goturmek-de-yasak>

'Sokağa çıkma yasağı köylülere duyurulmadı, siviller tarandı': Lice'de neler oldu?

Lice'de sokağa çıkma yasağının ilan edildiği bölgeye gitmek isteyen DTK, TJA, HDP ve DBP heyetinin bölgeye girişleri askerlerce engellendi. Bingöl – Genç ile Lice arasındaki kırsalda PKK'ya yönelik geniş kapsamlı operasyon başlatıldı. Sokağa çıkma yasağı ilan edilen 18 bölgede 8 bin 158 asker, polis ve korucu görev yapıyor. Diyarbakır'ın Lice ilçesine bağlı 18 köyde 5

Mart'tan bu yana ilan edilen "sokağa çıkma yasağı" ile birlikte Lice-Genç kırsalında 8 bin asker, polis ve korucunun katılımıyla düzenlenen operasyon devam ediyor. Geniş bir arazide süren operasyon nedeniyle 18 köyde yaşayan sivillerle iletişim kopmuş durumda. Son bir yılın yaklaşık 2 ayını sokağa çıkma yasakları ve aylardır süren askeri operasyonlar ile geçiren Lice'ye bağlı köylerde yaşayan yurttaşlar, geçim kaynakları olan tarım ve hayvancılığı artık yapamadıklarını belirterek, "Bizlere tam olarak cezaevi hayatı yaşatılıyor" dedi. Diyarbakır'ın Lice, Hazro ve Kocaköy ilçelerindeki 39 köyde Haziran 2016'da ilan edilen sokağa çıkma yasağı ardından Lice'nin Yalaza (Kerwas) köyü Mehlé mezrasında 30 Haziran'da ailesinin gözleri önünde özel harekâtçıların işkencesi sonucu 1985 doğumlu Mehmet Şirin Kocakaya'nın yaşamını yitirmesine ilişkin detaylar gün yüzüne çıkmaya devam ediyor. Son olarak Kocakaya'nın otopsi raporu yaşanan işkenceyi gözler önüne sererken, Kocakaya ile aynı gün gözaltına alınan ve bir süre tutuklu kaldıktan sonra serbest bırakılan Veysi Gökhan, yaşadıklarının tüm detaylarını, cezaevindeyken avukatına gönderdiği mektupta anlattı.

Lice'de açılan ateşle yaralananlardan Celal Yıldırım'ın kızı köyde olup biteni anlattı. Tüm yaşananların 'sokağa çıkma yasağı' ilan edilmeden gerçekleştiğine dikkat çeken Maviş Yıldırım, "Sokağa çıkma yasağının olduğunu söylüyorlar ama yasak saat 21.00'de ilan edildi. Tarama, patlama ise saat 20.30'da gerçekleşti. Yaşanan patlama sonrası sokağa çıkma yasağı ilan edildi" bilgisini paylaştı. Yıldırım ayrıca

Diyarbakır'da ilan edilen "sokağa çıkma yasakları" nedeniyle kırsal kesimde yaşam durma noktasına geldi. Ocak 2017'den bu yana 7 ilçede 28 kere ilan edilen yasaklar 101 gün sürdü. Yasaklarda başı 50 günle Lice çekiyor. Sur'un 6 mahallesinde ise 18 aydır yasak sürüyor.

yaralı haldeki köylülere işkence yapıldığını da anlattı. Diyarbakır'ın Lice ilçesine bağlı Birlik Mahallesi'nde askeri abluka sürerken, mahalledeki her evin kapısında askerlerin nöbet tuttuğu ve kimsenin dışarı çıkmasına izin verilmediği bildirildi. Mahalle sakinleri, hayvanlarını ahırdan çıkaramadıklarını ve yemlerinin bittiğinden kaynaklı hayvanların açlıktan öleceğini dile

getirdi. Yiyeceklerinin de bittiğini aktaran mahalle halkı, askerlerin yiyecek almak isteyenlere hiçbir şekilde izin vermediğini kaydetti. Duyarlılık çağrısında bulunan mahalleliler, "Ne yapıyorsanız yapın ama bize yardım edin" diye konuştu. Yine aynı mahalleden bir başka yurttaşın askerler tarafından darp edildiği öğrenildi. Diyarbakır'ın Lice ilçesinin kırsal mahallelerinde Mayıs ayı itibarıyla neredeyse her hafta sokağa çıkma yasağı ilan edilerek bölgede askeri operasyonlar düzenleniyor. Operasyonlar ile bölge halkı hem maddi hem de manevi olarak zarara uğrattılıyor. Operasyonlar, genel olarak Peşkevir, Koçeran, Ber Çiya ve Speyni ve Çeme Erika bölgelerinde yoğunlaşıyor. Mezopotamya Ajansından Mehmet Şah Oruç'un haberine göre; Yürürlüğe koyulan uygulamalar ile hayvancılık ile geçimini sağlayan bölge halkının, bölgeden göç ettirmek istendiği iddia edildi. Sokağa çıkma yasağı ilan edilmesiyle birlikte Dicle Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi (DEDAŞ) yetkililerinin de askerler ile birlikte mahallelere giderek, neredeyse her eve "kaçak elektrik" kullandıkları iddiasıyla 1500 ile 10 bin lira arasında para cezaları kesiliyor. Bölge halkı ise kesilen bu cezaların keyfi olduğu görüşünde. Sokağa çıkma yasağı ilan edilen bölgelere giriş ve çıkışların olduğu yollarda ise askerler tarafından kurulan arama noktalarında bölge halkı mağdur ediliyor.

<https://gazetekarınca.com/2017/09/sokaga-cikma-yasagi-koy-lulere-duyurulmadi-siviller-tarandi-licede-neler-oldu/>

K U L P

Kulp'ta yangın: 4 köylüden haber alınamıyor

Helikopter ve insansız hava araçlarıyla bombalanan Eskar köyü kırsalındaki Şınak bölgesinde ormanlık alanda çıkan yangın yayıldı. Yangını söndürmek için köye gitmek isteyen köylüler, askerlerce engellendi. Yerel kaynaklar yasak ve operasyonlarla birlikte Harbi Ertokuş, Medine Ertokuş, Kahraman Erdemci ve Nesime Kahraman isimli köylülerden de haber alınamadığını belirtti. Diyarbakır'ın Kulp ilçesinde sokağa çıkma yasağının ilan edilmesiyle birlikte başlayan bombardıman sonucu Yaylak köyündeki Dorşin dağında yangın çıktığı belirtildi. Yangına müdahale etmek isteyen köylülerin kaymakamlık tarafından engellendiği öğrenildi.

Kulp'ta yangın: 4 köylüden haber alınamıyor | alevinet (alevinet12.com)

HDP, DBP ve DTK heyeti Diyarbakır'daki orman yangınlarını inceledi

HDP Diyarbakır Milletvekili Musa Farisoğulları, Kulp ve Lice'de yaptıkları incelemeleri aktardı. Bölgenin birçok kentinde ve ilçesinde operasyonlarla beraber orman yangınlarının da baş gösterdiğine dikkat çeken Farisoğulları, "OHAL kaldırıldı denildiği günden itibaren Kürt coğrafyasında yangınlar başladı. Evlerin, insanların olduğu alana kadar yangın yayılıyor. Kulp ve Lice'ye gittik, incelemelerde bulduk. Bombalamanın yapıldığı yerdeki orman yangınına, sokağa çıkma yasağı olmasından dolayı köylüler de müdahale edememiş. Kulp'ta Eskar ve Dorşin bölgesinde çıkan yangının kendi kendine söndüğü belirtildi. Dönerken Lice'nin Kerwas ve Helhel köylerine gittik. Buradaki halk, sabah 04.00 civarında ciddi bombalamanın olduğunu belirtti. Yangın daha sonra geniş alana yayılmış. Köylüler çıkan yangına hemen müdahale edemedi, gidişimizle beraber halkımızla ilkel yöntemlerle yangını söndürmeye çalıştık. Tabii tehlike hâlâ bitmiş değil" dedi.

<https://www.evrensel.net/haber/358139/hdp-dbp-ve-dtk-heyeti-diyarbakirdaki-orman-yanginlarini-inceledi>

HAZRO

HDP Hazro'da inceleme yaptı: Köyler boşaltılmak isteniyor

HDP, Diyarbakır'ın Hazro İlçesine bağlı Çitlibahçe (Helhel) köyü yerleşim merkezinde meydana gelen çatışma sonrası olay yerinde inceleme yaptı.

Heyet, ilk olarak çatışma izlerinin bulunduğu yerlerde incelemelerde bulundu. Köy halkından ve evlerine baskın yapılan iki aileden bilgi alındı. En son köy kahvesinde bir araya getirilen yaklaşık 25 kişi ile olayla ilgili bilgi alınarak sohbet edildi. HDP heyeti bu inceleme, gözlem ve köyde olaya tanıklık edenlerden edinilen bilgilere göre bir rapor hazırladı. Heyet olarak kanaatimiz odur ki; devlet tarafından savaş ve

çatışmaların her geçen gün derinleştirildiği, bu operasyonda da görüldüğü gibi köylerin, sivil yerleşim alanlarının dahi dikkate alınmadan şiddetli çatışma alanına dönüştürüldüğü görülmekte. Son dönem artan orman yangınlarında da görüldüğü gibi doğanın tahrip edilmesinin yanı sıra bu operasyonlarla amaçlanan bir diğer hususun da köylerin boşaltılması ve coğrafyanın imansızlaştırılması hedeflenmektedir.”

<https://www.gazeteduvar.com.tr/gundem/2018/09/03/hdp-hazroda-inceleme-yapti-koyler-bosaltilmak-isteniyor>

Hazro'da çatışma: 4 kişi gözaltına alındı

HDP Hazro'da inceleme yaptı. İnceleme, gözlem ve köyde olaya tanıklık edenlerden edinilen bilgilere göre;

- “1- Bir gün önceden Devlet güçlerince köyün ablu-kaya alındığı
- 2- Olay günü sabah 05.00 saatlerinden itibaren 4-5 helikopterin koyun çeşitli noktasına yoğun ateş etmeye başladığını;
- 3- Eşzamanlı olarak köy çevresine konumlanmış pek çok panzerden de silahla yoğun atışların yapıldığı,
- 4- Havadan helikopterlerle ve panzerlerden yapı lan atışlar sonrası 3-4 helikopterden köye havadan birliklerin indirildiği,
- 5- Tüm çatışmanın köyün orta yerinde ve köyde yaşayan sivil insanların güvenliği hiçe sayılarak operasyonun yürütüldüğü,
- 6- Çatışma boyunca kimsenin evinden çıkmaması ve sokağa çıkma yasağı olduğuna dair anonsların yapıldığı,
- 7- Pek çok evde, bahçede ağır silahlara ait mermi izlerinin bulunduğu,
- 8- Köylülere ait kimi hayvanların bile mermilere maruz kaldığı,
- 9- Köyde oturan 2 aileden 3 kişinin, operasyon bittimiyle birlikte evlerine yapılan baskınla gözaltına alındığı,
- 10- Hazro'daki askeri birlikte gözaltında tutulan Yahya Tekin, Mülkiye Tekin, 1 Yaşındaki çocukları ve Adnan Daşlık adlı kişilerin akıbetine dair askeri birliğe giden yakınlarına, yetkililerin hiçbir bilgi vermediği,
- 11- Gözaltı sırasında baskın yapılan evlerin özensizce

aranarak, evlere zarar verildiği,
12- Köylülerin halen büyük bir korku ve endişe içinde oldukları, “ ifadeleri yer aldı.

4 KİŞİ GÖZALTINA ALINDI

MA'nın yerel kaynaklardan aldığı bilgiye göre, askeri birlikler, mahallede bulunan ve içinde Tekin aile fertlerinin bulunduğu evi önce taradı sonra da baskın düzenlediği iddia edildi. Evin içindeki eşyaları dağıtarak arama yapan askerler daha sonra Yahya Tekin, eşi Mülkiye Tekin ve iki yaşındaki çocukları Roza Tekin'i gözaltına aldı. Askerlerin köyde bulunan başka bir eve de baskın düzenlediği Abdullah Daşlık adlı kişiyi gözaltına aldığı öğrenildi.

<https://www.evrensel.net/haber/360490/hazroda-catisma-4-kisi-gozaltina-alindi>

S İ L V A N

Bölge kentlerindeki “sokağa çıkma yasakları” bahane edilerek yürürlüğe konulan politikalar ile birlikte kent merkezlerinde gerçekleştirilen yıkımlarla bölge kentleri insansızlaştırılmaya çalışılırken, kırsal kesimde ise yapılan barajlar ile yurttaşlar yerinden edilmek isteniyor. Kırsal kesimlerde GAP kapsamında sulama için yapıldığı belirtilen barajlar “Güvenlik barajları” olarak değerlendirilirken, bu barajların sonucusu ise adeta bölgeyi insansızlaştıracak olan Silvan Barajı. Diyarbakır’da yapımına devam edilen Silvan Barajı’nın su tutmaya başlaması ile birlikte sular altında kalacak 150 köyün yanı sıra, bölgenin tarihi mekanları ve endemik bitki türleri de yok olacak. Barajın bölgeyi insansızlaştırmak amacıyla yapıldığını belirten yurttaşlar, topraklarını bırakmayacağını söyledi.

<https://www.alevinet.com/2017/07/08/silvan-barajıyla-bolgenin-tarihi-de-yok-olacak/>

Yüksekdağ ve 9 HDP’li vekilin davasında yetkisizlik kararı

HDP eski Eş Genel Başkanı Figen Yüksekdağ ve 9 milletvekili hakkında, 13 Kasım 2015 günü 400 kişilik grup ile Diyarbakır’ın Silvan ilçesinde sokağa çıkma yasağının olduğu Konak Mahallesi’nde girmek istedikleri sırada çıkan olaylar nedeniyle dava açıldı. Milletvekilleri hakkında, ‘cumhurbaşkanına hakaret’, ‘görevi yaptırmamak için direnme’ ve ‘kamu görevlisine görevinden dolayı hakaret’ suçlarından açılan davanın ilk duruşmasında yetkisizlik kararı veren Diyarbakır 8’inci Asliye Ceza Mahkemesi, dosyanın olayın olduğu yer olan Silvan ilçesi Asliye Ceza Mahkemesi’ne gönderilmesine hükmetti.

<https://www.cnnturk.com/turkiye/yuksekdag-ve-9-hdpli-milletvekilinin-davasinda-yetkisizlik-karari>

Gazeteciyi silahla tehdit eden polise 4 yıl sonra dava

Diyarbakır’ın Silvan ilçesinde ilan edilen sokağa çıkma yasağının sürdüğü 4 Ekim 2015’te haber takibi yaptığı sırada DİHA Muhabiri Serhat Yüce’yi kafasına silah dayayarak tehdit eden polis Mustafa U. hakkında yürütülen soruşturma 4 yıl sonra tamamlandı. Silvan Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından hazırlanan iddianame, Silvan Asliye Ceza Mahkemesi tarafından kabul edildi.

<https://gazetekarinca.com/2020/02/gazeteciyi-silahla-tehdit-eden-polise-4-yil-sonra-dava/>

B İ S M İ L

Bismil'de 8 yaşındaki Elif öldü

Bismil'de sokağa çıkma yasağı gece 00.30 itibariyle sona erdi. Yasağın devam ettiği 27 Eylül pazar günü bir çocuk öldü. HDP vekili Yiğitalp çocuğun güvenlik güçlerinin havan topu nedeniyle öldüğünü açıklarken, Emniyet PKK'nin roketatarlı saldırısı sonucu çocuğun öldüğünü duyurdu. Diyarbakır'ın Bismil ilçesinde dört mahallede ilan edilen sokağa çıkma yasağının ardından Elif Şimşek isimli bir çocuk öldü.

Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü yaptığı açıklamada şöyle dedi: "27.09.2015 günü saat 18.00 sıralarında bölücü terör örgütü mensuplarının yol kapama eylemlerine müdahale amacıyla görevlendirilen Bismil İlçe Emniyet Müdürlüğü'ne ait zırhlı kobra araca yönelik yapılan roketatarlı saldırının Dumlupınar Mahallesi Memozin Bulvarı üzerindeki sivil vatandaşların oturduğu üç katlı bir evin orta katına isabet etmesi üzerine 2006 doğumlu bir kız çocuğu hayatını kaybetti ve 5 şahıs yaralandı. Yaralanan şahıslar sağlık ekiplerince ilimizdeki hastanelere sevk edildi. Konu ile ilgili tahkikata devam edilmekte olup bölücü terör örgütünün eylem ve faaliyetlerinin deşifre edilmesine yönelik çalışmalara devam edilecektir." Halkların Demokratik Partisi (HDP) Diyarbakır milletvekili Sibel Yiğitalp, twitter'da paylaştığı mesajında hayatını kaybeden Elif Şimşek'in sekiz yaşında olduğunu, Şimşek'in annesinin de hayati tehlikesinin devam ettiğini yazdı. Dicle

Haber Ajansı'nda (DİHA) yer alan haberdeki iddiaya göre Dumlupınar (Avaşın) Mahallesi'nde halkın üzerine ateş açan polis, Şimşek ailesine ait eve bomba attı. Bombalama sonucu 8 yaşındaki Elif Şimşek adlı çocuk yaşamını yitirdi, Şimşek ailesinden 5 kişi de yaralandı. Habere göre, Ahmet Şimşek, Mehmet Şimşek ve Pelda Şimşek Diyarbakır Gazi Yaşargil Eğitim ve Araştırma Hastanesi'ne kaldırılırken, Bedia Şimşek ve Avaşın Şimşek Bismil Devlet Hastanesi'nde tedavi altına alındı. Elif Şimşek'in cenazesi ise Bismil Devlet Hastanesi morguna kaldırıldı. Dün gece çıkan ve bugün devam eden olaylar nedeniyle 4 mahallesinde sokağa çıkma yasağı ilan edilen Diyarbakır'ın Bismil ilçesinde eve düşen bomba sonucunda 8 yaşındaki Elif Şimşek hayatını kaybetti, aileden 5 kişi de yaralandı. Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü tarafından yapılan açıklamada, "zırhlı kobra araca yönelik roketatarlı PKK saldırısının Şimşek Ailesi'nin yaşadığı eve isabet ettiği" belirtilirken, Dicle Haber Ajansı ise "ilçede görevlendirilen keskin nişancıların sivilleri hedef aldığını ve polisin Şimşek ailesine ait eve bomba attığını" iddia etti. DİHA, asker ve polislerin etrafa rastgele ateş ettiğini ve bölgede çok fazla yaralı olduğunu aktardı.

<http://www.agos.com.tr/tr/yazi/12855/bismil-de-8-yasin-daki-elif-oldu>

DICLE

Dicle'ye bağlı 4 köyde sokağa çıkma yasağı

Diyarbakır Valiliğinden yapılan açıklamada, Dicle ilçesi mülki sınırları içerisindeki dağlık ve ormanlık alanda faaliyet yürüten ve aralarında üst düzey örgüt yöneticilerinin de bulunduğu değerlendirilen teröristleri etkisiz hale getirmek amacıyla operasyon düzenleneceği bildirildi. Açıklamada, operasyon icra edilecek bölgelerde halkın can ve mal güvenliğinin sağlanması ve sivil vatandaşların zarar görmemesi amacıyla, ilçeye bağlı Kurşunlu, Taşağıl, Kayıköy ve Kırkpınar köylerinde, bugün saat 17.00'den itibaren sokağa çıkmanın yasaklandığı duyuruldu.

<https://www.cumhuriyet.com.tr/haber/dicleye-bagli-4-koyde-sokaga-cikma-yasagi-745324>

BAĞLAR

Diyarbakır Bağlar'da yasağın genişletildi

Diyarbakır'da dün PKK'nın şehir yapılanması YPS (Sivil Savunma Birlikleri) ile güvenlik güçleri arasında yoğun çatışmaların yaşandığı Bağlar semtinde sokağa çıkma yasağı genişletildi. İlk yasağın gece 03.00'ten itibaren Bağlar Kaynarca Mahallesi'nde ilan edilmişti. Bu sabahki ikinci duyuruda, "Gürsel caddesinin Cemiloğlu caddesinden Bağlar dört yola kadar olan kısım ve Nukhet Coşkun caddesinin tamamında, 15 Mart 2016 günü 09.00'dan geçerli olmak üzere ikinci bir duyuruya kadar sokağa çıkma yasağı ilan edilmiştir" denildi. Kaymakamlık uygulamanın "tehlike ve olumsuzlukların giderilmesi, halkın, huzur ve güvenliğinin sağlanması amacıyla" operasyonlar sırasında halkın can güvenliğinin sağlanması için getirildiğini belirtti.

https://www.bbc.com/turkce/haberler/2016/03/160315_diyarbakir_sirnak

YENİŞEHİR

Diyarbakır'ın iki ilçesinde sokağa çıkma yasağı

Diyarbakır'ın Sur ve Yenişehir ilçelerinde bazı mahallelerde sokağa çıkma yasağı ilan edildi.

Diyarbakır Valiliği'nden konuya ilişkin yapılan açıklama şöyle:

“İlimiz Sur ilçesinde meydana gelen olaylar nedeniyle, halkın can ve mal güvenliğini sağlamak amacıyla; 5442 sayılı İl İdaresi Kanununun 11/C maddesi gereğince, ilimiz Merkez Sur ilçesinde Sur içinde kalan bölgede (Cevatpaşa, Dabanoğlu, Fatihpaşa, Hasırlı,

Savaş, Gazi Caddesi, Cemal Yılmaz mahallelerinde) ve Yenişehir ilçesi Feritköşk ve Dicle mahallerinde 10 Ekim 2015 Cumartesi günü saat: 05.00'dan geçerli olmak üzere ikinci bir duyuruya kadar sokağa çıkma yasağı ilan edilmiştir.

Söz konusu yasağa vatandaşlarımızın uyması kendi can ve mal güvenlikleri açısından önem arz etmekte olup, sokağa çıkma yasağının bitim süresi ayrıca duyurulacaktır.”

<https://www.birgun.net/haber/diyarbakir-in-iki-ilcesinde-sokaga-cikma-yasagi-91849>

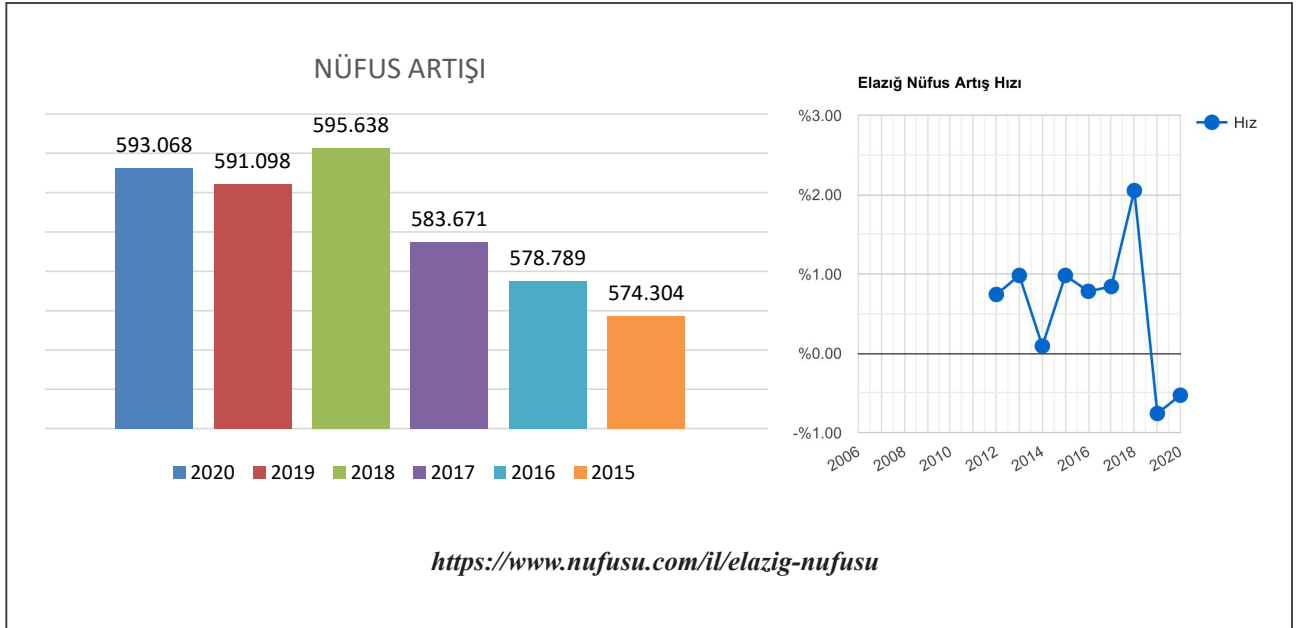
ELAZIĞ

Tarihi Harput Kalesinin bulunduğu tepenin eteğinde kurulmuş bir şehirdir. Deniz seviyesinden 1.067 metre yükseklikte bulunan şehir, hafif meyilli bir zemin üzerindedir. Elazığ'ın yerleşim yeri olarak tarihi yeni olmasına rağmen, bölgenin tarihi oldukça eskidir. Bu nedenle Elazığ tarihini, Harput'un tarihi ile birlikte ele almamız gerekir.

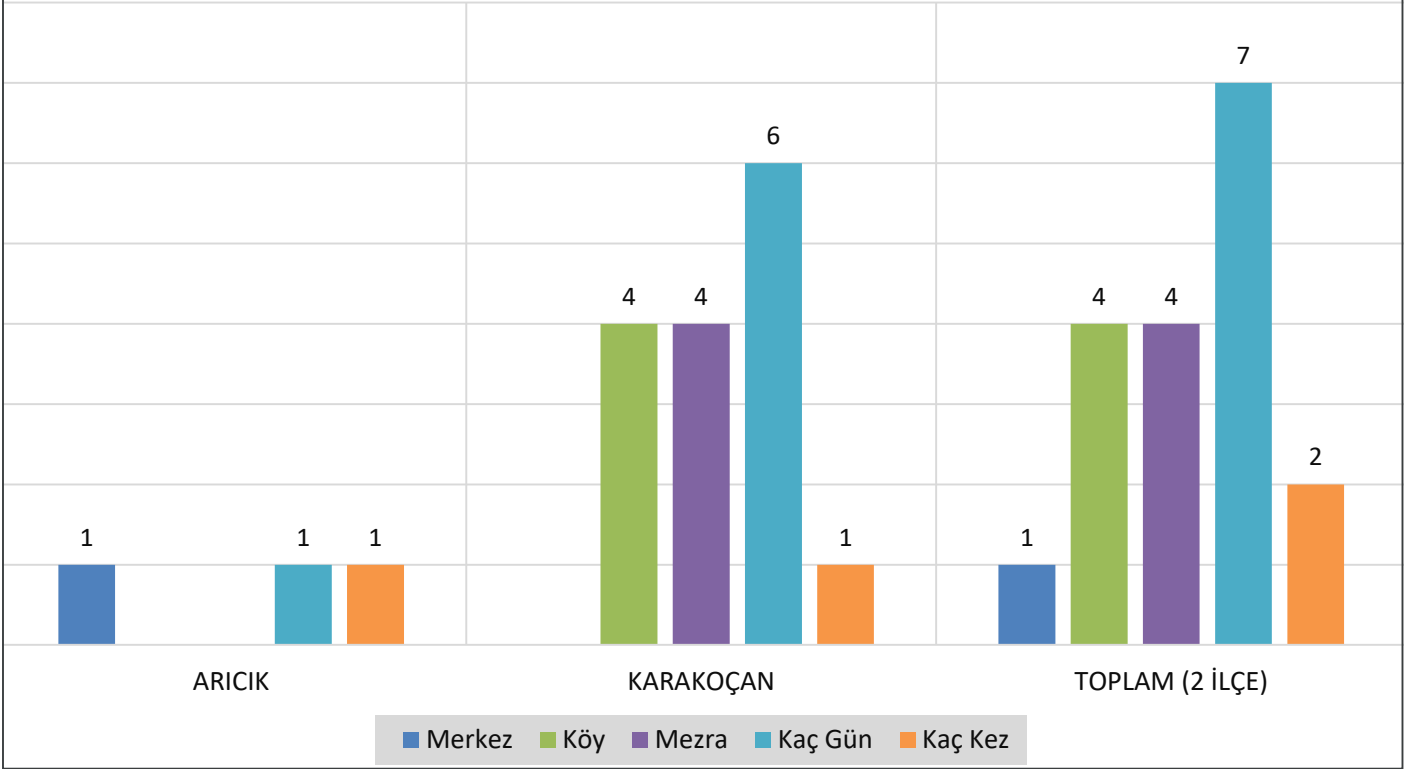
Mevcut tarihi kaynaklara göre Harput'un en eski sakinleri M.Ö. 2000 yıllarından itibaren Hurriler'dir. Yine tarihi kayıtlara göre, Hurriler'den sonra bölgenin Hitit hâkimiyeti altına girdiğini görmekteyiz. Çok uzun sürmeyen Hitit hâkimiyetinden sonra, M.Ö. 9. asırdan itibaren devlet kuran Urartular Harput'ta uzun süre hüküm sürmüştür. Sultan Addulaziz'in tahta çıkışının 5. yılında Hacı Ahmet İzzet Paşa devrinde buraya

tayin edilen Vali İsmail Paşa'nın teklifi ile 1867 yılında "Mamurat ül-Aziz" adı verilmiştir. Fakat telaffuzu güç olduğundan halk arasında kısaca "El Aziz" olarak söylenegelmiştir. Atatürk'ün 1937 yılında şehre teşrifleri sırasında "Azık İli" anlamına gelen "Elazık" adı verilmiş, bu isim daha sonra "Elazığ" a dönüşmüştür.

<https://fka.gov.tr/elazig-tanitim>

ELAZIĞ'DA SOKAĞA ÇIKMA YASAKLARI VERİLERİ

Elâzığ'ın Karakoçan ve Arıcak merkez ilçelerinde 2 köyde 4 mezralarda 4 olmak üzere 2 kez 7 gün sokağa çıkma ilan edilmiş. Ayrıca 4 kez de özel güvenlik bölgesi ilan edilerek yasaklamalara devam edilmiştir.

Karakoçan, Palu, Alacakaya, Arıcak

Valilikten yapılan açıklamada, “Alacakaya, Arıcak, Karakoçan ve Palu ilçe sınırları içerisindeki 15 ayrı bölgede 22 Kasım - 6 Aralık 2017 tarihleri arasında Elazığ Valiliği kararı ile 15 gün süre ile özel güvenlik bölgesi ilan edilmiştir.” denildi. Açıklamada, bu bölgelere mülki amir izni olmadan girişlerin yasaklandığı belirtildi.

<https://ilkha.com/haber/64989/elazigin-15-bolgesindeki-sokaga-cikma-yasagi-uzatildi>

Elazığ'daki sokağa çıkma yasağı uzatıldı

Valilikten yapılan açıklamada, “Terörle mücadele kapsamında yürütülen operasyonlar nedeniyle, halkın can ve mal güvenliğinin korunması bakımından girilmesinde sakınca bulunan, aşağıda koordinat bilgileri yazılı Elazığ İli Alacakaya, Arıcak, Karakoçan Ve Palu İlçe Sınırları İçerisindeki 15 ayrı bölgede 07-21 Aralık 2017 tarihleri arasında Elazığ Valiliği kararı ile 15 gün süre ile özel güvenlik bölgesi ilan edilmiştir.” denildi. Açıklamada, bu bölgelere girişlerin mülki amir izni olmadan yasaklandığı belirtildi.

<https://ilkha.com/haber/65766/elazigdaki-sokaga-cikma-yasagi-uzatildi>

Elazığ'da sokağa çıkma yasağı uzatıldı

Sokağa çıkma yasağı ilan edilen yerler ise şöyle sıralandı: “Alacakaya ilçesinde Gortil Yaylası, Herbite Yaylası bölgesi, Arıcak ilçesinde Görese 1, 2 bölgeleri Karakoçan ilçesinde Gazdağı- Karaboğa dağları hattı, Dilektaş Yaylası, Akpınar batısı, Pilavtepe, Koçyiğitler köyü batısı, Başak Yaylası, Velikan doğusu, Çatılı bölgesi ve Palu ilçesinde ise Akdağ, Haydar, Deştibotan yaylaları”.

<https://www.evrensel.net/haber/367137/elazigda-sokaga-cikma-yasagi-uzatildi>

Özel Güvenlik Bölgesi İlanı

Valilikten yapılan açıklamada, “Elazığ İli Alacakaya, Arıcak, Karakoçan ve Palu İlçe sınırları içerisindeki 15 ayrı bölgede 22 Aralık 2017 – 05 Ocak 2018 tarihleri arasında Elazığ Valiliği kararı ile 15 gün süre ile özel güvenlik bölgesi ilan edilmiştir.” denildi. Valilikten yapılan açıklamada, “Elazığ İli Alacakaya, Arıcak, Karakoçan ve Palu İlçe sınırları içerisindeki 15 ayrı bölgede 22 Aralık 2017 – 05 Ocak 2018 tarihleri arasında Elazığ Valiliği kararı ile 15 gün süre ile özel güvenlik bölgesi ilan edil-

miştir.” denildi.

Elazığ’ın 4 ilçesinin 15 ayrı bölgesinde devam eden sokağa çıkma yasağı uzatıldı. Valilikten yapılan açıklamada, “Elazığ İli Alacakaya, Arıcak, Karakoçan ve Palu İlçe sınırları içerisindeki 15 ayrı bölgede 22 Aralık 2017 – 05 Ocak 2018 tarihleri arasında Elazığ Valiliği kararı ile 15 gün süre ile özel güvenlik bölgesi ilan edilmiştir.” denildi.

<http://www.ilkha.com/haber/66762/elazigdaki-sokaga-cikma-yasagi-uzatildi>

Elazığ'da sokağa çıkma yasağı

Elazığ'ın Arıcak ilçesinde, bazı belde, köy ve mahallelerde sokağa çıkma yasağı ilan edildi. Valilik tarafından yapılan açıklamada, bölücü terör örgütüne yönelik operasyonların yapılacağı, bu operasyonlar sırasında halkın can ve mal güvenliği için sokağa çıkma yasağı ilan edildiği belirtildi. Bu sabah saat 05.45'ten itibaren geçerli olan yasağın, ikinci bir duyuruya kadar devam edecek.

Elazığ'da sokağa çıkma yasağı (yenisafak.com)

Elazığ'ın 15 bölgesindeki sokağa çıkma yasağı uzatıldı

Elazığ'da PKK'ye yönelik operasyonlar nedeniyle 4 ilçenin 15 ayrı bölgesindeki sokağa çıkma yasağı uzatıldı. Elazığ'da PKK'ye yönelik operasyonlar nedeniyle Alacakaya, Arıcak, Karakoçan ve Palu ilçelerinde bulunan 15 ayrı bölgedeki sokağa çıkma yasağı 15 gün daha uzatıldı.

Valilikten yapılan açıklamada, "Alacakaya, Arıcak, Karakoçan ve Palu ilçe sınırları içerisindeki

15 ayrı bölgede 22 Kasım - 6 Aralık 2017 tarihleri arasında Elazığ Valiliği kararı ile 15 gün süre ile özel güvenlik bölgesi ilan edilmiştir." denildi.

Açıklamada, bu bölgelere mülki amir izni olmadan girişlerin yasaklandığı belirtildi.

<https://ilkha.com/guncel/elazigin-15-bolgesindeki-sokaga-cikma-yasagi-uzatildi-64989>

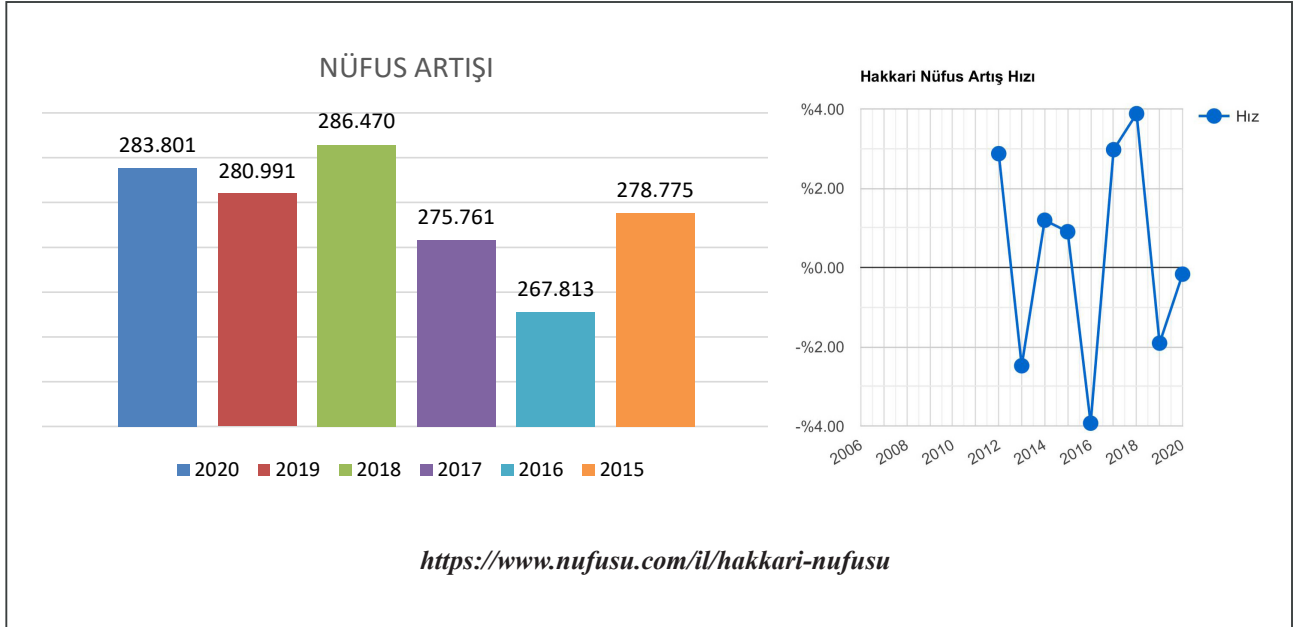
HAKKÂRİ

Sırasıyla Hurri ve Urartu Krallıkları'nın parçası olan Hakkâri, Pers İmparatorluğu'nun egemenliğinden sonra Arap egemenliğine geçmiştir. Daha sonra Selçukluların kontrolüne giren kent, 1536 yılında Osmanlı İmparatorluğu topraklarına katılmıştır.

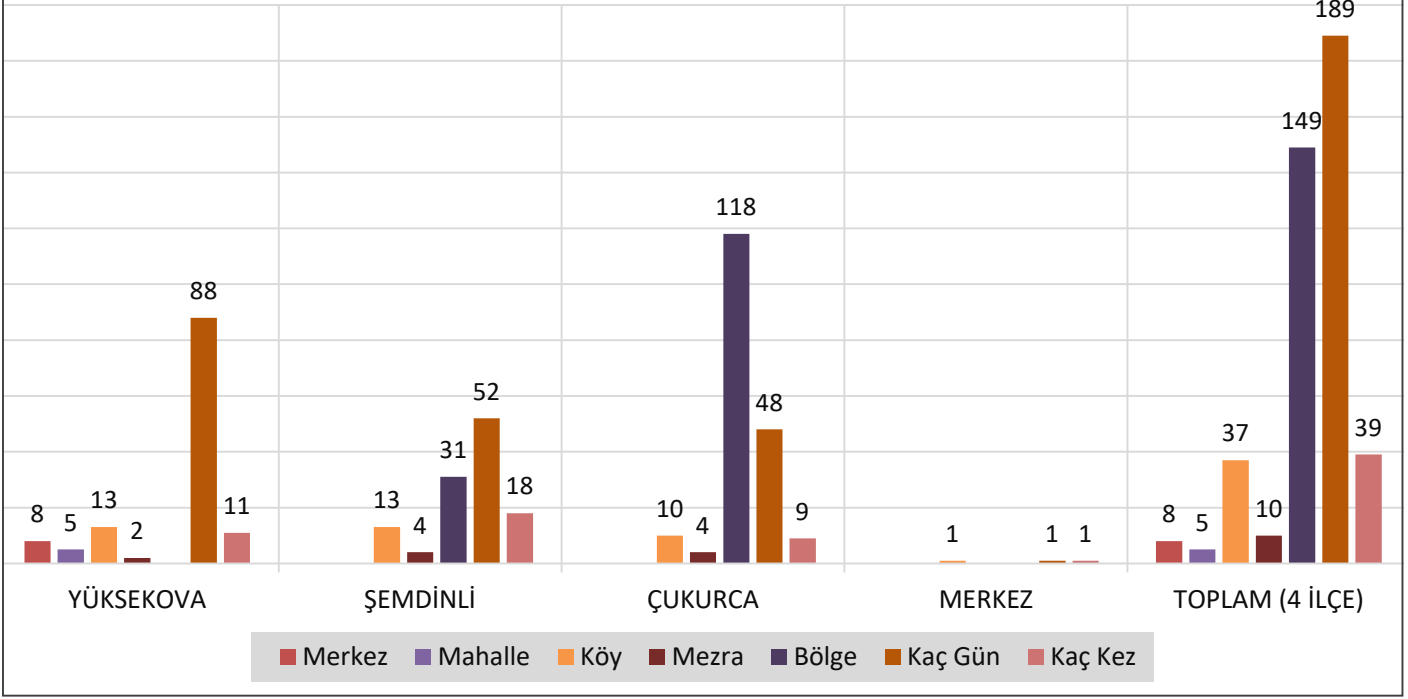
Coğrafi konumu sayesinde pek çok millete ev sahipliği yapan Hakkâri, 1662 tarihinde Katolik mezhebini benimsemeyen Asuriler Diyarbakır metropoliti XIII. Mar Şimun Denha önderliğinde yeniden örgütlenerek Hakkâri'nin Kodşanis/Koçanis (hâlen Konak) köyünü patriklik merkezi olarak benimsemişlerdir. Nasturi patrikleri 1918 yılına kadar bu köyde

ikamet etmişlerdir. 19. yüzyıl ortalarına dek Hakkâri nüfusunun yaklaşık yarısını oluşturan Nasturiler, 1843 ve 1846'da Cizre Emiri Bedirhan Bey ile Hakkâri Emiri Nurullah Bey'in düzenlediği iki saldırıda önemli ölçüde zayıt vermişlerdir.

[https://tr.wikipedia.org/wiki/Hakk%C3%A2ri_\(il\)](https://tr.wikipedia.org/wiki/Hakk%C3%A2ri_(il))

HAKKÂRİ'DE SOKAĞA ÇIKMA YASAKLARI VERİLERİ

2015/2020 Tarihleri arasında Hakkâri'nin 3 merkez ilçesin 7 mahallesinde 37 köyünde 10 mezrasında 149 bölgesinde 40 kez ve 189 gün boyunca sokağa çıkma yasağı ilan edilmiştir. Sokağa çıkma yasakları dışında 2015/2020 yılları boyunca Özel güvenli bölge ilanlarıyla yasaklar sürdürülmüştür. 2015/2020 Sokağa Çıkma Yasakları ve Geçici Askeri Güvenlik Bölgeleri İlanlarıyla; 2019 itibarıyla Nüfusu 118.915 Yüksekova, 43.886 Şemdînlî ve 16.141 Çukurca ilçeleri uygulanan sokağa çıkma yasaklarından doğrudan etkilenmiştir.

“Özel Güvenlik Bölgesi” nedeniyle Doğu ve Güneydoğu bölgesindeki uygulamalar, insanların yaşamını zorlaştırıyor. Bu bölgelerdeki köylerde yaşayanlar, en çok da yaşam, eğitim ve sağlık haklarının ihlal edildiğini söylüyor. Doğu ve Güneydoğu’da askeri yasak bölgeler ve özel güvenlik bölgesi uygulamaları sık sık gündeme geliyor. OHAL sürecinden sonra artarak devam eden uygulamalar, keyfî yasaklar halini aldı. Bu bölgelerin başında Hakkâri geliyor. Köylüler ise birçok

Özel Güvenlik Bölgesi’nde Yaşam

temel haktan mahrum edildiklerini belirtiyor.

Tarım ve hayvancılık bölgesi olan kentte yasaklar nedeniyle hem sınır ticareti hem de hayvancılık büyük güçlüklerle yapılabiliyor. Kelle koltukta bir durum söz konusu. Son 20 yıldır çatışmalar yaşanıyor. Son dört yılda yasak ilan edilen yerlerde ölen sivil sayısı, dört oldu.”

<http://bianet.org/bianet/insan-haklari/213077-ozel-guvenlik-bolgesi-nde-yasam>

Hakkari'de sokağa çıkma yasağı

Hakkâri kent merkezi ve ilçelerine bağlı 25 yerleşim biriminin 29 Mayıs- 12 Haziran 2017 tarihleri arasında yasak bölge ilan edildi.

25 Bölge Yasaklandı, Bu tedbirler kapsamında, 2565 sayılı Askeri Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanunu'nun 32/A maddesi gereğince; İlimiz Merkez, Çukurca, Şemdinli ve Yüksekova İlçeleri sınırlarında bulunan; 25 bölge 29 Mayıs 2017 günü saat 00.00.01'den 12 Haziran 2017 günü saat 23.59.59'a kadar, 'Özel Güvenlik Bölgesi' ilan edilmiş olup, vatandaşlarımızın belirtilen bölgelere izinsiz olarak girmesi yasaklanmıştır."

<http://www.ensonhaber.com/hakkaride-sokaga-cikma-yasagi.html>

Hakkâri'deki sokağa çıkma yasağı uzatıldı

Hakkâri Merkez, Çukurca, Şemdinli ve Yüksekova İlçelerinde bulunan 31 ayrı bölgede sokağa çıkma yasağı ilan edildiği duyuruldu. Valilikten yapılan açıklamada, "2565 sayılı Askeri Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanunu'nun 32/A maddesi gereğince; İlimiz Merkez, Çukurca, Şemdinli ve Yüksekova ilçeleri sınırlarında bulunan; 31 bölge, 09 Ocak 2018 günü saat 00.00.01'den 23 Ocak 2018 günü saat 23.59.59'a kadar, 'özel güvenlik bölgesi' ilan edilmiş olup, vatandaşlarımızın yukarıda belirtilen bölgelere izinsiz olarak girmesi yasaklanmıştır." denildi.

<http://ilkha.com/haber/67875/hakkride-sokaga-cikma-yasagi>

Valilikten yapılan açıklamada, '2565 sayılı Askeri Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanunu'nun 32/A maddesi gereğince; İlimiz Merkez, Çukurca, Şemdinli ve Yüksekova İlçeleri sınırlarında bulunan; 31 bölge 08 Şubat 2018 günü saat 00.00.01'den 22 Şubat 2018 günü saat 23:59:59'a kadar, 'Özel Güvenlik Bölgesi' ilan edilmiş olup, vatandaşlarımızın yukarıda belirtilen bölgelere izinsiz olarak girmesi yasaklanmıştır.' denildi.

<https://dogruhaber.com.tr/haber/280748-hakk-ri-deki-sokaga-cikma-yasagi-uzatildi/>

Gazeteci Türfent'e 22,5 yıl hapis isteniyor

Yüksekova'da sokağa çıkma yasakları sürerken yaptığı haberler nedeniyle hedef olan tutuklu Gazeteci Nedim Türfent hakkında 22,5 yıla kadar hapis isteniyor. Türfent'in tüm gazetecilik faaliyetleri 'suç' olarak gösterildi.

<https://www.evrensel.net/haber/322446/gazeteci-turfente-22-5-yil-hapis-isteniyor>

40 yılda 5 kez boşaltılan Doğanlı köyü göçe direniyor

İlk köy boşaltmalarından nasibini alan Doğanlı köyü, yaklaşık 40 yıldır aynı politikaya direniyor. 1988 yılından bu yana 5 kez yakılarak boşaltılan köyde, en son 2015 Haziran'ında top atışlarıyla yıkılan evlerin inşası devam ediyor.

Kavun ve balı ile tanınan Doğanlı köyü, ilk göçü 1988 yılında yaşar. Köyden çıkarılan bazı aileler merkeze taşınsa da geriye kalan 4 aile, Çukurca ana yolu üzerinde bulunan köyün aşağı mahallesine yerleşir. Geride bıraktıkları ev ve bahçeleri ateşe verilen köy halkı, taşındıkları mahallede yeni bir yaşam kurar. Köylülerin yeniden hayat verdiği köy, 90'lı yıllarda bir kez daha boşaltılır. İki yıl boyunca köylerine dönemeyen köy halkı, 92 yılında askeri operasyonlar bitince yeniden dönüş yapar.

Ancak 4 yılda iki göç yaşayan köy, 94 yılında tekrar boşaltılır. Ev ve bahçelerini geride bırakmak zorunda kalan aileler, 96 yılında tekrar dönüş yapar.

<https://www.haberercis.com.tr/genel/40-yilda-5-kez-bosaltilan-doganli-koyu-goce-direniyor-h292159.html#:~:text=HAKKAR%C4%B0%20%2D%20%C4%B0lk%20k%C3%B6y%20bo%C5%9Faltmalar%C4%B1ndan%20nasibini,y%C4%B1k%C4%B1lan%20evlerin%20in%C5%9Fas%C4%B1%20devam%20ediyor>

Şırnak ve Hakkâri’de konuşan Yıldırım:

Kalkınacağız, Avrupa çıldırsın

Olağanüstü güvenlik önlemleri altında geldiği Şırnak ve ardından gittiği Hakkâri’de konuşan Başbakan Binali Yıldırım, “Bizim etnik kimliğimiz ne olursa olsun, bizi birbirimize bağlayan Rabia işaretidir. İşaretimiz tek millet, tek devlet, tek vatan, tek bayraktır. Demek ki kimliğimizi inkar etmeyeceğiz” dedi. Hakkâri’yi ‘cazibe merkezine’ dönüştüreceğini de söyleyen Yıldırım, “Kalkınacağız. Avrupa çıldırsın” diye konuştu.

<http://gazetekarinca.com/2017/11/sirnak-ve-hakkaride-konusan-yildirim-kalkinacagiz-avrupa-cildirsin/>

2020

‘Özel güvenlik bölgesi’ kararı

Valilik makamımız, öncelikle vatandaşlarımızın can ve mal güvenliğinin sağlanması, mevcut huzur ve güven ortamının devam ettirilmesi, devletimizin ve milletimizin her türlü terörist tehdidi ve saldırıdan korunması amacıyla; bölgesinde emniyet ve asayiş temin etmek için ilgili mevzuat çerçevesinde her türlü tedbiri almaktadır. Bu tedbirler kapsamında, 2565 sayılı Askeri Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanunu’nun 32/A maddesi gereğince; ilimiz merkez, Çukurca, Şemdinli, Yüksekova ve Derecik ilçeleri sınırlarında bulunan 5 bölge, 12 Ocak 2020 günü saat 00.00.01’den 26 Ocak 2020 günü saat 23.59.59’a kadar ‘özel güvenlik bölgesi’ ilan edilmiş olup, vatandaşlarımızın belirtilen bölgelere izinsiz olarak girmesi yasaklanmıştır” denildi.

<https://enbursa.com/haber/ozel-guvenlik-bolgesi-karari-100681.html>

YÜKSEKOVA

Köyümüzü yakanlara

'hayır' diyoruz!

Sokağa çıkma yasağı döneminde yaşadıklarını anlatan İsmet Güler yüz isimli yurttaş, "Yasak başladığında da bittiğinde de köydeydim. Köye gelen asker ve polisler köyün boşaltılması için tehdit etti. Köy zorla boşaltıldıktan sonra gözümün önünde yakıldı. Bir tane komutan 'Soyun bunu' dedikten sonra askerler beni soyarak ayaklarının altında ezdiler" dedi. Gözlerinin önünde yakılan köyleri için referandumda "hayır" diyeceklerini belirten Güler yüz, "Evimizi köyümüzü, okulumuzu, camimizi yakanlara referandumda 'hayır' diyeceğiz" dedi.

<https://alevinet12.com/2017/03/11/koyumuzu-yakanlara-hayir-diyoruz/>

Polisin öldürdüğü Fendik'in eşi:

Daha elinde inşaatın tozu vardı

Hakkâri'nin Yüksekova ilçesinde gece saatlerinde Güngör Mahallesi'nde bir eve baskın yapan polis, Necmettin Fendik'i çocuklarının gözü önünde silahla vurdu. Ağır yaralanan 7 çocuk babası Fendik İlçe Devlet Hastanesi'ne kaldırıldı. Yoğun Bakım Ünitesi'ne alınan ve göğsünden aldığı kurşunlarla ağır yaralanan Fendik'in durumunun ciddiyetini koruduğu belirtildi.

'POLİS KAPİYİ AÇMADAN KURŞUN YAĞDIRDI'

Ailenin iddiasına göre; gece 03:00'da eve baskın yapan polis, Fendik'in kilitli olan kapısına "Durun açıyorum" demesine rağmen kurşun yağdırdı. Çocuklarının gözleri önünde kanlar içinde yere yığılan Fendik, yaralı halde yerde 2 saat bekletildi. Aile fertlerinin yaklaşmasına izin verilmeyen Fendik, daha sonra çağrılan ambulans ile İlçe Devlet Hastanesi'ne kaldırıldı. Hakkâri'nin Yüksekova ilçesi Güngör Mahallesi'nde 17

Temmuz'da polisin baskın yaptığı evde açtığı ateş sonucu yaşamını yitiren 7 çocuk babası Necmettin Fendik'in, baskı, zulüm ve göç ile dolu yaşamı, 1971 yılında doğduğu köy olan Ormar (Dağlıca) köyünde başlayıp, baskı, zulm ve göç ile dolu bir hayat mülteci kampında 3 yıl kaldıktan sonra 2002 yılında Hakkâri Yüksekova'ya dönen Fendik, öldürüldüğü mahalle olan Güngör'e yerleşir, "Yardım ve yataklık yapmak" iddiasıyla tutuklanır ve 6 ay cezaevinde kalır. İlçede 13 Mart 2016 tarihinde başlayan sokağa çıkma yasağı dönemi ve sonrasında 4 kez evi basılan Fendik, son baskında kapıyı açmaya giderken çocuklarının gözü önünde yüzü maskeli polisler tarafından açılan ateş sonucu yaralanır ve kaldırıldığı hastanede yaşamını yitirir.

<https://www.evrensel.net/haber/326585/yuksekovada-polis-baskininda-ev-sahibi-vuruldu>

470 gündür oğlunun cenazesini istiyor

Yüksekova'da "yasak" döneminde oğlu Cemal ile birlikte öldürülen Musa Vural'ın cenazesi, 14 ay sonra "kimsesizler" mezarlığında alınarak defnedildi. ATK'ye 4 kez kan örneği veren anne, "Tek isteğim oğlumu da kendi toprağında defnetmek" dedi. Kaybettiği eşi ve oğlunun yıllarca emek vererek yaptığı ve son nefeslerine kadar terk etmediği, yakılmış 3 katlı evi 1 yıl boyunca çocuklarıyla yeniden onarak anne Vural, aylarca onların yaşıyor olmasını umut ederek yaşadığını söyledi. Yaşadığı acı nedeniyle saçlarının beyazladığına dikkat çeken Vural, "Sokağa çıkma yasaklarında eşim ve oğlum bu evde kalırken, 'Sivil insanlar bize bir şey yapmazlar' diye düşünüyorlardı. Ama öyle olmadı 2 sivil insan yasakta öldürüldü. Biz günlerce bir haber alamadık. Yasak kalkar kalkmaz Erzurum'da kan verdik. Toplamda 4 kez kan verdik. Bize 'On gün sonra belli olacak' dediler" dedi.

<https://www.alevinet.com/2017/08/01/470-gundur-oglunun-cenazesini-istiyor/>

OHAL ve yasağa rağmen yaşam da, inşa da sürüyor

Yasağın 79 gün sürdüğü Yüksekova'da, yaşam da inşa da OHAL'e ve imar yasağına rağmen sürüyor. Zarar gören yapıların bir kısmının onararak yeniden yaşanılır hale getirildiği kentte, yüzde 90'ı yeniden dönen halk el birliği ile inşaya devam ediyor. Hakkari'nin Yüksekova ilçesinde 13 Mart 2016 tarihinde ilan edilen ve 79 gün süren sokağa çıkma yasağı döneminde binlerce ev ve işyerinin yakılıp yıkıldığı Cumhuriyet, Güngör, Mezarlık, Orman, Eski Kışla ve Esentepe mahallerinde yaşam da, inşa da Olağanüstü Hal (OHAL) ile ağırlaşan koşullar ve "acele kamulaştırma" adı altında getirilen imar yasağına rağmen sürüyor. Zarar gören 16 bin evin bir kısmının onararak yeniden yaşanılır hale getirildiği mahallelerde, yüzde 90'ı yeniden dönen halk, el birliği ile inşa çalışması sürdürüyor.

<https://www.alevinet.com/2017/08/03/ohal-ve-yasaga-ragmen-yasam-da-insa-da-suruyor/>

Tatilde okullarını onarıyorlar

Hakkâri'nin Yüksekova ilçesi Anadolu İmam Hatip Lisesi okul yöneticileri ve öğretmenleri, yeni eğitim-öğretim dönemine okullarını hazırlamak için boya, badana ve tamirat yapıyor. Kazılan hendeklerin kapatılması, barikatların kaldırılması için 13 Mart 2016'da ilan edilen ve 78 gün boyunca sokağa çıkma yasağı uygulanan Yüksekova'da zarar gören evlerin yerine yenileri yapılırken, tahrip olan okullarda onarımdan geçirilip geçen yıl eğitim öğretime başladı.

<http://www.hurriyet.com.tr/tatilde-okullarini-onariyorlar-40558956>

Yüksekova'da terör mağdurlarının konutlarının yapımı sürüyor

13 Mart 2016'da sokağa çıkma yasağı ilan edilerek operasyonlar başlatıldı. 78 gün süren sokağa çıkma yasağının ardından ilçedeki birçok ev kullanılamaz hale geldi. İlçede evleri yıkılan veya büyük zarar görenler için de geçtiğimiz Mart ayında TOKİ tarafından 1830 konutun temeli atıldı. Esentepe ve Esenyurt mahallelerindeki konutların yapımı devam ederken, çalışmalar hakkında bilgi veren Şantiye Şefi Osman Üngür, kendi firmalarının 598 konutun yapımını üstlendiğini, 2018'in nisan ayına kadar da 26 bloğu bitirmeyi planladıklarını söyledi. Yüksekovalılar için lüks konutların olduğunu da söyleyen Üngür, "Yaptığımız konutlar metrekare bazında büyük konutlar 4+1, 3+1 şeklinde konutlar mevcuttu" dedi.

<http://www.hurriyet.com.tr/yuksekovada-terror-magdurlarinin-konutlarinin-y-40541465>

PEN: Nedim Türfent derhal ve koşulsuz serbest bırakılmalıdır

Yüksekova'da sokağa çıkma yasakları sürecinde yaptığı haberler nedeniyle 15 aydır tutuklu olan Gazeteci Nedim Türfent hakkında 22.5 yıla kadar hapis istemiyle açılan davanın ikinci duruşması yarın Hakkari 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülecek. Hakkında Hakkari Cumhuriyet Başsavcılığı'nca hazırlanan hazırlanan iddianamede "Örgüt üyesi olmak" ve "Örgüt propagandası yapmak" iddiası ile suçlanan Türfent, Yüksekova'da geçen yıl ilan edilen "sokağa çıkma yasağı" sonrasında yaşanan hak ihlallerini haberleştirdiği için asker ve özel hareket polislerinin kullandığı sosyal medya hesaplarında ölümle tehdit edilmişti.

<https://www.evrensel.net/haber/328868/pen-nedim-turfent-derhal-ve-kosulsuz-serbest-birakilmalidir>

Yüksekova'nın gözyaşları... Bayramı bile kutlayamayanlar

Hakkâri'nin Yüksekova ilçesindeki halk Kurban Bayramı'nı gözyaşları içinde karşıladı. Yüksekova'nın Cumhuriyet Mahallesi'nde oturan yurttaşlar yıkılan evlerinin ve göç etmek zorunda kalan komşularının ardından ağıtlar yakarak, "Eskiden sabah erken kalkar kurbanımızı keserdik. Şimdi bayramlaşacak komşularımız dahi yok. Bayram mı kaldı?" diye soruyor. Fatma Atılğan 76 yaşında. Yaklaşık 38 senedir Yüksekova'da yaşıyor. Yüksekova halkının sokağa çıkma yasaklarının olduğu günlerde yaşadıklarını anlatırken gözyaşlarına boğuluyor: "Çatışmaların başlayacağı günler öncesinden belliydi. Komşularımız başka illere kaçtı. Bizler ise evimizi bırakıp gitmemeye karar verdik. Sokağa çıkma yasağının ilan edilmesine birkaç saat kala evimizi, eşyalarımızı bırakıp kaçtık. Çarşıya geldiğimizde çatışmaların ortasında kaldık. Canımızı zor kurtardık." Çatışmaların yaşandığı günlerde Yüksekova'nın Vezirli köyüne sığındıklarını söyleyen Fatma teyze, "Ailemiz darmadağın oldu. Antalya'ya, İstanbul'a, Van'a gidenler oldu. O kadar çok acı yaşadık ki... O günlerde 38 yaşındaki oğlum hayatını kaybetti. Kalp krizi vs. dediler. Neden öldüğünü öğrenemedik" diyor.

http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/815523/Yuksekovainin_gozyaslari..._Bayrami_bile_kutlayamayanlar.html

Barakada yaşam mücadelesi

Hakkâri'nin Yüksekova İlçesi'nde düzenlenen operasyonlar sırasında evleri yıkılan 5 nüfuslu Taş Ailesi, evlerinin enkazından çıkardıkları biriktirilmiş ve döşemelerden yaptıkları tek göz barakada yaşıyor. Eşinin 2 ay sonra askere gideceğini, çocukları ile birlikte dermeçatma barakada yaşamak istemediklerini belirten 26 yaşındaki Saadet Taş, "Geceleri çok soğuk olduğu için çocuklarım sürekli üşüyor" dedi. Yüksekova İlçesi'nde 13 Mart 2016 tarihinde sokağa çıkma yasağı ilan edildi. 78 gün süren yasak sırasında düzenlenen operasyonlar sırasında çıkan çatışmalarda, Taş ailesinin oturduğu evde yıkılarak kullanılmaz hale geldi.

<http://www.hurriyet.com.tr/barakada-yasam-mucadelesi-40576773>

Soylu'nun itirafı, valiliklerin 'işbirlikçiler' ithamı, yasak muamması: Bir haftada 7 sivil vuruldu

31 Ağustos'ta Hakkâri merkeze bağlı Oğul Köyü'ndeki Kanireş Çeşmesi bölgesinin silahlı insansız hava aracıyla (İHA/SİHA) bombalanması sonucu bir köylü hayatını kaybederken, üç köylü de yaralandı. Yaralılardan İsmail Aydın yoğun bakımda

müşahedede tutulurken, Musa Tarhan ve İbrahim Sak ise yaralı olmalarına rağmen üç gündür gözaltında.

<http://gazetekarınca.com/2017/09/soylunun-itirafi-valiliklerin-isbirlikciler-ithami-yasak-muammasi-bir-haftada-7-sivil-vuruldu/>

Yüksekova'da Terör Mağdurlarına Devlet Desteği

Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürü Mehmet Akif Bildirici, AA muhabirine, ilçede sokağa çıkma yasağının kaldırılmasından sonra oluşturdukları psikososyal destek ekipleri ile bir yıl boyunca alan çalışması yaptıklarını söyledi. Bu çalışmalar kapsamında 8 bin 225 aileye ulaştıklarını belirten Bildirici, yapılan analiz çalışmalarını doğrultusunda bu ailelerden 6 bin 179'una 23 milyon 811 bin 978 lira destekte bulduklarını ifade etti.

Hakkari'nin Yüksekova ilçesinde terör mağduru 6 bin 179 aileye 23 milyon 811 bin 978 lira yardım yapıldı. "Çalışmalarımız kapsamında 2 bin 453 ailemize tek seferlik olmak üzere 3 milyon 11 bin 978 lira ödememiz oldu. Engelli evde bakım hizmeti kapsamında bin 335 aileye aylık 1 milyon 281 bin 600 TL, yıllık 16 milyon 500 bin TL ödeme yapılmıştır. Sosyal ekonomik destek hizmeti kapsamında 391 korunmaya muhtaç çocuk için ailelerimize her ay düzenli olarak 240 bin lira olmak üzere yıllık 2 milyon 900 bin lira destek sağlamışız. Ayrıca doğum yardımı kapsamında 2 bin ailemize 1 milyon 400 bin lira yardımda bulduk."

<https://www.haberler.com/yukseko-va-da-teror-magdurlarina-devlet-destegi-10018656-haberi/>

539 gündür tutuklu olan gazeteci Nedim Türfent tahliye edilmedi

Yüksekova'da sokağa çıkma yasakları döneminde yaptığı haberler nedeniyle 17 ay önce tutuklanan KHK ile kapatılan DİHA Yüksekova muhabiri Nedim Türfent hakkında 22,5 yıl hapis istemiyle açılan davanın 4. duruşmasında tanıklar, emniyette alınan ifadelerinin baskı ve iş-

kence altında alındığını söyledi. Mahkeme, 539 gündür tutuklu olan Türfent'in tutukluluğunun devamına karar verdi.

http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/857621/539_gundur_tutuklu_olan_gazeteci_Nedim_Turfent_tahliye_edilmedi.html

Hakkari'nin Yüksekova Ticaret ve Sanayi Odası (TSO) Başkanı Salih Özdemir

İlçede 2016 yılında uygulanan ve 78 gün süren sokağa çıkma yasağında biriken vergi borçlarının mücbir sebep hali kaldırıldı. Yüksekovalı esnaf, biriken vergi borçlarını 2018 yılı geri ödemesiz ve faizsiz 24 ay taksitle ödeyebilecek. Mücbir sebep halinin ortadan kalkmasıyla taksitlendirilen ödemeler hakkında bilgi veren Salih Özdemir, "2016 yılının mart ayında Yüksekova'da sokağa çıkma yasağı ilan edildi ve 78 gün sonra son buldu. Burada en çok mağduriyet yaşayan esnaf ve tüccarımız oldu. İş yapamaz oldular. Birikmiş olan vergi borçları ile alakalı sıkıntıları vardı. Onu da biz kasım ayın-

da 3 tane sivil toplum kuruluşu başkanlığında Maliye Bakanı Naci Ağbal'ı makamında ziyaret ettik. Kendisine mücbir sebebinin dile getirdik. Mevcut ödemeleri makul bir şekilde taksitlendirme talebinde bulduk. Bakan Bey konu ile ilgili bürokratlarına çalışması yönünde talimat verdi. 2018 yılı geri ödemesiz 36 ay taksitlendirme talebinde bulduk. Bugün aldığımız yazıda, 2018 yılı geri ödemesiz ve 24 ay taksitle faizsiz geri ödeyebileceğimiz açıklandı" dedi.

<https://www.bolgegundem.com/yutsodan-esnafa-vergi-borcu-mujdesi-317396h.html>

Evleri operasyonda zarar gören ailenin yaşam savaşı

Yüksekova'daki operasyonlar sırasında evinin büyük kısmı zarar gören Çiftçi ailesi, tek göz odada yaşam mücadelesi veriyor. Aile, duvarlarını brandayla kapattıkları odada kışı atlatmaya çalışıyor.

Hakkari'nin Yüksekova İlçesi'ndeki 6 kişilik Çiftçi ailesi tek odalı bir evde yaşam mücadelesi veriyor. Evinin kalan kısımlarının operasyonlar sırasında zarar gördüğünü belirten A. Hekim Çiftçi, yetkililerden yardım istiyor. Yüksekova İlçesi'nde operasyonlar kapsamında 13 Mart'ta sokağa çıkma yasağı ilan edildi. 78 gün süren sokağa çıkma yasağında sürdürülen operasyonlar sırasında birçok ev gibi Çiftçi ailesinin oturduğu evde kullanılamaz hale geldi.

30 Mayıs'ta kısmi olarak kaldırılan sokağa çıkma yasağının ardından ilçeye dönen Çiftçi ailesi, o günden beri zor günler yaşıyor. 3 odası, mutfağı ve banyosu olan ev, operasyonlar sırasında büyük zarar gördü ve tek bir odası ayakta kaldı, diğer bölümler ise yıkıldı. Çiftçi ailesi ayakta kalan tek odasını derme çatma onarıp, buraya yerleşti. Soğuktan korunmak için odanın damını ve duvarlarını brandayla kapattığını anlatan A.Hakim Çiftçi, yetkililerden yardım beklediklerini söyledi.

<https://www.gazeteduvar.com.tr/gundem/2016/12/05/evleri-operasyonda-yikilan-ailenin-yasam-savasi>

Yüksekova'da Ev Bahçesinde Patlama Oldu, Bir Kişi Yaralı

Yüksekova'da operasyon döneminde çatışmaların yoğunlaştığı Güngör Mahallesi'ndeki evinin bahçesinde meydana gelen patlamada Akdağ yaralandı. Aynı mahallede önceki gün de 10 yaşındaki Oktay hayatını kaybetmişti. Saat 13.50 sıralarında İlimiz Yüksekova İlçesi Eski Kışla Mahallesi Orman Caddesi no:23 önünde bulunan moloz yığını içerisinde operasyon zamanından kalan patlamamış mühimmat olarak değerlendirilen maddenin çocukların oyun oynadığı sırada infilak etmesi sonucu 1 çocuk olay yerinde yaşamını yitirmiş, 1 çocuk ise ağır yaralanmıştır. Yaralı çocuğun tedavisi sevk edildiği Yüksek-

kova Devlet Hastanesi'nde devam etmektedir. Konu ile ilgili adli tahkikat devam etmektedir. Yüksekova ilçesinde 13 Mart 2016'da ilan edilen sokağa çıkma yasağının ardından ilçede operasyon ve çatışmalar başlamıştı. Yasak, 30 Mayıs 2016'da kısmen kaldırıldı, evlerini terk etmek zorunda kalan Yüksekovalılar bu tarihten sonra evlerine dönmeye başladı.78 gün süren yasağın boyunca ilçe merkezindeki binaların büyük kısmı yıkıldı, 95 kişi yaşamını yitirdi. 6 binden fazla ev tahrip edildi.

<http://bianet.org/bianet/insan-haklari/195076-yuksekoa-da-ev-bahcesinde-patlama-oldu-bir-kisi-yarali>

Gazete Duvar yazarı İrfan Aktan: Çocuk dikkat etmiyor, erişkini öldüren patlayıcı tespit edilemeyecek yerde; devlet ne yapsın

Kaymakam, ölen çocuk için 'biraz dikkatli olmalıydı' şeklinde savunma yapıyor. Operasyonların ve çatışmaların sonunda ilçe tanınmaz hale geldi. Bilanço ise ağırdı. Kimliği belirlenen 44 ve "Erzurum Kimsesizler Mezarlığı"na defnedilen 51 olmak üzere 95 kişi yaşamını yitirdi. 6 bin 779 ev ise yıkıldı veya kullanılamaz duruma getirildi.

<http://www.haberdar.com/gundem/gazete-duvar-yazarı-irfan-aktan-cocuk-dikkat-etmiyor-eriskini-olduren-patlayici-tespit-edilemeyecek-yerde-devlet-ne-yapsin-h81902.html>

Hakkari’de terörden doğan zararlar ödenmeye başlandı

İHA’nın haberine göre; Yüksekova ilçe merkezinde ve bazı köylerinde 13 Mart 2016 tarihinden itibaren ilan edilen sokağa çıkma yasağı ile birlikte yürütülen terörle mücadele faaliyetlerinde dolayı Hakkari Valiliği Zarar Tespit Komisyonu Başkanlığı’na toplamda 13 bin 75 adet başvuru dosyası teslim edilmişti. Oluşturulan başvuru dosyalarına istinaden mesken ve eşya hasarı için 8 bin 481 adet dosyada 105 milyon 598 bin 856 TL, iş yeri dosyaları için de 738 adet dosyada 21 milyon 600 bin 114 TL olmak üzere toplamda 10 bin 12 adet dosyada 127 milyon 198 bin 971 TL tazminat ödenmesine karar verildiği öğrenildi. Şu ana kadar İçişleri Bakanlığının ayırmış olduğu 86 milyon 640 bin 844 TL ödenek, 5 bin 528 adet dosyaya istinaden vatandaşa yapıldığı kaydedildi.

<http://www.haberturk.com/hakkari-de-terorden-dogan-zararlar-odenmeye-baslandi-1894938>

Yüksekova’da terör mağduru 700 öğrenciye destek

Yüksekova ilçesi Belediyesi, SODES Projesi kapsamında, 13 Mart 2016 tarihinde ilan edilen sokağa çıkma yasağının ardından başlatılan operasyon sırasında, evleri kullanılamaz hale gelen ailelerin çocuklarına, çeşitli spor malzemesi ve ayakkabı yardımında bulundu. Bu kapsamda, ilçenin değişik okullarında okuyan terör mağduru 700 öğrenciye spor malzemesi ve ayakkabı yardımı yapıldı. Yardımlar, Yüksekova Kaymakamı ve Belediye Başkan Vekili Mahmut Kaşıkçı ile Belediye Başkan Yardımcısı Bayram Özcan tarafından öğrencilere dağıtıldı.

<http://www.hurriyet.com.tr/yuksekovada-teror-magdu-ru-700-ogrenciye-destek-40795917>

Bakanlık, 4 sivil öldürmekten yargılanan polisle övündü

Hakkari’nin Yüksekova ilçesinde, 8 Ekim 2016 tarihinde Cengiz Topel Caddesi üzerinde özel hareket polisi İ.M.’nin kullandığı zırhlı araçtan açılan ateş sonucu Serhat Buldan, Rahmi Safhalı, Necdet İşözü ve Aydın Tümen hayatlarını kaybederken, Şemsettin Kaya ile Mehmet Ali Kaya isimli yurttaşlar da yaralanmıştı. Olayla ilgili açılan davada ise skandal nitelikte bir gelişme yaşandı. Güvenlik gerekçesiyle Diyarbakır 3. Ağır Ceza Mahkemesi’ne nakledilen yargılamada mağdur avukatlarının talebi üzerine mahkeme, sanık polis hakkında idari soruşturma açılıp, açılmadığını İçişleri Bakanlığı’na sordu. Bakanlık gönderdiği yanıtta, sanık polis İ.M.’nin Şırnak’ın Silopi ilçesinde Aralık 2015 ile Ocak 2016 tarihleri arasında ilan edilen ‘sokağa çıkma yasağı’ döneminde katıldığı operasyonlar nedeniyle başarı ve takdir belgeleri aldığını belirtip, yaptığı ‘hizmetleri’ övdü. Kara Kuvvetleri Komutanlığı, Silopi Kaymakamlığı ve İstanbul Emniyet Müdürlüğü’nün İ.M.’ye vermiş olduğu takdir ve başarı plaketlerinde, ‘Vatanın ve milletin bölünmez bütünlüğü uğruna göstermiş olduğunuz yiğitlik ve cesaretle Türk milletinin varlığının, birlik ve beraberliğini ve vatan sevgisinin en eşsiz sembolü oldunuz’ ifadeleri yer aldı.

<https://www.demokrathaber.org/guncel/bakanlik-4-sivili-oldurmekten-yargilanan-polisle-ovundu-h100982.html>

Hakkari'nin Yüksekova ilçesinde yaşayan 5 kişilik Çal ailesi, bütçelerine uygun kiralık ev bulamayınca, toprak damlı tek katlı evin damında yaşamaya başladı. 15 gündür eşi ve 3 çocuğu ile birlikte tüm yaşamlarını damda geçirdiklerini söyleyen Kemal Çal (41), yetkililerden yardım bekliyor.

13 Mart 2016 tarihinde sokağa çıkma yasağı ilan edilerek, 'Şehit Jandarma Uzman Çavuş Ramazan Gülle Operasyonu' başlatıldı. Bunun üzerine Kemal Çal, eşi ve yaşları 1, 4 ve 6 olan çocukları ile birlikte kardeşinin Esenyurt Mahallesi'nde bulunan 2 odalı kiralık evine yerleşti. Yaklaşık 2 hafta önce yaşadıkları bu ev için de yıkım kararı verildi. Evsiz ve çaresiz kalan Çal ailesi, bu kez de kar-

15 gündür evin damında yaşıyorlar

deşinin ailesi ile birlikte yaşadığı evin damına taşınmak zorunda kaldı. Ev eşyalarının tamamını dama çıkardıklarını ve 15 gündür tüm yaşamlarını burada sürdürdüklerini anla-

tan Çal, "20 gün önce yetkililer gelerek evi boşaltmamızı istedi. Biz de mahalleleri dolaşarak ev aramaya başladık. Ev bulamayınca ortada kaldık. 15 gün önce kaldığımızı evi yıkmaya geldiler. Biz de evdeki eşyalarımızı arak ağabeyimin evinin damına taşıdık. Toz toprak içinde 3 çocukla korku içinde yaşıyoruz. Bütçemize uygun ev bulamayınca da çaresiz kaldık" dedi.

<https://www.dha.com.tr/yurt/15-gundur-evin-daminda-yasiyorlar/haber-1690291>

Hakkâri’de bitmeyen yol çalışması isyan ettirdi

Hakkâri’nin Yüksekova ilçesinde 2009 yılında altyapı çalışması için Belediye Meclisinin aldığı karara kayyım atanması sonrası izin verildi. İki yıldır projeyi başlatan kayyım, arpa boyu yol alamayınca yazın tozdan kışın ise çamurdan geçilmiyor. Neredeyse tüm cadde ve sokaklar araba ve yaya geçişini imkansız hale getirirken, halk bu işkencenin sona ermesini istedi. Özellikle 13 Mart 2016’da ilan edilen sokağa çıkma yasağı ve 79 gün süren operasyonlar ile büyük yıkımın yaşandığı Cumhuriyet, Güngör, Orman ve Eski Kışla Mahallelerinde yurttaşlar evlerine ulaşmakta büyük sıkıntı yaşıyor. Köy servislerinin kalktığı ve ilçenin tek meydanı olan Özgürlük Meydanı ve çevresi de kullanılamaz hale getirildi. Yaya ve araç trafiğinin yoğun olduğu meydana oluşan büyük çukurlardan araçlar zarar görürken yayalar ise adeta çamur içerisinde yürüyor.

<https://www.evrensel.net/haber/352181/hakkaride-bitmeyen-yol-calismasi-isyan-ettirdi>

Yüksekova’da terör mağduru aileler, evlerine kavuşuyor

Hakkari’nin Yüksekova ilçesinde, hendek ve barikat olayları sırasında evleri yıkılan vatandaşlar için TOKİ tarafından yapılan konutlar, noter huzurunda kurayla hak sahiplerine verilmeye başlandı. 13 Mart 2016 tarihinde sokağa çıkma yasağı ilan edilerek, ‘Şehit Jandarma Uzman Çavuş Ramazan Gülle Operasyonu’ başlatıldı. Sokağa çıkma yasağının sürdüğü 78 günde, PKK’lı teröristlerle çıkan çatışmalarda, ilçedeki birçok ev ve iş yeri zarar gördü. Evleri yıkılan vatandaşlar için Çevre ve Şehircilik Bakanlığı’nca TOKİ tarafından yapılan konutlar tamamlandı.

<https://www.dha.com.tr/son-dakika/yuksekovada-teror-magduru-aileler-evlerine-kavusuyor/haber-1713386>

Uluslararası ifade özgürlüğü kuruluşlarından Türfent’e mektup

Article 19, Index on Censorship, Uluslararası Basın Enstitüsü (IPI), Uluslararası PEN (PEN International), PEN Galler (PEN Cymru) ile Medya ve Hukuk Çalışmaları Derneği (MLSA), Yüksekova’da sokağa çıkma yasağı sırasında yaptığı haberler ve sosyal medya paylaşımları nedeniyle tutuklanan, 15 Aralık 2017’de “örgüt üyeliği” iddiasıyla Hakkari 2. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından 8 yıl 9 ay hapse mahkum edilen gazeteci Nedim Türfent’e mektup gönderdi. Avukat Veyssel Ok ve Barış Oflas bugün Van Cezaevi’ne giderek Türfent’e mektubu iletti.

http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/959185/Uluslararası-ifade-ozgurlugu-kuruluslarindan-Nedim-Turfent_e_mektup.html

‘YIKIM VAN DEPREMİ’NDEN BÜYÜK’

Yaklaşık 3 ay süren Yasaklar sona erdiğinde. Yüksekova ilçesinin Yeşildere, Dize, Eski Kışla, Mezarlık, Orman, Cumhuriyet, Güngör mahallelerinde su ve elektrik barınma sağlık sorunlarının yaşandığı görüldü. 90 insan yaşamını yitirdi. İnşaat Mühendisler Odası (İMO) Van Şubesi Yüksekova raporunda, Van depreminde bu kadar binanın yıkılmadığına dikkat çekti. Tankla, topla, hava saldırılarıyla yürütülen savaşın kenti yerle bir ettiğinin belirtildiği raporda hasar tespit çalışması ile ilgili şu bilgiler verildi: Yüksekova’da az hasarlı konut sayısının 3193, orta hasarlı konut sayısının 647, ağır hasarlı konut sayısının 787, yıkılmış konut sayısının 867, yanmış konut sayısının da 1336 olduğu tespit edildi. Şehrin üçte biri yıkıldı. 23.640 kişi evsiz kaldı.

<http://politeknik.org.tr/insaat-muhendislerinden-yuksekovaya-raporu-yikim-van-depreminden-buyuk/>

ŞEMDİNLİ

Cop, hortum, silah dipçığıyle köylülere işkence:

HDP'den Şemdinli raporu

2017 yılı içerisinde birkaç kez sokağa çıkma yasağının uygulandığı Şemdinli Şapatan (Altınsu) köyünde tüm sokağa çıkma yasaklarında yapılan ev ve arazi aramalarında hiçbir silah ya da yasadışı bir şey bulunmamasına rağmen güvenlik güçleri bölgede ve köy sınırları içerisinde yaşanan çatışmalarda sürekli köy halkını sorumlu tutarak köy halkı üzerinde baskılarını sürekli hale getirmişlerdir.

Şemdinli'de işkenceyle gözaltına alınan köylülerle görüşen HDP heyeti ön raporunu açıkladı. “İşkence yok” diyen Hakkari Valiliği'ne tepki gösterilen raporda, “36 kişi yaklaşık bir saat boyunca cop, silah dipçığı, paspas sapı, kısa kesilmiş hortum ve demir çubuklarla işkenceye maruz bırakılmış” denildi. HÜDA PAR Hukuk İşleri Ve İnsan Hakları Başkanlığı tarafından yapılan yazılı açıklama ile Şemdinli'nin Altınsu (Şapatan) köyünde yaşanan polis şiddeti kınanarak olayın faillerinin bulunması ve cezalandırılması için yetkililere çağrıda bulunuldu. Yaşanan bu olay üzerine Şemdinli ve Yük-

sekova'dan gelen Özel Harekât ekipleri 06.08.2017 Pazar sabahı saat 07.00 civarında köye baskın düzenlemiş, evlerin kapısı kırılarak hiçbir mahremiyet gözetilmeden evlere girilmiş, köylülere küfür edilip darp edilmişlerdir.

<http://gazetekarınca.com/2017/08/cop-hortum-silah-dipciyiyle-koylulere-iskence-hdpden-semdinli-raporu/>

Şapatan'da yine sokağa çıkma yasağı

Toplu işkence ve gözaltıyla gündeme gelen köyde sokağa çıkma yasağı ilan edildi. Hakkari'nin Şemdinli ilçesine bağlı Şapatan (Altınsu) köyü, Dereboyu ve Elde mahalleleri ile İncesu mezrasında 7 günlük sokağa çıkma yasağı ilan edildi. Şapatan'da daha önce 27 Ağustos'ta ilan edilen yasak 3 Eylül'e kadar devam etmişti. Hakkari Valiliği'nden yapılan açıklamada, yasağın askeri operasyon nedeniyle ilan edildiği duyuruldu. Ayrıca yasağın ilan edildiği bölgede başlatılan orman yangını 13 gündür devam ediyor.

<https://artigercek.com/haberler/sapatan-da-yine-soka-ga-cikma-yasagi>

Şapatanlı köylülere yapılan keyfi muameleyi şiddetle kınıyoruz

HÜDA PAR Hukuk İşleri Ve İnsan Hakları Başkanlığı tarafından yapılan yazılı açıklama ile Şemdinli'nin Altınsu (Şapatan) köyünde yaşanan polis şiddeti kınanarak olayın faillerinin bulunması ve cezalandırılması için yetkililere çağrıda bulunuldu. Şemdinli ve Yüksekova'dan gelen Özel Harekât ekipleri 06.08.2017 Pazar sabahı saat 07.00 civarında köye baskın düzenlemiş, evlerin kapısı kırılarak hiçbir mahremiyet gözetilmeden evlere girilmiş, köylülere küfür edilip darp edilmişlerdir

<https://dogruhaber.com.tr/haber/258036-sapatanli-koylulere-yapilan-keyfi-muameleyi-siddetle-kiniyoruz/>

ÇUKURCA

Hakkari Çukurca'da sokağa çıkma yasağı

Hakkâri'nin Çukurca ilçesine bağlı bazı köylerde bu akşam saat 22.00'den itibaren ikinci bir emre kadar sokağa çıkma yasağı ilan edildi.

Hakkâri Valiliği'nden yapılan açıklamada, Çukurca'ya bağlı Kazan, Kayalar ve Cevizli köyleri mülki sınırlarında operasyon icra edileceği bildirildi.

Açıklamada, şu ifadelere yer verildi: "Operasyon esnasında vatandaşlarımızın can ve mal güvenliği ile emniyetli şekilde seyahat etme hürriyetinin ortadan kalkacağı değerlendirildiğinden, kamu düzeni, suç iş-

lenmesinin önlenmesi ve başkalarının hak ile özgürlüklerinin korunması amacıyla 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu'nun 11/C maddesi gereğince Kazan, Kayalar ve Cevizli köyleri mülki sınırları içerisinde bugün saat 22.00'den geçerli olmak üzere ikinci bir emre kadar sokağa çıkma yasağı ilan edilmiş olup, mülki sınırları içerisine giriş çıkışlar da yasaklanmıştır."

<https://tr.sputniknews.com/turkiye/201610031025115684-hakkari-cukurca-sokaga-cikma-yasagi/>

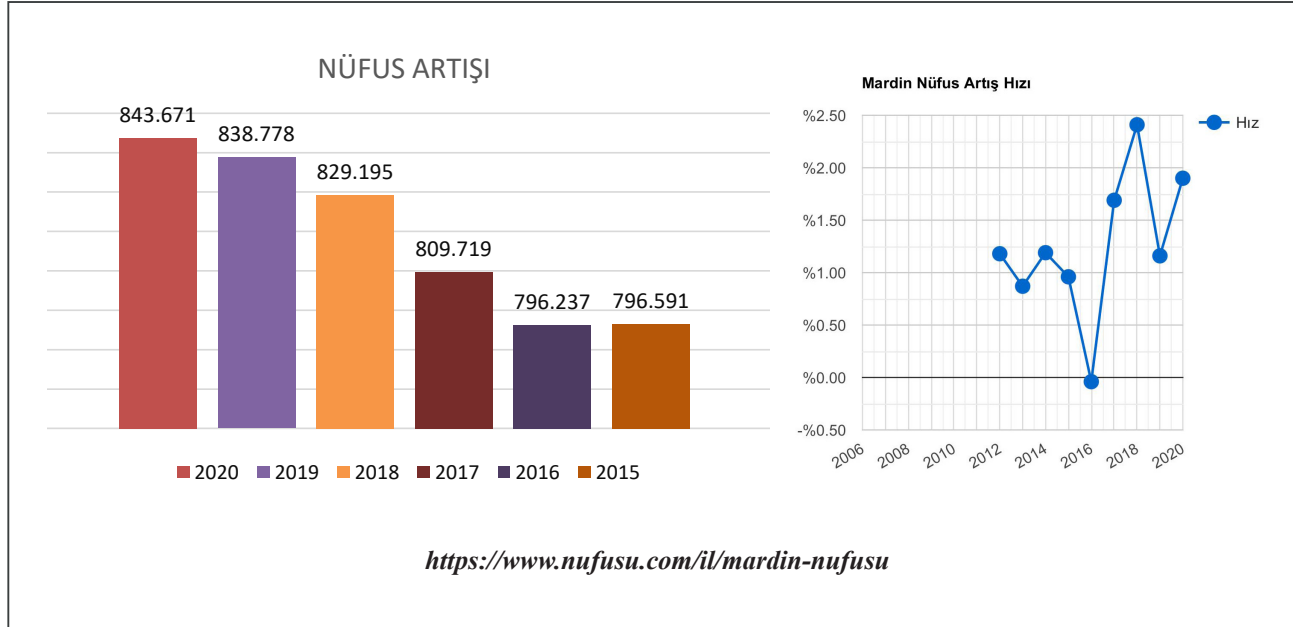
MARDİN

Mardin ilinde tarihin çok eski dönemine uzanan dönemlere ait bulgular yer almaktadır. Artuklu Üniversitesi yerleşkesi içindeki Hurbe Helale yerleşim yerinde yapılan kazılarda ortaya çıkarılan taşlar, Paleolitik Çağ'a tarihlenmiştir.

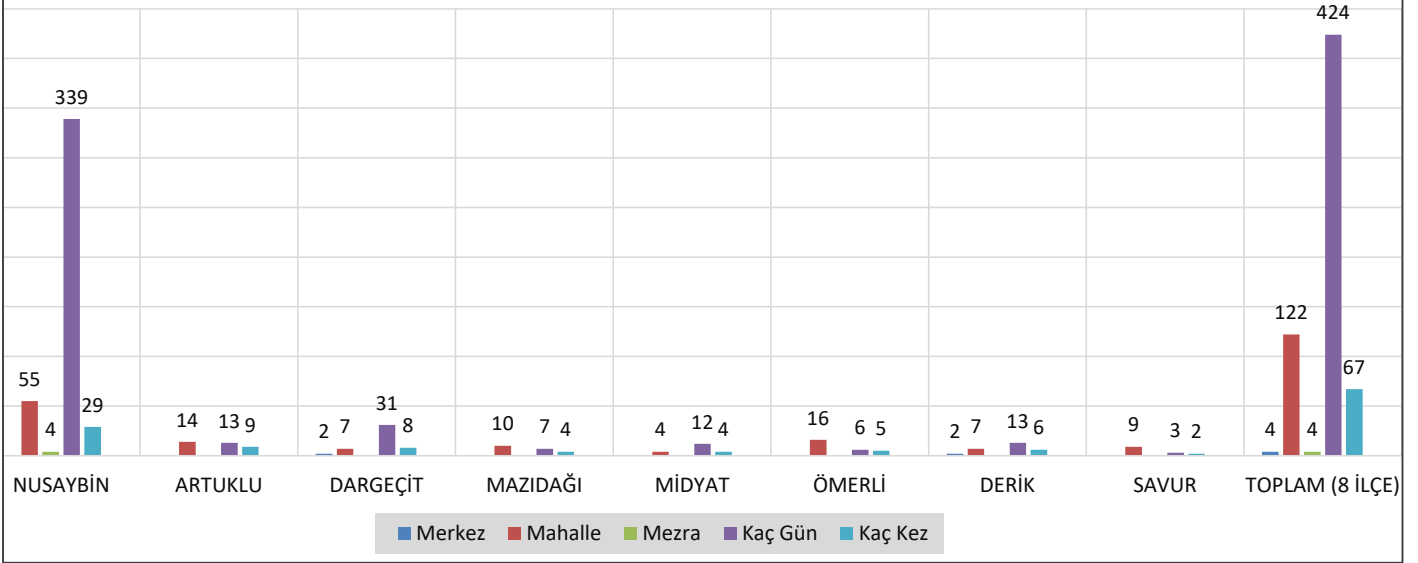
İldeki 36 höyükte Tunç Çağı'nın çeşitli dönemlerine tarihlenen buluntulara rastlanılmıştır. Mardin-Nusaybin yolu üzerindeki Gırharin Höyük, Mardin Dağlarının güneyindeki Gırnava ve Yukarı Dicle havzasındaki Giricano, Kavusan Höyük, Siirt Türbe Höyük, Üçtepe, Ziyarettepe ve Gre Dimse höyüklerinde de bu çağa ait bulgular görülmektedir. Suriye

ile sınır komşusu olan, İpek Yolu üzerinde yer alan Mardin, Yukarı Mezopotamya'nın en eski şehirlerinden biridir ve tarih boyunca çeşitli kültürlerle ev sahipliği yapmıştır. Pek çok mimari, kültürel, etnik zenginlikleri, abbara ve taş evleriyle özel bir dokuya sahiptir.

<https://tr.wikipedia.org/wiki/Mardin>

MARDİN'DE SOKAĞA ÇIKMA YASAKLARI VERİLERİ

2015/2020 Tarihleri Arasında Mardin'in 8 ilçesinde ilçe merkezlerinde 4 mahallelerinde 122 mezralarında 4 olmak üzere 67 kez 424 gün sokağa çıkma yasağı ilan edilmiştir. 2015/2020 Sokağa Çıkma Yasakları ve Geçici Askeri Güvenlik Bölgeleri İlanlarıyla; 2019 itibariyle Nüfusu 108.172 Nusaybin, 27.711 Dargeçit, 178.154 Artuklu, 36.304 Mazıdağı, 114.763 Midyat, 14.026 Ömerli 61.706 Derik, 26.583 Savur ilçelerinde yaşayanlar uygulanan sokağa çıkma yasaklarından doğrudan etkilenmişlerdir.

NUSAYBİN

Nusaybin'de patlayıcı ve mühimmat bulundu

Sokağa çıkma yasağının kısmen devam ettiği Mardin'in Nusaybin ilçesinde tel örgülerle kapatılan 6 mahallede el yapımı patlayıcıların imhası sürüyor. Bulunan el yapımı patlayıcılar, kontrollü olarak imha ediliyor.

<https://www.ilkh.com/haber/52731/nusaybinde-patlayici-ve-muhimmat-bulundu>

Mardin'in Nusaybin ilçesine bağlı Koruköy'de işkence ile gözaltına alınan Abdi Aykut ve Doğanlar köyü muhtarı Muzaffer Sarı tutuklandı. Savcılıkta ifadeleri alınan Abdi Aykut, Sabri Bayhan ve Doğanlar Muhtarı Muzaffer Sarı tutuklanma talebiyle mahkemeye sevk edildi. Sarı ve Aykut 'örgüte yardım ve yataklık etmek' iddiasıyla tutuklanırken Sabri Bayhan serbest bırakıldı. Valilik tarafından ilan edilen sokağa çıkma yasağının ardından Koruköy'de gözaltına alınmış, işkence fotoğrafları ortaya çıkmıştı. İçişleri Bakanı Süleyman Soylu bunun üzerine "Hukuk devletinin dışında hiçbir şey yapılmıyor. O yaşlı dediğiniz adam teröre ev sahipliği yapıyor" demişti. Bahsi geçen kişi, Koruköylü Abdi Aykut. Geçtiğimiz günlerde tahliye edilen Aykut, köylerindeki yasak sırasında maruz kaldığı 14 günlük işkenceyi tek tek anlattı: "Soğuk havada buz tutan zeminin üzerinde panzerin arkasına bağlayarak sürüklediler. Halen vücudumda izleri duran işkenceden dolayı ayakta kalamıyorum" dedi.

HDP HEYETİNDEN KURUKÖYE İNCELEME HEYETİ

Koruköy'de 19, Doğanlı Köyü'nde ise 9 gün sürdü. İşkence, hak ihlalleri ve ölüm haberlerinin geldiği köylerde inceleme yapan heyetteki HDP Batman Milletvekili Mehmet Ali Aslan, "Cizre ve Nusaybin yasak sonrası ne hale geldiyse, bu iki köy de aynı hale gelmiş" dedi. Aslan, "Ahırlar ve evler tamamen yakılmış. Birçok evde sayısız kurşun izi var. Bomba atar mermileri ve kovanlar hala evlerin içinde ve sokaklarda" diye konuştu.

EVLER YAKILMIŞ, HAYVANLAR PARÇALANMIŞ

Yakılmış 7-8 ev gördüklerini kaydeden Aslan, "Ahırlarda zehirlenmiş ya da boğulmuş hayvan cesetleri vardı" dedi. Özellikle gebe hayvanların karın bölgelerinin askerlerce deşildiğini de söyleyen Aslan, "Gebe olan hayvanların ceninleri çıkartılmış. Böyle çok sayıda parçalanmış hayvan gördük" dedi.

Koruköy'de vahşet: Gebe hayvanların karnını deştiler

Sokağa çıkma yasağı Koruköy'de 19, Doğanlı Köyü'nde ise 9 gün sürdü. İşkence, hak ihlalleri ve ölüm haberlerinin geldiği köylerde inceleme yapan heyetteki HDP Batman Milletvekili Mehmet Ali Aslan, "Cizre ve Nusaybin yasak sonrası ne hale geldiyse, bu iki köy de aynı hale gelmiş" dedi. Aslan, "Ahırlar ve evler tamamen yakılmış. Birçok evde sayısız kurşun izi var. Bomba atar mermileri ve kovanlar hala evlerin içinde ve sokaklarda" diye konuştu.

<https://www.artigercek.com/korukoyde-vahset-gebe-hayvanlarin-karnini-destiler/>

Koruköy’de işkence edilen Abdi Aykut tutuklandı

Mardin’in Nusaybin ilçesine bağlı Koruköy’de işkence ile gözaltına alınan Abdi Aykut ve Doğanlar köyü muhtarı Muzaffer Sarı tutuklandı. Savcılıkta ifadeleri alınan Abdi Aykut, Sabri Bayhan ve Doğanlar Muhtarı Muzaffer Sarı tutuklanma talebiyle mahkemeye sevk edildi. Sarı ve Aykut ‘örgüte yardım ve yataklık etmek’ iddiasıyla tutuklanırken Sabri Bayhan serbest bırakıldı.

<https://www.evrensel.net/haber/310376/korukoyde-iskence-edilen-abdi-aykut-tutuklandi>

İHD ve TİHV: Mardin’deki köylülere işkence yapıldı

İnsan Hakları Derneği (İHD) ve Türkiye İnsan Hakları Vakfı (TİHV), Mardin Valiliği’nin 16 Aralık 2019’da bir günlük sokağa çıkma yasağı ilan ettiği ve Mazıdağı ilçesi Konur (Şêb) ve Derik’in Çayköy (Şêb a Jer) köylerinde karşılaşılan hak ihlallerine ilişkin yapılan incelemeler sonucu hazırlanan raporu açıkladı. İHD Amed Şubesi’nde düzenlenen basın toplantısında raporu açıklayan İHD Eş Genel Başkan Yardımcısı Rehşan Bataray Saman, heyetin mağdur ve yakınlarıyla görüşmeler yaptığını, randevu

talebinde buldukları Mardin Valiliği, Mardin Cumhuriyet Başsavcılığında ise taleplerine ilişkin bir yanıt alamadıklarını dile getirdi. ‘Yasak’ sonrası 8 kişinin gözaltına alındığını hatırlatan Saman, gözaltında işkence gören mağdurların zarar görme endişesiyle heyetin görüşmesini operasyonun devam ettiği köylerde değil, İHD Mardin Şubesi’nde gerçekleştirdiğini kaydetti.

<http://yeniyasamgazetesi2.com/ihd-ve-tihvden-mardindeki-iskence-raporu/>

İşyerleri yıkılmış olanlar da hak sahibi sayılacak

Mardin Çevre ve Şehircilik İl Müdürü Mesut Ağrakçe, sokağa çıkma yasağının kesmen devam ettiği Nusaybin’de bazı incelemelerde bulundu. Ağrakçe, “Fırat, Dicle, Abdulkadirpaşa, Yenişehir, Zeynelabidin ve Kışla mahalleleri sınırlarında kalan ve riskli alan ilan edilen alan içerisinde; konutları veya işyerleri yıkılmış olanlar hak sahibi sayılacaktır. Kentsel Dönüşüm Projesi kapsamında üretilecek her bir konut tipine ait görseller Nusaybin’deki irtibat ofisinde tüm halkımız ile paylaşılmaktadır. Dört tip daire projesi bulunmaktadır. Bunlar 2+1, 2 tip 3+1 ve 4+1 dairelerdir.

<https://dogruhaber.com.tr/haber/249660-nusaybin-de-isyerleri-yikilmis-olanlar-da-hak-sahibi-sayilacak/>

Nusaybin’de Terör Yerini Huzura Bıraktı

Mardin’in Nusaybin ilçesinde 8 ay boyunca süren sokağa çıkma yasağı ve teröristlere yönelik sürdürülen operasyonların ardından ilçede terör olayları yerini huzura bıraktı. Huzurun hakim olduğu ilçede kayyum belediye tarafından iftar programları düzenlenmeye başladı. İçişleri Bakanlığı tarafından Kanun Hükmünde Kararname ile Nusaybin Belediyesi’ne atanan Kaymakam Ergün Baysal’ın talimatları ile Mitanni Kültür Merkezi’nde iftar programları düzenlenmeye başladı.

<https://www.haberler.com/nusaybin-de-teror-yerini-huzura-birakti-9685387-haberi/>

Elektrik sorunu yaşayan ilçe sakinleri çözüm bekliyor

Nusaybin Kaymakamlığı tarafından 22 Nisan’da Abdülkadir Paşa, Fırat, Dicle, Yenişehir, Zeynel Abidin ve Kışla Mahallelerinde tel bölge dışında kalan yerleşim yerlerinde sokağa çıkma yasağı tamamen kaldırıldı. Sokağa çıkma yasağının kalkmasıyla birlikte Abdülkadir Paşa, Fırat, Dicle ve Yenişehir mahallelerinde alt yapı, üst yapı ve elektrik sorunu yaşanıyor. Yasağın kalkmasıyla tahrip olan alt yapı ve elektrik direklerinin yenilenmesi devam ediyor. Çalışmaların çok ağır ilerlemesinden şikâyet eden mahalle sakinleri çalışmaların hızlanmasını istiyor.

<http://www.ilkha.com/haber/55868/elektrik-sorunu-ya-sayan-ilce-sakinleri-cozum-bekliyor/>

Nusaybin’de 2 bin 477 birim için uzlaştırma yapıldı

İlçede bulunan Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından yetkilendirilen Kentsel Dönüşüm İrtibat Ofisinde faaliyet gösteren Uzlaştırma Heyeti ile anlaşarak muvafakat imzalayan 1162 vatandaşa ait 2 bin 327 konut ile 150 ticari olmak üzere toplamda 2 bin 477 bağımsız birim için uzlaştırma yapıldı. Sokağa çıkma yasağının başladığı 14 Mart 2016’dan itibaren kira ödendiği bildirilirken 2016 yılı için aylık kiranın 690 TL, 2017 yılı için de 745 TL üzerinden ödendiği kaydedildi.

<https://www.mardinlife.com/nusaybinde-2-bin-477-birim-icin-uzlastirma-yapildi.html>

Nusaybin'de TOKİ Konutlarının yapımı hızla devam ediyor

İlçenin Abdülkadir Paşa, Fırat, Dicle ve Yenişehir Mahallelerinde TOKİ tarafından yapımına başlanan birinci etap 4 bin 600 konut için yoğun bir çalışma yürütülüyor. Dicle ve Yenişehir Mahallelerinde ilk temeli atılan evlerin son katları yapılırken Abdülkadir Paşa ve Fırat Mahallelerinde ise yüklenici firmaların çalışma yapacakları bölgeler belirlenerek temel ikinci etap konutların temeline başlandı.

http://www.nusaybinim.com/nusaybinde_toki_konutlarinin_yapimi_hizla_devam_ediyor_haber10785.html

'Bulduğunuz makamların sorumluluğu çok ağır

Milli Eğitim Bakanı Müsteşar Yardımcısı Ercan Demirci, 2015-2016 Eğitim-Öğretim yılında yaşanan sokağa çıkma yasağı nedeniyle ke-sintiye uğrayan eğitim faaliyetlerini tamamlamak üzere uygulanan te-lafi programları başta olmak üzere ilçedeki TEOG başarı durumları, Mardin'de yeni açılan okulların durumu, Nusaybin ilçesi başta olmak üzere İl genelinde inşaatları ve bakım-onarım çalışmalarını devam eden okulların durumlarını incelemek üzere Mardin'i ziyaret etti.

<https://dogruhaber.com.tr/haber/258758-bulundugunuz-makamlarin-sorumlulugu-cok-agir/>

Nusaybin'i su ve elektriksizliğe mahkum ettiler

14 Mart-25 Temmuz 2016 tarihleri arasında sokağa çıkma yasağının ilan edildiği Mardin'in Nusaybin ilçesinde su ve elektrik sıkıntısı yaşanıyor. Altyapı çalışması gerekçe gösterilerek kentin birçok mahallesinde eş zamanlı başlatılan kazı çalışmalarından dolayı kentin büyük bir bölümüne çoğu zaman gün boyunca elektrik verilmiyor. Sıcaklığın 50 dereceyi aştığı kentte verilmeyen elektrikten en çok etkilenenlerin başında is esnaflar geliyor.

<https://alevinet12.com/2017/07/24/nusaybini-su-ve-elektriksizlige-mahkum-ettiler/>

Cenazeler ikinci kez 'kimsesiz' kaldı

Nusaybin'de yasaklar döneminde ölen 83 kişiden 48'inin farklı şehirlerde defnedilmesi talimatı veren savcılık DNA eşleşmesi yapılan 28 cenazenin ailelerinin adreslerini kaybetti

TOKİ'lerden cenazeler çıkarılıyor Öte yandan TOKİ için temellerin atılmaya başlandığı Yenişehir ve Fırat mahallerinde geçtiğimiz ay iki cenazenin çıkarıldığı öğrenildi. Biri kadın iki kişiye ait cenazelerin temel açma sırasında kepçeye takıldığını gördüklerini söyleyen yurtaşlar, cenazelerin polisler tarafından

poşetlere konularak götürüldüğü bilgisini verdi. İki cenazenin nereye götürüldüğü bilinmezken son bir ay içerisinde ikiden fazla cenazenin TOKİ temellerinin atıldığı mahallelerden çıkarıldığı kaydedildi.

<https://www.birgun.net/haber-detay/cenazeler-ikinci-kez-kimsesiz-kaldi-176767.html>

Koruköy’de işkenceye maruz bırakılmış
ardından tutuklanmıştı:

Abdi Aykut tahliye edildi

Mardin’in Nusaybin ilçesine bağlı Koruköy’de ilan edilen sokağa çıkma yasağı sırasında işkence gördüğü fotoğraflar ortaya çıkan ve daha sonra tutuklanan Abdi Aykut, ilk duruşmada serbest bırakıldı.

<http://gazetekarınca.com/2017/08/korukoyde-iskenceye-maruz-birakilmis-ardindan-tutuklanmis-ti-abdi-aykut-tahliye-edildi/>

Koruköylü Abdi Aykut işkenceyi anlattı:
**‘Panzere bağlayıp sürüklediler,
hala ayakta duramıyorum’**

Valilik tarafından ilan edilen sokağa çıkma yasağının ardından Koruköy’de gözaltına alınmış, işkence fotoğrafları ortaya çıkmıştı. İçişleri Bakanı Süleyman Soylu bunun üzerine “Hukuk devletinin dışında hiçbir şey yapılmıyor. O yaşlı dediğiniz adam teröre ev sahipliği yapıyor” demişti. Bahsi geçen kişi, Koruköylü Abdi Aykut. Geçtiğimiz günlerde tahliye edilen Aykut, köylerindeki yasak sırasında maruz kaldığı 14 günlük işkenceyi tek tek anlattı: “Soğuk havada buz tutan zeminin üzerinde panzerin arkasına bağlayarak sürüklediler. Halen vücudumda izleri duran işkenceden dolayı ayakta kalamıyorum”.

<http://gazetekarınca.com/2017/08/korukoylu-abdi-aykut-iskenceyi-anlattı-panzere-baglayip-suruklediler-hala-ayakta-duramıyorum/>

Çatışmalardan zarar gören mezarlık harabeye döndü

Mardin’in Nusaybin ilçesindeki Hacılar Mezarlığı bakımsızlıktan harabeye dönerken, arife günü dolayısıyla yakınlarının mezarına akın eden vatandaşların tepkisine neden oldu.

<https://dogruhaber.com.tr/haber/260285-catismalar-dan-zarar-goren-mezarlik-harabeye-dondu/>

PKK’nın yıktığı Nusaybin ayağa kalkıyor

Mardin’in Nusaybin ilçesine kayyum olarak atanan Nusaybin kaymakamı Ergün Baysal, PKK’nın yıkıp yıktığı Abdulkadirpaşa, Dicle, Fırat, Yenişehir mahallerinin yeniden inşa edildiğini söyledi. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile TOKİ işbirliğiyle Abdulkadirpaşa, Dicle, Fırat, Yenişehir mahallerinde 4 bin 651 konut inşaatının sürdüğünü belirten Baysal, inşaat alanında yapılan kazılarda hala EYP, silah ve çeşitli patlayıcıların bulunarak imha edildiğini aktardı. TOKİ konutlarının yanı sıra 468 adet dükkânın da hayata geçirileceğini anlatan Baysal, “Proje de yer alan 4 adet camii, 3 adet taziye evi ve 3 adet okul inşaatı da tüm hızıyla sürüyor.” dedi. Baysal ayrıca, Kentsel Dönüşüm İrtibat Ofisi’nde faaliyet gösteren Uzlaştırma Heyeti ile anlaşarak muvafakat imzalayan bin 210 vatandaşa kira yardımı yapıldı. Bu yardım sokağa çıkma yasağının başladığı tarihten 15 Ağustos 2017 tarihleri arasını kapsıyor. Şu ana kadar ailelere 26 milyon 492 bin TL kira yardımı yapıldı” diye konuştu. Baysal, bu yardımların evler teslim edilene kadar süreceğini söyledi.

<http://www.haber7.com/guncel/haber/2421464-pkk-nin-yiktigi-nusaybin-ayaga-kalkiyor>

Nusaybin'de sokağa çıkma yasağı kalktı, yıkım başladı

Mardin Nusaybin'de 14 Mart 2016 tarihinde ilan edilen ve geçtiğimiz günlerde kaldırılan sokağa çıkma yasağının ardından 6 mahalle tamamen yıkıldı. Nusaybin'in en büyük 4 mahallesinde yıkım sonrası TOKİ inşaatı başlarken, sınır mahallesi olan Zeynel Abidin ve Kışla Mahallelerinde ise henüz bir çalışma yapılmadı. Sağlam

kalan evlerin de yıkıldığı ilçede kamulaştırma kararı olmamasına rağmen bazı yurttaşların evleri ellerinden alındı. Öte yandan yıkılan evlerin üstüne alışveriş merkezi inşaatı da başladı.

<https://www.evrensel.net/haber/330793/nusaybinde-sokaga-cikma-yasagi-kalkti-yikim-basladi>

Nusaybin’de evinin

yıkılmasını istemeyen kadına dava

Nusaybin’de kısmen kalkan yasağın ardından mahalledeki evini görmeye giden Emine Özel, evini yıkan kepçeyle engel olmak istedi. Evini korumak isteyen Özel, “yasağı ihlal etme suçu” iddiasıyla mahkemelik oldu.

Abluka kalktıktan sonra evini görmeye gelen ve Dicle Mahallesinde oturan Emine Özel (52), evini yık-

maya gelen kepçelere engel olmak istedi. Evinin önüne kepçe geldiğini gören Özel, tellerden atlayarak evini yıkmak isteyen kepçelerin önüne atladı.

<https://www.evrensel.net/haber/331304/nusaybinde-evinin-yikilmasini-istemeyen-kadina-dava>

Nusaybin Fırat Mahallesinde bir cenaze bulundu

Nusaybin’de hafriyat çalışmaları sırasında bir cenaze bulundu. Cenazenin otopsi için Adli Tıp Kurumuna gönderildiği öğrenildi.

http://www.nusaybinim.com/nusaybin_firat_mahallesinde_bir_cenaze_bulundu_haber11091.html

Patlamada yaralanan 3 çocuğun tedavisi sürüyor

Mardin’in Nusaybin ilçesinde ilan edilen sokağa çıkma yasağı döneminde binlerce evin yıkıldığı mahallelerde patlamamış cisimler tehlike saçmaya devam ediyor. Yenişehir Mahallesi Yasemin Sokak civarında 2 gün önce bir cismin patlaması sonucu N.Y, Y.Y. ve Ö.Y. adlı çocuklar yaralandı. Y.Y. ve Ö.Y. ilçe devlet hastanesindeki tedavilerinin ardından taburcu edilirken, Mardin Devlet Hastanesine sevk edilen N.Y.’nin hastanedeki tedavisi sürüyor.

<https://www.evrensel.net/haber/337216/patlama-da-yaralanan-3-cocugun-tedavisi-suruyor>

Nusaybin tutukluları 19 ay sonra hakim karşısına çıkacak

Nusaybin'de 'sokağa çıkma yasağı' sırasında tutuklanan 17'si çocuk 67 sivil, 19 ay sonra yarın hakim karşısına çıkıyor. Nusaybin'de "sokağa çıkma yasağı" sırasında tutuklanan 17'si çocuk 67 sivil, 19 ay sonra yarın Mardin 4. Ağır Ceza Mahkemesinde hakim karşısına çıkacak. Haklarında hazırlanan gizli tanık beyanlarıyla oluşturulmuş yüzlerce sayfalık iki ayrı iddianamede, her biri için 19 ayrı suçtan ağırlaştırılmış müebbet isteniyor.

<https://www.evrensel.net/haber/342815/nusaybin-tutuklulari-19-ay-sonra-hakim-karsisina-cikacak>

TOKİ inşaatında mühimmat bulundu

Nusaybin ilçesinde sokağa çıkma yasağının kısmen devam ettiği Zeynel Abidin Mahallesi Küme Sokak üzerinde TOKİ'nin yapımını üstlendiği binaların inşaat alanında bugün saat 15.20 sıralarında patlayıcı madde bulundu. Hendeklerin kazıldığı ve o dönemde çatışmaların yaşandığı şu anki TOKİ inşaat alanında son 10 günde 14 adet launcher, 20 adet havan, 2 adet top, 1 adet tüfek bombası, 1 adet el bombası bulunduğu belirtildi.

<http://www.milligazete.com.tr/haber/1418026/toki-insaatinda-muhimmat-bulundu>

‘Nusaybin’deki hizmetler vatandaşı mağdur etmemeli’

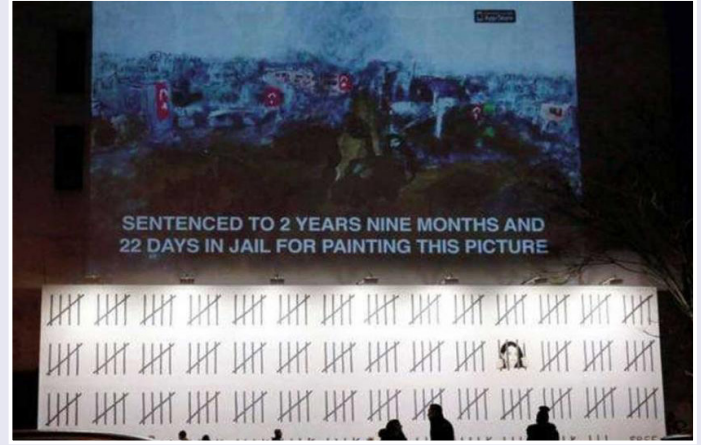
Mardin’in Nusaybin ilçesinde yaşanan yıkım sonrası yapılan çalışmalar hakkında İLKHA’ya konuşan HÜDA PAR Nusaybin İlçe Başkan Yardımcısı Seyfettin Ağırman, halkın yeterince mağdur olduğunu, daha fazla mağduriyete sebep verilmeden çalışmaların bitirilmesi gerektiğini belirtti.

<https://dogruhaber.com.tr/haber/267800-nusaybin-deki-hizmetler-vatandasi-magdur-etmemeli/>

Acılı anne: Çocuğumun gözümün önünde ölmesini istemiyorum

Nusaybin’de yaşanan çatışma ve sokağa çıkma yasağı süresinde evlerinin yıkıldığını söyleyen Kurumaz, “Nusaybin’de yaşanan çatışma ve sokağa çıkma yasağında benimde evim yıkıldı. Eşyalarım dahil hiçbir şeyim kalmadı, evim yıkıldığından beri kiradayım. Gördüğünüz gibi bu rutubetli eve 300 TL kira ödüyorum. Doktorlar bu rutubet oğlumun hastalığı için kötü olduğunu söylüyorlar ama başka bir eve taşınma imkânımız yok. Her yağmur yağdığında evim yağmur suyun altında kalıyor. Şu anda evde hayırseverlerin verdiği eşyaları kullanıyorum. Oğlumun durumu çok kötü yetkilerden ve hayırseverlerden yardım bekliyorum.” şeklinde konuştu.

<https://dogruhaber.com.tr/haber/284153-acili-anne-cocugumun-gozumun-onunde-olmesini-istemiyorum/>

Banksy bu kez Zehra Doğan’ı duvara resmetti

Sokak sanatçısı Banksy, gazeteci Zehra Doğan’ın tutuklanmasını protesto için Manhattan’da yaptığı resimde Doğan’ı parmaklıkların arkasında resmetti

Sokağa çıkma yasağı döneminde Mardin Nusaybin’de çizdiği resimleri, sosyal medyada paylaştığı ve 10 yaşındaki bir çocuğun notlarını haberleştiği için 2 yıl 9 ay 22 gün hapis cezası verilen gazeteci ve ressam Zehra Doğan’ın yargılanmasına neden olan çizimi, dünyaca ünlü İngiliz sokak sanatçısı Banksy tarafından duvara yansıtıldı.

Dicle Üniversitesi Resim Öğretmenliği Bölümü mezunu olan Zehra Doğan, 2012 yılından beri JİN Haber Ajansı’nda muhabir ve editör olarak çalıştı. “Êzidi Kadınların Çılgılığı” haberiyle Metin Göktepe Gazetecilik Ödülü’ne layık görülen Doğan, sokağa çıkma yasaklarının başladığı ilk günlerden itibaren başta Mardin olmak üzere bölgenin birçok yerinde görev yaptı. Hâkim, Zehra Doğan’ın yaptığı resmin “eleştiri sınırlarının ötesinde” olduğuna ve “terör örgütü propagandası suçu” işlediğine hükmetmişti.

<https://www.evrensel.net/haber/347796/banksy-bu-kez-zehra-dogani-duvara-resmetti>

Kameralar kapandıktan sonra işkence iddiaları

Nusaybin 'de sokağa çıkma yasağı sırasında tutuklanan çocuklar mahkemede kameralar kapandıktan sonra işkenceye maruz kaldıklarını anlattı.

Nusaybin'de 'sokağa çıkma yasağı' sırasında çatışma bölgesinden çıktıktan sonra tutuklanan 17'si çocuk 67 kişi hakkında açılan davanın, 1 buçuk yıl sonra kapalı görülen duruşmasında savunma yapan çocuklar, kameralar kapandıktan sonra maruz kaldıkları işkenceyi anlattı. Duruşmada savunma yapan H.A, sokağa çıkma yasağı boyunca bodrum katında kaldıklarını ve çatışmalara katılmadığını ifade etti. Çatışma böl-

gesinden çıktıktan sonra ise güvenlik güçleri tarafından şiddete maruz kaldıklarını anlatan H.A. dosyada bulunan hakkındaki gizli tanık beyanlarının rıza ile verilmediğini, işkence yoluyla alındığını ifade etti. Teslim olduktan sonra sekize sekiz dizilmiş şekilde kendilerine işkence yaptığını söyleyen H.E, bunu gözetim altına alındıktan sonra çıkarıldığı ilk mahkemede de söylediğini, ancak zapta farklı bir şekilde geçirildiğini ifade etti.

<https://www.evrensel.net/haber/343146/kameralar-kapandıktan-sonra-iskence-iddialari>

Nusaybin’de elektrik kesintileri mahalleliyi isyan ettirdi

Selahaddin Eyyubi Mahallesi Muhtarı Hayrettin Çakır, Sokağa çıkma yasağı sonrası mahallesindeki nüfusun iki katı arttığını belirtti. Bu karşın elektrik hatlarında ve trafo-larda bir yenileme veya artış olmadığını kaydeden Çakır, Saat 17.00 ile gece 02.00 arasında yaşanan elektrik kesintilerinin vatandaşları mağdur ettiğini kendilerini de bıktır-dığını ifade etti.

http://www.nusaybinim.com/nusaybinde_elektrik_kesintile-ri_mahalleliyi_isyan_ettirdi_haber11308.html

Nusaybin’de Yasak 25 Ay Sonra Kalktı

Mardin’in Nusaybin ilçesinde PKK’nın şehir örgütü ile çatışmaların yaşandığı 2016 yılında ilan edilen sokağa çıkma yasağı, 25 ay sonra tamamen kalktı. Yasağın uygulandığı altı mahalledeki yapıların yerine yüksek binalar inşa edildi.

<https://www.amerikaninsesi.com/a/nusaybinde-yasak-25-ay-sonra-kalkti%4%B1/4359977.html>

Nusaybin Davası’nın ilk gününde ‘Paris Komünü’ ile savunma

Nusaybin’de, sokağa çıkma yasakları sırasında tahliye edildikten sonra tutuklanan 50 kişinin yargılandığı dava-nın ikinci duruşmasında ilk gün tamamlandı. Yarın devam edilecek duruşmada ‘özyönetim’i savunan sanıklar, yapı-lan yargılamanın ‘adil olmadığını’ söyledi. Tutuklu sanık-lardan İsmail Yılmaz, “Biz özyönetim direnişi ışığını Paris Komünü’nden aldık” dedi. Sanıklardan İbrahim Halil İldız ise, “Bizim davamızdaki yargılama adil değildir. Bu şartlar altında ne avukatlarımızı ne de dosyalarımızı görebiliyo-ruz” diye konuştu.

<http://gazetekarınca.com/2018/04/nusaybin-davasinin-ilk-gu-nunde-paris-komunu-ile-savunma/>

Cenazelerini istedikleri mezarlığa defnedemiyorlar

Mardin’de sokağa çıkma yasağı sırasında yaşamını yitiren Mehmet Şirin Akyüz ve İbrahim Akyüz’ün aileleri, cenazelerini 8 aydır istedik-leri mezarlığa defnedemiyor.

Mardin’in Nusaybin ilçesinde 14 Mart ile 25 Temmuz 2016 tarihleri arasında ilan edilen so-kağa çıkma yasağı sırasında yaşanan çatışma-larda yaşamını yitiren Mehmet Şirin Akyüz ve İbrahim Akyüz’ün kimlikleri, aileleri tarafın-dan verilen DNA örneklerinin eşleşmesi üzeri-ne yaklaşık 8 ay önce teşhis edildi. Bunun üle-rine aileler, Urfa’daki kimsesizler mezarlığında bulunan cenazeleri Nusaybin’e bağlı Zeynel Abidin Mahallesi’ndeki Haceca Mezarlığına defnetmek istedi.

<https://www.evrensel.net/haber/352094/cenazele-rini-istedikleri-mezarligha-defnedemiyorlar>

Sokağa çıkma yasağının iki yıl sürdüğü mahallede patlama: 11 yaşındaki çocuk öldü

Mardin’in Nusaybin İlçesi’nde, moloz dökülen bölgede koyunlarını otlatan 11 yaşındaki Hogır Kayran, yerde bulup kurcaladığı cismin patla-ması sonucu yaşamını yitirdi. Kayran’ın cismi bulunduğu mahallede sokağa çıkma yasağı yakla-şık iki yıl sürmüştü.

<http://t24.com.tr/haber/sokaga-cikma-yasaginin-i-ki-yil-surdugu-mahallede-patlama-11-yasinda-ki-cocuk-oldu,626823>

Tutuklu Gazeteci Zehra Doğan'ın resimleri Fransa'da sergilenecek

Mardin'in Nusaybin ilçesinde uygulanan sokağa çıkma yasağı sürecine ilişkin haberleri ve yaptığı resimler gerekçe gösterilerek tutuklanan KHK ile kapatılan JINHA'nın Editörü ve Ressam Zehra Doğan'ın çizdiği resimler Fransa'da yapılacak Başka Dünyalar Festivali'nde sergilenecek. Eylül ve ekim aylarında Fransa'nın Bretanya bölgesinde düzenlenecek festival kapsamında Doğan'ın tanıklığıyla bağlantılı farklı konularda, akademisyen, sanatçı, gazeteci ve hak savunucularının katılacağı 8 panel de yapılacak.

<https://www.evrensel.net/haber/355607/tutuklu-gazeteci-zehra-doganin-resimleri-fransada-sergilenecek>

Nusaybin davası: Savunmalar işkence olarak geri dönüyor

Avukat Rengin Ergül, Nusaybin'de sokağa çıkma yasakları döneminde gözaltına alınıp tutuklanan 70 kişinin yargılandığı davayı değerlendirdi. Mardin'in Nusaybin ilçesinde sokağa çıkma yasağının devam ettiği 26 Mayıs 2016 tarihinde tahliye edildikten sonra 17'si çocuk, 70 kişi tutuklandı. Ocak 2018'de görülmeye başlanan davanın 3'üncü duruşması, çocuklar yönünden 28 Haziran, yetişkinler yönünden 9-10 Temmuz'da gerçekleşti.

<https://www.evrensel.net/haber/358140/nusaybin-davasi-savunmalar-iskence-olarak-geri-donuyor>

Ekoloji hareketi Mardin raporu: Yüzlerce meyve ağacı yandı

DTK, HDP, DBP ve Ekoloji Hareketinden oluşan heyet, Mardin'de askeri operasyonla beraber ağaçlık alanlarda çıktığı iddia edilen yangınlarla ilgili inceleme yaptı. Ekoloji Hareketi tarafından yayımlanan raporda, "Yüzlerce meyve ağacı, ceviz ağacı ve sayısını tespit edemediğimiz bağlar yanmıştır" denilerek, yerel halkın can güvenliğinin hiçe sayıldığı tespiti yapıldı. Bu ay içerisinde ikinci kez çıktığı öğrenilen yangından en büyük zararı da, Çalı (Çalê) mahallesine bağlı Pınarbaşı (Serêkaniyê) mezrasında bulunan yurttaşlar gördü. Hortumlar aracılığıyla evlerinin yanmasını önleyen yurttaşlardan Leyla Yıldırım, söz konusu yangın sırasında yaşadıklarını Mezopotamya Ajansı'na anlattı. Operasyonların sürdüğü günün öğlen vakitlerinde çıkan yangının rüzgarın etkisiyle kısa bir süre sonra evlerine kadar yaklaştığını belirten Yıldırım, mezrada bulunan birkaç kişiyle yangına müdahale ettiklerini aktardı.

<https://www.google.com/url?rct=j&sa=t&url=https://www.evrensel.net/haber/358064/ekoloji-hareketi-mardin-raporu-yuzlerce-meyve-agaci-yandi&ct=ga&cd=CAEYAi-oTNTIxNTkyMzE2Mzg3ODM3NDM5NjIldNjdiN2JhZ-DE1NmY0NDg1ZDpjb20udHI6dHI6VFI&usq=AFQjCN-H1EQm9XBdmZBga6CG-0t4I7xNVEw>

Nusaybin 'işkence' davasında nezarethane görüntüleri silinmiş!

Mardin'in Nusaybin ilçesinde sokağa çıkma yasağının devam ettiği 26 Mayıs 2016 tarihinde tahliye edildikten sonra 17'si çocuk, 70 kişi tutuklandı. Gözaltına alınanlar çekilen "mizansen görüntüler" ardından işkenceye maruz kaldıklarını hem ailelerine, hem avukatlarına hem de yargılandıkları mahkeme heyetine anlatmıştı. Gözaltına alınanların şikayeti üzerine Nusaybin Cumhuriyet Başsavcılığı, iddialara ilişkin soruşturma başlattı. Nusaybin Cumhuriyet Başsavcılığı Hazırlık Bürosu, 21 Haziran 2016 tarihinde Nusaybin Emniyet Müdürlüğü'ne yazdığı talimat ile işkence gördüğü iddia edilen 12 çocuğun kal-

dığı nezarethanenin kamera kayıtlarını istedi. Savcılığa verilen yanıtta, "Çocuk Şube Müdürlüğümüzde kurulu kayıt sistemi otomatik kayıt yapmakta ve içerisinde yüklü hafızanın dolması halinde kendisini otomatik olarak resetlemekte olduğundan bugün itibariyle yapılan kontrolde en son tarih olarak 30.06.2016 gününden önceki kayıtların sistemin kendisini resetlemesi sebebiyle silindiği ve tarih itibariyle sistemimizde istenilen güne ait kamera kayıtlarının bulunmadığı tespit edilmiş olduğu" ifadeleri yer aldı.

<http://www.haberdar.com/gundem/nusaybin-iskence-davasinda-nezarethane-goruntuleri-silinmis-h106994.html>

Mardinli muhtarlar: Atama ile değil seçimle geldik

Muhtarlar Görevden Alındı

Karar bazı muhtarlara tebliğ edilmeye başlanırken, görevden uzaklaştırmaların en çok yaşandığı illerin başında Mardin'in geldiği öğrenildi. Bu kapsamda kent genelinde en az 57 muhtarın görevden uzaklaştırıldığı bilgisine ulaşıldı. Edinilen bilgilere göre, Kızıltepe'de 8, Nusaybin'de 10, Ömerli'de 14, Mazıdağı'nda 1, Dargeçit'te 10, Derik'te 9 ve Savur'da 5 muhtar açığa alındı. İlçe kaymakamlıklarına çağrılarak, mühürlerine el konulan muhtarlar arasında, Nusaybin'deki sokağa çıkma yasağı sonrası yerle bir edilen Yenişehir, Abdulkadir Paşa, Fırat ve Zeynel Abidin mahallelerinin muhtarlarının bulunması ise dikkat çekti.

<http://www.haberdar.com/gundem/mardinli-muhtarlar-atama-ile-degil-secimle-geldik-h107002.html>

Polisten HDP'li Günay'a: Benim vekilim değilsin

Mardin'in Nusaybin ilçesindeki sokağa çıkma yasağının ardından tutuklanan 53 kişi hakkında açılan davanın 5'inci duruşmasının sonra ermesinin ardından gerginlik çıktı. Duruşma sonrası tutuklular cezaevine götürülmek üzere ring araçlarına bindirildi. Tutukluların avukatları ve HDP Mardin Milletvekili Ebru Günay da izleyiciler, aralarında yer aldı. Tutuklu aileleri ring aracındakileri selamlarken ailelere müdahale edildi. Bunun üzerine HDP Mardin Milletvekili, Ebru Günay duruma müdahale etmek istedi. Ancak söz konusu polisler, milletvekili Günay'a sert tepki gösterdi.

<https://www.gazeteduvar.com.tr/gundem/2018/10/19/polisten-hdpli-gunaya-benim-vekilim-degilsin/>

Bir kişi bir günde 343 kişiyi teşhis etmiş

Nusaybin’de sokağa çıkma yasakları döneminde tutuklanan 53 kişinin yargılandığı dava dosyasına göre bir kişi bir günde 343 kişiyi teşhis etmiş.

<https://ilerihaber.org/icerik/bir-kisi-bir-gunde-343-kisiyi-teshis-etmis-90806.html>

Nusaybin davası: Bir sanığa ağırlaştırılmış müebbet ve 15 yıl hapis cezası

Mardin’in Nusaybin ilçesinde ilan edilen sokağa çıkma yasağı sırasında 26 Mayıs 2016 tarihinde gözaltına alındıktan sonra tutuklanan 17’si çocuk 70 kişi hakkında açılan davanın duruşması görüldü. Ağırlaştırılmış müebbet ve 15 yıl hapis cezası verilen Akar İkbâl, Bu dosyaları da yargılamaları da yapanlar FETÖ’cülerdir” dedi.

<https://t24.com.tr/haber/nusaybin-davasi-bir-saniga-agirlastirilmis-muebbet-ve-15-yil-hapis-cezasi,840814>

MÜZİSYEN ERKAN BENLİ İÇİN İMZA KAMPANYASI BAŞLATILDI

Mardin’in Nusaybin ilçesinde sokağa çıkma yasakları sırasında yaralı olarak gözaltına alınıp tutuklanan müzisyen Erkan Benli’nin vücudundaki şarapnel parçalarının çıkarılması için olması gereken ameliyatın cezaevi yönetimi tarafından engellenmesine ilişkin Change.org’da imza kampanyası başlatıldı.

“#erkanbenliyeaciltedavi” başlığıyla açılan imza kampanyasında toplanacak olan imzalar Adalet Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığına teslim edilecek.

<https://www.haberercis.com.tr/guncel/muzisyen-erkan-benli-icin-imza-kampanyasi-baslatildi-h303136.html>

Gazeteci Doğan’a Londra’da ‘İfade Özgürlüğü Ödülü’ verildi

Uluslararası ifade özgürlüğü kuruluşu olan Index on Censorship’in yıllık olarak sansüre karşı sanat, kampanya, dijital aktivizm ve gazetecilik alanında mücadele edenleri onurlandırdığı İfade Özgürlüğü Ödülleri sahiplerini buldu. Ödül bu yıl Mardin’in Nusaybin ilçesinde sokağa çıkma yasakları

sürecinde yaptığı haber ile resimler gerekçe gösterilerek tutuklanan ve 2 yılı aşkın cezaevinde kalan gazeteci - ressam Zehra Doğan’a verildi.

<https://www.evrensel.net/haber/376982/gazeteci-zehra-dogana-londrada-ifade-ozgurlugu-odulu-verildi>

Sokağa çıkmaya yasağında hayatını kaybeden
oğlunu bulmak için 50 cenazeye baktı:

“Bu işkencedir”

Mardin'in Nusaybin ilçesinde 14 Mart 2016 tarihinde uygulayamaya sokulan ve 21 Nisan 2018'de kaldırılan sokağa çıkma yasağı sırasından hayatını kaybedenlerin birçoğunun cenazesi aradan geçen zamana rağmen ailelere teslim edilmedi. Kentteki yasaklar sırasında hayatını kaybeden kişilerin cenazeleri, o dönem Mardin, Urfa, Antep ve Malatya'da bulunan kimsesizler mezarlıklarına defnedildi. Söz konusu cenazelerin bazılarının kimliği tespit de edildi. Bugüne kadar 50'ye yakın cenazeye baktığını, ancak oğlunu teşhis edemediğini belirten baba Metin Karaduman, “Bize işkence yapılıyor” dedi.

<https://t24.com.tr/haber/sokaga-cikmaya-yasagin-da-hayatini-kaybeden-oglunu-bulmak-icin-50-cenazeye-bakti-bu-iskencedir,855978>

İçişleri Bakanlığı işkence edilen köylülere tazminat ödeyecek

Mardin'in Nusaybin ilçesine bağlı Kuruköy'de 2017 tarihinde ilan edilen sokağa çıkma yasağı sırasında işkenceye maruz kalıp tutuklanan, yargılandığı mahkemede bir süre önce beraat eden köylülerden Abdi Aykut ve 6 kişi 18 bin lira, 5 ay tutuklu kalan bir başka köylüye ise 15 bin lira maddi ve manevi tazminat ödenmesine karar verildi. Köylüleri haklı bulan mahkeme, aralarında Abdi Aykut'un da bulunduğu 6 ay tutuklu kalan 6 köylüye 18 bin TL, 5 ay tutuklu kalan köylüye ise 15 bin TL maddi ve manevi tazminat ödenmesine hükmetti.

<https://tr.sputniknews.com/turkiye/201902171037709669-icisleri-bakanligi-iskence-tazminat/>

Nusaybin'de yerinden edilenler ortada kaldı

‘Henek operasyonları’yla sokağa çıkma yasaklarının uygulandığı 2015-2016 döneminde Mardin'in Nusaybin ilçesinde yerinden edilen ailelere tapuları karşılığı verileceği söylenen konutların hala teslim edilmediği, bu ailelere kira yardımının da 6 aydır ödenmediği belirtildi. HDP'li Tuma Çelik, “Bakanlığınız zorla yerinden edilenler için yaptığını iddia ettiği evleri 6 aydır bitmiş olmasına rağmen hem hak sahiplerine teslim etmemekte hem de kira yardımı yapmamakta. Çatışma sürecinin üzerinden geçen 4 yılın sonunda bölge halkının mağduriyetleri hala giderilememiştir” dedi.

<https://www.gazeteduvar.com.tr/turkiye/2019/06/19/nusaybinde-yerinden-edilenler-ortada-kaldi/>

Mardin'in Artuklu ilçesinde sokağa çıkma yasağı ilan edildi

Mardin Valiliğinden yapılan basın açıklamasında, “İlimiz Artuklu ilçesi kırsal alanında faaliyet yürüten BTÖ mensuplarını ve işbirlikçilerini etkisiz hale getirmek, BTÖ mensuplarınca kullanıldığı değerlendirilen sığınak, barınak ve depo alanlarını bularak tahrip etmek maksadıyla operasyonel faaliyet icra edilecektir. Operasyon icra edilecek bölgede yaşayan vatandaşlarımızın can ve mal güvenliğini sağlamak amacıyla; 5442 Sayılı İl İdaresi Kanun’unun maddeleri gereğince; 09 Eylül Pazartesi günü saat 14.30 itibariyle Artuklu ilçesi kırsal alanında bulunan, Elmabahçe mahallesi ile sınırlı olmak üzere ikinci bir duyuruya kadar sokağa çıkma yasağı ilan edilmiştir. Söz konusu yasağa vatandaşlarımızın uyması kendi can ve mal güvenlikleri açısından önem arz etmektedir” denildi.

<https://www.cumhuriyet.com.tr/haber/mardinin-artuklu-ilcesinde-sokaga-cikma-yasagi-ilan-edildi-1571929>

S A V U R

Savur’a bağlı 5 köyde sokağa çıkma yasağı ilan edildi

Savur İlçesi’ne bağlı Soylu, Taşlık, Yazır, Kırkdirek, İşgören, Şenocak, Çınarönü ile Sürgücü Mahallesi’nde bugün saat 05.00’ten geçerli olmak üzere sokağa çıkma yasağı ilan edildi. Mardin Valiliği tarafından konu ile ilgili yapılan yazılı açıklamada, şöyle denildi: “Vatandaşlarımızın can ve mal güvenliğini sağlamak, Bölücü Terör Örgütü mensuplarını etkisiz hale getirmek, bölgede Bölücü Terör Örgütü mensupları tarafından kullanıldığı değerlendirilen sığınak, barınak ve depo alanlarını tahrip etmek, bölgedeki mahallelerde mevcut aranan şahısları yakalamak amacıyla; 5442 Sayılı İl İdaresi Kanununun 11/C maddesi gereğince; 21 Ağustos 2016 günü saat: 05.00’den itibaren; Savur İlçesine bağlı olan, Soylu, Taşlık, Yazır, Kırkdirek, İşgören, Şenocak, Çınarönü ve Sürgücü Mahalleleri ile sınırlı olmak üzere ikinci bir duyuruya kadar sokağa çıkma yasağı ilan edilmiştir. Söz konusu yasağa vatandaşlarımızın uyması kendi can ve mal güvenlikleri açısından önem arz etmektedir.

<https://www.evrensel.net/haber/288122/savura-bagli-5-koyde-sokaga-cikma-yasagi-ilan-edildi>

Mardin Dargeçit'te 3 mahallede sokağa çıkma yasağı

Valilikten yapılan yazılı açıklamada, "Vatandaşlarımızın can ve mal güvenliğinin sağlanması, sığınak, barınak ve depo alanlarını tahrip etmek, bölgedeki mahallelerde mevcut aranan şahısları yakalamak amacıyla 5442 Sayılı İl İdaresi Kanununun ilgili maddeleri gereğince 6 Nisan 2020 Pazartesi günü saat 23.00 itibari ile Dargeçit ilçesinin, kırsal Harmanlı, Kısmetli ve Karagöl mahalleleri ve bağlı birimleri ile sınırlı olmak üzere ikinci bir duyuruya kadar sokağa çıkma yasağı ilan edilmiştir. Söz konusu yasağa vatandaşlarımızın uyması kendi can ve mal güvenlikleri açısından önem arz etmektedir" denildi.

<https://www.milliyet.com.tr/gundem/mardin-dargecitte-3-mahallede-sokaga-cikma-yasagi-6182988>

MİDYAT

Mardin'de 4 mahallede sokağa çıkma yasağı!

Mardin'in Midyat ve Dargeçit ilçeleri kırsalında düzenlenecek operasyonlar kapsamında 4 kırsal mahallede ikinci bir duyuruya kadar sokağa çıkma yasağı ilan edildi.

Valilikten yapılan yazılı açıklamada, şu ifadelere yer verildi:

"Vatandaşlarımızın can ve mal güvenliğinin sağlanması, sığınak, barınak ve depo alanlarını tahrip etmek, bölgedeki mahallelerde mevcut aranan şahısları yakalamak amacıyla; 5442 Sayılı İl İdaresi Kanununun ilgili maddeleri gereğince; 22 Kasım 2020 Pazar günü saat: 23:00 itibari bölgedeki operasyonların sona ermesine kadar Midyat İlçesi Doluca ve Yumurtalı Dargeçit İlçesi Tanyeri ve Beğendi mahalleleri ve mezralarında sınırlı olmak üzere ikinci bir duyuruya kadar sokağa çıkma yasağı ilan edilmiştir. Söz konusu yasağa vatandaşlarımızın uyması kendi can ve mal güvenlikleri açısından önem arz etmektedir."

<https://www.mardinlife.com/mardinde-4-mahallede-sokaga-cikma-yasagi.html>

07 – 09 Eylül 2019 Günlük İnsan Hakları Raporu

Sokağa çıkma yasağı ilan edilen Mardin’de çatışma: Yangın çıktı.

Sokağa çıkma yasağının ilan edildiği Mazıdağı ve Derik ilçeleri arasında bulunan Eyndilbê bölgesinde dün akşam başlayan çatışmaların sürdüğü aktarıldı. Çatışma sonrası bölgede başlayan yangının da yayılarak devam ettiği bildirildi. Mardin Valiliği’nin sokağa çıkma yasağı ilan ettiği Mazıdağı ilçesine bağlı Konur (Şêbê) Mahallesi ve Bahçelievler (Kaniya Eli) Mezrası ile Derik ilçesine bağlı Çayköy (Şêba Jer) kırsal mahallelerinin arasında kalan Eyndilbê bölgesinde dün akşam 19.30’da sıralarında çatışma başladığı ifade edildi.

<https://artigercek.com/haberler/sokaga-cikma-yasagi-ilan-edilen-mardin-de-catisma-yanigin-cikti>

7 Eylül 2019 tarihinde Mardin’in Ömerli ilçesi kırsal alanında güvenlik güçleri ile HPG militanları arasında çıkan çatışmada İl Emniyet Müdürlüğü Özel Harekat Şube Müdürü’nün öldüğü, 1 korucunun ise yaralandığı öğrenildi. 8 Eylül 2019 tarihinde basında yer alan haberlerden, Mardin’in Ömerli ilçesine bağlı Sulakdere ve Duygulu kırsal mahalleri ile Nusaybin ilçesine bağlı Büyükkardeş ve Küçükkardeş kırsal mahallerinde ilan edilen sokağa çıkma yasağı sonrasında başlatılan askeri operasyon sonrasında Ömerli ilçesinin kırsal alanında orman yangını çıktığı öğrenildi.

<https://tihv.org.tr/gunluk-ih-raporlari/07-09-eyul-2019-gunluk-insan-haklari-raporu/>

DERİK

Mardin'de çatışmanın ardından sokağa çıkma yasağı

Mazıdağı ve Derik ilçeleri arasında bulunan Eyndilbê bölgesinde başlayan çatışmaların ardından sokağı çıkma yasağı ilan edildi

Mardin'in Mazıdağı ilçesine bağlı Konur (Şêbê) Mahallesi ve Bahçelievler (Kaniya Eli) Mezrası ile Derik ilçesine bağlı Çayköy (Şêba Jer) kırsal mahallelerinin arasında kalan Eyndilbê bölgesinde dün akşam 19.30'da sınırlarında başlayan çatışmalar devam ediyor. Çatışma sonrası bölgede başlayan yangın da yayılarak devam ediyor.

Çatışmaların başlamasının ardından Mardin Valiliği, bölgede sokağa çıkma yasağı ilan edildiğini duyurdu. Valilik, "5442 Sayılı İl İdaresi Kanununun ilgili maddeleri uyarınca; 08 Ağustos 2020 Cumartesi

günü saat 21.30'dan itibaren Mazıdağı ilçesi Konur Mahallesi ile Mezralarında ve Derik ilçesi Çayköy Mahallesi, Mezraları ile Kırsal alanlarında ikinci bir duyuruya kadar sokağa çıkma yasağı ilan edilmiştir" açıklamasında bulundu.

Yerel kaynaklar, bölgede çatışmalarına devam ettiği, bombardıman ve silah seslerinin geldiğini bildirdi. Helikopter hareketliliğinin de sürdüğü bölgede, yurttaşların hayvanlarını dışarı çıkarmasının da engellendiği belirtildi. Ayrıca çatışma sonrası bölgenin kırsal kesimlerinde bulunan üzüm bağlarında çıkan yangın yayılarak devam ediyor.

<http://yeniyasamgazetesi2.com/mardinde-catismanin-ardindan-sokaga-cikma-yasagi/>

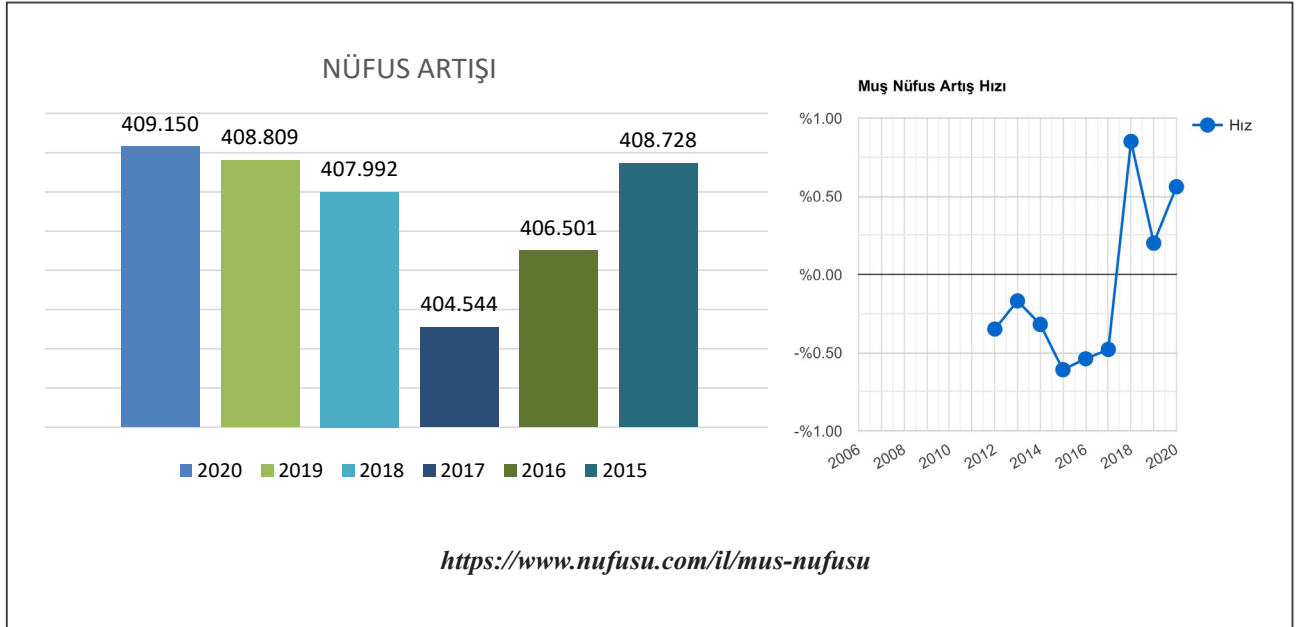
M U Ş

Asur kaynaklarına göre Muş yöresi MÖ 13. yüzyılda Urartulara bağlı Nairi ülkesinin sınırları içerisindeydi. Daha sonraki kaynaklarda Taron adıyla geçen yöre sırasıyla İskit, Med, Pers, Makedon, Selevkos, Roma, Part, Arsakes ve Bizans yönetiminde kaldı. Birkaç kez Romalılar ile Partlar ve Bizanslılar ile Sasaniiler arasında el değiştirdi. Daha sonra Emevilerin ve Abbasilerin egemenliğine girdi. Sonra göçebe Türkmen topluluklar yöreye yerleşmeye başladı. Türkmenler geldiğinde yörede Ermeniler ve Kürtler vardı.

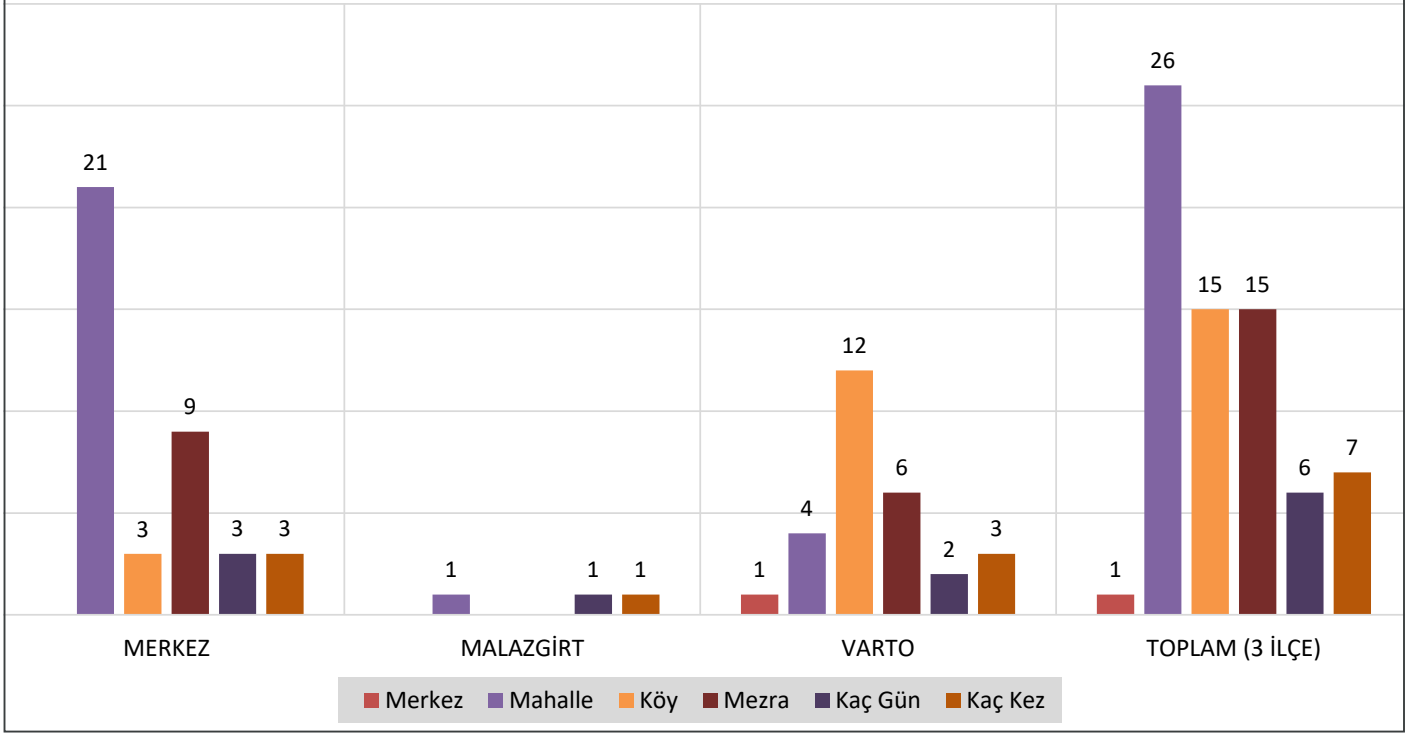
Muş şehri, 1929 yılında Bitlis vilayetinden ayrılarak müstakil bir il olarak, il merkezi konumu haline gelmiştir. 2008 yılı itibarıyla merkez nüfusu 70 bin dolaylarındadır. Coğrafi açıdan, Doğu Anadolu Bölgesi'nin Yukarı Murat-Van Bölümü içerisinde yer alır. Muş şehri, Muş ilinin batısında yer almaktadır. Çavuş Dağı'nın kuzeydoğu eteklerinde kurulmuş olan kentin tarihsel çekirdeği kalenin çev-

residir. İstasyonun yer aldığı Muş Ovası'na doğru sekiler halinde gelişen kentin eski ve yeni kısımları arasında 200 metre yükseklik farkı vardır. Muş merkez ilçesi, kuzeyden Varto; doğudan Bulanık, Hasköy ve Korkut ile komşudur. Malazgirt ilçesi ile sınırı yoktur. Solhan ve Kulp ile de sınırdadır.

<https://tr.wikipedia.org/wiki/Mu%C5%9F>

MUŞ'TA SOKAĞA ÇIKMA YASAKLARI VERİLERİ

2015/2020 yılları arasında Muş merkez ve ilçelerinde 1merkezde 26 Mahallede 15 köyde ve 15 mezrada 7 kez ve 6 gün süreyle Sokağa çıkma yasağı ilan edilmiştir. Yasağın ilan edildiği yerlerde Nüfus artış hızı azalmıştır. 2015/2020 Sokağa Çıkma Yasakları ve Geçici Askeri Güvenlik Bölgesi ilanlarıyla; nüfusu 408.809 Muş, 50,926 Malazgirt 30.897 Varto da yaşayan kişiler ilan edilen yasaklardan doğrudan etkilenmişlerdir.

Muş'ta sokağa çıkma yasağı

Valilikten yapılan açıklamada, İl Jandarma Komutanlığı ekiplerince terör örgütü mensuplarını etkisiz hale getirmek, teröristlerce kullanıldığı değerlendirilen sığınak, barınak ve depoları bularak tahrip etmek, şüpheli görülen şahısların ikametgahlarında cumhuriyet savcılığı ile koordineli şekilde arama yapmak üzere operasyon düzenleneceği belirtildi.

Açıklamada, şu ifadelere yer verildi:

“Operasyonlarda vatandaşlarımızın can ve mal emniyetinin tehlikeye düşmemesi için İl İdaresi Kanunu gereğince 2 Haziran saat 00.30’dan itibaren merkeze bağlı Yamaç ve Yörecik köyleri ile Zongar, Derik, Beşevler ve Silmanevleri mahalleleri ve Pekut Yaylası ile sınırlı olmak üzere operasyonun sona ermesine kadar bahse konu yerlerde sokağa çıkma yasağı ilan edilmiştir.

<https://www.trthaber.com/haber/turkiye/musta-soka-ga-cikma-yasagi-317528.html>

VARTO

Muş İli Varto İlçesinde Meydana Gelen Olayları Araştırma Ve İnceleme Raporu

-Elektrik ve su kesintileri geceye göre sabah saatlerinde yoğunlaşmıştır.

-Gözaltına alınan Ersin Kızılböğâ'nın işkence gördüğü iddiaları vardır.

-İlçe merkezinde bulunan iş yerlerinin çok büyük bir bölümüne mermi isabet etmiş, iş yerlerinin içinde bulunan beyaz eşyalar, mobilyalar ve diğer malzemelerde mermi delikleri görülmüştür. Mermiler, panzerlerden açılan silahların çekirdekleri halk tarafından toplanmıştır.

-Vatandaşların can güvenliklerinin tehlikede olması dışında yüz binlerce liralık maddi zararları vardır.

Sokağa çıkma yasağı süresince hareket eden her şeyin tarandığı ifade edilmiştir. Heyet, yaptığı incelemelerde bu yönlü mermi izlerinin bulunduğu yerleri görmüştür. Silahlı taramaların yapılmasından saatler sonra güvenlik güçlerinin bu yerlere gelerek kan izi aramaları, bu silahlı müdahalenin kendileri tarafından yapıldığının, ölen kişi ya da kişilerin olup olmadığını araştıran görevlilerin kendilerinin taradığı yerleri bile rek geldikleri düşünülmektedir.

-İnfaz edilen dört yurttaşın ikisinin Varto' da ika-

met eden insanlar olması, yaşam hakkı ihlallerinin pervasızca uygulandığını göstermektedir. Daha birkaç gün önce Ağrı/Diyadin'de fırında çalışan iki çocuğun infazından sonra, sürecin çatışan taraflar dışında halka da zarar vereceği, özellikle sivil halkın can güvenliğinin olmadığını göstermektedir.

-Varto' da gözaltına alınan Ersin Kızılböğâ isimli yurttaşın gördüğü işkence iddialarıyla ilgili etkili soruşturma başlatılmalıdır.

-Yaşam hakkı, her koşulda dokunulmaz ve kutsaldır. Yaşam hakkı korunmadan, diğer hakların kullanılması olanaklı değildir. Bölgesel ve uluslararası bildiri ve sözleşmelerde yaşam hakkı savunulmuş ve "güvence" altına alınmıştır. Silahlı çatışma ve savaş koşullarında dahi uyulması gereken tüm kurallar, Cenevre Sözleşmesinde güvence altına alınmıştır. Varto' da son derece ciddi ihlallerle sonuçlanan tüm olayların insancıl hukuk kaidelerinin ağır ihlali anlamına geldiği açıktır. Varto' da ikamet eden Rahmi Kızıltaş ve Abdullah Toprak isimli kişiler ile birlikte iki kişinin daha infaz edildiği belirtilmiştir. Bu bağlamda yerel mevzuatta ve uluslararası sözleşmelerde koruma altına alınan hak ihlallerinin faillerinin derhal açığa çıkartılıp yargılanmaları ve hak ettikleri cezaya çarptırılması beklenmektedir.

<https://www.ihd.org.tr/mus-ili-varto-ilcesinde-meydana-gelen-olaylari-arastirma-ve-inceleme-raporu/>

MALAZGİRT

Malazgirt'in 1 köyünde sokağa çıkma yasağı

YASAK 6,5 SAAT SONRA KALKTI

Muş'un Malazgirt ilçesine bağlı Hancağız köyünde 05.00 itibariyle ilan edilen sokağa çıkma yasağı 11.30'da kaldırıldı. Valilik tarafından yapılan açıklamada "Bölücü terör örgütü mensuplarının yakalanması, kamu huzurunun sağlanması, huzur ve güvenliğin tesis edilmesi, vatandaşlarımızın olası can ve mal kayıplarının önlenmesi

amacıyla, 5442 sayılı İl İdaresi Kanununun 11/C maddesi gereğince ilimiz Malazgirt İlçesi Hancağız Köyünde saat 05.00 itibari ile ilan edilen sokağa çıkma yasağı yapılan operasyon sonrasında asayiş ve güven ortamının tekrar tesis edilmesi nedeniyle saat 11.30 itibari ile kaldırılmıştır" denildi.

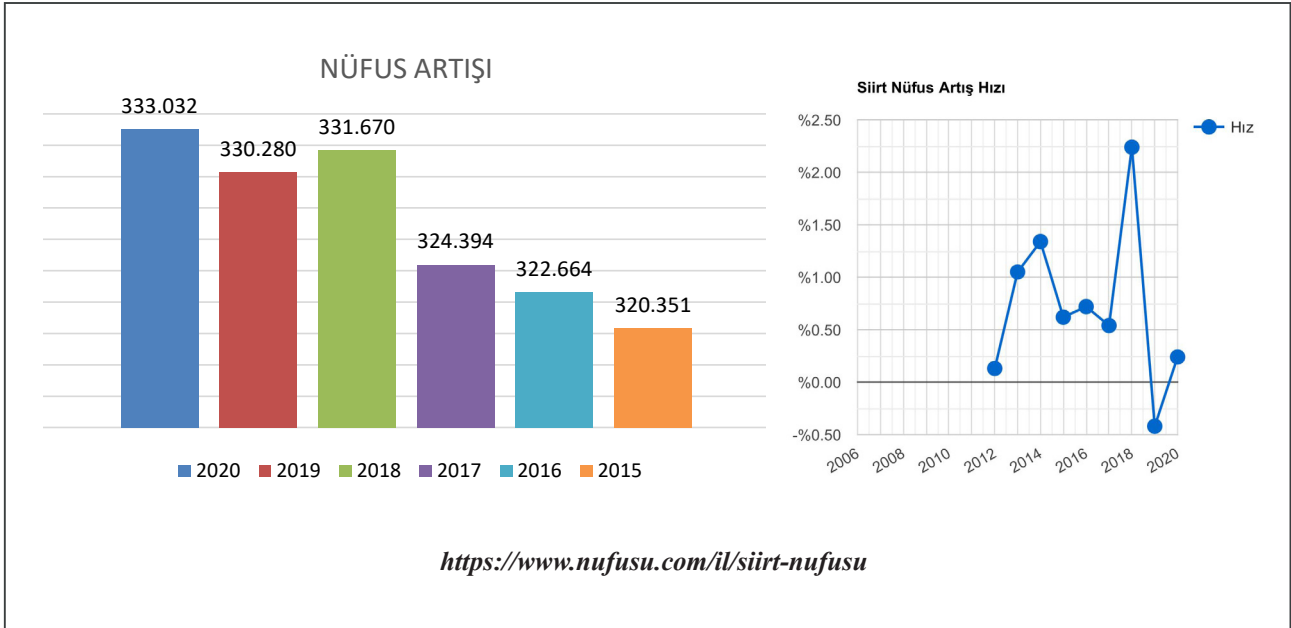
「Siirt」

Cumhuriyet döneminde il olan Siirt, 1924'te Beytüşşebap'ın; 1926'da Beşiri ve Sason'un katılmasıyla genişledi. Ancak Beytüşşebap, 1936'da yeniden il yapılan Hakkâri'ye bağlandı. 1938'de Garzan (şimdiki ismi Yanarsu) ilçesinin merkezi Mısıriç'a (bugün Kurtalan) taşındı ve aynı ilçeye bağlı Baykan bucağı ilçe oldu. Aynı yıl Sason'a bağlı bucak olan Hazo, Kozluk adıyla ilçe yapıldı.

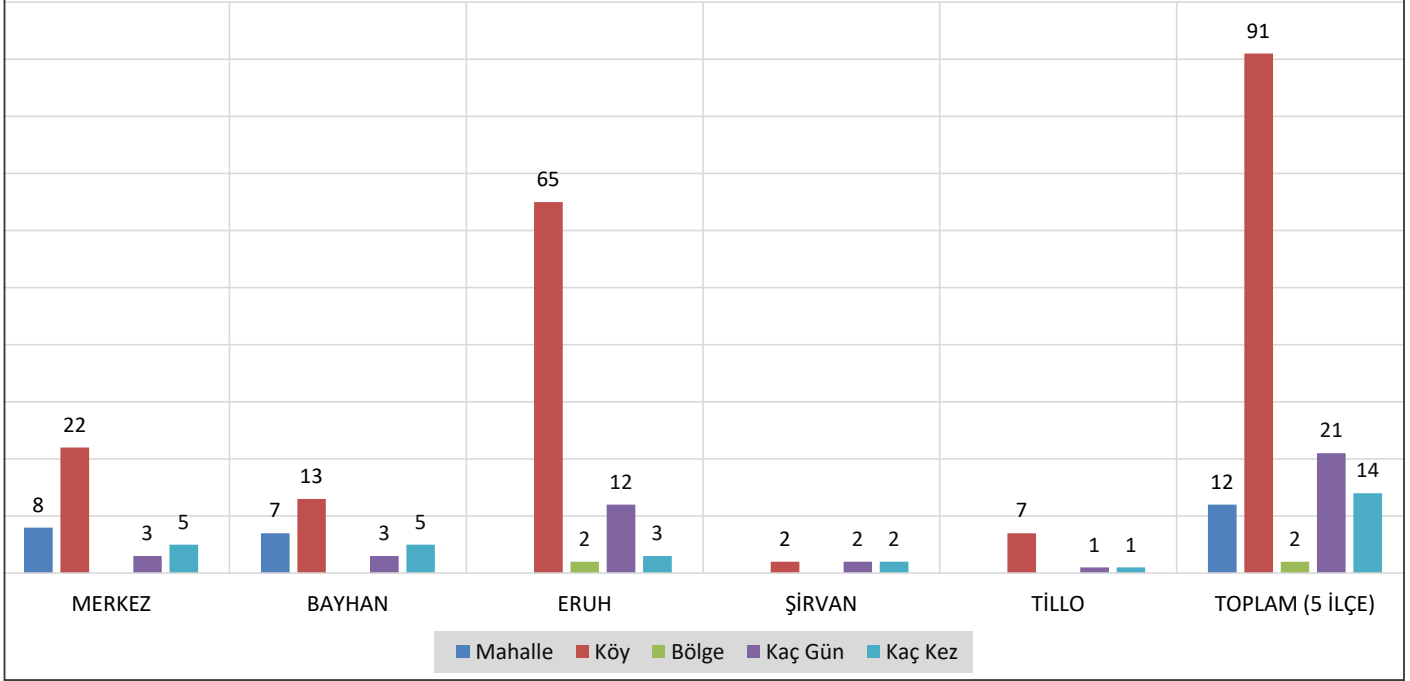
1943'te Garzan ilçesinin ve merkezinin adı Kurtalan olarak değiştirildi. 1957'de Beşiri'nin bucağı olan İluh, Batman adıyla ilçe yapıldı. 1962'de Pervari ilçesinin Müküs bucağı, Van'ın Gevaş ilçesine bağlandı. 1990 yılında Siirt'in Batman, Beşiri, Kozluk ve Sason ilçeleri yeni kurulan Batman iline

bağlandı. Aynı yıl Siirt'in Şırnak ilçesiyle, Eruh'tan ayrılarak ilçe yapılan Güçlükonak beldesi yeni kurulan Şırnak iline bağlandı ve Merkez ilçeye bağlı Tillo bucağı Aydınlar adıyla ilçe yapıldı.

[https://tr.wikipedia.org/wiki/Siirt_\(il\)](https://tr.wikipedia.org/wiki/Siirt_(il))

ŞİİRT'TE SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI VERİLERİ

2015/2020 yılları arasında Siirt ve merkez ilçelerinde 12 mahallede 91 köyde 2 bölgede 14 kez ve 21gün süren sokağa çıkma yasağı ilan edilmiş. Sokağa çıkma yasakları Geçici güvenlik bölgeleri ilanıyla sürdürülmüştür. Yasağın ilan edildiği yerlerde Nüfus artış hızı azalmıştır. 2015/2020 Sokağa Çıkma Yasakları ve Geçici Askeri Güvenlik Bölgeleri İlanlarıyla; nüfusu 168.659 Siirt, 25.275 Baykan, 18.931 Eruh, 22.117 Şirvan, 4.260 Tillo 30.858 Pervari uygulanan yasaklardan etkilenmişlerdir.

ŞİİRT MERKEZ İLÇEYE BAĞLI KAVAKÖZÜ KÖYÜ'NDE SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI

Operasyon icra edilen bölgelerde halkın can ve mal güvenliğini sağlamak ve sivil vatandaşlarımızın zarar görmemesi amacıyla, Merkez ilçesine bağlı Kavaközü köyü ve Mahalleleri ile sınırlı olmak üzere, 5442 sayılı İl İdaresi Kanununun ilgili maddeleri gereğince, 03 Nisan 2018 günü saat 05.00'ten geçerli olmak üzere ikinci bir duyuruya kadar bu bölgelerde sokağa çıkma yasaklanmıştır.

Söz konusu yasağa vatandaşlarımızın uyması kendi can ve mal güvenlikleri yönünden önem arz etmekte olup, yasağın bitim süresi ayrıca duyurulacaktır.

<https://kanal56.net/siirt-merkez-ilceye-bagli-kavakozu-koyunde-sokaga-cikma-yasagi/#:~:text=Operasyon%20icra%20edilen%20b%C3%B6lgelerde%20halk%C4%B1n,05.00'ten%20ge%C3%A7erli%20olmak%20%C3%BCzere>

**Basın Açıklaması 02 Mart
2020/042 (Geçici Özel
Güvenlik Bölgeleri 31 Aralık
2020 Tarihine Kadar Uzatıldı)**

Terörle mücadele kapsamında; milli güvenlik, kamu düzeni ve esenliğinin temin edilmesi, suç işlenmesinin önlenmesi, vatandaşlarımızın hak ve özgürlüklerinin korunması, planlanacak ve icra edilecek operasyonlarda halkın can ve mal güvenliğinin sağlanması amacıyla, 2565 Sayılı Askeri Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanunu'nun 32/A maddesi gereğince; Siirt İli Pervari İlçesi Yazlıca Dağı (Herekul) Bölgesi, Siirt İli Pervari İlçesi Sağlık Dağı Bölgesi, Siirt İli Pervari İlçesi Kör Kandil Dağı Bölgesi, Siirt İli Eruh-Pervari İlçeleri Çaçı Dağı Bölgesi, Siirt ili Eruh-Pervari İlçeleri Çizmeli Akmeşe Bölgesi, Siirt İli Eruh İlçesi Narlıdere Bölgesi, Siirt İli Eruh İlçesi Yassıdağ (Cıraf) Bölgesi; Siirt İli Baykan İlçesi Kalemis Bölgesi, 24.02.2020 tarih ve 2159 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile 31 Aralık 2020 tarihine kadar (8) bölgede 'Geçici Özel Güvenlik Bölgesi' kararı alınmıştır.

<http://www.siirt.gov.tr/basin-aciklamasi-02-mart-2020042-gecici-ozel-guvenlik-bolgeleri-31-aralik-2020-tarihine-kadar-uzatildi>

E R U H

Siirt'in 11 köyünde sokağa çıkma yasağı ilan edildi

“Vatandaşların can ve mal güvenliği ile güvenli seyahat etme hürriyetinin ortadan kalkacağı göz önüne alındığında, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi ve başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması amacıyla 5442 Sayılı İl İdaresi Kanunu 11/A ve 11/C maddeleri gereğince 13 Haziran 2020 günü saat 16.00'dan itibaren bölgedeki operasyonun sona ermesine kadar faaliyetin icra edileceği alan Siirt ili Eruh ilçesi Çetinkol, Cintepe, Yanılmaz, Görendoruk, Dikboğaz, Dadaklı, Özlüpelit, Dağdöşü, Dönerdöver, Tünekpınar ve Demiremek köyleri bölgesi ile sınırlı olmak üzere ikinci bir emre kadar sokağa çıkma yasağı ilan edilmiştir. Söz konusu yasağa vatandaşlarımızın uyması kendi can ve mal güvenlikleri yönünden önem arz etmekte olup, yasağın bitim süresi ayrıca duyurulacaktır.”

<https://www.cumhuriyet.com.tr/haber/siirtin-11-koyunde-sokaga-cikma-yasagi-ilan-edildi-1744849>

BAYKAN

Siirt'te sokağa çıkma yasağı

“İcra edilecek operasyonel faaliyetler esnasında, vatandaşlarımızın can ve mal güvenliği ile emniyetli şekilde seyahat etme hürriyetinin ortadan kalkacağı değerlendirildiğinden, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi ve başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması amacıyla, bu bölgelerde 15 Ekim 2017 günü saat 17.00’den itibaren, ikinci bir emre kadar sokağa çıkma yasağı ilan edilmiştir. Vatandaşlarımızın can ve mal güvenliğinin sağlanması, mevcut huzur ve güven ortamının devam ettirilmesi, devletimizin ve milletimizin her türlü terörist tehdidi ve saldırıdan korunması maksadıyla, bölgesinde emniyet ve asayiş temin etmek amacıyla ilgili mevzuat çerçevesinde her türlü tedbir alınmaktadır. Baykan İlçesine bağlı; Aydınlar mahal-

lesinin doğusu, Meşelik Köyü kuzey doğusu, Korucu Mahallesi Kuzeyi ve Çamtaşı Köyü kuzey batı-kuzey doğusu arasında kalan bölgede, kamu düzeni ve kamu esenliğinin sağlanması, suç işlenmesinin önlenmesi ve başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması amacıyla; bahse konu bölgelere gidebileceği değerlendirilen vatandaşların mezkur bölgelerdeki yasadışı unsurlardan ve bunlara yönelik alınacak tedbirlerden zarar görmemeleri açısından; 15 gün süreyle özel genlik bölgesi ilan edilmiştir. Vatandaşlarımızın, can ve mal güvenliği açısından bu alanlara girmesi yasaklanmıştır.”

<https://www.dunya.com/gundem/siirtte-sokaga-cikma-yasagi-haberi-386369>

ŞİRVAN

TILLO

Siirt'te merkez ve Tillo ilçesine bağlı bazı köylerde sokağa çıkma yasağı ilan edildi. Siirt Valiliği'nden yapılan açıklamada şöyle denildi:

Operasyonel faaliyetler esnasında, vatandaşlarımızın can ve mal güvenliği ile emniyetli şekilde seyahat etme hürriyetinin ortadan kalkacağı değerlendirildiğinden, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi ve başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması amacıyla, 5542 İl İdaresi Kanununun 11/C maddesi gereğince; Tillo ilçesi, Çınarlısu köyü, Alkumru Mahallesi, Elmacık Mahallesi, Hantrat köyü, Akyayla köyü Kargacık Mahallesi, Taşbalta köyü, Erenler Mahallesi, ile il merkezine bağlı Koçlu, Bayraktepe (Çölköy) ve Ekmekçiler köyü ile sınırlı olmak üzere, 03 Ekim 2018 Çarşamba saat 17.00'den itibaren ikinci bir emre kadar sokağa çıkma yasağı ilan edilmiştir. Söz konusu yasağa vatandaşlarımızın uyması kendi can ve mal güvenlikleri yönünden önem arz etmekte olup, yasağın bitim süresi ayrıca duyurulacaktır.”

Siirt'te sokağa çıkma yasağı

Siirt'in Baykan ve Şirvan ilçeleri kırsalındaki 3 köy ve 2 mahallede sokağa çıkma yasağı ilan edildi. Siirt'in Baykan ve Şirvan ilçeleri kırsalındaki 3 köy ve 2 mahallede sokağa çıkma yasağı ilan edildi. Siirt'in Baykan ve Şirvan ilçeleri kırsalındaki 3 köy ve 2 mahallede düzenlenecek operasyonlar nedeniyle 28 Ocak'tan itibaren sokağa çıkma yasağı ilan edildiği bildirildi. Valilikten yapılan açıklamada, operasyon sırasında bölgedeki Baykan ilçesine bağlı Sarıyurt ve Bölücek mahalleleri ile Kasımlı köyü, Şirvan ilçesinin Kömürlü ve Ormanbağı köylerinde 28 Ocak Pazartesi günü saat 08.00'den itibaren sokağa çıkma yasağı uygulanacağı ifade edildi.

<https://www.kurdistan24.net/tr/news/01b612a6-b4d7-48af-ae93-5a3771b0ae55>

<https://www.cumhuriyet.com.tr/haber/siirtte-soka-ga-cikma-yasagi-1101612>

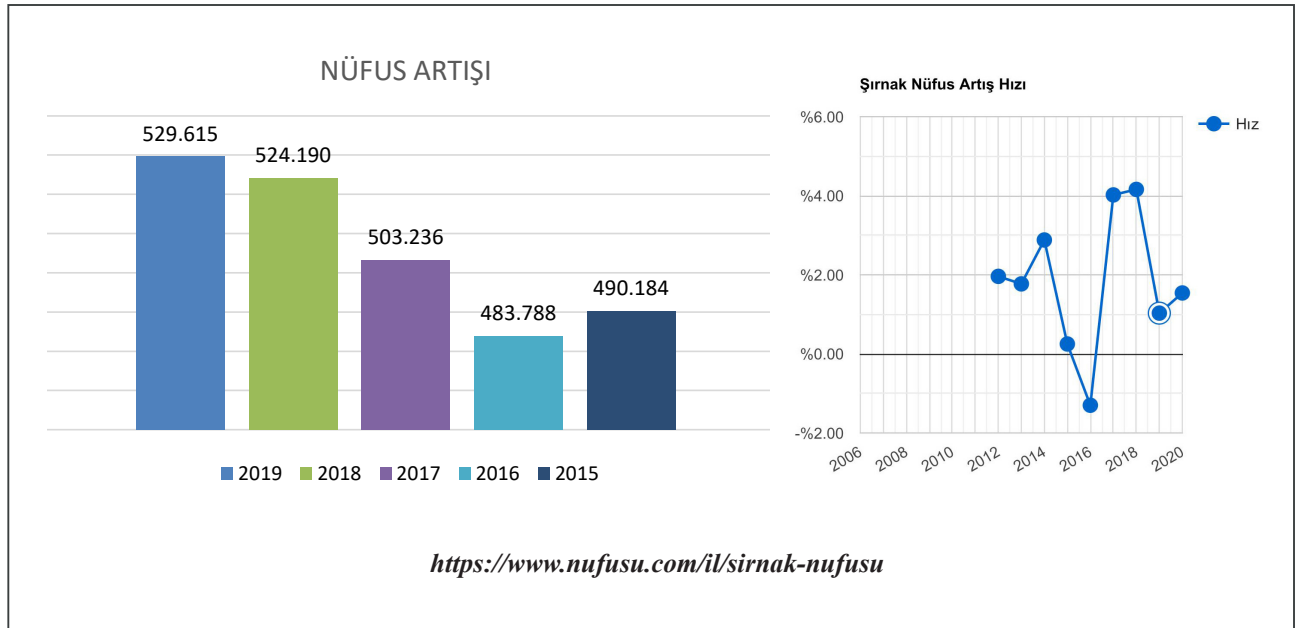
ŞIRNAK

16 Mayıs 1990 tarih ve 3647 sayılı kanunla Siirt ilinden ayrılarak Türkiye'nin 73. ili olmuştur. Aynı kanunla Siirt'in Eruh ilçesine bağlı Güçlükonak bucağı bu ilin ilçesi olmuş, ayrıca Mardin'in İdil, Cizre ve Silopi ilçeleri buraya bağlanmıştır. Şırnak 2020 nüfusu, tahmini verilere göre 538.883.

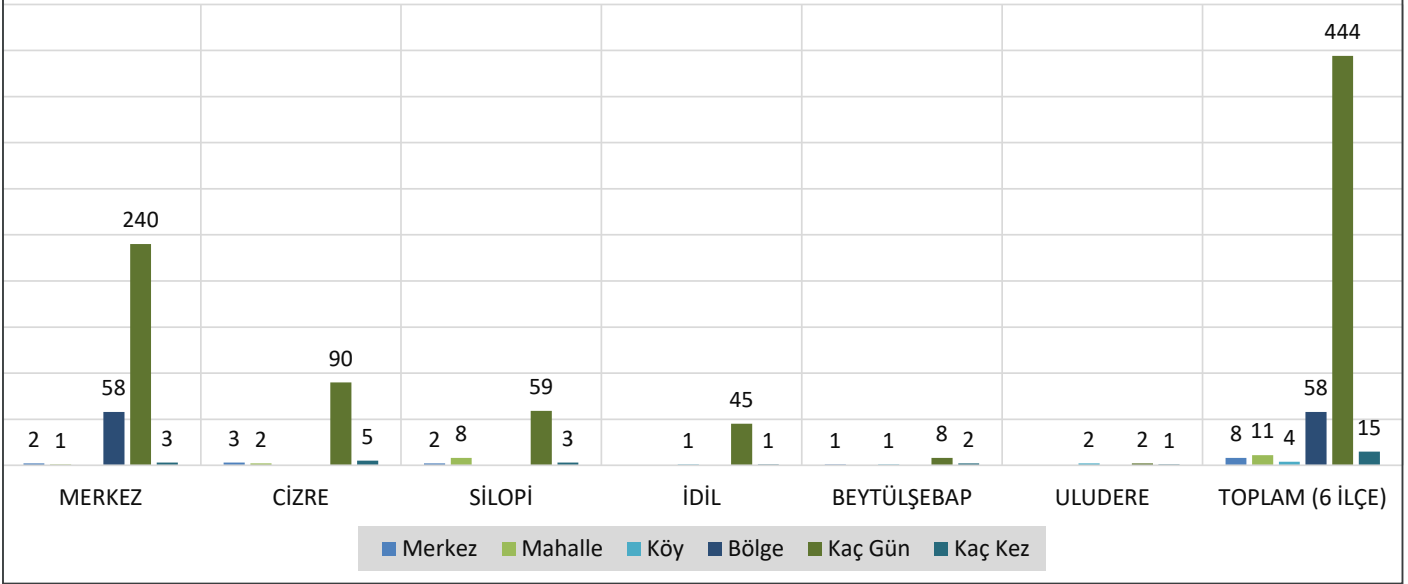
Şırnak Merkezde 2015/2020yılları arasında 246 gün süren sokağa çıkma yasağının ardından yıkılan mahallelerin uydu görüntülerinde kentin yüzde 70'ine yakın bir bölümünün yok olduğu görülmüştür. Ayrıca birçok evin tank ve top atışları ile yıkıldığı görülmüştür. Sokağa çıkma yasakları haricinde Şırnak ve ilçele-

rinde geçici özel güvenli bölgeler ilan edilerek bu durum 2020 ye kadar sürdürülmüştür.

[https://tr.wikipedia.org/wiki/%C5%9E-%C4%B1rnak_\(il\)#:~:text=%C4%B01%2C%20Irak%20ve%20Suriye%27ye,ve%20Silopi%20il-%C3%A7eleri%20buraya%20ba%C4%9Flanm-%C4%B1%C5%9Ft%C4%B1r](https://tr.wikipedia.org/wiki/%C5%9E-%C4%B1rnak_(il)#:~:text=%C4%B01%2C%20Irak%20ve%20Suriye%27ye,ve%20Silopi%20il-%C3%A7eleri%20buraya%20ba%C4%9Flanm-%C4%B1%C5%9Ft%C4%B1r)

ŞIRNAK'TA SOKAĞA ÇIKMA YASAKLARI VERİLERİ

Şırnak'ta 2015/2020 Yılları arasında 1 il merkezi olmak üzere 5 ilçede 15 kez il ve ilçe merkezlerinde 8 kez mahallelerde 11 kez Köylerde 4 kez olmak üzere toplamda 444 gün boyunca sokağa çıkma yasağı ilan edilmiştir. Ayrıca En az 4 kez 58 bölgede Güvenlikli bölge ilan edilerek yasaklar devam ettirilmiştir. Yasağın ilan edildiği yerlerde Nüfus artış hızı azalmıştır. 2015/2020 Sokağa Çıkma Yasakları ve Geçici Askeri Güvenlik Bölgeleri İlanlarıyla; Nüfusu 529.615 Şırnak, 148.697 Cizre, 136.749 Silopi, 76.993 İdil, 16.330 Beytüşebap, 44.660 Uludere de yaşayanlar sokağa çıkma yasaklarından doğrudan etkilenmişlerdir.

2017

TOKİ konutlarının olduğu bölgede 1 yılda 26 cenaze çıkarıldı

Şırnak, Cizre, Nusaybin ve Yüksekova'da yasaklardan sonra binlerce evin yıkıldığı mahallelerde TOKİ konutlarının yapımı sürüyor. Konutların yükseldiği bölgelerde son bir yılda en az 26 cenaze çıkarılırken, halen bu bölgelerde cenazelerin olduğu tahmin ediliyor.

<https://www.evrensel.net/haber/338040/toki-konutlari-nin-oldugu-bolgede-1-yilda-26-cenaze-cikarildi>

Şırnaklılar 'Şırnak İl Kalsın' kampanyası başlattı

ŞIRNAK YENİDEN İNŞA EDİLİYOR

Birkaç ay önceye kadar devam eden çatışmalar nedeniyle Şırnak kent merkezi şantiye alanına dönmüş durumda. Şırnak'ın merkezinde dev vinçlerin yanı sıra işçiler TOKİ tarafından yaptırılan 6 bin 500 konut ve 1000'in üzerinde işyerinin inşasını sürdürüyor. Çatışmalar esnasında hasar gören evlerin bir kısmı henüz ayakta durmaya devam ederken, bazı binaların yüzlerindeki silahların yarattığı tahribat göze çarpıyor. Kent merkezinde çatışmalardan sonra ev sayısının azalması ve sayısı daha önce de az olan otellerin yıkılması Şırnak'a başka şehirlerden gelen memurları da olumsuz etkiledi. Polisler de dahil birçok memur kentteki tek otel olarak kalan Şehr-i Nuh Otel'de kalıyor. Polis memurlarından bazıları ayakta kalan evlerin kiralık fiyatının, oteldeki bir aylık masraftan daha fazla olduğunu aktardı.

Şırnak Haberleri - Şırnaklılar 'Şırnak İl Kalsın' kampanyası başlattı - Yerel Haberler (hurriyet.com.tr)

Vali Aktaş, Şırnak Basını ile Bir Araya Geldi

Şırnak Valisi Mehmet Aktaş, valilik makamında Yeni Şırnak Gazeteciler Cemiyeti Başkanı Cafer Balık, yerel gazete imtiyaz sahipleri ile kentte görev yapan ulusal ve yerel medya temsilcilerini ağırladı. Vali Aktaş, Şırnak'ın imar ve inşası için elinden gelen imkanı en iyi şekilde vatandaşların hizmetine sunacağını söyledi. Aktaş, "Terör örgütü PKK'nın tahrip ettiği Şırnak'ta görev yapmak bana nasip oldu. Zamanında çok büyük sıkıntılar yaşamış, çok büyük bedeller ödemiş bir ilimiz. Burada hep birlikte el ele vererek Şırnak'ımıza güzel hizmetler sunacağız. Şırnak'ımızı her yönü ile mevcut bulunduğu seviyenin çok daha üstüne çıkaracağız. Şırnak- Cizre karayolu uzun zamandır devam ediyor. İnşallah Şırnak-Cizre karayolu bu yılın sonuna kadar tamamlamayı hedefliyoruz. Şırnak- Van ve Şırnak- Uludere karayolu çalışmalarımız devam ediyor. Sizin de bildiğiniz gibi 2 gün içinde teröristlerin alçakça saldırısı sonucu 3 gencecik evladımızın canına kıydı. Terör örgütüne her kesin tavır koyması gerektiğini ve bunlara taviz verilememesi gerekiyor. Terör örgütün baskılarına rağmen bu yollarımızı ve yatırımlarımızı hayata geçireceğiz. Bizde güvenlik tedbirlerimizi alarak bu hizmeti vatandaşlarımıza sunacağız" dedi.

<https://www.haberler.com/vali-aktas-sirnak-basini-ile-bir-araya-geldi-9801004-haberi/>

Şırnak Yeniden İnşa Ediliyor

Şırnak kent merkezinde, 14 Mart 2016'da ilan edilen sokağa çıkma yasağının ardından, yaşanan çatışmalar nedeniyle Dicle, Cumhuriyet, Yeşilyurt, Gazipaşa, İsmetpaşa, Yeni, Aydınlikeler ve Bahçelievler Mahallelerinde yıkılan yapıların yerine yenileri yükselmeye başladı. İnşaat Mühendisi Uğur Oğrak, Şırnak'ta gerçekleşen yıkımlardan sonra Başbakanlık Toplu Konut

İdaresi (TOKİ) tarafından Şırnak'ın yeniden yapılanmaya başladığını söyledi. Oğrak, "Ön görülen 11 etapta 7 bin 500 konut, 2 bin iş yeri bunların cami ve taziye evleri olacak. Bunların içerisinde 3 bin konutumuz, 3 tane cami, 2 tane taziye evi ve yaklaşık 250 - 300 dükkânımızın ihaleleri yapıldı ve etaplar başladı. Şuan Gazipaşa ve İsmetpaşa Mahallesi etabındayız. Bu etapların ikisinde yaklaşık bin 200 tane konutumuz var. 200 tane dükkânımız var. Bin 400 kişilik bir cami ve taziye evimiz var. Görüldüğü gibi konutlarımız hızla yükseliyor ve yüzde 10'lardayız.

<https://www.milliyet.com.tr/yerel-haberler/sirnak/sirnak-yeniden-insa-ediliyor-12186235>

Şırnak'taki yıkımın fotoğrafı:

Kentin yüzde 70'ine yakını yok edilmiş

Şırnak'ta 246 gün süren sokağa çıkma yasağının ardından yıkılan mahallelerin uydu görüntüleri ortaya çıktı. Görüntülerde kentin yüzde 70'ine yakın bir bölümünün yıkıldığı görülüyor. Birçok evin tank ve top atışları ile yıkıldığı ve binlercesinin de yasağın hemen ardından yıkıldığı kentte, 'sağlam' raporu verilen 300'ü aşkın ev de yıktırılmıştı.

<https://gazetekarınca.com/2017/07/sirnaktaki-yikimin-fotografi-kentin-yuzde-70ine-yakini-yok-edilmis/>

Hdp Şırnak Milletvekili Faysal Sarıyıldız'ın Durumu Görüşüldü

TBMM Genel Kurulu'nda Sarıyıldız'ın durumu görüşüldü. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı tezkeresi okundu. Sarıyıldız, 47 birleşime katılmadığı ve Anayasa'nın 84'üncü ve İçtüzük'ün 138'inci Maddeleri Uyarınca Gerekli Değerlendirmenin yapılması istendi.

Şahsı adına konuşan CHP Ankara milletvekili Şenal Sarıhan, Sarıyıldız'ın Cizre'de görev yaptığını ve Cizre'de sokağa çıkma yasağının ilan edildiğini hatırlatarak, "Sokağa çıkma yasağının olduğu, bu sebeple çok farklı sorunların doğduğu, yaşamsal sorunların doğduğu bölgede uzun süre kalmak özürlü olmak anlamına gelir. Orada olsan somut olaylarla ilgilenme zorunluluğuna işaret eder. Siz orada bulunduğunuz sürece yurttaşlarınız, kendi temsil ettiğiniz seçmenlerle yan yana onların yaşamını paylaşarak, sorunlarını çözmeye çalışırsınız. Birinci yanlış uygulamanın buradan kaynaklandığını düşünüyorum. Yurtdışından gelen raporların ne kadar uzun sürede geldiğini bilirsiniz" diye konuştu.

<https://www.milliyet.com.tr/yerel-haberler/ankara/hdp-sirnak-milletvekili-faysal-sariyildizin-durumu-gorusuldu-12186896>

HÜDA PAR'dan Şırnak'ın sorunlarına yönelik önemli tespitler

HÜDA PAR Şırnak İl Başkanı Abdullah Kılınç, kentte yaşanan çatışmalı sürecin ardından vatandaşların ve esnafın sorunlarına dikkat çekerek önemli tespit ve değerlendirmelerde bulundu.

Nüfusun 3'te birinin il dışında olmasından dolayı esnafın çok etkilendiğine vurgu yapan, Kılınç, esnafın ödemeler konusunda çok sıkıntı yaşadıklarını belirtti. Devletin, halkın zararlarını yeterince karşılayamadığını ve kendisinin de bu konuda mağdur olduğunu dile

getiren Kılınç, "Özellikle zarar gören ev eşyalarının ev fiyatının yüzde 12'sinin ödeneceği söylenmiş ve vatandaş bu şekilde imzalamış. Gerçekten de bu çok cüzi bir fiyattır. Örneğin benim 170 metrekarelik dairem var. 96 bin TL'ye hesaplanmış bunun yüzde 12'si 11 bin 600 TL tutuyor. Bu sadece beyaz eşyaman fiyatını karşılamıyor. 5 bin aile bu şekilde mağdurdur. Yetkililerden bunu daha yüksek bir seviyeye çıkartmaları en büyük temennimizdir" dedi.

<https://dogruhaber.com.tr/haber/264598-huda-par-dan-sirnak-in-sorunlari-na-yonelik-onemli-tespitler/>

Ders zili çaldı ama Şırnak eğitim-öğretime hazır değil!

Şırnak, çatışmaların ardından yerinden edilen çocukları, yıkılmış veya karakol olarak kullanılmaya başlanmış okulları ile yeni eğitim yılına giriyor. İlk hafta okulların eğitime başlamasının zor olduğunu ifade eden Eğitim Sen Cizre İlçe Temsilcisi Mesut Aslan, birçok okulun inşaatının ve tadilatının bitmediğini belirtti. Cizre'de yaşanan çatışmalı sürecin ardından şehir merkezinden çıkartılan liselerin çevre yolu Kuştepe mevkisine taşındığını söyleyen Aslan, "Geçen sene orada iki tane lise eğitime başlamıştı bu sene 3 lise daha oraya taşındı. Okul inşaatlarının bitmemesinden kaynaklı birçok eksiklik var. Bazı okullarda tahtalar bile bu hafta sonu geldi. Büyük ihtimalle bu hafta okullarda eğitim verilemeyecek" dedi.

<https://www.evrensel.net/haber/332670/ders-zili-caldi-ama-sirnak-egitim-ogretime-hazir-degil>

Şırnak'ta TOKİ konutlarının yapıldığı alanda bir cenaze bulundu

Yasak, operasyon ve çatışmaların hedefi olan kentlerden biri olan Şırnak'ta, Toplu Konut İdaresi (TOKİ) tarafından yapılan inşaatın bulunduğu alanda bir cenaze bulundu. Şırnak kent merkezinde 14 Mart ile 14 Kasım 2016 tarihleri arasından ilan edilen sokağa çıkma yasağı sonrası binlerce ev yıkılmış ve yerine TOKİ konutları inşa edilmeye başlanmıştı.

<https://gazetekarinca.com/2017/10/sirnakta-toki-konutlarinin-yapildigi-alanda-bir-cenaze-bulundu/>

Şırnak'ta evi yıkılan kişiye 25 yıl önce aldığı ceza gerekçesiyle tazminat verilmedi

Şırnak'ta, terör örgütü PKK'nın kurduğu barikat ve kazılan hendeklerin kaldırılması amacıyla yapılan operasyonlar sırasında evi yıkılan Selahattin Sondak'ın tazminat başvurusu, 1992 yılında 'teröre yardım ve yataklık suçunu' işlediği gerekçesiyle reddildi. HDP Şırnak Milletvekili Aycan İrmez, konuyu Meclise taşıyarak, Adalet bakanı Abdulhamit Gül'ün yanıtlaması istemiyle soru önergesi verdi. Şırnak kent merkezinde 2016 yılında PKK'lı teröristlerin kazdığı hendeklerin kapatılması ve kurduğu barikatların kaldırılması amacıyla başlatılan operasyonlar sırasında evi yıkılan Selahattin Sondak, Şırnak Valiliği Terör ve Terörle Mücadeleden Doğan Zararların Tespiti Komisyonu'na başvurarak tazminat talebinde bulundu. Komisyon yaptığı değerlendirmede, Sondak'ın 1992 yılında, 'terör örgütüne yardım ve yataklık' suçundan ceza almasını gerekçe göstererek tazminat talebini reddetti.

<http://www.hurriyet.com.tr/sirnakta-evi-yikilan-kisiye-25-yil-once-aldigi-40608475>

Hdp Şırnak Milletvekili İrmez Açıklaması

Sokağa çıkma yasakları kapsamında ilçedeki 3 binadan 177 kişinin cenazelerinin çıkarıldığını öne süren İrmez, "103 kişinin kimlikleri tespit edilirken maalesef 74 kişinin kimliği tespit edilmeden kimsesizler mezarlığına defnedildi. Cizre'de başta yaşam hakkı olmak üzere ağır hak ihlalleri gerek ulusal gerekse uluslararası kurum ve kuruluşların raporlarına yansdı." görüşünü savundu.

<https://www.sondakika.com/haber/haber-hdp-sirnak-milletvekili-irmez-aciklamasi-10124381/>

Şirnak'ta Konutlar Hızla Yükseliyor

Şirnak'ta vatandaşların konut ihtiyacını karşılamak için başlatılan çalışmalar sürüyor. Kentin Bahçelievler, Dicle, Cumhuriyet, Gazipaşa, İsmetpaşa, Yeni ve Yeşilyurt mahallelerinde TOKİ tarafından 6 bin 500 konut ve bin dükkanın yapım çalışmalarına devam ederken, yeni binaların da temeli atılıyor. Kentte birçok binanın kaba inşaatı sona ererken, sıva ve alt yapı çalışmalarına geçildi. Ayrıca, konutların yapıldığı tüm alanlarda çok sayıda taziye evi de yapılıyor.

<https://www.haberler.com/sirnak-ta-konutlar-hizla-yukseliyor-10169970-haberi/>

Şirnaklılar Cizre'deki TOKİ'lere yerleştirilecek

Yasak sonrası evleri yıkılan Şirnaklılar, Cizre'de yapılan TOKİ'lere yerleştirilmek isteniyor. Söz konusu durum için daha önce ailelere form dağıtılmış kimi ailelere de sözlü iletilmişti. Şirnak'taki konutlara kimlerin yerleştirileceği ise muamma Şirnak'ta 14 Mart 2016 ile 14 Kasım 2016 tarihleri arasında ilan edilen sokağa çıkma yasağı sonrası, Gazipaşa, Yeşilyurt, İsmetpaşa, Dicle, Cumhuriyet, Yenimahalle ve Bahçelievler mahallelerinde binlerce ev ve işyeri yıkıldı. Mahallelerde daha önce hakkında sağlam raporu verilen 500 evin çoğu ise Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve Valiliğin talimatı ile yıkılmaya devam ediliyor. Yıkılan evlerin yerlerine Toplu Konut İdaresi (TOKİ) tarafından Mart ayında temeli atılan 6 bin 500 konut ve bin adet iş yerinin yapımı sürüyor. Çoğunluğu 90 metrekare şeklinde tasarlanan yaklaşık 2 bin konutun yapımı bitme aşamasına gelirken, diğer konutların ne zaman bitirileceği ise bilinmiyor.

<https://www.evrensel.net/haber/336302/sirnaklilar-cizredeki-tokilere-yerlestirilecek>

HDP'li Birlik: Şırnak'taki konutlar kimlere tahsis edilecek?

HDP Şırnak Milletvekili Leyla Birlik, Şırnaklıların Cizre'de yapılan TOKİ konutlarına yerleştirilmek istenmesi üzerine, Çevre ve Şehircilik Bakanı Mehmet Özhaseki'ye, Şırnak'ta yapılan konutlar kimlere tahsis edileceğini sordu.

Şırnak'ta 14 Mart 2016'da ilan edilen ve 246 gün süren sokağa çıkma yasağı sırasında yerle bir edilen Gazipaşa, Yeşilyurt, İsmetpaşa, Dicle, Cumhuriyet, Yenimahalle ve Bahçelievler mahallelerinde yıkım ediyor. Yıkılan evlerin yerlerine ise Toplu Konut İdaresi (TOKİ) tarafından Mart ayında temeli atılan 6 bin 500 konut ve bin adet iş yerinin yapımı sürüyor. Ancak Şırnaklıların Cizre'de yapılan TOKİ'lere yerleştirilmek istenmesi, Şırnak'ta yapılan konutlara kimin yerleştirileceği sorusunu gündeme getirdi. Halkların Demokratik Partisi (HDP) Şırnak Milletvekili Leyla Birlik konuyu Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne (TBMM) taşıdı.

Söz konusu durumun göç oranında artışa neden olacağını hatırlatan Birlik, Çevre ve Şehircilik Bakanı Mehmet Özhaseki'nin yanıtlaması istemiyle şu soruları yöneltti:

“* Şırnak kent merkezindeki konutlar kimlere tahsis edilecektir? Şırnak'ta evleri, işyerleri yıkılan yurttaşların mülkiyet hakkı nasıl korunacaktır?

* Şırnak merkezde toplam kaç ailenin Cizre'deki konutlara yerleştirilmesi için form imzalatılmıştır?

* Evleri yıkılan halkın arazilerinde yapılacak olan ko-

nutlar için yurttaşlardan onay alınmış mıdır? Alınmamış ise; özel mülkiyet hakkı kapsamında mülk sahiplerinin rızası alınmadan konut yapılması hukuka aykırı değil midir?

* Bu konutların yapılırken, kentin kültürel ve toplumsal dokusu göz önünde bulundurulmakta mıdır?

* Şırnak'ta evleri yıkılan ve iki yıldır evsiz kalan yurttaşların mağduriyetleri neden hala giderilmemiştir? Halkın kendi arazilerine ev yapmaları asıl olarak neden engellenmiştir?

* Evleri yıkılan yurttaşların kendi arazilerine konut yapmaları, riskli (zemin kayması ve afet bölgesi) gerekçesiyle izin verilmezken; yeni yapılan konutların bu araziler üzerinde yapılıyor olması riskli değil midir? Bu arazilerin konut yapımına uygun olup olmadığı incelenmiş midir?”

<https://www.evrensel.net/haber/336406/hdpli-birlik-sirnakta-ki-konutlar-kimlere-tahsis-edilecek>

Şırnak'ta yıkıma tepki:

Evimi devlet yıktı

Şırnak'ta geçen yıl ilan edilen sokağa çıkma yasağı sonrası, sağlam raporu olan 3 katlı evinin yıkılmasına tepki gösteren Mehmet Kaynar, "PKK'liler evime zarar verdi diye imza atmamı istiyorlar. Evimi devlet yıktı" dedi. Şırnak'ta 14 Mart 2016 ile 14 Kasım 2016 tarihleri arasında ilan edilen sokağa çıkma yasağının ardından yerle bir edilen mahallelerde bir yandan Toplu Konut İdaresi (TOKİ) tarafından konutlar yapılırken diğer yandan yıkım devam ediyor. Kaynar, yıkılan evinin ardından bazı resmi yetkililerin kendisinden, "PKK'liler evime zarar verdi" diye yazılı imza almak istediklerini dile getirdi. Kimseye iftira atmak istemediğinden dolayı kağıdı imzalamadığını söyleyen Kaynar şu sözler ile tepkisini dile getirdi: "Cadde üzerinde sağlam olan evimi devlet kepçelerle yıktı. Ben nasıl başkasına iftira atayım. Evimin yıkılmaması için çok direndim; ama tek başıma olduğum için devlet evimi yıktı. Kaç defadır beni arayıp kağıdı imzalamamı istiyorlar; ancak gitmeyeceğim. Evimi yıkanları mahkemeye vereceğim."

<https://alevinet12.com/2017/10/30/sirnakta-yikima-tepki-evimi-devlet-yikti/>

Yasakta evini kaybeden Sondak tedavi için destek bekliyor

Şırnak'ta 14 Mart-14 Kasım 2016 tarihleri arasında süren sokağa çıkma yasağı sırasında binlerce ev yıkıldı. Evleri yıkılan ailelerden biri de Sondak Ailesi. Yasak ilan edilmesiyle birlikte Yeşilyurt Mahallesi'ndeki evlerini terk etmek zorunda kalan Sondak Ailesi, kenttin dış mahallelerinde 8 ay boyunca yasağın kalkmasını bekler. Baba Selahattin Sondak sağ elini kullanamadığı için çalışamazken, yasaktan önce Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'na bağlı Şırnak Sosyal Yardımlaşma Vakfı'ndan aldıkları yardım ve iki çocuklarının yazları çalışmasıyla geçinirler. Yasak ardından yardımların kesilmesiyle birlikte maddi sıkıntıları artan Sondak Ailesi şimdi Vakıfkent Mahallesi'nde oturuyor. 12 kişilik ailenin ortanca çocuğu olan 17 yaşındaki Bahar Sondak da, bu maddi imkansızlıklar nedeniyle tedavisine devam edemiyor. Doğuştan gelen ayak ve el tırnaklarında oluşan iltihaplanma ve şekil bozukluğu hastalığı olan Sondak'ın ayak tabanlarında da ciddi yara ve çatlaklıklar oluşuyor.

<https://www.haberercis.com.tr/genel/yasakta-evini-kaybeden-sondak-tedavi-icin-destek-bekliyor-h292275.html>

Şırnak ve Hakkari’de konuşan Yıldırım: **Kalkınacağız, Avrupa çıldırısın**

Olağanüstü güvenlik önlemleri altında geldiği Şırnak ve ardından gittiği Hakkari’de konuşan Başbakan Binali Yıldırım, “Bizim etnik kimliğimiz ne olursa olsun, bizi birbirimize bağlayan Rabia işaretidir. İşaretimiz tek millet, tek devlet, tek vatan, tek bayraktır. Demek ki kimliğimizi inkar etmeyeceğiz” dedi. Hakkari’yi ‘cazibe merkezine’ dönüştüreceğini de söyleyen Yıldırım, “Kalkınacağız. Avrupa çıldırısın” diye konuştu.

<http://gazetekarınca.com/2017/11/sirnak-ve-hakkari-de-konusan-yildirim-kalkinacagiz-avrupa-cildirsin/>

‘Şırnak halkıyla dayanışma büyütülmeli’

HDP Şırnak İl Eşbaşkanı Zeynep Unat, Şırnak halkıyla dayanışmak amacıyla başlatılan “1000 Kardeş Aile Kampanyası”na ilişkin duyarlılık çağrısı yaptı.

Şırnak’ta 16 Mart-14 Kasım 2016 Kasım tarihleri arasında ilan edilen sokağa çıkma yasağı sırasında kentin 7 mahallesinde binlerce ev ve işyeri yıkıldı. Mağdur olan onbinlerce yurttaş ise tüm zorluklara rağmen kentte kalarak, yaşamlarını sürdürmeye devam ediyor. Zor koşullara rağmen kenti terk etmeyen binlerce aile ise kiraladıkları evlere ortalama 600 TL ödüyor. Şırnaklılar, zorlu kış koşullarında dayanışmanın büyütülmesi çağrısı yapıyor.

<https://www.evrensel.net/haber/338435/sirnak-halkiyla-dayanisma-buyutulmeli>

Duygusal kopuş ve yıkım daha fazla olur

Şırnak'ta 8 aylık sokağa çıkma yasağının ardından yaralar sarılırken, bununla beraber şehrin tarihi dokusu ve kimliğiyle birlikte yerleşik kültürü de yok olmakla karşı karşıya! Bölgedeki son durumu Milli Gazete'ye değerlendiren Saadet Partisi Şırnak İl Başkanı Hüsamettin Duman, 2-3 katlı müstakil evlerin yerine 10-12 katlı binaların yapıldığına dikkat çekerek, yatay hayattan dikey hayata geçişle beraber komşuluk ilişkilerinin yok olacağına vurgu yaptı.

ŞIRNAKLILARIN YÜZDE 30'U HÂLÂ DÖNMEDİ!

Operasyonların bitmesi ve sokağa çıkma yasağının kalkmasıyla birlikte vatandaşların yüzde 70'i Şırnak'a geri dönerken, yüzde 30'luk kesim ise hâlâ dönemedi. Dönerlerin büyük bir kısmı evlerini yurtlarını operasyonlarda kaybettiği için ya bir evde birden fazla aileyle kalmak zorunda ya da bodrum ve dükkân fark etmeden başını sokacak bir çatı arıyor. Operasyonların bitmesiyle birlikte çatışmaların yaşandığı en büyük 6 mahalleyi tamamen dümdüz eden TOKİ, yerine ise 6 bin 500 konut inşaatı başlattı. Operasyonların en yoğunu eski Şırnak olarak bilinen merkezde yaşanırken, tarihi doku ve şehrin kimliği ise tamamen yok oldu. Bakanlık, TOKİ ve yerel yönetimler el birliğiyle yeni bir Şırnak inşa ediyor.

<http://www.milligazete.com.tr/haber/1439937/duygusal-kopus-ve-yikim-daha-fazla-olur>

Evleri ve işyerleri yıkılan ama kendileri ayakta olan Şırnaklılardan çağrı:

Destek için teşekkürler ama daha fazlası lazım...

Kış mevsimiyle birlikte yaşam koşullarının iyice zorlaştığına dikkat çeken HDP Şırnak İl Eşbaşkanı Zeynep Unat, Şırnak halkıyla dayanışmak amacıyla başlatılan ve daha fazla ailenin ihtiyacı olduğu için süresi uzatılan '1000 Kardeş Aile Kampanyası'na ilişkin duyarlılık çağrısı yaptı. Şimdiye kadar yapılan dayanışmaya teşekkür eden Unat, kış koşullarında daha fazla dayanışmaya ihtiyaç olduğunu söyledi.

<https://www.alevinet.com/2017/11/20/evleri-ve-isyerleri-yikilan-ama-kendileri-ayakta-olan-sirnaklilardan-cagri-des-tek-icin-tesekkurler-ama-daha-fazlasi-lazim/>

Şırnak'ta konuşan Erdoğan:

Yasakçı ve baskıcı eski devleti biliyorsunuz

Uzun süre sokağa çıkma yasağının uygulandığı Şırnak'ta konuşan Erdoğan, "Sizler sokaklarında korkunun kol gezdiği, yasakçı, baskıcı eski devleti ile bugün insanı yaşat ki devlet yaşasın yönetimini de çok iyi biliyorsunuz" dedi. Aylarca sokağa çıkma yasağının uygulandığı Şırnak'ta konuşan Erdoğan 'baskıcı devlet'in eskide kaldığını iddia etti.

<http://gazetekarınca.com/2017/12/sirnakta-konusan-erdogan-yasakci-ve-baskici-eski-devleti-biliyorsunuz/>

Terör yıktı devlet yaptı Güneydoğu'ya terör zulüm, devlet ise şefkat dağıtıyor

Terör örgütünün hendek olayları zamanında yakıp, yıkıp, talan ettiği şehirlerin çehresi devletin devam eden dev yatırımlarıyla değişti. Terörden temizlenen Güneydoğu Anadolu Bölgesinde bulunan Diyarbakır, Mardin, Şırnak ve bu illere bağlı Sur, Silvan, Cizre, Silopi, Nusaybin gibi ilçelerde Başbakanlık Toplu Konut İdaresi Başkanlığı (TOKİ) tarafından 20 bin 67 konutla birlikte modern yeni kentler yapıldı.

<http://www.haberturk.com/sirnak-haberleri/60884386-terror-yikti-devlet-yaptiguneydoguya-terror-zulum-devlet-ise-sefkat-dagitiyorsadece-yikilan>

Eski Yargıtay Üyesi Weiser Nicht

Türkiye'de son yaşanan hukuksuzluklardan dolayı sürgünde yaşayan Türkiye Cumhuriyeti eski Yargıtay Üyesi Weiser Nicht müstear ismiyle bir yazı kaleme aldı.

Şırnak'ta polis aracının arkasında ceset sürüklenmesi; Cizre'de sokağa çıkma yasağı nedeniyle annenin, çocuğunun cesedini derin dondurucuda saklaması; bir annenin, üstelik toplumun ileri gelen muhalif siyasilerden birinin annesinin cenazesinin başkentte defnedilmesine izin verilmemesi; çırılçıplak soyulan sanıkların arkadan kelepçelenmiş ve yere yatırılmış vaziyette işkence altındaki fotoğrafların pervasızca başına servis edilmesi; toplumlar arası bütünleşmeyi önler.

<https://docs.google.com/spreadsheets/d/1TtTxZa31M0J-zAFXQrOJiW5mi7nRNkbppo8rI48c2pIQ/edit#gid=0>

Şırnak'ta 25 yıl önce boşalttıkları köye dönmek zorunda kalanlar anlatıyor:

90'lar bile daha iyiydi

Şırnak'ta, Cudi ile Gabar dağlarının arasında kalan bir köy, Bilmat. Şiddet ve çatışmalar nedeniyle göçe zorlanan hayatların yıllarca sahip olamadıkları bir memleket burası. Şırnak merkezine yaklaşık 4 kilometre mesafede olan Bilmat ilk olarak 1993'te Türk Silahlı Kuvvetleri (TSK) ile PKK arasındaki çatışmalar ve operasyonlar nedeniyle boşaltıldı. Bilmatlılar "yeni evleri" olarak gördükleri Şırnak'tan da 2016'da sokağa çıkma yasakları nedeniyle ayrılmak zorunda kaldı. Evleri yine yıkıldı, sahip oldukları yine ellerinden alındı. Biz 3 defa göçe zorlandık. En son şehirde evlerimiz yıkıldı, önceden yıkılmış köylere dönmek zorunda kaldık. Herkes Şırnak'ta bir yerlere dağıldı. Çok rezillik çektik, suyumuz yok, okulumuz yok. 90'larda çocuklar okula gidebiliyordu, şimdi bizimkiler gidemiyor. O zaman şu anki gibi acı, ölüm, tutuklama, göç yoktu. Bu kadar perişanlık yoktu."

<https://www.bbc.com/turkce/haberler-turkiye-44473337>

Şırnak'ta 100'ü aşkın ölüme tek soruşturma

Şırnak merkezde 14 Mart 2016 tarihinde ilan edilen ve 8 ay boyunca devam eden “sokağa çıkma yasağı” sırasında hayatını kaybeden 100'ü aşkın kişinin ölümüne ilişkin başlatılan soruşturmaların tek dosyada ele alındığı öğrenildi. Konu hakkında bilgi veren Özgürlükçü Hukukçular Platformu (ÖHP) avukatlarından Newroz Uysal, söz konusu durumdan dolayı kimin nasıl hayatını kaybettiğinin belirlenmediğini ve cenaze görüntülerinin isimlere göre ayrıştırılmadığını aktardı. Uysal, hayatını kaybedenlerin dosyalarının birleştirilmesinin birçok sorunu beraberinde getireceğini ve ölümlerin ayrı ayrı soruşturmalar şeklinde olması gerektiğine dikkat çekti.

<https://www.evrensel.net/haber/357367/sirnakta-100u-as-kin-olume-tek-sorusturma>

Şırnak'ta hep OHAL: 29 kontrol noktası var

7 kez uzatılan OHAL kalktı ancak Şırnak hala kontrol altında. Kentte 6'sı merkezde, 8'i Cizre'de, 2'si Güçlükönak'ta, 4'ü Silopi'de, 3'ü Beytüşşebap'ta, 2'si Uludere'de ve 4'ü de İdil ilçesinde olmak üzere 29 polis kontrol noktası hala duruyor. Birçok alanda ağır hak ihlallerinin yaşanmasına neden olan OHAL'den geriye kalan uygulamalar ise halen kendini yoğun bir şekilde hissettiriyor. Sokağa çıkma yasakları sonrası yüzlerce kişinin öldürüldüğü, binlerce evin yerle bir edildiği ve yoğun güvenlik önlemlerinin daha da artırıldığı Şırnak ve ilçeleri de bu kentlerin başında geliyor.

<http://www.haberdar.com/gundem/sirnak-ta-hep-ohal-29-kontrol-noktasi-var-h96736.html>

Çevre ve Şehircilik Bakanı konutların 15 Ekim'de teslim edilmesini istedi

Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum, Şırnak'ta sokağa çıkma yasağı olaylarında mağdur aileler için yapılan konutların 15 gün içerisinde teslim edilmesini istedi. Yetkililerden konutlar ile ilgili bilgi alan Kurum'a yaklaşan mağdur bir vatandaş mağduriyetini anlattı. Kiralık ev bulamadığını ve konutların erkenden teslim edilmesini talep eden vatandaşın sözleri üzerine Bakan Kurum, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Altyapı ve Kentleşme Genel Müdürü Vedat Gürgen'e evlerin ne zaman teslim

edileceğini sordu. Gürgen, elektrik abonelerini yapan hak sahiplerine ekim ayında teslim edileceğini söyledi. Bunun üzerine Kurum, evlerin 15 Ekim'e vatandaşlara teslim edilmesini istedi.

https://www.google.com/url?rct=j&sa=t&url=https://dogruhaber.com.tr/haber/310791-cevre-ve-sehircilik-bakani-konutlarin-15-ekimde-teslim-edilmesini-istedi/&ct=ga&cd=CAEYDCoUMTAzNzg3NTIyNzAwNDQ0MDM4MTgyHTY3YjdiYWQxNTZmNDQ4NWQ6Y29tLnRyOnRyOIRS&usg=AFQjCNFf8an9K_xWwcrNHq-1cjlafXsT2wg

HDP milletvekili Hüseyin Kaçmaz, Şırnak'taki imar yasağını sordu

HDP Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz, Şırnak'ta “riskli alan” ilan edilen mahallelerde iki yıldır uygulanan imar yasağını Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum'a sordu. TBMM başkanlığına HDP Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz tarafından sunulan soru önergesinde şu ifadeler yer aldı: “Şırnak merkezde 16 Mart ile 14 Kasım 2016 tarihleri arasında ilan edilen sokağa çıkma yasağının devam ettiği 10 Ağustos tarihinde, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın talebi üzerine Bakanlar Kurulu kararı ile kente bağlı Cumhuriyet, Gazipaşa, İsmetpaşa, Yeni ve Yeşilyurt mahalleleri “riskli alan” ilan edilmişti. Bu bölgelerin riskli alan ilan edilmesinden bugüne kadar yapılan uygulamalar bazı soruların cevaplanmasını elzem kılmıştır.”

'NEDEN İKİ YILDIR İMAR İZİNİ VERİLMİYOR?'

Kaçmaz, Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum'a şu soruları sordu:

“1. Bakanlar Kurulu tarafından, ‘riskli alan’ ilan edilen mahallelerde, kendi arsalarında ev yapmak isteyen yurttaşlara iki yıl geçmesine rağmen neden imar izni verilmemektedir?”

2. Yıkılan mahallelerde evlerini yeniden yapmak için yurttaşlar kayyum atanan Şırnak Belediyesi'ne başvuru yapmış ancak halen ‘riskli alan’ gerekçesi sunulmaktadır. Bahse konu riskli alan uygulamasına neden hala devam edilmektedir? Ne zaman kaldırılması planlanmaktadır?”

3. İki yılı aşkın bir süredir imar izinlerinin verilmemesinden kaynaklı başka bölgelere göç etmek zorunda kalan yurttaşlar geri dönemiyor. Verilmeyen izne rağmen kente geri dönmek isteyen yurttaşlar ise, kentte ev bulmakta ciddi sıkıntılar yaşamaktadır. Bu mağduriyetlerin giderilmesi için ilgili bakanlığınızın ne tür çalışmaları vardır?”

<https://www.evrensel.net/haber/363188/hdp-milletvekili-huseyin-kacmaz-sirnaktaki-imar-yasagini-sordu>

15 nokta ‘özel güvenlik bölgesi’ ilan edilerek giriş yasaklandı

Milli güvenliğin sağlanması, kamu düzeni ve güvenliğinin korunması, suç işlenmesinin önlenmesi, temel hak ve özgürlükler ile başkalarının hak ve özgürlüklerinin ve genel asayişin korunması, şiddet olaylarının meydana gelmesinin önlenmesi ve yaşanabilecek her türlü olumsuz bir durumun önüne geçilebilmesi amacıyla, 5442 Sayılı İl İdaresi Kanunu'nun 11'inci maddesi ile 2565 Sayılı Askeri Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanunu'nun 32/A maddesine istinaden Şırnak merkez, Cizre, Silopi, Uludere, Güçlükönak, Beytüşşebap ilçeleri sınırlarında bulunan Cudi Dağı, Bestler Dereler, Kurt Dağı, Kureşin bölgesi, Karaçalı bölgesi, Kel Mehmet Dağı, Serin bölgesi, 2088 Rakım Tepe, Küçük Su bölgesi, Gabar Dağı, Faraşın Yaylası bölgesi, Altın Dağ, İncebel Dağı, Oymakaya bölgesi, Tanin bölgesinde, bahse konu bölgelere gidebileceği değerlendirilen vatandaşların, mezkur bölgelerdeki yasadışı unsurlardan ve bunlara yönelik alınacak tedbirlerden zarar görmemeleri açısından 15 Şubat-29 Şubat 2020 tarihlerinde olmak üzere ‘Geçici özel güvenlik bölgesi’ ilan edilmiştir. Bahse konu bölgelere, vatandaşlarımızın can ve mal güvenlikleri bakımından girmeleri 15 gün süreyle yasaklanmıştır.”

<https://www.sabah.com.tr/gundem/2020/02/14/sirnakta-15-bolgede-gecici-ozel-guvenlik-uygulamasi>

Demirtaş'ın davasında ara karar: Tutukluluk haline devam
Selahattin Demirtaş'ın 'örgüt yöneticiliği' suçlamasıyla
yargılandığı davada, ara kararını açıklayan mahkeme tu-
tukluk halinin devamına karar verdi.

'HENDEĞİ BANA MAL ETMEK İÇİN AÇIKLAMALARIMIZI VERMEDİLER'

Bizler ta ilk siyasete girdiğimiz günden bu yana savunduğumuz bir siyasi projeyi koşullar ne olursa olsun savunmaya devam ettik hendek barikat döneminde ısrarla parti projemizden geri adım atmamız için demokratik özerklik eşittir hendek-barikat algısı yaratıldı.

Demirtaş; bunlar Türk devlet yetkilerini kullandılar. Tamamı tutuklu, Cizre komutanı, Sur, Silvan dahil olmak üzere, oradaki şehir operasyonlarını yöneten Adem Huduti dahil Yüksekova komutanı, Nusaybin komutanı, Şırnak komutanı. Tek tek, isimleriyle birlikte görevleriyle birlikte size anlatacağım. Hepsi darbeden tutuklu. Emniyet amirleri, hepsi açığa alınmış tutuklu. Aralarında kaymakamlar var. FETÖ'cü olarak tutuklu. Bunlar, hendek-barikat ba-

hanesiyle bizim sorunu diyalogla çözmemizi engellerken içeride de bir vahşet yaşıyordu. Bosna gibi bir katliam yapıyorlardı. Abarttığımı düşünmeyin. Hepsini burada tek tek anlatacağım. Madem dava açıldı bana, madem ben hükümet yetkilileri ve devlet görevlileri demek suretiyle 'örgüt propagandası' yapmışım, o halde anlatayım. Başka türlü içinden çıkamayız. Ne vahşetler yaşandığını göreceksiniz. Bu ülkede hakim olduğunuza utanacaksınız. İnsan olduğunuza utanacaksınız. Ben utandım. İnsanlık vicdanı, ahlakı taşıyan herkes utanır.”

<https://www.evrensel.net/haber/349945/demirtasin-davasinda-ara-karar-tutukluluk-haline-devam>

CİZRE

2015/2020 yılları arasında Cizre’de farklı tarihlerde 90 günlük sokağa çıkma yasağı ilan edilmiştir. Operasyon sırasında güvenlik güçlerinin aşırı güç kullanımına başvurduğu görülmüştür. Yasaklar ve çatışmalar süresinde temel ihtiyaçlarını gidermeye çalışan yurttaşlar hedef alınmıştır. Çatışmalar sonrasında kişilerin yaşamsal ihtiyaçları karşılanamamıştır.

Hükümet yerle bir edilen Kürt kentlerinde inceleme yapmak isteyen BM heyetine 2016’da izin vermedi

7 Haziran seçimleri sonrasında AKP’nin tek başına iktidar olmaması üzerine kurulan “seçim hükümetinde” bakan olarak yer alan HDP Milletvekilleri Ali Haydar Konca ve Müslüm Doğan, HDP Eşbaşkanı Selahattin Demirtaş ve beraberindeki heyet, Eylül 2015 tarihinde sokağa çıkma yasağı ilan edilen Cizir’de (Cizir) benzer şekilde “kamu güvenliği” gerekçesiyle sokulmamıştı.

<https://alevinet12.com/2017/03/13/hollanda-ve-cizire-sokulmayan-bakanlar/>

İçişleri Bakanlığı: Miray bebeğin öldürülmesi sokağa çıkma yasağının hayati bir tedbir olduğunu gösteriyor

Şırnak’ın Cizre İlçesi’nde hendek operasyonları sırasında evleri zarar gören bazı kişilerin açtığı tazminat davası için savunma dilekçesi gönderen İçişleri Bakanlığı Hukuk Müşavirliği, 73 yaşındaki Ramazan İnce ve 3 aylık torunu Miray İnce’nin hastaneye gitmeye çalıştıkları sırada vurularak ölmelerinin, sokağa çıkma yasağının halkın can ve mal güvenliğini korumaya dönük ne kadar hayati bir önlem olduğunu gösterdiğini belirtti.

Cizre’de meydana gelen hendek ve barikat olaylarının ardından başlatılan operasyon kapsamında 14 Aralık 2015 günü sokağa çıkma yasağı ilan edildi. 79 gün süren sokağa çıkma yasağı ardından, bazı kişiler operasyon sırasında evlerinin zarar gördüğünü belirterek yönetimin kusurlu olduğu iddiasıyla İçişleri Bakanlığı aleyhine 200’er bin lira tazminat davası açtı. Davanın açıldığı Martın 1’inci İdare Mahkemesi, Ekrem İnedi ve diğerleri davasında, iddialara karşılık İçişleri Bakanlığı’ndan savunma istedi. Bakanlık Hukuk Müşavirliği’nden mahkemeye gönderilen savunmada, davanın hukuki dayanaktan yoksun olduğu belirtildi.

<http://www.hurriyet.com.tr/icisleri-bakanligi-miray-bebegin-oldurulmesi-s-40423015>

İçişleri Bakanlığı'ndan skandal Cizre savunması:

Miray bebeğin öldürülmesi 'hayati tedbir'in göstergesiymiş!

İçişleri Bakanlığı'nın mahkemeye gönderdiği skandal Cizre savunmasında, hastaneye gitmeye çalışırken katledilen Ramazan İnce ve 3 aylık torunu Miray bebek için “Vurularak ölmeleri bize sokağa çıkma yasağının yurttaşların can ve mal güvenliğini korumaya dönük ne kadar ‘Hayati bir tedbir’ olduğunu göstermektedir” denildi.

İçişleri Bakanlığı, Şırnak'ın Cizre ilçesinde 14 Aralık 2015 tarihinde ilan edilen ve 79 gün süren sokağa çıkma yasağı esnasında evleri zarar gören yurttaşların açtığı davada, mahkemeye skandal niteliğinde bir savunma gönderdi. Dihaber'in aktardığına göre; yasak ve çatışmalar sırasında evleri zarar gören ve can güvenliği kalmadığı için ilçeyi terk etmek zoruna kalan birçok yurttaş,

yaşananlarda “Kusuru” olduğunu belirttiği İçişleri Bakanlığı aleyhine Mardin 1. İdare Mahkemesi'ne maddi ve manevi tazminat davası açtı. İçişleri Bakanlığı Hukuk Müşavirliği'nin dava kapsamında mahkemeye, 3 sayfalık skandal bir savunma gönderdi. Bakanlık, davanın hukuki dayanaktan yoksun olduğunu ileri sürerek, Cizre ilçesinde meydana gelen olaylar sonucunda ortaya çıkan maddi ve manevi zarardan Bakanlığın (idarenin) sorumlu olmadığını ve “Hizmet kusurunun” bulunmadığını savundu.

<http://ilerihaber.org/icerik/icisleri-bakanligindan-skandal-cizre-savunmasi-miray-bebegin-oldurulmesi-hayati-tedbirin-gostergesiymis-70361.html>

‘Sokağa çıkma yasağı tedbir’

Şırnak’ın Cizre ilçesinde hendek operasyonları sırasında evleri zarar gören bazı kişilerin açtığı tazminat davası için savunma dilekçesi gönderen İçişleri Bakanlığı Hukuk Müşavirliği, 73 yaşındaki Ramazan İnce ve 3 aylık torunu Miray İnce’nin hastaneye gitmeye çalıştıkları sırada vurularak ölmelerinin, sokağa çıkma yasağının halkın can ve mal güvenliğini korumaya dönük ne kadar hayati bir önlem olduğunu gösterdiğini belirtti.

<http://www.milliyet.com.tr/-sokaga-cikma-yasagi-tedbir--gundem-2430162/>

İçişleri Bakanlığında skandal Cizre savunması

İçişleri Bakanlığı’nın mahkemeye gönderdiği Cizre savunmasında, hastaneye gitmeye çalışırken yaşamını yitiren Ramazan İnce ve 3 aylık torunu Miray bebek için “Vurularak ölmeleri bize sokağa çıkma yasağının yurttaşların can ve mal güvenliğini korumaya dönük ne kadar ‘Hayati bir tedbir’ olduğunu göstermektedir” denildi. Diha Haber’de yer alan habere göre, İçişleri Bakanlığı, Şırnak’ın Cizre ilçesinde 14 Aralık 2015 tarihinde ilan edilen ve 79 gün süren sokağa çıkma yasağı esnasında evleri zarar gören yurttaşlar, Mardin 1. İdare Mahkemesi’nde maddi ve manevi tazminat davası açtı. Dava kapsamında İçişleri Bakanlığı Hukuk Müşavirliği 3 sayfalık skandal bir savunma gönderdi. Bakanlık, davanın hukuki dayanaktan yoksun olduğunu ileri sürerek, Cizre ilçesinde meydana gelen olaylar sonucunda ortaya çıkan maddi ve manevi zarardan Bakanlığın (idarenin) sorumlu olmadığını ve “Hizmet kusurunun” bulunmadığını savundu.

<https://www.evrensel.net/haber/315377/icisleri-bakanligindan-skandal-cizre-savunmasi>

Van'da Engellinin Alınan Akülü Aracı İade Edildi

Şırnak'ta geçen yıl hendek ve barikatların kaldırılması için başlatılan sokağa çıkma yasağı sırasında Van'a göç eden yüzde 93 engelli Abdülmecit Külter'e akülü tekerlekli sandalyesi iade edildi. Kayyum atanmasından sonra Büyükşehir Belediyesi Zabıta ekipleri 1.5 ay önce Külter'in evine giderek, akülü tekerlekli sandalyeyi geri aldı. Külter, çaresiz bir şekilde beklerken, Büyükşehir Belediyesi ise sandalyenin tamir edilmek için geri alındığını söyledi. Külter, "Akülü tekerlekli sandalyem 1.5 ay önce zabıta tarafından gerekçe gösterilmeden alındı. Sonra tamir edilmek üzere alındığını söylediler. Benim aracımın tamire ihtiyacı yoktu. 15 gün önce getirip geri verdiler. Aracımın akülerini de yenilediler. Şimdi onlara duacıyım" dedi.

<https://www.haberler.com/van-da-engellinin-alinan-akulu-araci-iade-edildi-9598657-haberi/>

Sokağa çıkma yasağının tamamen kalktığı Şırnak ve Cizre'de yaşam kurma çabası

Şırnak'ta 14 Mart 2016'da uygulanan sokağa çıkma yasağı 10 Nisan'da tamamen kaldırıldı. Yasak süresince çatışmalarda hasar gören binalar yıkıldı.

Cizre bodrumları' üzerine TOKİ konutları yapılacak!

Şırnak'ın Cizre ilçesinde 14 Aralık 2015 ile 2 Mart 2016 tarihleri arasında ilan edilen sokağa çıkma yasağı sırasında ağır hasar gören birçok ev yıkılarak yerlerine TOKİ konutları inşa edilmeye başlandı. Cudi Mahallesi'nde yasak döneminde ambulans beklerken öldürülen 150 kişinin kaldığı 3 bodrum da yeni konutların yapılacağı merkezlerden birisi. Yanmış ve vücut bütünlüğünün kalmadığı onlarca cenazenin çıkarıldığı bodrumlar, ailelerin tüm itirazlarına rağmen yıkıldıktan sonra inşaat alanına çevrildi. Cizre bodrumları ölümlerinde hukuka uygun gerekçeler oluşmuş. Şırnak Cizre'de sokağa çıkma yasağı döneminde mahsur kaldıkları bodrumlarda öldürülen 28 kişi için yapılan suç duyurusu da "hukuka uygun gerekçelerin mevcut olduğu" belirtilerek, takipsizlik kararı verildi. Dosyalarında takipsizlik kararı verilen ve bodrumlarda öldürülen 28 kişinin isimleri şöyle: Kenan Adıgüzel, Ekrem Sevilgen, Mehmet Benzer, Ahmet Zırıg, Nursel Dalmış, Yılmaz Geçim, Metin Karane, Tahir Akdoğan, Serdar Özbek, Hasan Tağ, Bişeng Kolanç, Şükrü Coşkun, Mehmet Emin Bayar, Mehmet Özkül, Muhammet Ata Kalaycı, Mesut Karşın, Derya Koç, Edip Arvaz, Abbas Gülbahçe, Erdal Kar, Hüseyin Kayaalp, İbahim Altunkaynak, Ferhat Özlüer, Mehmet Can, Murat Tunç, Aydın Güner, Eda Kutay ve Emrah Ortak. Geçtiğimiz aylarda birinci bodrumdaki Muharrem Erbek (18), ikinci bodrumdaki Yasemin Çıkmaz (17) ile üçüncü bodrumda Ramazan Biriman'ın (22) yakılarak öldürülmesine ilişkin yapılan suç duyurusuna da "Hukuka uygun" denilerek takipsizlik kararı verilmişti.

<https://www.evrensel.net/haber/319101/cizre-bodrumlari-olumlerinde-hukuka-uygun-gerekceler-olusmus>

Avukat Uysal: Cizre bodrumları hukuka uygunlukla açıklanamaz

Cizre'deki sokağa çıkma yasağı sırasında sığındıkları bodrumlarda öldürülenlerle ilgili yapılan suç duyurularına takipsizlik kararları veriliyor. “Hukuka uygun gerekçelerin mevcut olduğu” gerekçesiyle verilen takipsizlik kararını değerlendiren Avukat Nevroz Uysal, “Sanki soruşturmanın temel amacı bu kişilerin örgüt üyesi olduklarının kanıtlanması üzerine hazırlanmış. Ölümler, meşru müdafaa ile açıklanamaz” dedi.

<https://www.evrensel.net/haber/319323/avukat-uysal-cizre-bodrumlari-hukuka-uygunlukla-aciklanamaz>

TOKİ inşaatındaki işçiler anlattı: Cizre bodrumlarında hala cenazeler mi var?

Cizre'de sokağa çıkma yasakları sırasında sığındıkları bodrumlarda öldürülenlerin bulunduğu ve şu an TOKİ'nin inşa edildiği bodrumlar bölgesinde ağır kokuların gelmesi, alanda halen cenazelerin olma ihtimalini güçlendirdi. TOKİ inşaatlarında çalışanlar 2'inci bodrum çevresine yaklaştıklarında ağır kokudan dolayı çalışamadıklarını belirtti.

<http://gazetekarınca.com/2017/06/toki-insaatindaki-isciler-anlatti-cizre-bodrumlarinda-hala-cenazeler-mi-var/>

Taybet Ana'nın torunu anneannesine şiir yazdı

Şırnak Silopi'deki sokağa çıkma yasağı döneminde polis kurşunu ile öldürülen ve cenazesi bir hafta yerde kalan Taybet Ana'nın torunu Zilan İnan, anneannesine “Kurşun Kuşlar” isimli şiir yazdı.

<https://www.evrensel.net/haber/324699/taybet-ananin-torunu-anneannesine-siir-yazdi>

Cizre’de mahsur kalarak yaralanan öğrenciye 10 yıl hapis

Sokağa çıkma yasağı sırasında Cizre’de mahsur kalarak yaralanan Kırklareli Üniversitesi öğrencisi Enes Aydoğan’a 10 yıl 6 ay hapis cezası verildi. Şırnak’ın Cizre ilçesinde 12 Aralık 2015’te ilan edilen sokağa çıkma yasağı esnasında çatışmaların arasında kalarak yaralanan Kırklareli Üniversitesi öğrencisi Enes Aydoğan’ın yargılandığı davada karar çıktı. Cizre 2’nci Ağır Ceza Mahkemesi’nde görülen davanın 8’inci duruşmasında heyet, Aydoğan’a, “ör-güt üyeliği”nden 7 yıl ceza verdi. Heyet daha sonra bu cezayı yarı oranında artırarak 10 yıl 6 ay hapis cezasına yükseltti.

<https://alevinet12.com/2017/08/04/cizrede-mahsur-kalarak-yaralanan-ogrenciye-10-yil-hapis/>

Cizre’de polis ‘taciz’ devriyesinde

Yasaklardan sonra Cizre’yi ablukaya alan polis, zırhlı araçlarıyla sokaklarda devriye atarken genç kadınları taciz ettikleri iddia edildi. Sokaklarda artan polis tacizine tepki gösteren kadınlar, “Kirli oyunlarına alet olmayacağız” dedi. Şırnak’ın Cizre ilçesinde 14 Aralık 2015 tarihinde ilan edilen ve 79 gün süren sokağa çıkma yasağının ardından kent hala polis ablukası altında. Ablukalar, kentte her sokak başına konuşlandırılıp takviye olarak 5 dakika arayla devriye gezen zırhlı araçlar, karakollara çevrilen okullar ve her mahalleye inşa edilen özel hareket binalarıyla kalıcılaştırılıyor. Kentte 24 saat süren psikolojik baskıdan ise en çok kadınlar ve çocuklar etkileniyor.

<http://www.dipanel.ovh/KADIN/content/view/28572?page=5>

Saadet'in Şırnak'ta yıldızı parlıyor

Saadet Partisi Genel Başkanı Temel Karamollaoğlu, gençlerle bir araya gelerek, Türkiye'deki temel sorunların çözümüne ilişkin önemli bilgiler verdi. Milli Gazete'ye konuşan Saadet Partisi Şırnak İl Başkanı Hüsamettin Duman, Şırnak'ta yaşanan operasyonların bitmesinin ardından kentte gençler ağırlıklı bir yönetim kurduklarını belirtti. Gençlerin aldıkları bu eğitimle Şırnak'ta fark oluşturacağına dikkat çeken Duman, "Şırnaklıların umutla beklediği huzura ve refaha Saadet Partisi'yle kavuşacak. Yeni bir yönetim oluşturduk. Bu yönetimin yaş ortalaması 25 civarında. Bu dinamik ve şuurlu yapı Şırnak'a saadet getirecektir" dedi.

<http://www.milligazete.com.tr/haber/1222634/saadetin-sirnakta-yildizi-parliyor>

TOKİ'nin peşin ödeme şartı Cizrelileri mağdur edecek!

Şırnak'ın Cizre ilçesinde geçtiğimiz yıl yaşanan sokağa çıkma yasağının ardından çatışmaların yaşandığı mahallerde başlayan kentsel dönüşümle halk mağdur ediliyor. TOKİ eliyle yürütülen kentsel dönüşümde evleri yıkılanlar alacakları yeni evler için 'peşin ödeme' şartıyla bankalara borçlandırılması mağduriyeti bir kat daha artırıyor. Cizre'de çatışmaların çıktığı mahallerde evleri hasarlı olanların evleri yıkıldı. Evlerinin arsaları elinden alınmayan Cizrelilere, evinin arsa metrekaresi üzerinden TOKİ'nin Konak ve Dirsekli köyünde yeni inşa edilen binalardan istedikleri evler veriliyor. Ancak kendi evinin arsa metrekaresi ve alacağı evinin metresini tutmayanların arasındaki farkı

ödemesi isteniyor. Konak mahallesi için vatandaşlar arsanın metrekaresine 195 lira, daire metre karesine ise 750 lira öderken; Dirsekli köyünde bulunan evler için arsanın metrekaresine 100 lira, dairenin metrekaresine ise 882 lira ödeyecek. Örnek verecek olursak 100 metrekaresine bir evi olan vatandaş Konak Mahallesi'nde bulunan TOKİ'den 158 metrekaresine bir ev almak istiyorsa daire için 58 metrekaresinin fiyatı olan 43 bin 500 lira ve kat malikliği için 158 metrekaresine arsa fiyatı olan 18 bin lira olmak üzere toplam 61 bin 500 lira ödeyecek. Dirsekli köyünden 140 metrekaresine ev almak isteyen bir vatandaş ise daire için 35 bin 280 lira ve kat malikliği arsası için de 14 bin olmak üzere toplam 49 bin 280 lira ödemek zorunda kalacak.

<https://www.evrensel.net/haber/330589/tokinin-peşin-odeme-sarti-cizrelileri-magdur-edecek>

Hayali gizli tanıklar' ile Cizre bodrumlarındaki ölümlere takipsizlik

Şırnak'ın Cizre ilçesindeki sokağa çıkma yasakları sırasında sığındıkları bodrumlarda öldürülenler için Cumhuriyet Başsavcılığı'na yapılan suç duyuruları takipsizlikle sonuçlanıyor.

Cizre'deki yasak döneminde mahsur kaldıkları bodrumlarda öldürülen 34 kişiyle ilgili tek tek yapılan suç duyuruları, "Olayda hukuka uygun gerekçeler mevcut" denilerek takipsizlikle sonuçlandı. Avukat Nevroz Uysal, savcılığın tek dayanağının "hayali gizli tanıklar" olduğunu belirtiyor.

<http://gazetekarınca.com/2017/10/hayali-gizli-taniklar-ile-cizre-bodrumlarindaki-olumlere-takipsizlik/>

Yaşarken 'gazi' ölürken 'terörist' oldu

Cizre'de yaşanan çatışmalar sırasında evlerine isabet eden top mermisiyle hayatını kaybeden Abdulcebbar Taşkın 'Örgüt üyesi' ilan edildi. Cizre'deki sokağa çıkma yasakları sırasında 2 Ocak 2016 tarihinde evinin bahçesinde evlerine top mermisi isabet etmesi sonucu yaşamını yitirenlerden 43 yaşındaki Abdulcebbar Taşkın hakkında yapılan suç duyurusuna Savcılık, Taşkın'dan alınan sağ el svabında atış artıklarında bulunan antimön elementini tespit edildiğini, gizli tanık Yıldız ile açık tanık Mesut Ertaş'ın verdiği ifadeleri gerekçe göstererek takipsizlik kararı verdi.

<https://www.evrensel.net/haber/334686/yasarken-gazi-olurken-terorist-oldu>

Cizre'de muhbirliğe zorlanan gençler konuştu

Cizre'de sokağa çıkma yasağı döneminde yakınları öldürülen kimi gençler, muhbirliğe zorlandıklarını belirtti. İlçe girişindeki arama noktasında kimlik ve iletişim bilgileri alınan gençler, daha sonra kendilerini istihbarat biriminde çalışan polisler olarak tanıtan kişilerce arandıklarını, muhbirliği kabul etmediklerinde ise tehdit edildiklerini anlattı.

Cizre'de muhbirliğe zorlanan gençler konuştu (haberercis.com.tr)

Savcı iki çocuğun ölümünü zaman aşımına bıraktı

Şırnak'ın Cizre ilçesine bağlı Cudi Mahallesi'nde bulunan Yarma Sokak'ta, 30 Mart 2016 tarihinde yerde buldukları bir cismin patlaması sonucu 4 yaşındaki Harun Çağlı ile 6 yaşındaki Ayşenur Geçit yaşamını yitirdi. Olaydan kısa bir süre sonra soruşturma başlatılan Cizre Cumhuriyet Başsavcılığı, delillerin toplanarak faillerin bulunması için talimat verdi. Olayın yaşandığı yerde araştırma yapan Emniyet, sokağa çıkma yasağının kaldırılmasının ardından, yıkılan evlerin hafriyatlarının bu bölgeye boşaltıldığını tespit etti.

<https://www.birgun.net/haber-detay/savci-iki-cocugun-olumunu-zaman-asimina-birakti-189965.html>

Cizre'de ölen 35 günlük bebeğin annesi 'şüpheli' oldu

Cizre'deki yasakta 35 günlük bebek Muhammed Tahir'in ölümüne ilişkin açılan soruşturmada anne Sosin Yaramuş'un "şüpheli" sıfatı ile ifadesi alındığı ortaya çıktı. Savcılık 112 ekiplerinin çatışmalardan dolayı bebeğe müdahale edemediğini ileri sürerek, takipsizlik kararı verdi. Soruşturma kapsamında Yaramuş'un annesi Sosin Yaramuş'un, "şüpheli" sıfatıyla "taksirle ölüme neden olma" suçlamasıyla ifadesi alındığı ortaya çıktı. Evlerinin yakınında meydana gelen patlamanın ardından yaşanan panikle annesinin kucağından düştüğü belirtilen Yaramuş'un, Adli Tıp Kurumu tarafından hazırlanan otopsi raporunda, beyin kanaması geçirdiğinden dolayı yaşamını yitirdiği tespitine yer verildi.

<https://www.evrensel.net/haber/339532/cizrede-olen-35-gunluk-bebegin-annesi-supheli-oldu>

Cizre'de cenazeler çıkarılmadan neden TOKİ inşaatı başladı

9 Cenazeye hâlâ ulaşamadı Sokağa çıkma yasaklarının ve çatışmaların yaşandığı Cizre, Nusaybin, Yüksekova'da TOKİ inşaatlarında çıkarılan cenazeler Meclis gündemine taşındı. CHP İzmir Milletvekili Murat Bakan, tüm cenazelerin çıkarılma işlemi tamamlanmadan neden TOKİ konutlarının inşasının başlatılmasına izin verildiğine de yanıt istedi.

<https://www.evrensel.net/haber/338226/cizrede-cenazeler-cikarilmadan-neden-toki-insaati-basladi>

Cizre yasağının üzerinden 2 yıl geçti, acılar taze

Cizre yasağının üzerinden geçen 2 yıla rağmen acılar halen tazeliğini koruyor. Eşi Orhan Tunç'un öldürüldüğü bodrumların yakınından her geçtiğinde kahrolduğunu söyleyen Güler Tunç, oğlu Bêkes'in babasını televizyonda görünce koşarak kendilerini çağırıldığını söyleyerek, "Henüz babası ve amcasının yaşamını yitirdiğini kendisine söylemedik. Büyüdüğünde mutlaka onları soracaktır" dedi. Tüm girişimlere rağmen öldürülen kişiler için yasak sonrası avukatlar aracılığı ile yapılan suç duyurularından 34'ü ise takipsizlik ile sonuçlandı. Onlarca kişinin yakılarak öldürülmesiyle ilgili savcılık, takipsizlik kararını ise öldürülenlerin "örgüt üyesi" olduğu iddiasına dayandırdı. Bunun yanı sıra halen cenazelerin bulunduğu düşünülen bodrumların bulunduğu alanda ise Toplu Konut İdaresi (TOKİ) tarafından aylar öncesinden konutlar inşa edilmeye başlandı.

<https://www.evrensel.net/haber/340402/cizre-yasaginin-uzerinden-2-yil-gecti-acilar-taze>

Mahkeme Demirtaş'ın duruşmaya getirilmesini istedi

Edirne Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda 4 Kasım 2016'dan beri tutuklu bulunan HDP Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş hakkında, Cizre'de ilan edilen "sokağa çıkma yasağı" ile ilgili 9 Eylül 2015 tarihinde yaptığı konuşmada "Türkiye Cumhuriyeti hükümetini alenen aşağılama" suçunu işlediği iddiasıyla 2 yıla kadar hapis istemiyle açılan davada yeni bir gelişme yaşandı.

<http://gazetekarınca.com/2017/12/mahkeme-demirtasin-durusmaya-getirilmesini-istedi/>

Cizre'de bir direniş

Siyasetçi-Yazar Mahmut Alınak'ın yeni kitabı 'Mehmet Tunç ve Bekes' geçen günlerde raflarda yerini aldı. 2015 yılı sonbaharında Cizre'de ilan edilen sokağa çıkma yasağını ve kentte yaşanan hendek-barikat direnişini merkeze alan kitap, aslında barış sürecinin de nasıl sonlandırıldığı olayların akışıyla anlatıyor.

<https://www.birgun.net/haber-detay/cizre-de-bir-direnis-195720.html>

2018

Sokağa çıkma yasaklarında hayatını kaybetmişti: Mahkemedен 35 günlük Muhammed'in ölümüne 'takipsizlik

Cizre'de sokağa çıkma yasağı döneminde yaşamını yitiren 35 günlük bebek Muhammed Tahir Yaramuş'un ölümüne ilişkin davada soruşturmaya takipsizlik verildi. Karara itiraz eden avukatlar dosyayı bir üst mahkemeye taşıdı. Ancak hakimlik, savcılığın kararını yerinde bularak itirazı reddetti. Şırnak'ın Cizre ilçesinde 4 – 12 Eylül 2015 tarihleri arasında ilan edilen sokağa çıkma yasağı döneminde 35 günlükken yaşamını yitiren Muhammed Tahir Yaramuş'un ölüm nedeni otopsi raporunda beyin kanaması olarak açıklanmıştı. Avukatlar

itirazlarında 'Şüpheli olarak belirtilen Susin Yaramuş'un aslında müşteki olduğu, Muhammed Tahir Yaramuş'un ölümüne sebep olan asıl şüphelilerin olayın ardından ölene gerekli müdahalenin yapmasına engel olan güvenlik güçleri, yeteri azmi göstermeyen ambulans personelleri ve bu koşulları oluşturan sokağa çıkma yasağının uygulayıcıları' olduğunu ifade etti.

<http://gazetekarınca.com/2018/01/sokaga-cikma-yasaklarinda-hayati-ni-kaybetmisti-mahkemedin-olumune-takipsizlik/>

Kayyum geldi Dengbêj Evi'ne kimse uğramaz oldu

90'lı yıllarda köylerinin yakılmasının ardından Şırnak merkeze yerleşen 58 yaşındaki Ahmet Bilgin (H. Ehmedê Şilyanî) Dengbêj Evi'ni protesto eden dengbêjlerden biri. 16 yaşından bu yana çeşitli etkinlik ve divanlarda dengbêjlik yaptığını aktaran Bilgin, kültür, gelenek ve sanatını Kürtçe dengbêjlik yaparak yaşatmaya çalıştığını vurguladı. "İlk ezberlediği klamı annemden öğrendim" diyen Bilgin, dengbêjliğin günümüze gelmesinde kadınların çok büyük bir pay sahibi olduğuna dikkat çekti. Dengbêjliğin iki noktadan beslendiğini kaydeden Bilgin, "Doğa ve tabiat bunlardan birisi. Bir diğeri ise, tarihi boyunca çekilen acılar ve zulümler ile direnişlerdir" dedi. Şırnak'ın Cizre ilçesine bağlı Kale Mahallesi'nde, 22 Şubat 2015 tarihinde Demokratik Bölgeler Partisi (DBP) belediye tarafından açılışı yapılan Botan Dengbêj Evi, kayyum atandıktan sonra işlevsiz hale geldi. AKP'ye yakınlığıyla bilinen bazı ailelerin nişan, mevlit ve düğün organizasyonları için kullanılan tarihi evde daha önce divan kuran dengbêjler ise, kayyum atamasının ardından protesto amaçlı eve gitmiyor.

<https://www.alevinet.com/2018/03/07/kayyum-geldi-dengbej-evine-kimse-ugramaz-oldu/>

Cizre'deki katliamdan sadece bir kişi yargılanıyor

Cizre'de 2015 yılında ilan edilen sokağa çıkma yasağı 75 gün sürmüş, 288 yurttaş hayatını kaybetmiş, 2 bin bina yıkılmıştı. Urfa Milletvekili Dilek Öcalan'ın vermiş olduğu soru önergesine verilen yanıtta tüm bu yıkımın sonucunda yalnızca bir kamu görevlisine dava açıldığı ortaya çıktı. Adalet Bakanı Abdülhamit Gül'ün yanıtlaması istemiyle verilen soru önergesine Cizre Cumhuriyet Başsavcılığı ile yapılan yazışmalarla yanıt verildi. Yazışmalarda bir güvenlik görevlisine kamu da-

vası açıldığı ve davanın devam ettiği belirtilirken, dava nedeni açıklanmadı.2015'te 75 gün süren ve toplamda dört mahallenin yıkımıyla sonuçlanan sokağa çıkma yasağında uluslararası kamuoyunun da tepki gösterdiği "bodrum vakası" yaşanmış ve 177 yurttaş bodrumda kimyasal silahla katledilmişti. Toplamada ise 288 kişinin yaşamını yitirdiği sokağa çıkma yasağı döneminin sonunda sadece bir kamu görevlisinin yargılanması ise tepkilere neden oldu.

<http://ilerihaber.org/icerik/cizredeki-katliamdan-sadece-bir-kisi-yargilaniyor-83335.html>

Şırnak'ta yasağın üzerinden 2 yıl geçti

2 yıl önce ilan edilen sokağa çıkma yasaklarında kentin yüzde 80'e yakınının yıkılmasına dair Meclis araştırması isteyen HDP Şırnak Milletvekili Aycan İrmez, "Şırnak halkının büyük bir bölümü halen çevre il ve ilçelerde zor koşullarda yaşam mücadelesi vermektedir" dedi. Şırnak'ta 14 Mart 2016 tarihinde ilan edilen ve 216 gün süren sokağa çıkma yasağının ilan edilmesinin üzerinden 2 yıl geçti. HDP Şırnak Milletvekili Aycan İrmez, şehrin yüzde sekseninin yıkılmasıyla meydana gelen ağır hak ihlallerinin araştırılması, sorumluların tespit edilmesi ve yaşatılan mağduriyetin giderilmesinin yollarının araştırılması amacıyla Meclis araştırması istedi.

<https://www.evrensel.net/haber/347783/sirnakta-yasagin-uzerinden-2-yil-gecti>

Cizre'de ayakta kalan son ev de yıkılıyor

Şırnak'ın Cizre ilçesinde 14 Aralık 2015 ile 2 Mart 2016 tarihleri arasında ilan edilen "sokağa çıkma yasağı" sırasında onlarca kişinin hayatını kaybettiği evlerin bodrumlarının bulunduğu bölgede, aylar öncesinden temeli atılan TOKİ konutlarının inşaatı sürüyor. Cenazelerin çıkarıldığı alanda ayakta kalan evlerden biri hariç hepsi boşaltılarak yıkılmıştı. Hızla yükselen TOKİ konutlarının ortasında ayakta kalan 3 katlı tek evin yıkımı için, polisler ve taşeron firma sahipleri ev sahibine pazartesi gününe kadar süre verdi. Yasaktan hemen sonra yerleştikleri evlerinin yıkılmaması için direnen 21 nüfusluk Elçiöğlü ailesi ise söz konusu duruma tepkili. Dilekçeleri imzalamazsanız arsanız da elinizden gider. Hiçbir masrafınızı alamazsanız" diye sürekli tehdit edildiklerini vurgulayan Elçiöğlü, "2 gün önce de kapımıza gelen polisler evden çıkmamızı söylediler. Eşime, 'evin önünü

kepçe ile kazırız. Evden çıkamazsınız' demişler" diye belirtti. Yasaktan sonra hasar gören evlerini onardıklarını ve çok masrafa girdiklerini belirten Hazal Elçiöğlü, daha önce Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından kendilerine verilen dilekçelere imza atmadıklarını aktardı. TOKİ konutlarının ihalesini alan firma yetkilileri ile polislerin evden çıkmaları için sık sık kendilerine uyarıda bulduklarını kaydeden Elçiöğlü, "Ama biz çıkmadık. Verilen formlara imza atan birçok aile şuan pişman. Gittikçe aile sayısı azaldı. En son 3 aile kalmıştık. 2 aileyi de zorla çıkardılar" dedi. Bir haftadır tüm şehri gezdim. Kimse ev vermedi. Nüfusumuz kalabalık olduğundan dolayı evlerini kiralamak istemiyorlar. Nereye gideceğiz? dedi.

<https://www.evrensel.net/haber/350143/cizrede-ayakta-kalan-son-ev-de-yikiliyor>

Cizre’de yasak sırasında öldürülen Mehmet Tunç’la ilgili soruşturmaya ‘takipsizlik

Cizre’de sokağa çıkma yasakları sırasında mahsur kaldıkları bodrumlarda öldürülen isimlerden Cizre Halk Meclisi Eşbaşkanı Mehmet Tunç’un ölümüyle ilgili soruşturmada “takipsizlik” kararı verildi.

Çökmüş bir evin bodrumunda 11 kişi ile birlikte cenazesi bulunduğu belirtilen Tunç’un otopsi tutanağına da dosyada yer verildi. Otopsi tutanağında, Tunç’un vücudunda şarapnel parçasının bulunduğu ve birçok yerinde yanık olduğu belirtildi. Tunç, “Evi havan toplarıyla vuruyorlar. Bodrum’dan birkaç kişinin sesini duyabiliyorum. İkinci kattayım ölümü bekliyorum. Herkes bilsin ki içeride beş şehidimiz 24 de yaralımız var. Ölürsek, infazdır” demişti.

<http://gazetekarinca.com/2018/04/cizrede-yasak-sirasinda-oldurulen-mehmet-tuncla-ilgili-sorusturmaya-takipsizlik/>

Gaziantep’te 19 Kişiye Beraat Kararı

Cizre’de 2016 yılında bodrum katlarında hayatını kaybeden 20 kişinin cenazesini Gaziantep Adli Tıp Kurumu önünde beklediği için haklarında dava açılan 19 kişi beraat etti.

<http://www.gaziantephaberler.com/haber/gaziantep-te-19-kisiye-beraat-karari-haberi-40908.html>

Cizre’deki yasak döneminde hayatını kaybeden kızının cenazesini arıyor

Cizre’deki sokağa çıkma yasağı sırasında hayatını kaybedenlerden biri olan Hacer Aslan’ın annesi 2 yıl Şırnak merkez, Cizre, İdil ve Silopi ilçelerinde 2 yıl önce ilan edilen sokağa çıkma yasakları döneminde yaşamını yitiren birçok kişinin cenazesi hala ailelere verilmedi. Aileler tarafından birçok kez verilen DNA örneklerine rağmen halen kimlikleri tespit edilmeyen cenazelerin bazıları yasağın ilan edildiği kentlerdeki kimsesizler mezarlığında, bazıları ise farklı kentlerdeki Adli Tıp Kurumlarında bekletiliyor.dır cenazesini arıyor. İnşaatlarda çalışmaya gitti kayboldu Cizre’den Gebze’ye çalışmaya giden gençten bir haftadır haber alınmıyor.

Şırnak’ın Cizre ilçesinden Kocaeli’nin Gebze ilçesine bir hafta önce çalışmaya giden Muhammed Sönmez’den bir haftadır haber alınmıyor. Sönmez’in başına bir şey geldiğinden endişe eden ailesi, çocuklarının bulunmasını istiyor. Maddi durumumuz iyi olmadığı için inşaatlarda çalışarak ekme parası kazanıyoruz. Cizre’deki sokağa çıkma yasağı ve sokak olaylarından dolayı iş bulamadık ve kardeşim Muhammed iş bulmak ve ailemize destek olmak için İstanbul’a gitti. Yaklaşık olarak üç yıldır orada bir inşaatta çalışıyordu ancak bir haftadan bu yana kendisine ulaşamıyoruz. Ailece şuan perişan bir durumdayız. Kardeşim ölmüşse ölüsünü, yaşıyorsa dirisini istiyoruz.”

<https://www.haberturk.com/sirnak-haberleri/61083889-inaatlarda-calismaya-gitti-kaybolducizreden-gebze-ye-calismaya-giden-genc-ten-bir-haftadir>

Cizre yasağında cenazesi buzdolabında saklanan Cemile Çağırğa'nın babası tutuklandı

Hakimlik, 10 kişiyi ifadelerinin ardından serbest bırakırken, ilçede 4 Eylül 2015 tarihinde ilan edilen sokağa çıkma yasağı sırasında vurularak öldürülen ve cenazesi buzdolabında saklanan 10 yaşındaki Cemile'nin babası Ramazan Çağırğa, 24 Haziran seçimlerinde Halkların Demokratik Partisi'nden (HDP) Manisa'da milletvekili adayı olarak gösterilen Veysi Durgut ile Selamet Mat ve Osman Erkul'un tutuklanmasına karar verdi.

<http://gazetekarınca.com/2018/07/cizre-yasaginda-cenazesi-buzdolabinda-saklanan-cemile-cagirganin-babasi-tutuklandi/>

Cemile Çağırğa'nın babası tahliye edildi

Cizre yasağında cenazesi buzdolabında saklanan Cemile Çağırğa'nın babası tahliye edildi. Şırnak'ın Cizre ilçesinde 5 Temmuz'da gerçekleştirilen eş zamanlı ev baskınlarında gözaltına alınan, ilçede 4 Eylül 2015 tarihinde ilan edilen sokağa çıkma yasağı sırasında vurularak öldürülen ve cenazesi buzdolabında saklanan 10 yaşındaki Cemile'nin babası Ramazan Çağırğa, 7 Temmuz'da "Örgüt üyesi olmak" iddiasıyla tutuklanmıştı.

<http://gazetekarınca.com/2018/07/cizre-yasaginda-cenazesi-buzdolabinda-saklanan-cemile-cagirganin-babasi-tahliye-edildi/>

Tarihi bir gün olacak':

AİHM, Cizre'deki yasaklar için duruşma kararı aldı

AİHM'in dün başvuru avukatlara gönderdiği mektupta, Cizre'nin Nur Mahallesi'nde yaşadığı sırada sokağa çıkma yasakları nedeniyle mülki amirlerin kararıyla, herhangi bir yasal dayanak olmaksızın evlerinde hapsedildikleri gerekçesiyle yaşam hakkının, özgürlük ve güvenlik hakkının ihlal edildiğini belirten Ömer Elçi ve Cizre'de "güvenlik güçleri" tarafından açılan ateş sonucunda yaralanan ve sonrasında ambulansın geçişine izin verilmediği için mahkemenin tedbir kararına rağmen hayatını kaybeden Orhan Tunç adına yapılan başvurularda mahkemenin 13 Kasım 2018 Salı günü saat 09.00'da Strasburg'da esas üzerine bir duruşma yapacağını bildirdi.

AİHM, Cizre'deki sokağa çıkma yasağı sırasında yaşanan hak ihlalleriyle ilgili başvurular için 13 Kasım 2018 tarihinde duruşma yapacağını duyurdu. Başvurucu avukatlarından Ramazan Demir, kararı "Tarihi bir gün olacak" sözleri ile değerlendirdi. Şırnak'ın Cizre ilçesinde, 2015 yılında ilan edilen ve ilçenin dört mahallesinin yıkımıyla sona eren "sokağa çıkma yasağı" sürecinde 288 kişi yaşamını yitirmiş, 3 bine yakın bina yıkılmış ve hasar görmüştü.

<http://gazetekarınca.com/2018/07/tarihi-bir-gun-olacak-aihm-cizredeki-yasaklar-icin-durusma-karari-aldi/>

Cansız bedeni buzdolabında bekletilen Cemile'nin faili 'meçhul' kaldı

Cizre'deki sokağa çıkma yasağı sırasında öldürülen ve cansız bedeni buzdolabında bekletilen 10 yaşındaki Cemile Çağırğa'nın ölümüne ilişkin açılan soruşturmada, faille rin tespit edilemediği ileri sürülerek "Daimi Arama Kararı" alındı.

<https://www.evrensel.net/haber/358560/cansiz-bedeni-buzdolabinda-bekletilen-cemile-nin-faili-mechul-kaldi>

Yasakta hayatını kaybedenlerle ilgili itirazlar da reddediliyor

Şırnak Cizre'deki yasadak sırasında kalp krizi geçirerek hayatını kaybeden Ata Borçin'e ilişkin açılan soruşturmaya verilen takipsizlik kararına yapılan itiraz da reddedildi. "Yasağı ilan eden yetkililere kusur izafe etmek mümkün değil" denilen karar için AYM'ye başvuru yapıldı. Borçin'in oğlu ise, ambulansın gelmediğini, doktorların geç müdahale ettiğini ifade etmişti.

<https://www.evrensel.net/haber/358796/yasakta-hayatini-kaybedenlerle-igili-itirazlar-da-reddediliyor>

Kızının cenazesini alacağı günü bekliyor

Binbir emekle büyüttüğü 8 çocuğundan ikisini yasak sırasında kaybeder Hüsna Arslan. Çocuklarından Sait toprağa girer, Hacer ise bilinmezliğe. Arslan, Cizre bodrumlarında yaşamını yitiren Hacer'in cenazesini hala alacağı günü bekliyor. Oğlunu toprağa verdikten sonra kızı Hacer'in cenazesini bulmak için kan örneği verir. Ancak kızının cenazesini bulamayan Arslan, "Halen kızımın cenazesini bekliyorum. Sağ olmadığını kesin biliyorum. Belki TOKİ'lerin altında kalmıştır bilemiyorum" diyor. Yasak boyunca 40 gün yemek yemeyen ve banyo yapmayan Arslan, bu sürede 30 kilo vermiş. Halen birçok hastalığından dolayı tedavi gören Arslan, oğlu Sait'e verdiği sözü tutmak için Demokratik Bölge ler Partisi (DBP) Cizre ilçe eşbaşkanlığı yapıyor.

<http://gaziantephaberler.com/haber/kizinin-cenazesini-alacagi-gunu-bekliyor-haberi-40998.html>

Sokağa çıkma yasağında sağlık hizmeti götüren doktorlar yargılanıyor

Cizre'ye girişi engellenen ambulans yargılanıyor

2016 yılında aylarca sokağa çıkma yasağının devam ettiği, çatışmalar ve polis saldırılarında sürekli sivil yurttaşların ölüm haberlerinin geldiği süreçte ambulansların yaralıları gönderilmesi emniyet güçlerince engellenirken, Türk Tabipleri Birliği (TTB) ve Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası'na (SES) üye doktor ve sağlık çalışanlarından oluşan 13 kişilik bir ekip Cizre'ye ulaşmaya çalıştı.

<https://m.ilerihaber.org/icerik/cizre-ye-girisi-engellenen-ambulans-yargilaniyor-90096.html>

Şırnak'ın Cizre ilçesinde sokağa çıkma yasaklarında, bölgeye sağlık hizmeti sunmak için giden ve haklarında “örgüt üyeliğinden” dava açılan 9'u hekim, 5'i sağlıkçı toplam 14 kişi, yarın hâkim karşısına çıkacak. Mardin 3. Ağır Ceza Mahkemesi'ndeki ilk duruşma saat 09.00'da yapılacak. Yargılanan hekimlerden İstanbul Tabip Odası eski yönetim kurulu üyesi Dr. İncilay Erdoğan, davayı 'trajikomik' olarak değerlendirdi ve “Bu davanın esas konusu insan hakları evrensel hukuku ve binlerce yıllık mesleki etik ilkelerimizin kendisidir. Yaşamı savunacağız, yaşatmayı savunacağız” dedi.

http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/saglik/1095090/Sokaga_cikma_yasaginda_saglik_hizmeti_goturen_doktorlar_yargilaniyor.html

Gazeteci Faruk Arhan'a '301'den 6 ay ceza

Gazeteci Faruk Arhan, Cizre'deki yasak ve operasyonla ilgili yazdığı tweet'lerle ilgili açılan davada TCK'nın 301. maddesinden suçlu bulundu; verilen 6 ay 7 günlük ceza ertelendi.

<http://gazetekarınca.com/2018/10/gazeteci-faruk-arhana-301den-6-ay-ceza/>

TOKİ evleri teslim etmezse kışın büyük mağduriyetler yaşanır

Şırnak'ta faaliyet gösteren Nuh Eğitim Kültür Sağlık ve Dayanışma Derneği (Nuh Eğitim Der) Başkanı Nureddin Tatar, TOKİ tarafından yapılan konutların kış mevsiminin başlamadan teslim edilmesi gerektiğini ifade etti.

<https://dogruhaber.com.tr/haber/313193-toki-evleri-teslim-etmezse-kisin-buyuk-magduriyetler-yasanir/>

Cizre'deki ölümler 'hukuka uygun', dosyalar 'faili meçhul'

Şırnak'ın Cizre ilçesinde 4 -12 Eylül 2015 ve 14 Aralık 2015 ile 2 Mart 2016 tarihleri arasında ilan edilen sokağa çıkma yasakları sırasında aralarında çok sayıda çocuk ve yaşlının da bulunduğu yaşamını yitiren kişilerin ölümlerine ilişkin açılan soruşturma dosyaları bir bir kapatılıyor. Cizre Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından yürütülen soruşturma dosyalarından 72'si hakkında "takipsizlik" kararı verilirken 7'si hakkında ise "Daimi Arama Kararı" alındı.

<https://ilerihaber.org/icerik/cizredeki-olumler-hukuka-uygun-dosyalar-faili-mechul-90430.html>

AİHM'deki Cizre duruşması için ailelere verilen vize iptal edildi

Şırnak'ın Cizre ilçesindeki sokağa çıkma yasağı sırasında yaşanan hak ihlalleri, önümüzdeki salı günü Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nde (AİHM) görüşülecek. Yapılacak duruşmaya Cizre'de hayatını kaybedenlerin aileleri de katılıyor. Mehmet Tunç'un annesi ve eşiyle, Orhan Tunç'un eşi Güler Tunç ve 2 yaşındaki oğlu Fransa Büyükelçiliği'ne başvur-

du. Elçilik önce vize için olumlu yanıt verdi, ancak bir gün sonra Tunç kardeşlerin annesi Esmer Tunç ile Orhan Tunç'un oğlu Bekes Tunç'a verilen verilen vizenin iptal edildiği bildirildi.

<https://www.demokrathaber.org/guncel/aihm-deki-cizre-durusmasi-icin-ailelere-verilen-vize-iptal-edildi-h109559.html>

Cizre davası AİHM'de: Devlet ilk defa savunmada olacak

Şırnak'ın Cizre ilçesinde 2015-2016 yılları arasında uygulanan sokağa çıkma yasakları sırasında yaşanan insan hakkı ihlallerine dair Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne (AİHM) yapılan başvurular, 13 Kasım'daki duruşmada görüşülecek. Salı günü saat 09.00'da Fransa'nın Stras-

burg kentinde kabul edilebilirlik ve esas üzerine görülecek olan duruşmaya çok sayıda avukat katılacak.

<https://www.demokrathaber.org/guncel/cizre-davasi-aihm-de-devlet-ilk-defa-savunmada-olacak-h109637.html>

AİHM, Cizre’de uygulanan sokağa çıkma yasağıyla ilgili şikayetleri dinledi

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi’nde (AİHM) bugün görülen duruşmada, 2015 ve 2016 yıllarında Cizre’de uygulanan sokağa çıkma yasağıyla ilgili üç ayrı şikayet başvurusuna ilişkin tarafların görüşleri dinlendi. AİHM’e müdahil taraf olarak daha önce sunulan bir raporda, 2015 ve 2016 yıllarında Cizre’de uygulanan sokağa çıkma yasağı ve terörle mücadele ope-

rasyonları sırasında insan hakları ihlallerinin sıkça görüldüğü dile getirilmişti. Yine terörle mücadele ve sokağa çıkma yasağında, belirlenen hedeflere ulaşmada ciddi bir şekilde aşırılıklara kaçıldığı iddia edilmişti.

<https://tr.euronews.com/2018/11/13/aihm-cizre-de-uygulanan-soka-ga-cikma-yasagiyla-ilgili-sikayetleri-dinledi>

AİHM, Türkiye’ye, Cizre’yi Sordu: Sivil Kayıpları Önlemek için Ne Yaptınız?

Şırnak, Cizre’de üç yıl önce düzenlenen operasyonlarda hayatını kaybeden 189 Cizreliden biri olan Orhan Tunç ile ilgili dosyanın duruşması bugün Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi’nde (AİHM) görüldü. Cizre bodrumlarındaki sivil ka-

yıplar, AİHM’de konuşuldu. Mahkeme, hükümete, sivillerin korunması için nasıl önlemler aldıklarını sordu.

<http://bianet.org/bianet/insan-haklari/202580-aihm-turkiye-ye-cizre-yi-sordu-sivil-kayıplari-onlemek-icin-ne-yaptiniz>

AİHM’de ortaya çıktı: Cizre planı ‘devlet sırrı’ denilerek savcıya gösterilmedi

Fransa’nın Strasburg kentinde görülen duruşmada Ömer Elçi ve Orhan Tunç’un başvuruları ele alındı. Türkiye, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi’nde görülen Cizre duruşmasına, operasyon sırasında sivillerin nasıl korunduğuna ilişkin belge sunmadı. Sokağa çıkma yasağı sırasında ilçede bulunanların ilçeden çıkamadığını ifade eden Av. Erkan Şenses, sivillerin korunmasına ilişkin bir tedbir alınıp alınmadığının hâlâ açıklanmadığını hatırlattı. AİHM yargıcının hükümet temsilcilerine ‘savcılık takipsizlik kararı verirken operasyon planını gördü mü’ diye sorduğunu anlatan Şenses, hükümet temsilcisinin “O plan var. Devlet sırrı olduğu gerekçesiyle savcılık planı görmedi” cevabını verdiğini söyledi.

<https://www.demokrathaber.org/guncel/aihm-de-ortaya-cikti-cizre-planini-devlet-sirri-h109791.html>

Hem darp edildi hem de 15 ay hapis cezası yedi

Cizre'deki sokağa çıkma yasağı sırasında avukat Filiz Ölmez'i darp eden özel hareket polisine verilen para cezasında erteleme ve indirimle gidildi. Avukat Ölmez'e ise, "tehdit" ve "hakaret" iddiasıyla 15 ay hapis cezası verildi. Karar Gaziantep İstinaf Mahkemesine taşınacak. Şırnak'ın Cizre ilçesinde ilan edilen 79 günlük sokağa çıkma yasağının kaldırıldığı günün sabahı olan 2 Mart 2016 tarihinde, duvarlardaki nefret söylemlerini fotoğraflayan Avukat Filiz Ölmez, bu sırada yanına gelen zırhlı araçtaki özel hareket polisi Halil Alkan tarafından darp edildiğini ve hakarete uğradığını belirterek, suç duyurusunda bulunmuştu. Söz konusu durumdan birkaç gün sonra polis memuru Alkan da, Av. Ölmez hakkında şikayetçi olmuştu.

<http://www.gaziantephaberler.com/haber/hem-darp-edildi-hem-de-15-ay-hapis-cezasi-yedi-haberi-42111.html>

Cizre dosyalarında bir ilk: İtiraz kabul edildi

Cizre'deki sokağa çıkma yasağı döneminde ambulans beklerken hayatını kaybeden yaralılarından Nusrettin Bayar'ın (18) ölümüne ilişkin verilen "takipsizlik" kararına yapılan itiraz kabul edildi. Benzer dosyalarda ret kararı veren hakimlik, dosyadaki tek eksikliğin telsiz kayıtları olduğunu iddia etti. Şırnak Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından, "örgüt üyesi olmak" gerekçesiyle verilen karara ilişkin avukatlar Şırnak Sulh Ceza Hakimliği'ne itirazda bulundu. Yapılan itirazda, soruşturmanın eksik ve etkili yürütülmediği, raporlar ve tutanaklar arasındaki birçok çelişkinin giderilmediği, eksik inceleme ile haksız ve hukuka aykırı karar verildiği ve Türkiye'nin taraf olduğu Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS) hükümlerinin uygulayıcısı AİHM'in yerleşik içtihatları tarafından da desteklenen tespitlerin yok sayıldığı belirtildi.

<https://www.evrensel.net/haber/366815/cizre-dosyalarinda-bir-ilk-itiraz-kabul-edildi>

Cizre'deki sokağa çıkma yasakları: 3 yıla rağmen acıları hafiflemedi

Şırnak'ın Cizre ilçesinde 14 Aralık 2015 ila 2 Mart 2016 tarihleri arasında ilan edilen ve aralarında öğrenci, gazeteci ve siyasetçilerin de bulunduğu 300'e yakın insanın hayatını kaybettiği sokağa çıkma yasağının üzerinden 3 yıl geçti. Yasaklarda yakınlarını kaybeden ailelerden biri de, 14 Ocak tarihinde, ilçenin Sur Mahallesi'ndeki evlerine isabet eden top mermisi ile henüz 10 yaşındaki çocukları Büşra'yı kaybeden Akalın Ailesi. Akalın ailesi,

yaşadıkları tarifsiz acıyı biraz olsun dindirebilmek için 5 aya yakın süre evlerinden uzak yaşadı. Bu süre zarfında birçok zorluk çeken aile bireyleri, daha sonra çocuklarının gömülü olduğu Cizre Asli Mezarlığının tam karşısında bulunan evlerine geri döndü.

<https://www.evrensel.net/haber/368371/cizredeki-soka-ga-cikma-yasaklari-3-yila-ragmen-acilari-hafiflemedi>

Şırnak'ta sokağa çıkma yasaklarında öldürülenler için Araştırma Komisyonu talebi

HDP Şırnak milletvekilleri, sokağa çıkma yasaklarında hayatlarını kaybedenlere ilişkin Meclis Araştırma Komisyonu kurulmasını istedi. 86 kişiyle ilgili davanın takipsizlikle sonuçlandığını belirten vekiller, “Yarğının şeffaf bir şekilde işlemesi için bu hukuksuzlukları tespit etmek ve alınacak önlemlerin saptanması amacıyla Meclis Araştırma Komisyonu kurulması aciliyet taşımakta” dedi. HDP Şırnak milletvekilleri Hüseyin Kaçmaz, Nuran İmir ve Hasan Özgüneş, 3 yıl önce Şırnak'ın Cizre ve Silopi ilçesinde uygulanan sokağa çıkma yasakları sırasında hayatlarını kaybedenler için Meclis araştırması istedi. Cizre'de 79 gün süren yasakta çok sayıda kadın ve çocuğun hayatını kaybetmesine ilişkin hukuki ilerleme sağlanmadığını belirten milletvekilleri, adil ve şeffaf bir soruşturmanın önemine vurgu yaptı.3 Mart 2016'ya kadar süren 79 günlük sokağa çıkma yasağı süresince 177 kişi bodrumlarda olmak üzere 288 kişi yaşamını yitirdi.

<https://www.gazeteduvar.com.tr/politika/2018/12/13/hdp-sirnak-vekilleri-yasaklarda-olenler-icin-arastirma-komisyonu-istedi/>

Sağlık emekçilerinin tutuklanmasına tepki

Şırnak'taki sağlık örgütleri, İHD ve TİHV, 4 sağlık çalışanın yasak sırasında yaralı bir çocuğa sağlık hizmetleri sundukları için tutuklanmasına tepki gösterdi.

Şırnak Cizre'de 2 Ağustos tarihinde gözaltına alınan bir doktor ve 3 hemşir, 2015 yılındaki sokağa çıkma yasağı döneminde yaralı bir çocuğu tedavi ettikleri iddiasıyla tutuklandı.Şırnak Tabip Odası, İnsan Hakları Derneği (İHD) Şırnak Şubesi, SES ve Türkiye İnsan Hakları Vakfı (TİHV) Cizre Referans Merkezi, evlerine yapılan baskın

sonucu gözaltına alındıktan sonra Doktor Nesim S., hemşirler Şahin E., Abdullah K. ve Ahmet T.'nin tutuklanmasına yaptıkları basın toplantısıyla tepki gösterdi. Şırnak Tabip Odası'nda yapılan toplantıya çok sayıda sağlık çalışanı katıldı.

<https://ilerihaber.org/icerik/saglik-emekcilerinin-tutuklanmasına-tepki-101584.html>

Şırnaklılar şimdi de TOKİ mağduru

Şırnak'ta büyük oranda yapımı bitirilen ve teslim edilmeyen TOKİ konutlarında yaşanan sorunlar, vatandaşları bir kez daha mağdur ediyor. Şırnak merkezde 14 Mart-14 Kasım 2016 tarihleri arasında PKK'nin çukur siyaseti ve sokağa çıkma yasağının ardından çıkan çatışmalar ve patlayan bombalar nedeniyle yıkılan ve kullanılamaz hale ge-

len evler, TOKİ tarafından yıkılarak yerine yeni binalar yapıldı. Yerle bir olan mahallelerde 3 yıl önce yapımına başlanılan ve büyük oranda inşaatı bitirilen binlerce konut ve işyeri halen hak sahiplerine teslim edilmedi.

<https://ilkha.com/guncel/sirnaklilar-simdi-de-toki-magduru-104749>

HDP'li Nuran İmir, 4 sağlık emekçisinin tutuklanmasını Meclis gündemine taşıdı

HDP'li Nuran İmir, 4 sağlık emekçisinin Cizre'de sokağa çıkma yasağı döneminde 10 yaşındaki bir çocuğu tedavi ettikleri için tutuklanmasını Meclis gündemine taşıdı. Cizre'de bir doktor ve 3 hemşirenin 2015 yılındaki sokağa çıkma yasağı döneminde yaralı bir çocuğu tedavi ettikleri için “terör örgütü üyesi olmak” iddiasıyla tutuklanması HDP Şırnak Milletvekili Nuran İmir tarafından Adalet Bakanı Abdulhamit Gül'ün yanıtlanması için verdiği soru önergesiyle Meclis gündemine taşındı. İmir “Üzerinden dört yıl geçmesine rağmen halen sokağa çıkma yasakları sırasında yaşananlara dair hiçbir hukuki geçerliliği olmayan deliller ortaya çıkarılarak insanlar suçlu ilan edilmekte ve tutuklanmaktadırlar. Şırnak ve ilçelerinde periyodik bir hale dönüştürülen gözaltı ve tutuklamaların hukuki hiçbir dayanağı yoktur” dedi.

<https://www.evrensel.net/haber/384451/hdpli-nuran-imir-4-saglik-emekcisinin-tutuklanmasini-meclis-gundemine-tasidi>

Cizre ve Silopi'deki Sokağa Çıkma Yasakları

Şırnak'ın Cizre ve Silopi ilçelerinde ilan edilen sokağa çıkma yasaklarının üzerinden 4 yıl geçti

Şırnak'ın Cizre ve Silopi ilçelerinde 14 Aralık 2015'te ilan edilen sokağa çıkma yasaklarının üzerinden 4 yıl geçti. Cizre'de 2 Mart 2016'da sona eren 79 günlük yasak sırasında 177'si üç ayrı binanın bodrum katında olmak üzere 288 kişi yaşamını yitirdi. İnsan hakları örgütlerinin hazırladıkları raporlara göre, yaşamını yitirenlerinin 1'i bebek olmak üzere 41'i çocuk, 22'si

kadın. Yaşamını yitirenlerden Cemile Çağırğa, cenazesinin 3 gün boyunca dondurucuda bekletilmesi ile gündeme geldi. 14 kişinin cenazeleri ise ailelerinin vermiş olduğu DNA örneklerine rağmen henüz bulunamadı.

<https://www.evrensel.net/haber/392914/cizre-ve-silopideki-sokaga-cikma-yasaklarinin-uzerinden-4-yil-gecti>

Cizre dosyalarında bir ilk: Kapatılan Ali Bağdur dosyası yeniden açılıyor

Cizre’de 2015 yılında ilan edilen sokağa çıkma yasağı sırasında öldürülen Ali Bağdur’un dosyasında savcılığın “kovuşturmaya yer yok” kararına yapılan itiraz kabul edildi.Şırnak’ın Cizre ilçesinde 14 Aralık 2015’te ilan edilen ve 288 kişinin yaşamını yitirdiği sokağa çıkma yasağı sırasında öldürülenlerden Ali Bağdur’un dosyasına Cizre Cumhuriyet Savcılığı 30 ay boyunca el sürmemişti. Bağdur ailesinin avukatlarının 30 Ekim’de dosyanın akıbetini sorması üzerine 31 Ekim’de “görevsizlik” kararı veren Cizre Savcılığı, dosyayı Şırnak Cumhuriyet Başsavcılığı’na göndermişti. Şırnak Cumhuriyet Başsavcılığı ise, 8 Kasım’da dosya hakkında “kovuşturmaya yer olmadığı” yönünde karar vererek dosyayı kapatmıştı. MA’dan Müjdat Can’ın haberine göre Bağdur ailesi avukatları savcılığın kararına karşı Şırnak Sulh Ceza Hakimliği’ne itirazda bulundu. Hakimlik, avukatların itirazını kabul ederken, savcılığın kararına ilişkin “usul ve esas yönünden hukuka aykırı olduğu, esas bakımından soruşturmanın eksik yapıldığı, soruşturmanın etkili yürütülmemekle çelişkilerin giderilemediği, eksik inceleme ile haksız ve hukuka aykırı karar verildiği” değerlendirmesi yaptı. Bağdur dosyasının yeniden incelenmesine karar verildi.

<https://www.evrensel.net/haber/393545/cizre-dosyalarinda-bir-ilk-kapatilan-ali-bagdur-dosyasi-yeniden-aciliyor>

4 yıl geçti:

Cizre bodrumlarında öldürülenler anıldı

Dört yıl önce Cizre’de sokağa çıkma yasakları döneminde sığındıkları evlerin bodrumlarında yakılarak öldürülenler anıldı. HDP, “Kimsenin şüphesi olmasın, bu katliamın hesabını er ya da geç soracağız” açıklamasında bulundu.

“En temel insan hakkı olan yaşam hakkı ihlal edilmiştir. Söz konusu yasak, yalnızca sokağa çıkma yasağı değil açıkça

görüldüğü üzere ‘yaşama’ yasağıydı. Cizre’de 79 günlük sokağa çıkma yasağı süresince bodrumlarda 177 kişi olmak üzere 288 insan yaşamını yitirmiştir. Yaşamını yitirenlerden biri bebek olmak üzere 41’i çocuk, 22’si kadındı.

<https://gazetekarınca.com/2020/02/4-yil-gecti-cizre-bodrumlarinda-oldurulenler-anildi/>

İçişleri Bakanlığında skandal Cizre savunması

İçişleri Bakanlığı, Şırnak'ın Cizre ilçesinde 14 Aralık 2015 tarihinde ilan edilen ve 79 gün süren sokağa çıkma yasağı esnasında evleri zarar gören yurttaşlar, Mardin 1. İdare Mahkemesi'nde maddi ve manevi tazminat davası açtı. Dava kapsamında İçişleri Bakanlığı Hukuk Müşavirliği 3 sayfalık skandal bir savunma gönderdi. Bakanlık, davanın hukuki dayanaktan yoksun olduğunu ileri sürerek, Cizre ilçesinde meydana gelen olaylar sonucunda ortaya çıkan maddi ve manevi zarardan Bakanlığın (idarenin) sorumlu olmadığını ve "Hizmet kusurunun" bulunmadığını savundu.

<https://www.evrensel.net/haber/315377/icisleri-bakanligindan-skandal-cizre-savunmasi>

AİHM, 2015 ve 2016'da Cizre'de uygulanan sokağa çıkma yasağıyla ilgili iki başvuruyu reddetti

Cizre'de yaşayan Ömer Elçi, 2015 yılı sonunda AİHM'e yaptığı başvuruda, 24 saat uygulanan sokağa çıkma yasağı yüzünden, ailesinin kış aylarında soğuk hava koşullarıyla birlikte evde gıda, yakıt ve sağlık hizmetlerinden yoksun kaldığını ve çatışmalar sürerken mahalleyi kuşatan tankların top ateşine maruz kalarak evlerinin zarar gördüğünü iddia etmişti. AİHM gerekçeli kararında, "başvurularla ilgili Türkiye'de iç hukuk yollarının tüketilmediği gerekçesiyle, şikayetlerin kabul edilemez olduğunu" bildirdi.

<https://tr.euronews.com/2019/02/07/aihm-2015-2016-da-cizre-de-uygulanan-sokaga-cikma-yasagiyla-ilgili-iki-basvuru-yu-reddetti>

SİLOPİ

Bu çocuk ölümlerinin hepsi 'kader' mi?

Şırnak Silopi'de polislerin zırhlı araç ile daldığı evde 2 çocuğun ölmesiyle ilgili Vali 'kader' dedi ama kentte son dönemde 76 çocuk öldürüldü. Şırnak'ın Silopi ilçesinde polislerin zırhlı araç ile daldığı evde Muhammet ve Furkan Yıldırım

kardeşlerin uykuda öldürülmesini Şırnak Valisi Ali İhsan Su, "Kader" olarak savunsa da, kentte son zamanlarda "Kader" ve "Kaza" sonucu en az 76 çocuk öldürüldü ve hiçbirinin failleri yargılanmadı.

Silopi'deki yıkım kararına tepki: Evlerimizi yıktırmayız

Silopi'de 7 bin 618 evin yıkılmasına dair verilen karara yapılan itirazın Danıştay 14'üncü Dairesi tarafından ret edilmesine tepki gösteren ilçe sakinleri, "TOKİ'lere yerleştirip insanları birbirine yabancılaştıracaklar. Evlerimizden çıkıp göç etmeyeceğiz" dedi. 'Yıkımlarla göçe zorlayacaklar 'Yasak sırasında maddi ve manevi olarak birçok zorluk yaşadığını hatırlatan yurttaşlardan Azad Dölcek, mağdur olanların evlerinin yıkılması durumunda toparlanmanın zor olacağına işaret etti. Dölcek, "Devlet bu yıkım ile bizi borçlandırmak istiyor. Evleri yıktıktan sonra TOKİ'lere göndermek isteyecekler. Borçlandırarak insanları hayatlarından bıktıracaklar. Zulüm yaparak, insanları ev ve işlerinden soğutarak bölgeden göç ettirecekler" diye konuştu.

Silopi'deki yıkım kararına tepki: Evlerimizi yıktırmayız | ale-vinet (alevinet12.com)

'Evdeki kardeşlerimi düşününce sıcağa katlanıyorum'

Sokağa çıkma yasağı döneminde bir süre terk etmek zorunda kaldığı topraklarına geri dönmenin mutluluğunu yaşadığını belirten Yavi, "Mağdur olmamıza rağmen geri dönüp çalışmaya başladım. İnşaat işçileri için fırsat olan yaz ayını kavurucu sıcaklara rağmen geçirmek zorundayız" ifadelerini kullandı 18 yaşındaki Adem Yavi babasının erken yaşta yaşamını yitirmesinden dolayı inşaatlarda çalışmaya başladığını kaydederek, "Evde bekleyen kardeşlerimi düşündüğümde sıcaklığa katlanıyorum. 6 kardeşinin geçimini sağlamak zorundayım" diye konuştu..

<https://www.evrensel.net/haber/325504/evdeki-kardeslerimi-dusununce-sicaga-katlanıyorum>

Silopi'de sokağa çıkma yasağı uzatıldı

Şırnak'ın Silopi ilçesinde 16 bölge, ikinci kez "özel güvenlik bölgesi" ilan edildi. Şırnak Valiliğinden yapılan açıklamada, "İlimiz Silopi ilçesi Kelhain Tepe, Giriğüva Tepe, Şiketemuri Tepe, Bestebelega Deresi, Kerede Tepe, Kürsi Tepe, Rutkekurat Tepe, Üçkardeşler Tepe ve Görümlü, Düzalan, Dedeler, Uyanık, Bestebelega Mezrası, Doruklu Köşreli, Derebaşı, Koyunören kırsal alanları arasında bulunan bölgelerde daha önce 01-15 Eylül tarihleri arasında 15 gün süreyle valiliğimizce ilan edilen 'Geçici Özel Güvenlik Bölgesi' 15 gün süreyle (16-30 Eylül 2017) uzatılmıştır." denildi.

<https://ilkha.com/haber/61205/silopide-sokaga-cikma-yasagi-uzatildi>

Kadınlar Taybet İnan'ı öldürüldüğü sokakta andı: 'Hesabı elbet sorulacak'

Özgür Kadın Hareketi (TJA), İnan'ın cenazesinin 7 gün boyunca bekletildiği sokakta anma düzenledi. Silopi'de sokağa çıkma yasağı sırasında öldürülen 57 yaşındaki Taybet İnan, cenazesinin 7 gün boyunca alınmadığı sokakta anıldı.

<http://gazetekarinca.com/2017/12/kadinlar-taybet-inani-olduruldu-sokakta-andi-hesabi-elbet-sorulacak/>

Emniyet Taybet İnan'ın ölümünü günler sonra öğrenmiş!

Emniyet Taybet İnan'ın ölümünü günler sonra öğrenmiş! Silopi'de 14 Aralık 2015'te ilan edilen sokağa çıkma yasağının 5'inci gününde öldürülen ve cansız bedeni 7 gün boyunca sokak ortasında bekletilen 57 yaşındaki Taybet İnan ve 53 yaşındaki kayını Yusuf İnan'ın ölümü halen soruşturma aşamasında. Silopi Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından yürütülen soruşturma dosyasında, otopsi, olay yeri inceleme ve balistik inceleme raporları ile telsiz konuşmaları yer alıyor. Silopi Emniyeti, sokağa çıkma yasağı sırasında öldürülen ve cenazesi 7 gün boyunca sokakta kalan Taybet İnan'dan 6 gün sonra haberdar olduğunu iddia etti.

TAYBET İNAN'IN VÜCUDUNDA 10 KURŞUN

Dosyada yer alan otopsi raporuna göre ise Taybet İnan'nın vücudunda 10 adet ateşli silah mermi çekirdeği girişi tespit edildi. Raporla İnan'ın ölümüne ilişkin şu açıklamalara yer verildi: "Çoklu iç organ yaralanmasına, beyin kanamasına ve beyin doku harabiyeti sonucu meydana geldiği tespit edilmiştir." Vücudunda 7 ateşli mermi silah çekirdeği tespit edilen Yusuf İnan'ın otopsi raporunda ise bedende ileri derecede çürüme meydana geldiği tespitine yer verildi.

<http://ilerihaber.org/icerik/emniyet-taybet-inanin-olumunu-gunler-sonra-ogrenmis-79131.html>

Emniyet'in Taybet İnan açıklamasına aileden yalanlama:

Olay günü defalarca 155'i aradık

Silopi Emniyeti, sokağa çıkma yasağı sırasında öldürülen ve cenazesi 7 gün boyunca sokakta kalan Taybet İnan'dan 6 gün sonra haberdar olduğunu iddia etti. Aile ise "Olay gecesi ve sabahı 155'i defalarca aradık ve bilgilendirdik" diyerek Emniyet'in bu açıklamasını yalanladı. Mezopotamya Ajansı'ndan Cihan Ölmez'e konuşan Halit İnan, eşi Taybet İnan'ın sokağı geçmek istediği sırada ayağından vurulduğunu belirterek, eşinin vurulmasından sonra yaşadıklarını anlattı ve Emniyet'i yalanladı:

Yaralı haldeyken onunla konuştum. Düştüğü yerden hareket etmekte zorlanıyordu. Ben almak istedim; ancak keskin nişancıların hedefi oluyordum. Onu caddeden çekmek için ona doğru bir ip attım. İpi koluna bağlamasını istedim. Şayet gücü yetseydi ipi koluna bağlardı ben de onu çekerdim. Ancak ben ona doğru yaklaştığım anda üzerime ateş açılıyordu. Açılan ateş ile ellerim ve kollarımdan yaralandım. Sonra kardeşim Yusuf İnan yardımımıza gelmek istediği sırada vuruldu. Üzerime yoğun ateş açıldığı için onu olduğu yerden alamadık. Yusuf sabaha kadar yaralı yaşadı.

<http://gazetekarinca.com/2017/11/emniyetin-taybet-inan-aciklamasina-aileden-yalanlama-olay-gunu-defalarca-155i-aradik/>

Arada kalarak vurulmuş olabilirmiş!

Şirnex'in Silopiya ilçesinde sokağa çıkma yasağı sürecinde devlet güçleri tarafından katledilen ve cansız bedeni 7 gün boyunca sokak ortasında bekletilen 57 yaşındaki Taybet İnan ve eşinin kardeşi Yusuf İnan'ın (53) ölümüne ilişkin yürütülen soruşturmada hala yol katedilemedi. Silopi Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından yürütülen soruşturma dosyasında, otopsi, olay yeri inceleme ve balistik inceleme raporları ile telsiz konuşmaları yer alırken; Silopi Cumhuriyet Başsavcılığı'nın soruşturmanın son durumuna ilişkin Adalet Bakanlığı'na verdiği yanıtta Taybet ve Yusuf İnan'ın yasağa uymayarak, 18 Aralık 2015 tarihinde dışarı çıktığı ve çatışmanın arasında kaldıkları esnada vuruldukları belirtildi. İnan'ların güvenlik güçleri tarafından vurulamayacağını ileri süren savcılık, yanıtında şu ifadelere yer verdi: "Taybet İnan ve Yusuf İnan, güvenlik güçleri ile bölücü terör örgütü üyelerinin çatışmaları arasında kalarak vurulmuşlardır. Polislerin telsiz konuşmalarından güvenlik güçlerinin silahsız hiçbir şahsa terör örgütü olsa dahi ateş açmadığı görülmektedir."

Arada kalarak vurulmuş olabilirmiş! | alevinet (alevinet12.com)

2019

Kadınların Göç Hikâyeleri kitabından | Cenazesi derin dondurucuda saklanan Cemile'nin annesi: Kimi çağırıysak gelmedi, öyle bekledik...

Göç İzleme Derneği 2015-2016 yılları arasında Sur, Cizre, Şirnak, Yüksekova, Nusaybin ve Van'daki çatışmalı döneme tanıklık eden 18 kadının yaşadıkları 'Kadınların Göç Hikâyeleri' ismiyle kitaplaştırıldı. Kitapta, Cizre'deki sokağa çıkma yasakları sırasında hayatını kaybeden ve cenazesi günlerce derin dondurucuda kalan Cemile Çağırğa'nın annesi Emine Çağırğa'nın da anlattıklarına yer verildi.

<https://t24.com.tr/haber/kadinlarin-goc-hikayeleri-kitabindan-cenazesi-derin-dondurucuda-saklanan-cemile-nin-annesi-kimi-cagirdiysak-gelmedi-oyule-bekledik,809427>

Dosyası faili meçhula kaldı

Şirnak'ın Silopi ilçesinde 14 Aralık 2015'te ilan edilen sokağa çıkma yasağının devam ettiği sırada kafasına isabet eden şarapnel parçasıyla hayatını kaybeden 11 yaşındaki Mehmet Mete'nin cenazesi 9 Ocak 2016'da Hz. Hüseyin Cami kenarında 2 cenaze ile birlikte battaniyeye sarılı bir şekilde bulunmuştu. Mete'nin öldürülmesine ilişkin sorumluların bulunması amacıyla Silopi Cumhuriyet Başsavcılığı'na yapılan başvuruda Emniyete ait telsiz konuşmaları ve görüntü kayıtları aradan geçen zamana rağmen dosyaya eklenmedi. Savcılık, Emniyetten talep edilen görüntü kayıtları ve telsiz konuşma kayıtları gelmeden "soruşturmada olayı gerçekleştiren fail/faillerin yakalanmadığı ve kimliklerinin tespit edilemediği" gerekçesi ile "daimi arama" kararı verdiğini belirterek, dosyayı rafa kaldırdı.

<https://www.diyarbakirsoz.com/gundem/dosyas305-faili-mechula-kald305-204412>

Silopi'de arsalar hazineye devrediliyor

Silopi'de sokağa çıkma yasağı sonrası gerçekleşen yıkımdan arda kalan arsalar, Hazine Müsteşarlığına devredildi. Şırnak Valiliği tarafından yargı yolu gösterilen yurttaşların yaptıkları itirazlar ise takipsizlikle sonuçlandı. Şırnak'ın Silopi ilçesinde 14 Aralık 2015'te ilan edilen sokağa çıkma yasağının ardından Bakanlar Kurulu tarafından 25 Mart 2016 tarihinde alınan "acele kamulaştırma" kararıyla çatışmaların yaşandığı mahallelerde birçok ev yıkıldı. Bu kapsamda, Barbaros, Başak, Cudi, Karşıyaka, Harunbey ve Yeşiltepe Mahallelerinde, "riskli" gösterilerek yıkılan evlerin yerine ise ilçenin iki noktasında toplu konut

idaresi (TOKİ) tarafından konutlar inşa edildi.

TOKİ konutlarına yerleştirilen yurttaşların yıkılan evlerinin bulunduğu arsalar da Hazine Müsteşarlığına devredildi. Ancak, devredilen arsaların yerine yurttaşlara verilen konutların metrekaresinde ciddi bir fark var. Başak Mahallesi'nde bir yurttaşa ait 530 metrekaare arsa içerisinde bulunan 275 metrekaarelik ev yıkılarak yerine 216 metrekaarelik arsa üzerine inşa edilen TOKİ konutu verildi.

<https://www.evrensel.net/haber/342438/silopide-arsalar-hazineye-devrediliyor>

13 yaşındaki çocuğun öldürülmesi 'hukuka uygun' görüldü!

Şırnak'ın İdil ilçesinde sokağa çıkma yasasıyla birlikte kendisinden haber alınmayan ve 20 gün sonra ölü bulunan 13 yaşındaki Fatma Elarslan, "gizli tanık" ifadeleri doğrultusunda "örgüt üyesi" sayıldı ve ölümüne dair kovuşturmaya gerek duyulmadı. Şırnak'ın İdil ilçesinde 16 Şubat 2016'da ilan edilen sokağa çıkma yasağının devam ettiği sırada kendisinden haber alınmayan ve 7 Mart 2016'da cansız bedenine ulaşılan 13 yaşındaki Fatma Elarslan, "örgüt üyesi" yapıldı. Elarslan'ın hayatını kaybetmesine dair başlatılan soruşturma, Şırnak Cumhuriyet Savcılığı tarafından "Kovuşturmaya yer olmadığı" yönünde karar verildi. Mezopotamya Ajansı'ndan Ahmet Kanbal'ın haberine göre, savcılık kararının olayın oluş şekli kısmında, Elarslan'ın cansız bedeninin şehir merkezindeki açık bir alanda taş yığınlarının bulunduğu bölgede 9 kişiyle birlikte bulunduğu yer verildi. Yapılan otopsi işleminde Elarslan'ın ölümünün ateşli silah yaralanması ve mühimmat patlaması sonucu aldığı yaralardan kaynaklandığı kaydedildi.

<https://ilerihaber.org/icerik/13-yasindaki-cocugun-oldurulmesi-hukuka-uygun-goruldu-114852.html>

Öldürülen 3 Kürt siyasetçi için Meclis araştırması istendi

Şırnak'ın Silopi ilçesinde ilan edilen "sokağa çıkma yasası"nın devam ettiği 4 Ocak 2016 tarihinde öldürülen Kürt kadın siyasetçiler DBP PM üyesi Sêvê Demir, KJA üyesi Fatma Uyar ve Silopi Halk Meclisi Eşbaşkanı Pakize Nayır, yaşamlarını yitirilerinin ikinci yıl dönümünde mezarları başında anıldı. Kürt siyasetçiler Pakize Nayır, Sêvê Demir ve Fatma Uyar'ın 5 Ocak 2016 tarihinde Silopi'de öldürülmesiyle ilgili HDP Diyarbakır Milletvekili Feleknas Uca Meclis araştırması istedi. Ağustos 2015'ten bu yana Türkiye'de kadın hareketi içerisinde yer alan birçok kadının öldürüldüğünü söyleyen Uca, cinayetlerin aydınlatılması, faillerin ortaya çıkarılmasını talep etti.

<https://www.evrensel.net/haber/342607/oldurulen-3-kurt-siyasetci-icin-meclis-arastirmasi-istendi>

Cenazesi 7 gün sokakta bekletilen Taybet İnan Meclis gündeminde

HDP Şırnak milletvekili Nuran İmir, Silopi'deki sokağa çıkma yasaklarında vurularak öldürülen Taybet İnan'ın ölümünün 3'üncü yıl dönümünde konuyu Meclis gündemine taşıdı. İmir "Neden şeffaf ve adil bir soruşturma yürütülmüyor" diye sordu.

<https://www.gazeteduvar.com.tr/gundem/2018/12/19/cenazesi-7-gun-sokakta-bekletilen-taybet-inan-meclis-gundeminde/>

İDİL

Dava 22 ay sonra açıldı, 3 gazeteciye 39 yıl istendi

Şırnak'ın İdil ilçesinde sokağa çıkma yasağı sırasında gözaltına alınarak serbest bırakılan gazeteciler Ferzen Çatak, Mahmut Ruvanas ve Kadri Esen hakkında 22 ay sonra dava açıldı. “Terörle mücadelede görev almış kişileri hedef göstermek”, “Örgüt propagandası yapmak” ve “Örgüt üyeliği” ile suçlanan gazetecilerin, toplam 39 yıl hapsi istendi. Çatak hakkında “Terörle mücadelede görev almış kişileri hedef göstermek”, “Örgüt propagandası yapmak” ve “Örgüt üyeliği” iddialarıyla, Ruvanas ve Esen hakkında ise “Terörle mücadelede görev almış kişileri hedef göstermek” ve “Örgüt propagandası yapmak” iddiasıyla iddianame hazırlandı. Çatak için 8 yıldan 23 yıla kadar, Esen ve Ruvanas için de ayrı ayrı 2 yıldan 8 yıla kadar hapis cezası istedi. Böylelikle 3 gazeteci için istenen toplam ceza miktarı 39 yılı buldu.

<http://t24.com.tr/haber/dava-22-ay-sonra-acildi-3-gazeteciye--yil-istendi,519591>

Şırnak'ın İdil ilçesinde sokağa çıkma yasağı ilan edildi

BBC Türkçe'nin haberine göre de, yasağın ilanından önce, dün gece saatlerinde İdil'e çok sayıda tankın girdiği belirtiliyor. İdil'in girişinde kontrol noktasında bulunan bir güvenlik görevlisi, nüfusu 28 bin 500 olan kentte şu anda bin kişinin kaldığını söyledi. Son bir kaç günde taşınan hane sayısının da 200-300 civarında olduğu tahmin ediliyor. İdil'den ayrılanlar ağırlıklı olarak Midyat, Şırnak merkez ve Mersin'e gidiyor. İdil ilçesi, yaklaşık 2 ay boyunca sokağa çıkma yasağının uygulandığı ve PKK'ya yönelik operasyonların tamamlandığının açıklandığı Cizre'den 24 kilometre uzaklıkta.

https://www.bbc.com/turkce/haberler/2016/02/160216_idil_sokaga_cikma_yasagi

Zırhlı aracın çarptığı 5 yaşındaki Onur, hayatını kaybetti

Şırnak'ın İdil ilçesinde zırhlı polis aracının çarptığı 5 yaşındaki Onur Özalp, 9 ay süren yaşam mücadelesini kaybetti. Şırnak'ta zırhlı polis aracının çarptığı 5 yaşındaki Onur Özalp, 9 ay süren yaşam savaşını kaybetti. Olay, 18 Aralık 2017 tarihinde İdil ilçesi Aşağı Mahalle'de meydana geldi. Zırhlı polis aracı, evinin önünde oynayan Onur Özalp'a çarptı. Ağır yaralanan Özalp, sevk edildiği Batman Devlet Hastanesi'nde gördüğü tedavinin ardından taburcu edildi.

YAŞAMINI CİHAZA BAĞLI OLARAK SÜRDÜRÜYORDU

Evde, cihaza bağlı olarak yaşam savaşını sürdüren küçük Onur, bugün sabah saatlerinde yaşamını yitirdi. Onur Özalp'ın cenazesi, İdil ilçesinde toprağa verilecek.

<https://tr.sputniknews.com/turkiye/20180923-1035330522-zirhli-polis-araci-sirnak-idil-onur-ozalp/>

İdil'de yıkılan 700 konutun yerine 350 konut inşa ediliyor

Operasyonlar sırasında hasar gören ve daha sonra yıkılan 700 konutun yerine, 350 konutun yapılıyor. İlçede konut sayısını az bulanlar tepki gösterirken; evlerin en çok yıkıldığı Turgut Özal Mahalle'sinde 5 katlı binası yıkılan Rodi Serav Adırbelli, "Benim 5 katlı binamın yerine tek kat verdiler. 5 katlı binada 3 aile kalıyorduk. Konuyu yargıya taşıyacağız" dedi. İdil İlçesi'nde 16 Şubat tarihinde başlayan ve 31 Mart tarihinde sona eren ve sokağa çıkma yasağının 44 gün sürdüğü Turgut Özal Mahallesi'nde, operasyon ve çatışmalar sırasında yıkılan, hasar gören ya da yıkım riski olduğu için yıktırılan 700 konutun yerine 350 konut yapılması, vatandaşın tepkisine neden oldu. Turgut Özal Mahallesi'nde 5 katlı apartmanı olan Rodi Serav Adırbelli, bu dairelerde 3 ailenin yaşadığını söyledi. Şimdi yapılacak konutlarda kendilerine 147 metrekarelik bir ev verileceğini ve bu durumun kendilerini mağdur edeceğini belirten Adırbelli, "Turgut Özal Mahallesi'nde yaşanan operasyonda binamız ağır hasar gördü. Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü yetkilileri yıkım kararı alarak evlerimizi yıktılar. Şimdi bize yıkılan apartmanımızın yerine 147 metrekarelik bir daire vereceklerini söylediler. Biz 3 kalabalık aile nasıl bir dairede yaşarız. Çok zor durumdayız, bunu yargıya taşıyacağız" dedi.

YETKİLİLER VERDİĞİ SÖZÜ TUTMADI"

Turgut Özal Mahalle Muhtarı Hidayet Sakçak da, devlet yetkililerinin operasyon sonunda verdiği sözleri yerine getirmediğini iddia ederek, "Benim mahalleimde yapılan operasyonların ardından 700 ev için yıkım kararı çıkarıldı. Mahalle sakinleri 1990'lı yıllarda sosyal konut projesi ile verilen konutların yerine veya yanına çok katlı apartmanlar yapmıştı. Şimdi yetkililer bu yıkılan evlerin yerine vatandaşa tek katlı 147 metre-

karelik bir konut vereceklerini söylüyor. Vatandaşlar operasyondan sonra evlerini gördüklerinde zaten yıkılmıştı. Bu kararla birlikte bir daha yıkıldılar. Yetkililer operasyonun ardından hasar tespit komisyonu kurarak hasarı tespit etti. Muhtarları toplayarak toplantı yapıldı. Bu toplantıya valilik yetkilileri, bakanlık yetkilileri katıldı. Bize evleri için yıkım kararı çıkan vatandaşların mağduriyetinin giderileceği söylendi. Kaç katlı olursa olsun 2, 3, 4 katlı binaların metrekarelerin hesaplayarak buna göre konut yapılacağını söylemiştiler. Fakat şu anda ortada bir belirsizlik var. Yıkılan konutların yerine yapılan konutlarda aynı yerde yapılmıyor. Bahçeli olan konutların bahçenin farklı bir yerinde yapılıyor. Bu da mahallelinin yıllardır büyüttüğü ağaçların kesilmesine sebep oldu. Yüzlerce ağaç kesildi bu proje için. Mahalle sakinlerimiz mağdur durumdadır" diye konuştu.

<https://www.hurriyet.com.tr/idilde-yikilan-700-konutun-yerine-350-konut-in-40301603>

BEYTÜLŞEBAP

SES sokağa
çıkma
yasaklarında
öldürülen
sağlık
emekçilerini
andı

Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası (SES) 2015 yılında Cizre ve Beytüşşebap’da sokağa çıkma yasakları sırasında öldürülen sağlık emekçilerini andı. 2015 yılında 7 ilin 21 ilçesinde toplam (en az) 196 gün sokağa çıkma yasağı ilan edildi. Diyarbakır, Mardin, Şırnak, Hakkari, Elazığ, Muş, Batman’ın ilçelerinde yasak ve operasyonlar hüküm sürerken Şırnak’ın Cizre ve Beytüşşebap ilçelerinde çalışan Eyüp Ergen, Şeyh-

mus Dursun ve Aziz Yural hayatını kaybetti. Konuya ilişkin sosyal medyadan paylaşım yapan SES, “Katledilen üyelerimiz Eyüp Ergen, Şeyhmus Dursun ve Aziz Yural’a sözümüz var” diyerek barış için mücadele edeceklerini söyledi.

<https://www.gazeteruzgarli.com/ses-sokaga-cikma-yasaklarinda-oldurulen-saglik-emekcilerini-andi/>

ULUDERE

Uludere katliamının yaşandığı köyde sokağa çıkma yasağı

Şırnak Valiliği, Uludere ilçesinin Gülyazı ve Ortasu köylerinde ikinci bir emre kadar sokağa çıkma yasağı ilan edildiğini açıkladı. Şırnak Valiliği'nden yapılan yazılı açıklamada şu ifadeler yer verildi:

“İlimiz Uludere ilçesi Gülyazı ve Ortasu köylerinde 13.07.2016 Çarşamba günü saat 03.00’den itibaren bölücü terör örgütü mensuplarının yakalanması, halkımızın can ve mal güvenliğinin sağlanması için Uludere

Kaymakamlığı tarafından 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu’nun 32/Ç maddesi gereğince, ikinci bir emre kadar sokağa çıkma yasağı ilan edilmiştir.” Ortasu (Roboski), 28 Aralık 2011’de Türk Hava Kuvvetleri’nin F-16 savaş uçaklarıyla yaptığı bombardıman sonucunda 34 vatandaşın hayatını kaybetmesiyle biliniyor.

<https://tr.sputniknews.com/turkiye/201607131023815189-sirnak-sokaga-cikma-yasagi/>

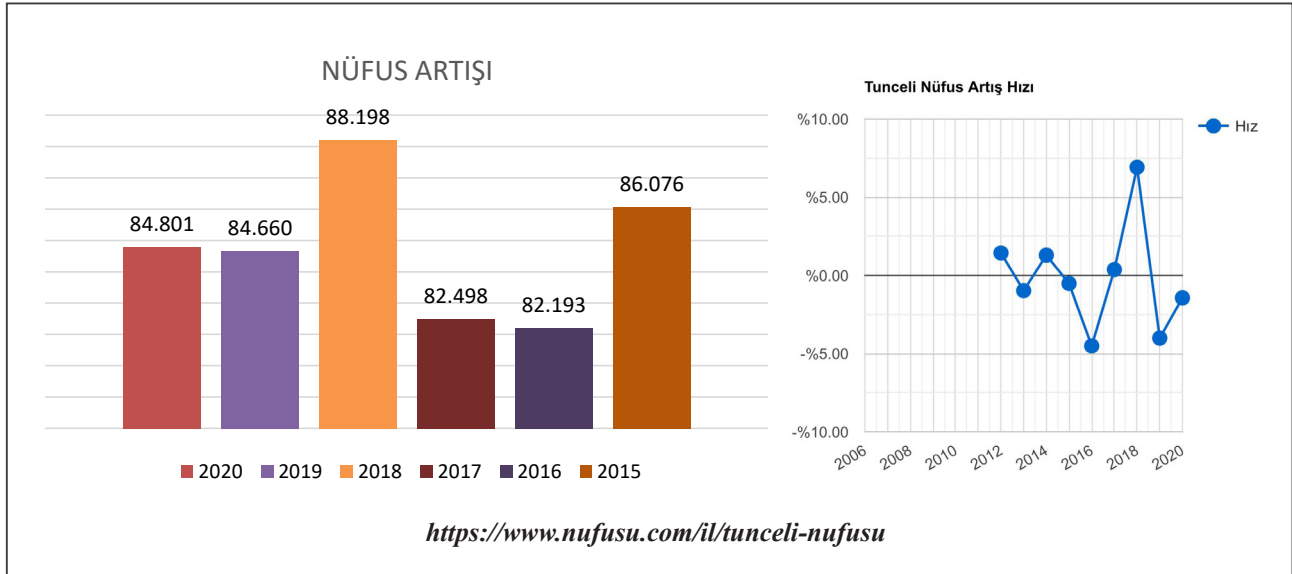
TUNCELİ

Tunceli'de yapılan arkeolojik araştırmalar sonucunda elde edilen bulgulara göre yöreye Kal-kolitik ağda (M 5500-3500) yerleşilmiştir. İşuva (Hurri-Mitanni) adıyla anılan bölgede ya-zılı tarih M 2200'lerde Subarrularla başlamaktadır. M 2200'lerde bölge, Hurrilerin eline geçmiştir. İşuva adı ilk kez III. Tuthaliya döneminde, Hitit kaynaklarında geçmektedir. Anado-lu'da büyük bir devlet kuran Hititler M 1375-1335 yıllarında Tunceli'ye kadar gelmişlerdir.

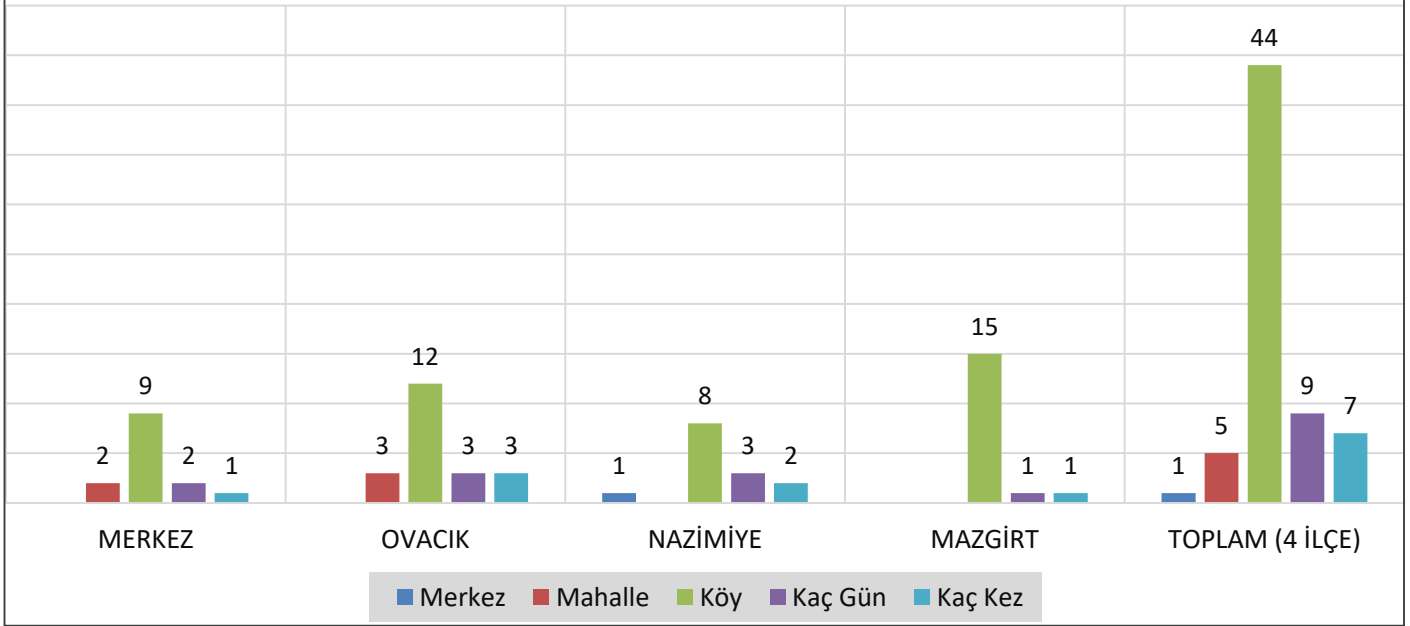
Hitit Devleti yıkıldıktan sonra bölgeye, M 12. yüzyılda Urartular egemen olmuştur. Muşki adıyla tanımlanan kavmin yerleşim alanı olan yöre, M 7. yüzyılda sırasıyla Medlerin ve Perslerin egemenliği altında kalmış ve daha sonra bölge, Büyük İşkender tarafından fethedilerek Makedonyalıların egemenliği altına girmiştir. Makedonya Devleti yıkıldıktan sonra ise M 17 yılında Romalıların egemenliğine giren yörede kısa bir süre Partlar etkinlik sağlamışlar-sa da MS 2. yüzyılda Romalılar, Partlar'ın et-

kinliğini kırarak bölgeyi Kappadokia Eyaleti'ne bağlamışlardır. Roma ve Selevkoslar tarafından yönetilen, Roma İmparatorluğunun ikiye ayrıl-masından sonra ise Doğu Roma İmparatorluğu sınırları içerisinde kalan yöre, MS 7. yüzyılda da "Roma Mezopotamyası" adıyla Tehema'da yer almıştır. Yüzölçümü 7.705 km2 olan Tunceli ilinde kilometrekareye 11 insan düşmektedir. Tunceli nüfus yoğunluğu 11/km2'dir.

[https://tr.wikipedia.org/wiki/Tunceli_\(il\)](https://tr.wikipedia.org/wiki/Tunceli_(il))

TUNCELİ'DE SOKAĞA ÇIKMA YASAKLARI VERİLERİ

2015 ve 2020 Tarihleri arasında Tunceli merkez ve ilçelerinde; 1ilçe merkezinde 5 mahallede 44 köyde 7 kez 9 gün boyunca sokağa çıkma yasağı ilan edilmiştir. ‘Geçici Askeri Güvenlik Bölgesi’ ilanlarıyla yasaklar sürdürülmüştür. Yasağın ilan edildiği yerlerde Nüfus artış hızı azalmıştır. 2015/2020 yasaklarla 2019 nüfusu; 84.660 Tunceli, 6.696 Ovacık, 3.189 Nazımiye, 7.778 Mazgirt’te yaşayanlar yasaklardan etkilenmişlerdir.

Tunceli’de bazı alanlar “geçici özel güvenlik bölgesi” ilan edildi

Valilikten yapılan açıklamada, vatandaşların can ve mal güvenliğinin sağlanması, mevcut huzur ve güven ortamının devam ettirilmesi amacıyla, emniyet ve asayiş temin etmek için ilgili mevzuat çerçevesinde her türlü tedbirin alındığı belirtildi. Tunceli il merkezi, Ovacık, Hozat, Pülümür ve Nazımiye ilçesi sınırlarında bulunan bazı alanların “geçici özel güvenlik bölgesi” ilan edildiği kaydedilen açıklamada, “2565 Sayılı Askeri Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanunu’nun 32/A maddesi gereğince 25.06.2019 ve 1207 Sayılı Cumhurbaşkan Kararı ile 1 Temmuz 2020 tarihine kadar 29 bölgede ‘geçici özel güvenlik bölgesi’ kararı alınmıştır.” ifadeleri kullanıldı.

Tunceli’nin 30 bölgesindeki sokağa çıkma yasağı uzatıldı

Tunceli’nin Merkez, Ovacık, Pülümür, Hozat ve Nazımiye ilçelerinde bulunan 30 bölgede ilan edilmiş olan sokağa çıkma yasağının 15 gün daha uzatıldığı duyuruldu. Valilikten yapılan açıklamada, “Tunceli Merkez, Ovacık, Pülümür, Hozat ve Nazımiye ilçe sınırları içerisindeki 30 ayrı bölge, 17 Kasım- 1 Aralık tarihleri arasında ‘özel güvenlik bölgesi’ ilan edilmiştir.” denildi. Açıklamada, bu bölgelere, mülki amir izni olmadan girişlerin yasaklandığı belirtildi.

<http://www.ilkha.com/haber/64626/tunceli-nin-30-bolgesindeki-sokaga-cikma-yasagi-uzatildi>

Dev operasyon başlatıldı... 31 bölgede sokağa çıkma yasağı!

Tunceli Valiliği'nden yapılan yazılı açıklamada, Tunceli il merkezi, Nazimiye ve Ovacık ilçelerini kapsayan ve PKK ile birlikte Tunceli kırsal alanında silahlı faaliyet gösteren TKP/ML TİKKO, MKP HKO, DHKP-C ile MLKP örgütlerinin sıklıkla kullandıkları ve barındıkları 20 ayrı bölgenin isimleri şöyle açıklandı:

“Ovacık ilçesinde, Salderesi/Pişkıntaş bölgesi, Karaoğlan Dağı, Yarpuzlu mahallesi, Alısırtı bölgesi Çambulak yaylası bölgesi, Eroğlu mahallesi, Mercan dağları, Kıran deresi, Kınıkan tepesi, Golan yaylası, Eğreci mahallesi, Dülbektaş, Kızılören mahallesi, Tunceli il merkezine bağlı, Hanköy mahallesi, Tokluk yayla evleri, Ahpanıs vadisi bölgesi, Alacak bölgesi, Peter mahallesi, Nazimiye ilçesine bağlı, Dokuzkaya bölgesi, Tavuklu-Doğantaş bölgesi.” Kararın Bakanlar Kurulu kararına dayanılarak alındığı belirtilen açıklama, “Tunceli ili sınırları içinde faaliyet gösteren bölücü terör örgütü ve diğer terör örgütlerinin yapmış oldukları terör ve yıldırma eylemleri, ilimizin sosyal ve ekonomik gelişmesini de olumsuz etkilemektedir. Bu eylemler neticesinde vatandaşlarımız, ekonomik, sosyal faaliyetlerini yürütme ve seyahat etme haklarını kullanmaktan mahrum kalmaktadır. Günlük hayatları olumsuz etkilenen vatandaşlarımız büyük mağduriyet yaşamaktadırlar. Tunceli Valiliğimiz, öncelikle vatandaşlarımızın can ve mal güvenliğinin sağlanması, mevcut huzur ve güven ortamının devam ettirilmesi, devletimizin ve milletimizin her türlü terörist tehdidi ve saldırıdan korunması amacıyla; bölgesinde emniyet ve asayiş temin etmek için ilgili mevzuat çerçevesinde her türlü tedbiri almaktadır.2565 Sayılı Askeri Yasa Bölge ve Güvenlik Bölgeleri

Kanunu'nun 32/A maddesi gereğince 27.06.2016 tarihli ve 2016/8986 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 1 Temmuz 2016-01 Eylül 2016 tarihleri arasında 20 bölgede ‘Geçici Askeri Güvenlik Bölgesi’ kararı alınmıştır” denildi.

Tunceli’de 400 civarında örgüt üyesinin etkisiz hale getirilmesi amacıyla başlatılan geniş kapsamlı operasyonlar devam ediyor. Merkez, Nazimiye, Ovacık, Hozat ve Pülümür ilçelerine bağlı 31 bölge, 15 gün süreyle özel güvenlik bölgesi ilan edildi. Açıklamada, özel güvenlik bölgesi ilan edilen bölgelerin isimleri şöyle sıralandı: “İl merkezinde, Bali deresi, kurutlu deresi, Gözlek-Seperteki bölgesi, Kutlu bölgesi, Ahpanos vadisi , Sal deresi, Laç deresi, Ovacık ilçesinde; Eroğlu Mahallesi, Mercan Dağları, Kıran deresi, Kınıkan Tepe, Golan Yaylası, Eğreci mahallesi, Dülbektaş, Karaoğlan dağı, Yarpuzlu mahallesi, Alısırtı Gecidi, Dalav Yaylası, Karagöl yaylası, Kurugöl yaylası,, Bastır yaylası, Kurt yaylası, Çeşme yaylası, Yel yaylası, Ganikastik, Çığırlı yaylası, Karadere, Nazimiye ilçesinde; Tavuklu, Doğantaş köyleri bölgesi, Dokuzkaya köyü Pülümür ilçesinde; Yoncalı yaylası,, Sarıgül yaylası ve Hozat ilçesinde; Kinzir Ormanları.”

<https://www.yeniakit.com.tr/haber/dev-operasyon-baslatildi-31-bolgede-sokaga-cikma-yasagi-290435.html>

MAZGIRT

Tunceli'nin Mazgirt ilçesinin 15 köy ve mahallesinde bugün saat 14.00'ten itibaren sokağa çıkma yasağı ilan edildi.

Tunceli Valiliği, Mazgirt ilçesinin 15 köy ve mahallesinde bugün saat 14.00'ten itibaren ikinci bir emre kadar sokağa çıkma yasağı ilan edildiğini açıkladı. Valilikten yapılan açıklamada, şöyle dendi: "Mazgirt İlçesi Alhan, Cefan, Konacık, Seyitler, Babil, Aktarla, Koyunuşağı, Dayılar, İbimahmut, Dervişler, Akpınar, Geçitveren, Sarıkoç, Yeldeğen, Güleç köy, mahallelerinde 5442 Sayılı İl İdaresi Kanunu'nun 11'inci madde (c) fıkrasında, 'il sınırları içerisinde huzur ve güvenliğin, kişi dokunulmazlığının, tasarrufa mütaalik emniyetin, kamu esenliğinin sağlanması ve önleyici kolluk yetkisi valinin ödev ve görevlerindedir. Bunları sağlamak için vali gereken karar ve tedbirleri alır', 66'ncı madde 1'inci fıkrasında, 'kamu düzenini

ve güvenliğini veya kişilerin can ve mal emniyetini sağlamak ya da toplumsal olayları önlemek amacıyla vali tarafından alınan ve usulüne göre tebliğ veya ilan olunan karar ve tedbirlere aykırı davranışlar üç aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır' hükümleri uyarınca 05 Mayıs 2016 saat 14.00 tarihinden itibaren ikinci bir emre kadar sokağa çıkma yasağı ilan edilmiştir. Vatandaşlarımızın güvenliğinin sağlanması amacıyla ilimiz Mazgirt İlçesi Alhan, Cefan, Konacık, Seyitler, Babil, Aktarla, Koyunuşağı, Dayılar, İbimahmut, Dervişler, Akpınar, Geçitveren, Sarıkoç, Yeldeğen, Güleç köy, mahallelerinde devam eden operasyonlar sebebi ile sivil vatandaşlara yönelik oluşabilecek tehlike ve olumsuzlukların giderilmesi, halkın huzur ve güvenliğinin sağlanması amacıyla yürütülen operasyonlar sırasında halkın can güvenliğinin sağlanması amacıyla belirtilen köy, mahalle, beldeler ve sokaklarda, sokağa çıkma yasağına uymaları önemle duyurulur."

NAZİMİYE

Tunceli’de bazı yerleşim yerlerinde sokağa çıkma yasağı

Tunceli’nin Nazimiye ilçesinde devam eden operasyonlar nedeniyle bazı yerleşim yerlerinde ikinci bir emre kadar sokağa çıkma yasağı ilan edildi.

Tunceli Valiliği’nden yapılan açıklamada, dün sabah 04.50’de Nazimiye ilçesine düzenlenen sızma girişimi sonrasında kaçan PKK’lıların yakalanması için operasyon başlatıldığı belirtildi.

Operasyonların Nazimiye ilçesi kırsal alanında devam ettiği vurgulanan açıklamada, şu ifadelerle yer verildi: “Nazimiye ilçemiz kırsalında devam eden

operasyonlarda vatandaşın can ve mal güvenliğinin temini açısından 5442 Sayılı İl İdaresi Kanunu uyarınca, Nazimiye ilçesine bağlı Dereova, Doğantaş, Büyükyurt, Ramazan, Beytaş, Ayrınlı, Sarıyayla, Yayıkagıl köy ve mahalleri ile bağlı mezralarında bugün 19.30’dan itibaren ikinci bir emre kadar sokağa çıkma yasağı ilan edilmiştir.”

<https://tr.sputniknews.com/turkiye/201608231024519211-tunceli-sokaga-cikma-yasagi/>

Tunceli-Ovacık yolu kapatıldı, çok sayıda köyde sokağa çıkma yasağı ilan edildi

Tunceli Valiliği, Tunceli-Ovacık karayolunun devam eden operasyonlar nedeniyle ikinci bir emre kadar çift taraflı olarak ulaşıma kapatıldığını duyurdu. Valilik tarafından yapılan açıklamada, merkez ve Ovacık ilçesinin bazı köy ve mahallelerinde de devam eden operasyonlar nedeniyle ikinci bir emre kadar sokağa çıkma yasağı ilan edildiği bildirildi. Tunceli Valiliği tarafından konuya ilişkin yapılan açıklamada, “Tunceli-Ovacık arasında kalan bölgede devam eden operasyonlarda vatandaşın can ve mal güvenliğinin temini açısından 5442 Sayılı İl İdaresi Kanunu uyarınca; ilimiz merkeze bağlı Babocağı köyü, Pınar köyü, Kürekli Mahallesi, Kar-

şılar köyü, Darıca Mahallesi, Geyiksuyu köyü ve Atadoğu köyü, Dedeğaç köyü, Suvat köyü, Dilek köyü ve Sarıtaş köyleri, ilimiz Ovacık ilçesi Yenışöğüt, Çemberlitaş, Yoğunçam, Aşağıtorunoba, Yoncalı, Çayüstü, Yaylagünü, Güneykonak, Sarıtosun, Konaklar ve Akyayık köy ve bağlı mahallelerinde 09 Kasım 2016 günü saat 18.00’den itibaren ikinci bir emre kadar sokağa çıkma yasağı ilan edilmiştir. Tunceli-Ovacık karayolu çift yönlü olarak ikinci bir emre kadar trafiğe kapatılmıştır” denildi.

<https://www.cnnturk.com/turkiye/tunceli-ovacik-yolu-kapatildi-cok-sayida-koyde-sokaga-cikma-yasagi-ilan-edildi>

BM İnsan Hakları Yüksek Komiserliği

BM İnsan Hakları Yüksek Komiserliği Temmuz 2015'ten bu yana Güneydoğu'da ciddi insan hakları ihlalleri olduğuna yönelik 25 sayfalık bir rapor yayımladı. Raporda 'Temmuz 2015- Aralık 2016 arası dönemde güvenlik güçlerinin 'toplu yıkım, öldürmeler ve diğer ciddi insan hakları ihlalleri' eylemlerinde bulunduğu ifade edildi. Buna göre en ciddi ihlaller tek seferde birçok gün için ilan edilen sokağa çıkma yasaklarında yapıldı. Hayatını kaybeden 2 bin kişiden 800'ünün güvenlik gücü, 1200'ünün de siviller ya da silahlı kişiler olduğu kaydedilen raporda güvenlik güçlerinin operasyonlarının 30'dan fazla ilçeyi etkilediği ve çoğu Kürt 335 bin ile 500 bin arası insanın evini terk etmek zorunda olduğu belirtildi. Raporda yer verilen uydu fotoğrafları ile 'evlerin ağır silahlarla çok büyük çapta bir yıkıma uğradığı' ifadesi yer aldı. Raporda ifadelerine yer verilen Cizre sakinleri mahallelerin yıkımını 'kıyamet sonrası' olarak niteledi. Raporda

Cizre'de 2016 başında aralarında çocukların da olduğu yaklaşık 200 kişinin 'bombardıman nedeniyle yakılarak öldürülmeden önce haftalarca evlerinin bodrumlarında aç, susuz, elektrik ve tıbbi yardım olmadan mahsur kaldıkları' ifadelerine yer verildi.

BM İnsan Hakları Yüksek Komiseri Zeyd Raad El Hüseyin Türkiye hükümetini doğrudan eleştirerek "yüzlerce yargısız infaz iddiaları ile ilgili hiçbir soruşturma yapılmadığı konusunda endişeli" olduklarını söyledi. El Hüseyin "Tek bir şüpheli

yakalanmadı, tek bir kişi yargılanmadı" dedi. Türkiye'nin BM araştırmacılarını bölgeye sokmaması nedeniyle rapordaki bilgilerin uydu fotoğrafları, özel ve tüzel kişilerin açıklamaları ve diğer kaynaklardan elde edildiği de vurgulandı. El Hüseyin Türk hükümeti makamlarına acil bir bağımsız soruşturma yapılması çağrısında bulundu.

Rapor ayrıntısı için; https://www.ohchr.org/Documents/Countries/TR/OHCHR_South-East_Turkey2015-2016_TURK.pdf

Avrupa Konseyi'nden AİHM'deki Cizre ve Sur davalarına müdahil olma talebi

Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiseri Nils Muižnieks, AİHM'de görülen Sur ve Cizre davalarına müdahil olma talebinde bulundu. Muižnieks'in müdahillik talebinde bulunduğu 34 başvurudan 16'sını AİHM'e taşıyan avukat Ramazan Demir, istisnai durumlarda yapılan bu talebin çok önemli olduğunu söyledi. Komiser Muižnieks "açık uçlu ve gün boyu süren sokağa çıkma yasakları, çok geniş bir nüfusun en temel insan haklarına yönelik muazzam bir sı-

nırlandırmayı temsil ediyor" açıklamasını yaptı. Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiseri Nils Muižnieks, sokağa çıkma yasakları ve polis operasyonlarıyla ilgili açıklama yaptı, bu yöntemle en temel insan haklarının sınırlandırıldığını söyledi. Muižnieks ayrıca, insan hakkı ihlali iddialarının Türkiyeli yetkililerce soruşturulması gerektiğini altını çizdi.

<https://www.gazeteduvar.com.tr/dunya/2017/03/08/avrupa-konseyinden-aihmdeki-cizre-ve-sur-davalarina-mudahil-olma-talebi>

Avrupa Konseyi Irkçılık ve Hoşgörüsüzlükle Mücadele Komisyonu (ECRI)

Avrupa Konseyi'nin Türkiye raporunda son bir yılda 1 milyon Kürdün yerinden edildiğine dikkat çekildi. Devlet güçlerinin yaptığı zulmün araştırılması için bağımsız bir kurulun oluşturulması istendi.

Avrupa Konseyi Irkçılık ve Hoşgörüsüzlükle Mücadele Komisyonu (ECRI) tarafından hazırlanan raporda, Türkiye'deki devlet zulmüne dikkat çekildi. Avrupa Komisyonu'nun son Türkiye raporunda son bir yılda 1 milyon Kürdün yerlerinden edildiği belirtildi. Bunların yeşil kart sahibi olmalarına karşın, geniş bir hükümet desteği alamadığı da vurgulandı. Türkiye ise ECR'ye yanıtında köye geri dönüş projesinin devam ettiğini belirterek 1999-2015 arasında, 14 ilden 386 bin 360 kişinin ayrıldığını ve bunların 187 bin 861'inin geri döndüğünü belirtti. Türk devleti bu savunmasıyla aslında son 16 yılda yaşanan zorla göçü katbekat aşan bir yerinden etme politikasının hâlihazırda yürürlükte olduğunu kabul etmiş oldu. Temmuz 2015'ten itibaren Sur, Cizre, Nusaybin ve diğer Kürt kentlerinde aylarca sokağa çıkma yasağı ilan edilerek, büyük bir vahşet uygulanmış, yüzlerce kişi katledilmiş ve yüzbinlerce insan da yerinden edilmişti.

Sivil ölümlere dikkat çekildi

ECRI raporunda Kürt kentlerindeki askeri operasyonlara değindi. Operasyonlar sırasında "etnik

kökenden ötürü kişi veya gruplara karşı doğrudan veya dolaylı ayrımcılıktan kaçınılması, Kürtlerin veya diğer sivillerin ölmeleri veya yaralanmalarına karşı önlem alınması" istendi.

Bağımsız bir kurul oluşturulmalı

Raporda, devlet güçlerinin kötü muamelesini araştırarak, kanun yapıcılardan bağımsız bir kurulun oluşturulması da istendi. Ayrıca İnsan Hakları ve Eşitlik kurumunun tamamen hükümetten bağımsız olması gerektiği vurgulanarak kuruma, mahkeme sürecine ve dosyalara erişim hakkı verilmesi gerektiği vurgulandı.

Türkiye incelemeye izin vermiyor

Birleşmiş Milletler başta olmak üzere birçok uluslararası kuruluş da insanların diri diri bodrumlarda yakıldığı, çoluk çocuk demeden katledildiği Cizre başta olmak üzere Kürt kentlerindeki hak ihlalleri için bağımsız soruşturma istiyor. Hatta BM bunun için uzman bir heyeti oluşturmaya başladı bile. Ancak delilleri karartma derdinde olan Türk devleti, bağımsız uzmanların gerçeği ortaya çıkaracak incelemelerine müsaade etmiyor. Türkiye, insan hakları kuruluşları ve HDP tarafından insanlığa karşı suç ve savaş suçu işlemekle suçlanıyor.

<https://avrupaforum4.org/1-milyon-kurt-yerinden-edildi/>

Avrupa Parlamentosu İnsan Hakları Alt Komisyonu

Avrupa Parlamentosu milletvekilleri Hollandalı Marietje Schaake (Avrupa için Liberal ve Demokrat İttifakı (ALDE)), Almanyalı Arne Lietz (Sosyalistler ve Demokratlar İlerici İttifakı Grubu (S&D)) ile Portekizli Liliana Rodrigues'den (S&D, Portekiz) oluşan "İnsan Hakları Alt Komitesi" heyeti, 16-18 Mayıs arasında Ankara ve İstanbul'u ziyaret ederek, hükümet yetkilileri, HDP, sivil toplum örgütleri, akademisyenler ve gazetecilerle görüştü.

Güneydoğu'daki çatışmalı durum

Heyet, Güneydoğu'da yaşanan çatışmalar, sokağa çıkma yasakları ve ölümler hakkında da görüşmeler yaptıklarını vurguladı. Leitz, Güneydoğu'daki durumun iç savaşa doğru gittiğini ifade ederek, "Güneydoğu'da ağır bir kriz yaşanıyor. Aralık'ta bir AP heyeti gelmişti. Ve AP olarak Güneydoğu'daki ölümlerin incelenmesini istedik yetkililerden. Güvenlik yüzünden yüzbinlerce kişi yerlerinden edildi. Bu aslında bir iç savaş durumudur ve bizi ciddiye çok endişelendiriyor. Ben kendi adıma Avrupa Parlamentosu'nda ve Birleşmiş Milletler'de bu konunun

daha fazla gündeme gelmesi ve çözüm bulunması için uğraşacağım. Hayatların yok olması, büyük ölçekli insan hakları ihlalleri, sivillerin acı çekmesi, insani bir felaket ve mimari ve kültürel varlığın imhasıyla neticelenen Türkiye'nin güneydoğusundaki çatışmalar dolayısıyla ciddi endişeliyiz. Her türlü terörü, sivillere karşı şiddet eylemini ve aşırı güç kullanımını kınıyoruz. Derhal ateşkese varılması ve barış görüşmelerinin yeniden başlaması yaşamsal önemde. Çatışmalar sırasında işlenen ciddi insan hakları ihlalleriyle ilgili olarak kapsamlı ve tarafsız soruşturmanın yapılmasını gerekiyor" diye konuştu. Schaake ise 10 yıldır Türkiye'yi takip eden bir politikacı olarak çatışma durumunda kişisel olarak Güneydoğu'ya ziyaret ettiğini ama son dönemde AP'nin Güneydoğu'yu ziyaret etme talebinin güvenlik gerekçesiyle geri çevrildiğini söyledi. "Bu durumda AP üyeleri kendi imkanlarıyla ziyarette bulunabilirler ve bulunmalılar. Ama ne yazık ki resmi ziyaretlerde kısıtlama var" dedi.

<http://www.agos.com.tr/tr/yazi/15369/ap-vekilleri-korkutucu-ve-endise-verici>

Venedik Komisyonu

Venedik Komisyonu, Güneydoğu'da terörle mücadele operasyonları kapsamında bazı il ve ilçelerdeki sokağa çıkma yasaklarının Avrupa standartlarıyla uyumlu uygulanmadığı yönünde bir görüş raporu yayımladı. Türkiye'nin de üye olduğu Avrupa Konseyi Parlamento Meclisi'nin (AKPM) talebi üzerine Avrupalı uzman hukukçular tarafından hazırlanan görüş raporunda, sokağa çıkma yasağı kararlarının, 5422 sayılı İl İdare Kanunu temelinde alınmasının doğru olmadığı belirtildi.

Sokağa çıkma yasağı kararlarının Anayasa'nın olağanüstü hallerle ilgili maddeleri temelinde alınması gerektiğine işaret eden Komisyon, İl İdare Kanunu temelinde alınan sokağa çıkma yasağı kararlarının bu alanda Anayasa'nın öngördüğü yasallık koşulları ve Türkiye'nin temel haklar alanındaki uluslararası yükümlülükleriyle uyum olmadığını vurguladı. Venedik Komisyonu, bu soruna çare olarak, OHAL ve sokağa çıkma yasağı gibi durumlarda Anayasal çerçeve ve uluslararası yükümlülüklerin dikkate alınmasını istedi.

<https://www.dw.com/tr/avrupadan-soka%C4%9Fa-%C3%A7%-C4%B1km-a-yasa%C4%9F%-C4%B1-raporu/a-19329588>

Af Örgütü'nün Sur izlenimleri: Hayalet ilçede kuşatma sürüyor

2 Aralık'tan bu yana 'abluka'daki Diyarbakır'ın Sur ilçesine ziyaret eden Af Örgütü heyeti, izlenimlerini "Bombalanmış, dümdüz edilmiş" diye tarif etti. Uluslararası Af Örgütü Genel Sekreteri Salil Shetty, Avrupa ve Orta Asya Direktörü John Dalhuisen, Türkiye Araştırmacısı Andrew Gardner ve Türkiye Şubesi Direktörü İdil Eserdün, operasyonlar ve çatışmaların 103 gün boyunca devam ettiği Sur'da incelemelerde bulundu. Dalhuisen, ilçenin altı mahallesinde geçen yıl 24 bin kişinin yaşadığını, ancak şimdi kimsenin olmadığını vurguladı. Enkaza dönmüş binaların fotoğraflarını da paylaşan Dalhuisen,

"Hayalat ilçede kuşatma sürüyor. Bombalanmış, dümdüz edilmiş. Bunun adı zorla yerinden edilmedir" dedi. Tahir Elçi'nin öldürüldüğü Dört Ayaklı Minare'nin eski ve yeni fotoğraflarını da paylaşan Dalhuisen, buradan öteye geçişe izin verilmediğini ekledi.

İnsan hakları alanında dikkate değer daralma

Heyet adına konuşan Shetty, bölgede güvenlik sorunu bulunduğunu, devletin tepkisinin ağır ve orantısız olduğunu vurguladı. Shetty bölgede dört konuda endişe olduğunu da kaydetti: Sürekli hale gelen ve halkı sıkıntıya sokan uzun süreli sokağa çıkma yasakları, 500 bin kişinin evlerinden edilmesi ve zorunlu göç mağduru olması, devletin sivil yerleşim alanlarında tank ve toplarla orantısız güç kullanması ile göçler ve ölümler ile ilgili olarak hesap verilebilirlik.

<http://www.diken.com.tr/af-orgutunun-sur-izlenimleri-hayalet-ilcede-kusatma-suruyor/>

<https://www.amnesty.org.tr/public/uploads/files/Rapor/TURKEY%20DISPLACED%20AND%20DISPOSSESSED%20SUR%20RESIDENTS'%20RIGHT%20TO%20RETURN%20HOME.PDF>

İnsan Hakları İzleme Örgütü (Human Rights Watch)

İnsan Hakları İzleme Örgütü (Human Rights Watch), bugün yaptığı bir açıklamada, Türkiye Hükümeti'nin güneydoğuda sivil ahaliye karşı yapılan kitlesel hak ihlallerinin bağımsız ve tarafsız bir şekilde soruşturulmasını engellediğini belirtti. Yapıldığı iddia edilen hak ihlalleri arasında sivillere

HUMAN
RIGHTS
WATCH

yönelik kanunsuz öldürmeler, sivillerin kitlesel olarak zorla yerinden edilmesi ve özel mülke yönelik yaygın ve hukuksuz tahribat gibi ihlaller de var. Hükümet, Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Yüksek Komiserliği'nin bölgeye girmesine ve

konuyu kendi standartları çerçevesinde araştırmasına hiç vakit kaybetmeden, hemen izin vermeli.

<https://www.hrw.org/tr/news/2016/07/11/291083>

Kıbrıs Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Platformu

Platform, "Kuzeyimizdeki coğrafyada, ataerkil merkezi yönetimlerin yeniden yapılanması ve yerinden yönetimi hedefleyen 'öz-yönetim' taleplerine orantısız şiddetle karşılık verilmesini derin üzüntü ile izliyoruz" dediği açıklamada bölge halklarıyla dayanışmayı sürdüreceklerini belirtti. Platform'un açıklamasında şu ifadeler yer aldı. "Bizler siyasi sorunların şiddetle çözülemeyeceğini kendi yaşadığımız toprakların tarihinden biliyoruz. Kıbrıs için olduğu gibi komşu coğrafyamız için de umudumuzun çözüm ve barıştan yana olduğunu yineliyor, bölge halkları ile dayanışmamızı ortaya koyuyoruz."

Rusya'dan sokağa çıkma yasaklarıyla ilgili açıklama ve Türkiye'ye çağrı

Rusya Dışişleri Bakanlığı, bölgede süren sokağa çıkma yasakları ve ablukaya ilişkin açıklamalarda bulundu. Sputnik'te yer alan habere göre, "Kürt illerinde artan gerilimden endişe duyuyoruz" denilen açıklamada, "Türk hükümetinin Kürt nüfusun yaşadığı kentlerde sürdürdüğü askeri operasyonlar nedeniyle ülke güneydoğusunda gerilimin tırmanmasını endişeyle takip ediyoruz" denildi. Saldırılarda yaşamını yitirenlerin hatırlatıldığı açıklamada, "Bazı yerleşim birimlerinde sokağa çıkma yasağı uygulaması devam ediyor. Siyasetçiler, gazeteciler ve insani örgütlerin temsilcilerinin operasyon bölgesine girişi engelleniyor. Bazı yerlerde gıda ve ilk yardım malzemesi eksikliği görülüyor ve durum, insani felakete doğru ilerliyor. Bazı verilere göre, bölgeyi terk etmek zorunda kalanların sayısı 100 bini geçti," denildi.

"BARIŞ SÜRECİ YENİDEN BAŞLAMALI"

Açıklamada Türkiye'ye barış sürecine dönme çağrısı yapan Rusya, Türkiye'nin şiddeti en kısa sürede durdurmasını istedi. Açıklamada, 2015 Haziran'da durdurulan barış sürecinin yeniden başlaması için gerekli adımları atmaya çağırarak Rusya, "Kürt sorununun çözümü, siyasi düzlemde yatıyor. İç çatışmaların çözümünde askeri yöntemler kullanılması, sadece yeni kayıplar verilmesine ve durumun öngörülmedik sonuçlar doğurmasına neden olacak," denildi.

<https://www.demokrathaber.org/siyaset/rusya-dan-sokaga-cikma-yasaklariyla-ilgili-aciklama-ve-turkiye-ye-cagri-h59814.html>

İnsan Hakları Derneği (İHD)

İnsan Hakları Derneği'nin (İHD) 2015 yılı hak ihlalleri raporuna göre başlayan savaşla birlikte 847'si çatışmalarda olmak üzere toplam 1374 kişi hayatını kaybetti. Ayrıca savaş nedeniyle 1 milyonu aşkın kişinin zorla yerinden göç ettirildiği belirtildi. İHD 2015 yılı hak ihlallerine ilişkin hazırladığı raporu açıkladı. İHD Genel Başkanı Öztürk Türdoğan tarafından dernek genel merkezinde açıklanan rapor, Diyarbakır'da katledilen Tahir Elçi anısına ithaf edildi.

390 SİVİL HAYATINI KAYBETTİ

İHD verilerine göre dur ihbarına uymadıkları gerekçesiyle yada toplumsal olaylarda devlet güvenlik güçlerinin saldırısı sonucu 53'ü çocuk 264 kişi yaşamını yitirdi. Ayrıca "sokağa çıkma yasağı" adı altında 16 Ağustos 2015 ile 31 Aralık 2015 tarihleri arasında devlet güvenlik güçlerinin operasyonlarında 126 sivil yaşamını yitirdi.

Operasyonların yaşandığı 7 il ve 17 ilçede yaşayan 1 milyon 300 bin kişilik nüfusun yaklaşık 4'te biri göç ettirildi.

<https://www.demokrathaber.org/yasam/ihd-2015-raporu-bin-374-can-kaybi-1-milyonu-askin-kisi-zorla-goc-ettirildi-h63740.html>

AİHM'den Türkiye'ye: Cizre ve Sur'da neden sokağa çıkamıyorlar?

Cizre ve Sur'da uygulanan sokağa çıkma yasaklarına ilişkin acil tedbir talebiyle yapılan başvuruyu incelemeye alan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), AKP hükümetinden savunma yapmasını istedi. AİHM'nin tedbir kararı vermesi durumunda, Anayasa'nın 90. maddesi uyarınca sokağa çıkma yasakları hukuka aykırı hale gelecek. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde uygulanan ve sivil can kayıplarına neden olduğu belirtilen sokağa çıkma yasakları ile ilgili yapılan başvuruda sürpriz bir karar verdi. AİHM, avukatlar Özgür Erol ile Oya Aydın tarafından Şırnak'ın Cizre ilçesi ve Diyarbakır Sur ilçesinde uygulanan sokağa çıkma yasakları ile ilgili 6 vatandaş adına yapılan "acil tedbir başvurusunu" incelemeye aldı. Cumhuriyet'ten Kemal Göktaş'ın haberine göre, AİHM 29 Aralık'ta yapılan başvuru ile ilgili yaptığı jet inceleme sonunda 31 Aralık günü çok kritik bir karar verdi. AİHM, acil tedbir talebi ile yapılan başvuruda yer alan iddialarla ilgili hükümetin 8 Ocak tarihine kadar savunma göndermesini istedi.

Hükümete 3 soru

AİHM hükümetten şu soruların yanıtını belgeleriyle birlikte göndermesini istedi:

- 1 - Sokağa çıkma yasaklarının hukuki temeli nedir?
- 2 - Sokağa çıkma yasağı çerçevesinde, başvuranların sağlık hizmetlerine gerçekçi ve uygun ulaşım hakları var mıdır? Gıda, elektrik, su vs. gibi temel ihtiyaçlarını karşılayabilmektedirler midir? Bu bağlamda temel ihtiyaçlarını gidermek için veya acil durumda evden çıktıklarında hayatları tehlikeye girmekte midir?
- 3 - Sokağa çıkma yasağı olan bölgelerde, özellikle de başvuru sahiplerinin yaşadığı bölgede ikamet edenlerin yaşam haklarını korumak için ne gibi tedbirler alınmıştır ve alınmaktadır?

<https://t24.com.tr/haber/aihm-turkiyeden-savunma-istedi-cizre-ve-surda-neden-sokaga-cikamiyorlar,322644>

Mazlumder Genel Merkezi

Gelinen noktada birçok yerleşim yerinin harap edildiği, sivil can kayıplarının sürekli arttığı, sokakların mayımlandığı, roketlerin, top ve tankların kullanımının rutinleştiği, yüzlerce insanın can verdiği, on binlerce insanın göç etmek zorunda kaldığı, hastane, okul, ev, tarihi eser ve camilerin hiçe sayılarak çatışmanın araçlarına dönüştürüldüğü, sonuçları itibarıyla vahim, ürkütücü bir tablo oluştu. Çatışma bölgesinde yaşayan halk, iki ateş arasında kalarak mağduriyete katıldığı gibi, hem sokağa çıkma yasağı ve yasağın yaşamı tehdit eden süresi, hem yapılan top artışılarıyla sivil can kayıplarına sebep olunması ve hem de sokakların hendek ve bombalı tuzaklarla donatılmasından dolayı yaşam hakkının tehdit edilmesinin yanı sıra insani en temel haklarından da yoksun bırakılmaya mahkûm edilmiştir. Hiçbir vicdan bu çatışmanın daha fazla sürdürülmesini kabul edemez. Akan her kan,

işittiğimiz her acı ve duyduğumuz her çığlık herkese vicdani bir sorumluluk yüklemektedir. Kendi evinden, kendi sokağından hastası için, yaralıları için, doğumu için, ölüsü için, göç için beyaz bayraklarla çıkış arayan halkın tarihi dramı daha fazla görmezden gelinemez. Başta tank olmak üzere, ağır silahlarla, sebebi ne olursa olsun halkın yaşadığı yerleşim yerlerine hedef gözeterek ateş açılması, hiç bir insani ve hukuki sebeple izah edilemeyecek kadar can yakıcı bir durum olarak asla kabul edilemez.

<https://mazlumder.org/webimage/files/02-MAZLUMDER-7-HAZIRAN-SONRASINDAKI-IT-HAMLARIN-DEGERLENDIRILMESI.pdf>

Türkiye İnsan Hakları Kurumu

“Diyarbakır’da ve çevre illerde kazılan hendeklerin, kurulan bariyerlerin, ilan edilen sokağa çıkma yasaklarının, yaşanan silahlı çatışmaların pek çok insan hakkı ihlaline yol açtığı bilinmektedir. Yaşam hakkı başta olmak üzere, temel hak ve özgürlüklerin ihlal edildiğine dair yoğun iddialar mevcuttur. “Şehir merkezlerinde yaşanan çatışmaların devam ediyor olması ve bu çatışmalarda ağır saldırı silahlarının ve araçlarının kullanılıyor olması süregelen ihlalleri artırabilecek niteliktedir. “Kamu kurumları tarafından, vatandaşların uğradığı zararların giderildiği, mağduriyetlerin önlenmesi için gayret sarf edildiği, insan hakkı ihlaline yol açmamak için titizlikle hareket edildiği belirtilmiş ise de devam eden çatışmalı süreç nedeniyle yaşanan mağduriyetler sürekli olarak artmaktadır. Artan mağduriyetler, çatışmaların şiddetlenmesine yol açabilecek ve barış ortamının inşasını, kamu düzeninin kurulmasını güçleştirecektir.

<https://onedio.com/haber/insan-haklari-kurumu-nun-diyarbakir-gozlemleri-felakete-isaret-ediyor-650540>

İnsan hakları akademisyenlerinden açık mektup

İnsan hakları üzerine çalışan 17 akademisyen, Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı, Başbakanı, İçişleri Bakanı, Adalet Bakanı ve Türkiye İnsan Hakları Kurumu’na hitaben bir mektup yazdı. 25 Temmuz 2015’ten beri Türkiye’nin birçok ilinde PKK üyelerine karşı terörle mücadele kapsamında yapılan operasyonlarda ortaya çıkan ağır insan hakları ihlalleri ile ilgili görüş belirten akademisyenler “insan hakları ihlallerinin yaşanmamasının elinde yetki bulunan kişiler açısından insani, ahlaki ve hukuki bir yükümlülük olduğunu hatırlatmak ve yetkilileri gerekli önlemleri almaya çağırarak bizim için tarihi bir sorumluluktur” ifadelerini kullandı. Kurum Anayasa’da ve Türkiye’nin taraf olduğu insan hakları sözleşmelerinde öngörülen temel hak ve özgürlüklerin olağan zaman için öngörülenden daha fazla sınırlandırılmasına yol açacak önlemler alamaz. Terörle mücadele kapsamında yürütülen tüm operasyonların iç hukuk ve uluslararası hukuktan doğan insan hakları hukuku yükümlülüklerine göre planlanması ve uygulanması gerekir.

Doç. Dr. Başak Çalı, Yard. Doç. Dr. Kerem Altıparmak, Prof. Dr. Gökçen Alpkaya, Yrd. Doç. Dr. Ahmet Murat Aytaç, Profesör Dr. Osman Doğru, Prof. Dr. Şebnem Korur Fincancı, Prof. Dr. Ümit Biçer, Prof. Dr. Melek Göregenli, Dr. Esra Demir-Gürsel, Profesör Dr. İbrahim Kaboğlu, Prof. Dr. Türkan Yalçın Sancar, Dr. Cavidan Soykan, Dr. Tolga Şirin, Prof. Dr. Nilgün Toker, Yrd. Doç. Dr. Kıvılcım Turanlı, Dr. Mine Yıldırım, Dr. Cenk Yiğiter

<https://t24.com.tr/haber/insan-haklari-akademisyenlerinden-acik-mektup,313878>

‘Savaşın etkisi, ‘telaf eğitimiyle giderilemeyecek kadar derin’

Çocuk ve insan hakları örgütleri, sendikalar, meslek örgütleri, akademisyenler, sanatçılar, milletvekilleri, gazeteciler, kadın ve LGBTİ örgütleri, öğrenciler, sivil inisiyatifler, siyasi parti ve oluşumlardan oluşan “Savaş İstemiyoruz! Çocukları Öldürmenizi İstemiyoruz! Girişimi” adına Hümanist Büro tarafından kaleme alınan raporda silahlı çatışmanın ço-

cuklar üzerindeki etkisi aktarılıyor. Rapor da ve açıklamada, 16 Ağustos’tan bugüne, yaklaşık 1 milyon 300 bin kişinin yaşadığı yedi ilin 17 ilçesindeki sokağa çıkma yasaklarının, bölgede devam eden çatışma halinin ve buna bağlı olarak başta çocuklar olmak üzere gerçekleşen ölümlerin durmasını talep ediliyor.

Girişim adına açıklamaya imza veren kurumlar şöyle:

1 78’liler Girişimi 2 Alinteri 3 Ankara Tabip Odası İnsan Hakları Komisyonu 4 Barış Bloku 5 Barış İçin Akademisyenler Ankara 6 Başak Kültür ve Sanat Vakfı 7 Başka Bir Okul Mümkün Derneği 8 Biber Gazı Yasakları İnsiyatifi 9 Bebek Ruh Sağlığı Derneği 10 Bulutiyatro 11 Ceza İnfaz Sisteminde Sivil Toplum Derneği 12 Çekirdek Çocuk 13 Çocuk Akıl Sağlığı ve Rehberliği Derneği (Çare-der) 14 Çocuk Çalışmaları Birimi 15 Çocuk İstismarını ve İhmalini Önleme Derneği 16 DGD Platformu 17 Doğu-Güneydoğu Dernekleri 18 EğitimSen İzmir 2 No’lu Şube 19 Eşit Haklar İçin İzleme Derneği 20 Felsefeciler Derneği Genel Merkezi 21 Gündem Çocuk Derneği 22 Halkların Köprüsü 23 Halkevleri Eğitim Hakkı Meclisi 24 Hayvan Hakları İzleme Komitesi (HAKİM) 25 HDP Ankara İl Örgütü 26 Işık Üniversitesi Psikoloji Bölümü 27 İnadına Haber 28 İnsan Hakları Araştırmaları Derneği 29 İnsan Hakları Derneği 30 İnsan Hakları Derneği İzmir Şubesi 31 İstanbul 78 liler girişimi 32 İzmir Barış Bloku 33 İzmir KESK Kadın Meclisi 34 İzmir Müzisyenler Derneği 35 Kadın Yazarlar Derneği 36 Kamu Emekçileri Sendikası Konfederasyonu

(KESK) 37 KAOS GL 38 Orta Doğu Öğretim Elemanları Derneği (ODTÜ) 39 Özgürlüğünden Yoksun Gençlerle Dayanışma Derneği (Oz-Ge Der) 40 Parklar Bizim Ankara 41 Pratisyen Hekimlik Derneği Diyarbakır Şubesi 42 RUSİHAK (Ruh Sağlığında İnsan Hakları Girişimi Derneği) 43 Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası (SES) 44 Sosyal Hizmet Uzmanları Derneği Ankara Şubesi 45 Sosyal Kültürel Yaşamı Geliştirme Derneği 46 Tarlabası Toplumunu Destekleme Derneği 47 Toplumsal Dayanışma İçin Psikologlar Derneği (TODAP) 48 Toplumcu Psikologlar 49 Travma Çalışmaları Derneği (TÇD) 50 Türk Psikologlar Derneği 51 Türk Psikolojik Danışma ve Reberlik Derneğinin 52 Türkiye Çocuklara Yeniden Özgürlük Vakfı 53 Türkiye Gençlik Birliği Derneği 54 Türkiye İnsan Hakları Vakfı (TİHV) 55 Uçan Süpürge Kadın İletişim ve Araştırma Derneği 56 Uluslararası İşçi Dayanışması Derneği (UİD-DER) 57 Vicdani Ret Derneği

<http://www.agos.com.tr/tr/yazi/13774/savasin-etkisi-telafi-egitimile-giderilemeyecek-kadar-derin>

HDP

Yazılı açıklama yapan Halkların Demokratik Partisi (HDP) Parti Sözcüsü ve Kars Milletvekili Ayhan Bilgen, “Hiçbir yasal ve anayasal dayanağı olmayan, valilerin ve kaymakamların yetkilerini sınırsızca ve sorumsuzca kullanması durumundan doğan sokağa çıkma yasakları, iddia edildiği gibi halkın huzur ve güvenliği- ni sağlamamakta, tersine halk üzerinde terör ve korku ortamının oluşmasına, sivil insanların devletin güvenlik güç- leri tarafından pervasızca öldürülmesi- ne, kültürel mirasın tahrip edilerek şehirlerin harabeye çevrilmesine neden olmaktadır” dedi.

<https://www.evrensel.net/haber/268742/bilgen-5-ilcede-ilan-edilen-son-ablukalarda-56-kisi-yasamini-yitirdi>

HÜDA PAR: Asker, zorla evlerimize girip burada mevzileniyor

Hür Dava Partisi (HÜDA PAR) sokağa çıkma yasağı ve operasyonların devam ettiği bölgelerde, güvenlik güç- lerinin birçok ailenin evine zorla girdiğini, buralarda mevzilenip çatışmaya girdiklerini duyurdu. Kabare’ye destek eylemleri sırasında güvenlik güçleri ile birlikte hareket eden ve YDG-H üyeleriyle girdiği çatışmalarla hatırlanan HÜDA PAR, bu kez güvenlik güçlerinden şikâyetçi. Yoğunlukla Diyarbakır ve çevresinde örgütlü olan HÜDA PAR, birçok sivilin hayatını kaybettiği ve sokağa çıkma yasağının günlerdir devam ettiği Diyar- bakır ve Şırnak’a bağlı ilçelerde güvenlik güçlerinin, hane halkı içindeyken evlere izinsiz girip buralarda mevzilediği açıkladı. Yaşananları yazılı açıklama ile duyuran HÜDA PAR, ailelerin mermilerin hedefi hali- ne geldiğini belirtti.

<https://www.birgun.net/haber/huda-par-asker-zorla-evleri-mize-girip-burada-mevzileniyor-98546>

Cezasızlıkla Mücadelede Güçbirliği bileşenleri

Türkiye hükümeti, barış görüşmelerinin sekteye uğ- raması ile Ağustos ayı ortasında Kürt nüfusun ağır- lıklı olduğu il ve ilçelerde temel hak ve özgürlükleri hukuka aykırı şekilde kısıtlayan bir güvenlik politi- kasını hayata geçirmeye başladı.2015 Ağustos ayın- dan bu yana Şırnak, Mardin, Diyarbakır, Hakkâri ve Muş il ve ilçelerinde uzun sürelerle ve üst üste olarak ilan edilen sokağa çıkma yasakları bazı il ve ilçelerde hala devam ediyor. Bu yasaklar süresince hak ihlalle- rini tespit etmek isteyen ulusal ya da uluslararası ba- sın-yayın, insan hakları ya da meslek kuruluşları ile parlamento temsilcileri il ve ilçelere alınmadı. Ablu- ka altındaki yerlere zorlukla girebilen az sayıda sivil toplum kuruluşunun hazırladığı raporlarda uzlaşılın tespitlere göre sivil halkın gerek keskin nişancıların, gerekse keyfi bir şekilde kullanılan ağır silahların hedefi haline getirildiği saptanmış durumda. Hak ör- gütleri tarafından hazırlanan raporlara göre sokağa çıkma yasaklarından 1,3 milyon kişi etkilendi, çocuk ve yaşlıların da arasında olduğu 150’nin üzerinde si- vil yaşamını yitirdi çok sayıda kişi yaralandı ve yüz binlerce kişi yerinden edildi. Keyfi gözaltı ve tutuk- lamalar yapılıyor ve sivil halk gözaltında ve resmi gözaltı merkezleri dışındaki açık alanlarda işkence ve kötü muameleye maruz kalıyor. Batman Barosu, Diyarbakır Barosu, Hakikat Adalet Hafıza Çalışma- ları Derneği, Helsinki Yurttaşlar Derneği, İnsan Hak- ları Derneği, İnsan Hakları Gündemi Derneği, Şırnak Barosu, Türkiye İnsan Hakları Vakfı.

İnsan Hakları Kurumlarından Uluslararası Kamuo- yuna Acil Çağrı - TİHV - Türkiye İnsan Hakları Vakfı (tihv.org.tr)

Güneydoğu Anadolu Bölgesi Belediyeler Birliği (GABB)

Güneydoğu Anadolu Bölgesi Belediyeler Birliği (GABB), bölgesel hasar tespit raporu hazırladı. DBP'li 117 belediyenin üye olduğu birlik, yerleşim yerlerindeki su, kanalizasyon ve diğer altyapı sorunlarına çözüm önerileri sunuyor.

GABB, 7 Haziran genel seçimlerinin ardından başlayan çatışmaların bölgede oluşturduğu tahribat rapor haline getirerek kamuoyuyla paylaştı. 36 sayfalık raporda, sokağa çıkma yasaklarının uygulandığı, çatışmaların yaşandığı yerleşim yerlerindeki durum tek tek ele alındı. Raporda, özetle şu hususlara dikkat çekildi:

DÖRT İLÇEDE 220 BİN KİŞİ ETKİLENDİ

11 Ocak 2016 tarihinde İçişleri Bakanlığı tarafından verilen bilgilere göre; Şırnak'ın Cizre ve Silopi, Diyarbakır'ın Sur ve Mardin'in Nusaybin ilçelerinin toplam nüfusu olan 439 bin kişinin yüzde 50'si bölgedeki çatışmalardan etkilenmiştir. Etkilenen nüfus sayısı 220 bin 400 olarak açıklanmıştır. 4 ilçeden göç edenlerin sayısı ise 93 bin civarında olduğu belirtilmiştir. İç göç süreçlerinde kesin veriler ortaya koymanın pratik imkânsızları göz önünde bulundurulduğunda, bu sayının belirtilenden daha fazla olması kuvvetle muhtemeldir. Yerel kaynaklardan alınan bilgilerin derlenmesi sonucunda, göç akışlarının şimdilik yakın kentsel ve kırsal alanlara doğru olduğunu söylemek mümkündür. Cizre ve Silopi'den Şırnak ili merkezine, Nusaybin'den Mardin ili merkeze, Diyarbakır'da ise Silvan ve Sur ilçelerinden kent merkezindeki diğer ilçelere doğru bir göç akışının gerçekleştiği tespit edilmiştir. Belediyeler, milletvekilleri, ilgili yardım kuruluşları ile görüşerek elde ettiğimiz tahmini veriler toplandığında, hala devam

etmekte olan göç dalgasının İçişleri Bakanlığı tarafından ortaya konan bilançodan 2 kat büyüklüğünde olduğu ve artış trendinin devam ettiği görülmektedir.

İNSANLAR KENDİ KENTLERİNDE GÖÇMEN KONUMUNA DÜŞÜRÜLDÜ

Yasakların yarattığı ve yerel yönetimlerin yüz yüze kaldığı bir başka sorun ise göç olmuştur. Çatışma alanlarından geçici veya kalıcı bir biçimde göç eden nüfus şu anda 200 bin civarındadır. Hiçbir eşyasını dahi almadan evlerinden göç ettirilen insanlar, kendi kentlerinde göçmen konumuna düşmüşlerdir. Ekonomik açıdan zaten ülkenin en geride bırakılmış kentlerinde yaşanan bu durum ve göç edenlerin de yoksul olması sorunu daha da büyütülmüştür. Yerel yönetimler, şu anda göçleri tespit etmeye, sosyal hizmetler birimleri aracılığıyla ailelerin temel ihtiyaçlarını karşılamaya çalışmaktadır. Ancak, evleri yıkılan, sosyo-ekonomik düzenleri bozulan onbinlerce insanın ihtiyaçlarını karşılamak ve her türlü desteği sunmak uzun bir süre gerektirecektir. Yıkımın maddi ve manevi boyutu öngörülemez kadar büyüktür.

https://hakikatadalethafiza.org/wp-content/uploads/2016/05/2016.01.01_GABB-B%C3%B6lgesel-Hasar-Tespit-Raporu-20-Ocak.pdf

SOKAĞA ÇIKMA YASAKLARI DÖNEMİ; BARIŞ İÇİN AKADEMİSYENLER

Türkiye'nin güneydoğu illerinde devam eden çatışmalar ve operasyonlar sonucu ilân edilen sokağa çıkma yasaklarının ve şiddetin son bulmasının temenni edildiği, Bu suça ortak olmayacağız” bildirisini, Türkiye’de 89 üniversiteden 1128, yurtdışından 355’i aşkın akademisyen ve araştırmacı imzasıyla kamuoyuyla paylaşıldı. 11 Ocak 2016’da ilan edilen “Bu Suça Ortak Olmayacağız” başlıklı bildiri sonrası Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın hedef göstermesiyle birlikte tam bir cadı avı başladı. İmza kampanyası 20 Ocak 2016’da tamamlandığında bildiride Türkiye’den 2212, yurtdışından da 2279 akademisyen ve araştırmacının imzası vardı.

Bu süreçte;

- 440’sı kamu, 152’si vakıf üniversitesinden olmak üzere 592 adli soruşturma açıldı.
- 37 akademisyen gözaltına alındı, 4 akademisyen tutuklandı.
- Bu süreçte 516 akademisyen hakkında idari soruşturma başlatıldı.
  - 2016 yılında ilan edilen KHK’lar ile birlikte toplam 4261 akademisyenden 124’ü ‘Bu suça ortak olmayacağız’ bildirisine imza atan akademisyenlerdi.
  - Toplam 128 imzacı akademisyen ihraç edildi.
  - 7 akademisyen idari görevden alındı, 7 akademisyen istifa etti, 1 akademisyen zorla emekli ettirildi.
  - Nişantaşı Üniversitesi’nden atılan Muzaffer Kaya, Boğaziçi Üniversitesi Öğretim Üyesi Esra

Mungan, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Öğretim Üyesi Kıvanç Ersoy yasadışı örgüt propagandası yaptıkları” ve “Türkiye Cumhuriyeti Devleti’ni ve organlarını aşağıladıkları” iddialarıyla 15 Mart 2016’da tutuklandı. Akademisyenler adliyede destek vermek için Çağlayan Adliyesi’ne gelen Bilgi Üniversitesi Öğretim Üyesi Chris Stephenson gözaltına alındı.

• Aydın’ın Kuşadası İlçesi’nde, “Bu suça ortak olmayacağız” başlıklı bildiri nedeniyle akademisyenler hakkında soruşturma açılmasına tepki göstererek “Barış istemek suç ise biz de bu suça ortak oluyoruz” başlıklı dilekçeyle kendileri hakkında suç duyurusunda bulunan 46 kişi hakkında “yasadışı örgüt propagandası yaptıkları” iddiasıyla dava açıldı.

• Barış için Akademisyenler İnisyatifi’nin “Bu suça ortak olmayacağız” başlıklı bildirisini yaptıkları basın açıklamasıyla duyurduktan sonra tutuklanan ve ilk duruşmada tahliye edilen akademisyenler Esra Mungan, Meral Camcı, Kıvanç Ersoy ve Muzaffer Kaya hakkında “yasadışı örgüt propagandası yaptıkları” iddiasıyla açılan davaya 27 Eylül 2016’da başlandı. Davalar 2017 yılında da görülmeye devam edecek.

• Yüzlerce akademisyenin pasaportları iptal edildi. Yurtdışına çıkmaları engellendi.

• “Üniversiteler Arası Kurul” barış imzacısı akademisyenlerin doçentlik başvurularına ilişkin işlemleri yavaşlattı ve durdurdu.

<https://content.chp.org.tr/file/85140.pdf>

PATLAYICILAR VE ZIRHLI ARAÇLAR ÖLDÜRÜYOR

Bölgede yaşanan çatışmalı süreç çocuk ölümlerini artırırken, 2016 yılında Şırnak, Mardin, Diyarbakır ve Hakkâri'ye bağlı ilçelerde ilan edilen sokağa çıkma yasakları sonrası özellikle hafriyat alanlarında bulunan cisimlerin ve mayınların patlaması sonucu son 20 ayda 18 çocuk yaşamını yitirdi, 33 çocuk ise yaralandı. Yine kolluk kuvvetlerinin 2008 yılından 2017 yılına kadar zırhlı araçların çarpması sonucu onlarca çocuk yaşamını yitirdi. Yaşanan zırhlı araç çarpmalarında basına yansıyan haberlerde çocuklara yönelik en az 28 zırhlı araç olayı yaşandı. Zırhlı araçlar nedeniyle en az 16 çocuk yaşamını yitirdi, 12 çocuk ise ağır yaralandı. Bu olaylarda en çok ölüm yaşanan şehirler Diyarbakır, Şırnak (Cizre, Silopi) Hakkâri (Yüksekova), Van, Batman, Erzurum, Antep, Siirt ve İstanbul olurken, yaşanan zırhlı araç çarpmalarında ise cezasızlık politikalarıyla olayın faillerine ya soruşturma açılmadı ya da takipsizlik verildi.

ÇATIŞMALARDAN EN ÇOK ÇOCUKLAR ETKİLENİYOR

Türkiye İnsan Hakları Vakfı'nın verilerine göre, 16 Ağustos 2015'ten 1 Kasım 2017 tarihine kadar geçen süreç içerisinde toplam 11 il ve en az 47 il-

çede resmi olarak tespit edilebilen en az 268 sokağa çıkma yasağı ilan edildi. Bu süreç içerisinde en az 1 milyon 809 bin kişi yaşam, barınma, eğitim, sağlık, özgürlük, güvelik, özel hayat, toplanma özgürlüğü, örgütlenme özgürlüğü vb. gibi haklardan maruz bırakılırken, bu ihlallerden en çok etkilenenler ise çocuklar ve kadınlar oldu.

ÇATIŞMALI SÜREÇ ÇOCUK ÖLÜMLERİNİ ARTIRDI

Öte yandan İnsan Hakları Derneği 2016 İnsan Hakları İhlalleri Raporu'na göre, sokağa çıkma yasaklarında 45 çocuk yaşamını yitirdi, 40 çocuk yaralandı. Sınır bölgelerinde 8 çocuk yaşamını yitirdi, 21 çocuk yaralandı. Faili meçhul cinayetlerde 5 çocuk yaralandı. İhmal sonucu 29 çocuk yaşamını yitirdi. Mayın patlaması sonucu 14 çocuk öldürüldü. 37 çocuk yaralandı. 21 çocuk şüpheli bir şekilde yaşamını yitirdi. Gözaltı ve işkence de 14 çocuk, kaçırılarak işkenceye maruz bırakılan çocuk sayısı ise 17 olarak açıklandı. 219 çocuk ise toplumsal gösterilerde güvenlik güçleri tarafından yaralandı.

Türkiye'nin Çocuk Karnesi: İyiye Değil Daha Da Kötüye Gidiyor - Yaşam ve Toplum Haber (yasamvetoplum.blogspot.com)

Her aya bin olay

Her aya bin olay İnsan Hakları Derneği (İHD) Diyarbakır Şubesi'nin yılın ilk 6 ayında bölgede yaşanan hak ihlallerini rapor aşdı. Rapora göre, 6 ayda 5 bin 891 hak ihlali yaşandı. Açıklanan rapora göre; 2018 yılının ilk 6 ayında bölgede toplamda 16 kez sokağa çıkma yasağı ilan edildi. 4 kent merkezi ve bu kentlere bağlı 15 ilçe sınırlarında bulunan 593 bölgeyi kapsayacak şekilde toplamda 18 kez özel güvenlik bölgesi ilanı yapıldı. Kadınlara yönelik hak ihlallerine de yer veren raporda, "6 kadın intihar etti, 1 kadın da intihar teşebbüsünde bulundu. 18 kadın aile içi şiddet sonucu katledildi, 10 kadın ise yaralandı. 1 kadın cinsel saldırıya maruz kaldı.

http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/siyaset/1039268/Her_aya_bin_olay.html

Madem barış istemek ‘suç’, o zaman biz de ‘suçluyuz’ hakim bey”

Akademisyenlerin bin 128 imza ile ‘Bu Suça Ortak Olmayacağız’ bildirisini kamuoyuyla paylaşmalarından yaklaşık bir hafta sonra bir başka bildiri yayınlandı. Bu kez 16 kişi, “Akademisyenlerin yaptığı suçsa, biz de suçluyuz” diyerek kendilerini savcılığa ihbar ediyordu. Geçtiğimiz hafta onlardan biri olan 68 kuşağının sembol isimlerinden Necmi Demir’in duruşması görüldü. “Tüm bu olup biten beni itiraz etme sorumluluğunu yüklenmeye davet etti” diyen 75 yaşındaki Demir, eşi İlkay Demir ile birlikte artık bir ‘emekli’ hayatı yaşadığı Datça’dan İstanbul’a dava için gelmişti. Sokağa çıkma yasağı ve operasyonların sürdüğü günlerde -10 Ocak 2016- bir araya gelen akademisyenler “Barış İçin Akademisyenler İnisyatifi” imzasıyla bir bildiri yayınladı. Bin 128 akademisyenin imzasıyla ve ‘Bu Suça Ortak Olmayacağız’ başlığıyla yayınlanan bildiriyle Türkiye Cumhuriyeti devletinin bölgede gerçekleştirdiği operasyonlarla halkı günler süren açlığa susuzluğa mahkum etmesinden, ağır silahlarla cana kasta kadar geniş bir skalada seyreden hak ve yaşam ihlallerine dikkat çekiyor, devlete anayasa ve taraf olduğu uluslararası sözleşmelere uyma çağrısı yapıyor, barış talep ediyordu. İlerleyen zamanlarda bildiriye destekleyen akademisyenlerin sayısı 2 bin 212’ye ulaştı.

<http://gazetekarınca.com/2019/07/madem-baris-istemek-suc-o-zaman-biz-de-sucluyuz-hakim-bey/>

8 barış akademisyeni hakim karşısına çıktı: Barış çağrısı suçlanamaz

“Bu suça ortak olmayacağız” bildirisini imzaladığı için “terör örgütü propagandası” suçlamasıyla haklarında ayrı ayrı dava açılan sekiz akademisyenin birleştirilen dosyası, İstanbul 29. Ağır Ceza Mahkemesi’nde görüldü. Akademisyenlerin duruşması 16 Temmuz’a ertelendi. Tuna Altınel, iddianamede yalanlarla algı operasyonu yapıldığını söyledi: Çözüm sürecinin sona ermesinin ardından Barış Bildirisi’nde de geçen illere çeşitli defalar gittiğini anlatan Altınel, “Savaş hazırlıklarını gördüm, savaşın sesini dinledim, yıkım ve zorunlu göç mağdurlarına yardım etmek için çuval çuval erzak taşıdım, evlerini, yakınlarını yitirenlerle konuştum. Bunların hepsini bireysel bir girişim olarak yaptım ve ilkem şu oldu; her Türk vatandaşları benim yaptığımı yaparsa barışa biraz daha yaklaşıyor. Bu çabalarımın izlerini Sur’da, Nusaybin’de, Cizre’de, Hakkari’de, Yüksekova’da kaldığım otellerde bulabilirsiniz. Savcı Bey, belki aleyhime delil olarak kullanır.

<https://www.evrensel.net/haber/374669/8-baris-akademisyeni-hakim-karsisina-cikti-baris-cagrisi-suclanamaz>

Bir Akademisyene 2 Yıl

1 Ay Ertelemesiz Hapis Cezası

25. Ağır Ceza Mahkemesi'nde (ACM) Sabancı Üniversitesi'nden Ayşe Gül Altınay'ın üçüncü, MS-GSÜ'den ayrılan Yrd. Doç. Dr. Gevher Gökçe'nin ikinci, Akdeniz Üniversitesi'nden Prof. Dr. Taha Karaman, Mardin Artuklu Üniversitesi'nden Güneş Kan Yukuş ve Dokuz Eylül Üniversitesi'nden Arş. Gör. Serap Sarıtaş'ın birinci duruşmaları görüldü. Gevher Gökçe'nin duruşmasında ise kararını açıklayan mahkeme, "örgüte üye olmamakla birlikte örgüte yardım suçunun sübuta erdiğine kanaat getirerek" hakkında 2 yıl 1 ay hapis cezasına hükmetti. TCK'nın 314/3 ve 220/7 maddesinin 1. cümlesi delaletiyle suçun işleniş biçimi dikkate alınarak alt sınırdan uzaklaştırmayı gerektirecek bir unsur bulunmaması nedeniyle TCK'nın 314/2 maddesi gereğince taktiren alt sınırdan ceza tayini ile sanığın 5 yıl hapis cezası ile cezalandırılmasına; sanığın eylemi bilerek ve

isteyerek örgüte yardım şeklinde olduğundan TCK'nın 220/7 maddesi 2. cümlesi gereğince yardımın niteliği de dikkate alınarak cezasından taktiren en üst sınırdan 2/3 oranında indirim yapılarak sanığın 1 Yıl 8 Ay hapis cezası ile cezalandırılmasına; sanığın eyleminin 3713 Sayılı Kanununun 3. maddesinde sayılan terör suçu olduğu anlaşılma ile 3713 Sayılı Kanununun 5/1 maddesi gereğince cezasında yarı oranında artırım yapılarak sanığın 1 Yıl 18 Ay hapis cezası ile cezalandırılmasına; sanığa verilen cezanın geleceği üzerindeki etkileri nazara alınarak cezasından TCK'nın 62 maddesi gereğince taktiren 1/6 oranında indirim yapılmasına ve sanığın 1 Yıl 13 Ay hapis cezası ile cezalandırılmasına" karar verdi.

<http://bianet.org/bianet/ifade-ozgurlugu/206793-bir-akademisyene-2-yil-1-ay-ertelemesiz-hapis-cezasi>

16 Ağustos 2015 1 Ocak 2018 Tarihleri Arasında İlan Edilen Sokağa Çıkma Yasakları

Türkiye tarihinde bu biçimi ile ilk kez uygulanan sokağa çıkma yasakları aşağıdaki haritada ilçeler bazında da ayrıntılandırıldığı üzere şu illerde ilan edilmiştir: DİYARBAKIR (159 kez), MARDİN (48 kez), HAKKÂRİ (23 kez), ŞIRNAK (13 kez), BİTLİS (14 kez), MUŞ (7 kez), BİNGÖL (7 kez), TUNCELİ (6 kez), BATMAN (6 kez), ELAZIĞ (2 kez) ve SİİRT (4 kez). Bunlara ek olarak, 11 Ağustos 2017 tarihi itibarıyla Hakkâri'nin Şemdinli ve Bitlis'in Hizan, Güroymak, Mutki, Tatvan ve Merkez ilçelerine bağlı çeşitli köy ve mezralarda saat (ilanda belirtilen saat aralığında) kısıtlılıkları dâhilinde en az 13 kez sokağa çıkma yasağı ilan edilmiştir. Kapsamları bakımından farklılık gösteren bu sokağa çıkma yasağı ilanları yukarıdaki verilere dâhil edilmemiş ancak Dokümantasyon Merkezimiz tarafından izlenmektedir.

<https://tihv.org.tr/tag/sokaga-cikma-yasaklari/>

**TİHV: 16 Ağustos
2015'ten 2020'ye
kadar en az 381
sokağa çıkma
yasağı ilan edildi**

'Çözüm süreci'nin sona ermesinin ardından: İki yılda üç bin insan yaşamını yitirdi

Uluslararası Kriz Grubu'nun hazırladığı rapora göre 'çözüm süreci'nin sona ermesinin ardından başlayan çatışmalı süreçte 2 bin 981 bin kişi hayatını kaybetti. Kriz Grubu raporunda müzakerelere yeniden dönülmesini çatışmaların sonlanması için tek yol olarak gösterirken şiddetin yakın zamanda azalmasının ise 'pek mümkün gözükmediğini' vurguladı. Uluslararası Kriz Grubu'nun raporunda, barış sürecinin sona ermesinden beri iki yılda 2 bin 981 bin kişinin öldüğü

kaydedildi. İki yılda en az 408 sivil yaşamını yitirdi Raporunda ölümlerin üçte birinin sokağa çıkma yasağı ve operasyonların hedefi olan Hakkâri'nin Yüksekova ilçesinde, Şırnak'ın merkez ile Cizre ve Silopi ilçelerinde, Mardin'in Nusaybin ilçesinde ve Diyarbakır'ın Sur ilçesinde gerçekleştiği belirtildi.

<http://gazetekarınca.com/2017/07/cozum-surecinin-sona-ermesinin-ardindan-iki-yilda-uc-bin-insan-yasamini-yitirdi/>

Türkiye tarihinde bu biçimi ile ilk kez uygulanan sokağa çıkma yasaklarının ilan edildiği iller ve tekrar sayıları şöyle: Diyarbakır: 214 kez Mardin: 60 kez Hakkâri: 23 kez Şırnak: 13 kez Bitlis: 29 kez Muş: 7 kez Bingöl: 7 kez Tunceli: 6 kez Batman: 6 kez Elazığ: 2 kez Siirt: 14 kez

<https://www.evrensel.net/haber/395007/tihv-16-agustos-2015ten-2020ye-kadar-en-az-381-sokaga-cikma-yasagi-ilan-edildi>

18 avukata Cizre protestosundan 144 yıl hapis istemi

İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı, Cizre’de sokağa çıkma yasağını protesto eden 18 avukat hakkında iddianame hazırladı. İddianamede, avukatlar için toplam 144 yıl hapis cezası istendi. İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı, Cizre’de sokağa çıkma yasağını protesto eden 18 avukat hakkında iddianame hazırladı. İddianamede, avukatlar için toplam 144 yıl hapis cezası istendi. İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı, Şırnak’ın Cizre ilçesinde ilan edilen sokağa çıkma yasağını protesto ettikleri için 18 avukat hakkında başlattığı soruşturmayı tamamladı. Hazırlanan iddianamede, avukatlar “Örgüt propagandası yapmak” ve “Kanuna aykırı toplantı ve yürüyüslere katılarak ihtar rağmen kendiliğinden dağılmamak”tan suçlandı. 15 Eylül 2015 tarihinde Beyoğlu’nda bulunan Tünel’de gerçekleştirilen oturma eylemi, Birleşik Haziran Hareketi Hukukçuları, Çağdaş Avukatlar Grubu, Çağdaş Avukatlar Derneği, Demokrasi İçin Hukukçular, Hakevleri Hukuk Dairesi, Özgürlükçü Demokrat Avukatlar ve Özgürlükçü Hukukçular Derneği tarafından organize edilmişti.

<https://www.evrensel.net/haber/342065/18-avukata-cizre-protestosundan-144-yil-hapis-istemi>

Göç İzleme Derneği’nin araştırması yayınlandı

Göç İzleme Derneği’nin hazırladığı ‘Sokağa Çıkma Yasakları ve Zorunlu Göç Sürecinde Kadınların Yaşadıkları Hak İhlalleri ve Deneyimleri Raporu’ yayınlandı. Çalışma, 2015-2016 yılları arasında ilan edilen sokağa çıkma yasakları ve zorunlu göç döneminde kadınların yaşamış olduğu temel hak ihlallerini ortaya çıkarıyor. Bir yıl süren hazırlık çalışması sonunda geçen Ağustos’ta Diyarbakır, Mardin, Hakkari ve Şırnak il ve ilçelerinin yanı sıra göçten etkilenen İstanbul, Mersin ve Van’da yapılan saha çalışmasında 18 kişilik bir ekip, 480 kadınla görüşmeler yaptı. Araştırmaya katılan 480 kadının yüzde 98’i anadilinin Kürtçe olduğunu belirtirken, yüzde 28’i Türkçe bilmediğini ifade etti. Katılımcıların yüzde 37’si, 2015 öncesinde de göç yaşamak zorunda kaldıklarını belirtirken, bunların yüzde 84’ü, 1990’larda yaşanan köy yakma/boşaltma ve koruculuk dayatması sonucunda zorla göç yaşamış.

<http://www.agos.com.tr/tr/yazi/22082/goc-izleme-derneginin-arastirmasi-yayinlandi>

TMMOB'den sokağa çıkma

yaşağı dönemi raporu:

Delil niteliğinde

Türk Mimar ve Mühendisler Odası Birliğı (TMMOB) Diyarbakır İl Koordinasyon Kurulu (İKK), sokağa çıkma yasaklarının ilan edildiğı ve aylarca şiddetli çatışmaların yaşandığı Sur, Cizre, Nusaybin, Yüksekova, Şırnak, Silopi ve İdil'de yaşananları raporlaştırdı. Mimarlar Odası Diyarbakır Şubesi Eş Başkanı Şerefhan Aydın, raporun belge ve delil niteliğinde olduğunu belirterek, raporu uluslararası kuruluşlara göndereceklerini söyledi. Çatışmaların yaşandığı kentlerde yapısal yıkımlarla birlikte psikolojik, sosyal ve ekonomik sorunların da yaşandığı dile getirilen raporda, “Özellikle yaşlılar, çocuklar ve kadınlar bu sürecin en büyük mağduru olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu durum sonucunda kadın ve çocukların ciddi travmalar geçirdiğı gözlenmiştir. Bu bölgede göçlerin genelde Diyarbakır,

Van, Batman gibi il ve komşu ilçe merkezlerine doğru gerçekleştiğı görülmektedir. Göç sırasında yurttaşlar yaşamışlıkları ve anılarının yanı sıra sahip oldukları en temel eşyalarını dahi alamamış olmaları travma ile birlikte yoksullaşma ve mülksüzleşmelerine de yol açmıştır. Göç edenlerin büyük bir bölümü toplu bir şekilde kiraladıkları evlerde çok zor koşullarda alt yapısı olmayan mekanlarda kaldığı görülmüştür. Yine göç bölgelerinde çocuklar uzun bir süre eğitimlerinden de mahrum kalmışlardır. Savaşın, çatışmanın bir bütünen yaşamı etkilediğı bir yıkım süreci olduğu tam anlamıyla görülmüştür” denildi.

<https://www.evrensel.net/haber/390413/tmmobden-soka-ga-cikma-yasagi-donemi-raporu-delil-niteliginde>

OHAL'in de ötesindeki durum

Bu konuda üç raporu dikkatinize sunmak isterim. İlk sokağa çıkma yasaklarıyla ilgilidir. TİHV, “16 Ağustos 2015 -1 Kasım 2016 tarihleri arasında ilan edilen sokağa çıkma yasakları” başlıklı bir rapor yayımladı. TİHV tespitlerine göre, belirtilen dönemde 11 il ve en az 47 ilçede, en az 268 sokağa çıkma yasası ilan edilmiştir. TİHV tespitlerine göre, Diyarbakır (145), Mardin (45), Hakkari (23), Şırnak (13), Bitlis (13), Muş (7), Bingöl (7), Tunceli (6), Batman (5), Elazığ (2), Siirt (2) kez sokağa çıkma yasağının ilan edildiği ve uygulandığı iller olmuştur. TİHV araştırmasına göre bu illerde yaşayan 1 milyon 809 bin kişi çok çeşitli hak ihlallerine maruz kalmışlardır. Sokağa çıkma yasaklarının başlıca gerekçesi hendek ve barikatlardı. Ortada hendek ve barikat kalmadı ama olanca hızıyla yasaklar sürüyor.

<https://www.evrensel.net/yazi/80288/ohalin-de-otesindeki-durum>

Köy yakmalar, işkence ve ölümler: Sadece dokuz ayda 15 bin 647 hak ihlali

Çatışmalı ortamlarda 1 köy yakılırken, 12 orman yangını meydana geldi, 31 bölgede özel güvenlik bölgesi yasağı uygulandı, 63 bölgede sokağa çıkma yasağı ilan edildi. İHD Diyarbakır Şubesi, 2017 yılının ilk 9 ayında Kürt kentlerinde yaşanan hak ihlalleri raporunu açıkladı. Köy yakmalardan işkence ve ölümlere uzanan ihlaller silsilesinin yansıdığı raporda, dokuz ayda 15 bin 647 hak ihlali yaşandığı bilgisi yer aldı. İHD Şube Başkanı Raci Bilici ise “Bölge-mizde savaş istemiyoruz” dedi.

<http://gazetekarınca.com/2017/11/koy-yakmalar-iskence-ve-olumler-sadece-dokuz-ayda-15-bin-647-hak-ihlali/>

İHD'den PKK'ya ve Devlete Çağrı 'Şiddete Son Verin'

İHD Diyarbakır Şubesi tarafından hazırlanan, Doğu ve Güneydoğu'da 2017 yılının ilk 6 ayına dair Hak İhlalleri Raporu, basın toplantısıyla açıklandı. Basın toplantısında ilk sözü alan Şube Başkanı Raci Bilici, bölgede toplumsal yaşamı derinden etkileyen korkunç ve acı bir çatışma tablosuyla karşı karşıya bulduklarını söyledi.

<https://www.amerikaninsesi.com/a/ihd-den-pkk-ya-ve-devlete-cagri-siddete-son-verin/3953794.html>

İHD: Bölgede 6 ayda 12 bin 503 hak ihlali yaşandı

İHD Diyarbakır şubesi, son 6 ayda bölge illerinde çeşitli kategorilerde 12 bin 503 hak ihlalinin yaşandığını kaydederek, ihlallerin oluşumuna yol açan OHAL'in bir an önce kaldırılmasını istendi. 6 ay içerisinde yaşanan çatışmalarda, bombalı saldırılarda, cezaevlerinde ve patlamalarda 459 kişi yaşamını yitirdi, 326 kişi yaralandı. 27 Kadın intihar, aile içi ve toplumsal alanda şiddet sonucu yaşamını yitirdi, 5 Kadın cinsel saldırıya uğradı. 355 kişi işkenceye maruz kaldı. Düşünce ve ifade özgürlüğüne yönelik 134 ihlal yaşandı. Cezaevlerinde 918 hak ihlali yaşandı.

<https://alevinet12.com/2017/07/21/ihd-bolgede-6-ayda-12-bin-503-hak-ihlali-yasandi/>

HDP'den çocukları öldüren patlayıcılarla ilgili soru önergesi

HDP Mardin Milletvekili Ali Atalan, Diyarbakır, Hakkâri, Mardin ve Şırnak'a bağlı ilçelerde son 20 ayda özellikle hafriyat alanlarında bulunan cisimlerin patlaması sonucu 18 çocuğun yaşamını yitirdiğini söyledi.

<https://www.gercekgundem.com/hdp-den-cocuklari-olduren-patlayicilarla-ilgili-soru-onergesi-300822h.htm>

1 yıldan 4 yıla kadar hapis cezası istendi

14-15 Kasım 2015'te Diyarbakır'ın Yenişehir ilçesindeki Sümerpark'ta düzenlenen Demokratik Toplum Kongresi'nin (DTK) Genel Kuruluna katılan HDP Hakkâri Milletvekili Selma Irmak, MED NUÇE televizyonuna bağlanarak Kürtçe konuşma yapmış, konuşmasında sokağa çıkma yasağı ilan edilen kent merkezlerinde yapılan askeri operasyonları eleştirmişti. Irmak hakkında televizyonda yaptığı konuşmada "Cumhurbaşkanına hakaret ettiği" iddiasıyla 2017 yılının Şubat ayında dava açıldı. Davanın iddianamesinde yaptığı konuşmanın tamamına yer verilen Irmak hakkında 1 yıldan 4 yıla kadar hapis cezası istendi.

<https://www.evrensel.net/haber/326100/hdpli-selma-irmak-durusmaya-katilmadi>

İçişleri Bakanlığı

Güneydoğu'daki sokağa çıkma yasağı, abluka ve operasyonların sonucunda resmi verilere göre nüfusun yüzde 22'sinin göç ettiği açıklandı.

Al Jazeera'dan Didem Özel Tümer'in haberine göre İçişleri Bakanlığı hendekleri gerekçe göstererek ilan ettiği sokağa çıkma yasağı ve çatışmalarla Türkiye'nin gündeminde olan 4 ilçeye ilişkin bilanço çıkardı. İçişleri Bakanı Efgan Ala tarafından AKP'nin Afyon kampında düzenlenen 'Terörle Mücadele ve İç Güvenlik' oturumunda bu bilanço milletvekillerine aktarıldı.

BÖLGE NÜFUSUNUN YÜZDE 22'Sİ

Şırnak'ın Cizre ve Silopi, Diyarbakır'ın Sur ve Mardin'in Nusaybin ilçelerinin toplam nüfusu olan 439 bin kişinin yüzde 50'si bölgedeki çatışmalardan etkilendi. Etkilenen nüfus sayısı 220 bin 400 olarak açıklandı. 4 ilçeden göç edenlerin sayısı ise 93 bine ulaştı. Yani 4 ilçe nüfusunun yüzde 22'si göç etti. Bakanlık süreçte etkilenen esnaf

sayısını ise 10 bin 300 olarak tespit etti. Elde edilen verilere göre Şırnak'ın Cizre ilçesinin nüfusu 113 bin. Bu ilçede olayların yaşandığı mahallelerde etkilenen nüfus 94 bin, göç eden nüfus ise 25 bin olarak tespit edildi. Cizre'de sokağa çıkma yasağı ve çatışmalardan etkilenen esnaf sayısı 3 bin 600. Şırnak'ın Silopi ilçesinin nüfusu 88 bin. Etkilenen mahalle nüfusu 62 bin 400. İlçede göç edenlerin sayısı ise 30 bin. Etkilenen esnaf sayısı 3 bin. Diyarbakır'ın Sur ilçesinin nüfusu 122 bin. Sur'da 18 bin kişi göç etti. Etkilenen esnaf bin 500. Mardin'in Nusaybin ilçesinin nüfusu ise 116 bin. Bakanlık etkilenen nüfusu 39 bin, göç eden nüfusu ise 20 bin olarak tespit etti. İlçede olaylardan etkilenen esnaf sayısı ise 2 bin 200.

<https://haber.sol.org.tr/toplum/yasak-abluka-ve-catisma-nedeniyle-nufusun-yuzde-22si-goc-etti-142295>

Diyarbakır Barosu Başkanı:

2015'ten itibaren bölge olarak OHAL'deyiz

Diyarbakır Baro Başkanı Ahmet Özmen Türkiye'de devam eden OHAL uygulamalarının bölgeden bölgeye değişiklik gösterdiğinin altını çizen Diyarbakır Baro Başkanı Ahmet Özmen, Diyarbakır'da uygulanan OHAL ile İstanbul'daki OHAL'in aynı olmadığını söyleyerek, "Burada OHAL tümüyle ve katmerli olarak daha ağır bir şekilde uygulanır. Temmuz 2016 darbe girişiminden sonra OHAL tüm ülkede ilan edildi. Ama Diyarbakır'da 2015'te sokağa çıkma yasaklarının başladığı tarihten itibaren aslında ilan edilmemiş olmasına rağmen fiili olarak bölgede OHAL uygulanmaya başlandı. İsmi OHAL olmasa da bölge halkı bir olağanüstü durum yaşadı, yaşıyor" dedi.

<https://www.birgun.net/haber/diyarbakir-barosu-baskani-2015-ten- itibaren-bolge-olarak-ohal-deyiz-161548>

